

„ENERGOPROJEKT VISOKOGRADNJA“ A.D.

Godišnji izveštaj
EnerGOPROJEKT Visokogradnja a.d.
za 2011. godinu

Beograd, April 2012.

U skladu sa članom 50. i 51. Zakona o tržištu kapitala ("Službeni glasnik RS" broj 31/2011) i članom 3. Pravilnika o sadržini, formi i načinu objavljivanja godišnjih, polugodišnjih i kvartalnih izveštaja javnih društava ("Službeni glasnik RS" broj 14/2012), **Energoprojekt Visokogradnja a.d. iz Beograda, MB: 07073151 objavljuje:**

GODIŠNJI IZVEŠTAJ ZA 2011. GODINU

S A D R Ž A J

1. FINANSIJSKI IZVEŠTAJI ENERGOPROJEKT VISOKOGRADNJA A.D. ZA 2011. GODINU

(Bilans stanja, Bilans uspeha, Izveštaj o tokovima gotovine, Izveštaj o promenama na kapitalu, Statistički aneks, Napomene uz finansijske izveštaje)

2. IZVEŠTAJ O REVIZIJI (u celini)

3. GODIŠNJI IZVEŠTAJ O POSLOVANJU DRUŠTVA

4. IZJAVA LICA ODGOVORNIH ZA SASTAVLJANJE IZVEŠTAJA

5. ODLUKA NADLEŽNOG ORGANA DRUŠTVA O USVAJANJU GODIŠNJIH FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA* (Napomena)

6. ODLUKA O RASPODELI DOBITI ILI POKRIĆU GUBITKA* (Napomena)

1. FINANSIJSKI IZVEŠTAJI ENERGOPROJEKT VISOKOGRADNJA A.D.
ZA 2011. (Bilans stanja, Bilans uspeha, Izveštaj o tokovima
gotovine, Izveštaj o promenama na kapitalu, Statistički aneks,
Napomene uz finansijske izveštaje)

Република Србија
Агенција за привредне регистре
Регистар финансијских извештаја
и података о бонитету

ЗАХТЕВ ЗА РЕГИСТРАЦИЈУ
ФИНАНСИЈСКОГ ИЗВЕШТАЈА

ПОДАЦИ О ОБВЕЗНИКУ

Пословно име

Матични број ПИБ Општина

Место ПТТ број

Улица Број

ВРСТА ФИНАНСИЈСКОГ ИЗВЕШТАЈА

редовни годишњи финансијски извештај за 2011. годину.

РАЗВРСТАВАЊЕ

У складу са чланом 7. Закона о рачуноводству и ревизији, а на основу података из финансијског извештаја за 2011. годину,

обвезник се разврстао као правно лице.

НАЧИН ДОСТАВЉАЊА ОБАВЕШТЕЊА О УТВРЂЕНИМ НЕДОСТАЦИМА/ПОТВРДЕ О РЕГИСТРАЦИЈИ

Начин доставе

Назив

Општина

Место ПТТ број

Улица Број

ПОДАЦИ О ЛИЦУ ОДГОВОРНОМ ЗА САСТАВЉАЊЕ ФИНАНСИЈСКОГ ИЗВЕШТАЈА

Назив/име и презиме

Место

Улица Број

Е-mail

Телефон

ИЗЈАВА: Гарантујем тачност унетих података

Законски заступник обвезника

Својеручни потпис

Име

Презиме

ЈМБГ

Popunjavanje pravno lice - preduzetnik		
07073151 Maticni broj	Sifra delatnosti	100001450 PIB
Popunjavanje Agencija za privredne registre		
750 1 2 3 Vrsta posla	19	20 21 22 23 24 25 26

Naziv : ENERGOPROJEKT VISOKOGRADNJA A.D.

Sediste : BEOGRAD, BULEVAR MIHAILA PUPINA 12

BILANS STANJA

7005010413126

na dan 31.12.2011. godine

- u hiljadama dinara

Grupa racuna, racun	POZICIJA	AOP	Napomena broj	I z n o s	
				Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5	6
	AKTIVA				
	A. STALNA IMOVINA (002+003+004+005+009)	001		1110057	1527324
00	I. NEUPLACENI UPISANI KAPITAL	002			
012	II. GOODWILL	003			
01 bez 012	III. NEMATERIJALNA ULAGANJA	004	7.7; 10.1	3663	7094
	IV. NEKRETNINE, POSTROJENJA, OPREMA I BIOLOSKA SREDSTVA (006+007+008)	005		977467	1089961
020, 022, 023, 026, 027(deo), 028(deo), 029	1. Nekretnine, postrojenja i oprema	006	7.8; 10.2	977467	1089961
024, 027(deo), 028(deo)	2. Investicione nekretnine	007			
021, 025, 027(deo), 028(deo)	3. Bioloska sredstva	008			
	V. DUGOROCNI FINANSIJSKI PLASMANI (010+011)	009		128927	430269
030 do 032, 039(deo)	1. Ucesca u kapitalu	010	7.18; 10.3	3666	36831
033 do 038, 039(deo) minus 037	2. Ostali dugorocni finansijski plasmani	011	10.3	125261	393438
	B. OBRтна IMOVINA (013+014+015)	012		4766549	5116241
10 do 13, 15	I. ZALIHE	013	7.13; 10.4	2203703	1597663
14	II. STALNA SREDSTVA NAMENJENA PRODAJI I SREDSTVA POSLOVANJA KOJE SE OBUSTAVLJA	014	7.14	260044	253794
	III. KRATKOROCNA POTRAZIVANJA, PLASMANI I GOTOVINA (016+017+018+019+020)	015		2302802	3264784
20, 21 i 22, osim 223	1. Potrazivanja	016	7.12; 10.5	1559878	2582848
223	2. Potrazivanja za vise placen porez na dobitak	017	10.5	15611	0
23 minus 237	3. Kratkorocni finansijski plasmani	018	7.16; 10.6	235632	163282
24	4. Gotovinski ekvivalenti i gotovina	019	7.16; 10.8	465610	510828

Grupa racuna, racun	POZICIJA	AOP	Napomena broj	I z n o s	
				Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5	6
27 i 28 osim 288	5. Porez na dodatu vrednost i aktivna vremenska razgranicenja	020	10.9	26071	7826
288	V. ODLOZENA PORESKA SREDSTVA	021	10.23	13818	5835
	G. POSLOVNA IMOVINA (001+012 +021)	022		5890424	6649400
29	D. GUBITAK IZNAD VISINE KAPITALA	023			
	Dj. UKUPNA AKTIVA (022+023)	024		5890424	6649400
88	E. VANBILANSNA AKTIVA	025	10.25	7014081	7526917
	PASIVA				
	A.KAPITAL (102+103+104+105+106-107+108-109-110)	101		1705459	1697600
30	I. OSNOVNI KAPITAL	102	10.11.	1253565	1253565
31	II. NEUPLACENI UPISANI KAPITAL	103			
32	III. REZERVE	104	10.12.	67974	67908
330 i 331	IV. REVALORIZACIONE REZERVE	105		120187	113456
332	V. NEREALIZOVANI DOBICI PO OSNOVU HARTIJA OD VREDNOSTI	106		0	18648
333	VI. NEREALIZOVANI GUBICI PO OSNOVU HARTIJA OD VREDNOSTI	107		0	2687
34	VII. NERASPOREDJENI DOBITAK	108	10.14	263733	246710
35	VIII. GUBITAK	109			
037 i 237	IX. OTKUPLJENE SOPSTVENE AKCIJE	110			
	B. DUGOROCNA REZERVISANJA I OBAVEZE (112+113+116)	111		4184965	4951800
40	I. DUGOROCNA REZERVISANJA	112	10.15	69905	75416
41	II. DUGOROCNE OBAVEZE (114+115)	113		136353	121562
414, 415	1. Dugorocni krediti	114	10.16	56113	120663
41 bez 414 i 415	2. Ostale dugorocne obaveze	115	10.17, 10.18	80240	899
	III. KRATKOROCNE OBAVEZE (117+118+119+120+121+122)	116		3978707	4754822
42, osim 427	1. Kratkoročne finansijske obaveze	117	10.19	1532663	2101402
427	2. Obaveze po osnovu sredstava namenjenih prodaji i sredstava poslovanja koje se obustavlja	118			
43 i 44	3. Obaveze iz poslovanja	119	10.20	1699028	2323602
45 i 46	4. Ostale kratkorocne obaveze	120	10.21	365546	261823
47, 48 osim 481 49 osim 498	5. Obaveze po osnovu poreza na dodatu vrednost i ostalih javnih prihoda i pasivna vremenska razgranicenja	121	10.22	381470	55601
481	6. Obaveze po osnovu poreza na dobitak	122	10.22	0	12394

- u hiljadama dinara

Grupa racuna, racun	POZICIJA	AOP	Napomena broj	Iznos	
				Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5	6
498	V. ODLOZENE PORESKE OBAVEZE	123			
	G. UKUPNA PASIVA (101+111 +123)	124		5890424	6649400
89	D. VANBILANSNA PASIVA	125	1025	7014081	7526917

U BEOGRADU dana 27.2. 2012. godine

Lice odgovorno za sastavljanje
finansijskog izvestaja

ZH Miroslava Jurec

Zakonski zastupnik

M. Jurec

Obrazac propisan Pravilnikom o sadrzini i formi obrazaca finansijskih izvestaja za privredna drustva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike ("Sluzbeni glasnik RS", br.114/06, 5/07, 119/08 i 2/10)

Popunjavanje pravno lice - preduzetnik		
07073151 Maticni broj	 Sifra delatnosti	100001450 PIB
Popunjavanje Agencija za privredne registre		
750 1 2 3 Vrsta posla	 19	 20 21 22 23 24 25 26

Naziv : ENERGOPROJEKT VISOKOGRADNJA A.D.

Sediste : BEOGRAD, BULEVAR MIHAILA PUPINA 12

BILANS USPEHA

7005010413133

u period 01.01.2011 do 31.12.2011

- u hiljadama dinara

Grupa racuna, racun	POZICIJA	AOP	Napomena broj	I z n o s	
				Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5	6
	A. PRIHODI I RASHODI IZ REDOVNOG POSLOVANJA				
	I. POSLOVNI PRIHODI (202+203+204-205+206)	201		5956262	4050197
60 i 61	1. Prihodi od prodaje	202	7.3, 9.1	6231015	3918145
62	2. Prihodi od aktiviranja ucinaka i robe	203	7.3, 9.2	4431	8082
630	3. Povecanje vrednosti zaliha ucinaka	204	7.3, 9.3	10707	261545
631	4. Smanjenje vrednosti zaliha ucinaka	205	7.3, 9.3	336122	189818
64 i 65	5. Ostali poslovni prihodi	206	7.3, 9.4	46231	52243
	II. POSLOVNI RASHODI (208 DO 212)	207		6221669	4715849
50	1. Nabavna vrednost prodate robe	208	7.4, 9.5	5870	2664
51	2. Troškovi materijala	209	7.4, 9.6	1550646	1017321
52	3. Troškovi zarada, naknada zarada i ostali licni rashodi	210	9.7	2436312	1699149
54	4. Troškovi amortizacije i rezervisanja	211	9.8, 9.9	149581	181370
53 i 55	5. Ostali poslovni rashodi	212	9.10, 9.11	2079260	1815345
	III. POSLOVNI DOBITAK (201-207)	213			
	IV. POSLOVNI GUBITAK (207-201)	214		265407	665652
66	V. FINANSIJSKI PRIHODI	215	7.3, 9.12	960857	1181397
56	VI. FINANSIJSKI RASHODI	216	7.4, 9.13	1006890	1048262
67 i 68	VII. OSTALI PRIHODI	217	9.14	560555	957359
57 i 58	VIII. OSTALI RASHODI	218	9.15	241646	405560
	IX. DOBITAK IZ REDOVNOG POSLOVANJA PRE OPOREZIVANJA (213-214+ 215-216+217-218)	219	9.16	7469	19282
	X. GUBITAK IZ REDOVNOG POSLOVANJA PRE OPOREZIVANJA (214-213- 215+216-217+218)	220			
69 - 59	XI. NETO DOBITAK POSLOVANJA KOJE SE OBUSTAVLJA	221			
59 - 69	XII. NETO GUBITAK POSLOVANJA KOJE SE OBUSTAVLJA	222			

- u hiljadama dinara

Grupa racuna, racun	POZICIJA	AOP	Napomena broj	I z n o s	
				Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5	6
	B. DOBITAK PRE OPOREZIVANJA (219-220+221-222)	223		7469	19282
	V. GUBITAK PRE OPOREZIVANJA (220-219+222-221)	224			
	G. POREZ NA DOBITAK				
721	1. Poreski rashod perioda	225	g. 17	2028	19344
722	2. Odloženi poreski rashodi perioda	226			
722	3. Odloženi poreski prihodi perioda	227	g. 17	7983	1382
723	D. Isplacena licna primanja poslodavcu	228			
	Dj. NETO DOBITAK (223- 224- 225- 226+ 227- 228)	229	g. 17	13424	1320
	E. NETO GUBITAK (224- 223+ 225+ 226- 227 + 228)	230			
	Ä...Ä": NETO DOBITAK KOJI PRIPADA MANJINSKIM ULAGACIMA	231			
	Z. NETO DOBITAK KOJI PRIPADA VLASNICIMA MATICNOG PRAVNOG LICA	232			
	I. ZARADA PO AKCIJI				
	1. Osnovna zarada po akciji	233			
	2. Umanjenja (razvodnjena) zarada po akciji	234			

U Beogradu dana 27.2. 2012. godine

Lice odgovorno za sastavljanje
finansijskog izvestaja

24. Miroslav Stojanovic

Zakonski zastupnik

2. Jolanda

Obrazac propisan Pravilnikom o sadrzini i formi obrazaca finansijskih izvestaja za privredna drustva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike ("Sluzbeni glasnik RS", br.114/06 , 5/07, 119/08 i 2/10)

Popunjavanje pravno lice - preduzetnik		
07073151 Maticni broj	 Sifra delatnosti	100001450 PIB
Popunjavanje Agencija za privredne registre		
750 1 2 3 Vrsta posla	 19	 20 21 22 23 24 25 26

Naziv : ENERGOPROJEKT VISOKOGRADNJA A.D.

Sediste : BEOGRAD, BULEVAR MIHAILA PUPINA 12

IZVESTAJ O TOKOVIMA GOTOVINE

7005010413140

u periodu od 01.01.2011. do 31.12.2011. godine

- u hiljadama dinara

POZICIJA	AOP	I z n o s	
		Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4
A. TOKOVI GOTOVINE IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI			
I. Prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti (1 do 3)	301	6840911	3567526
1. Prodaja i primljeni avansi	302	6786016	3549736
2. Primljene kamate iz poslovnih aktivnosti	303		
3. Ostali prilivi iz redovnog poslovanja	304	54895	17790
II. Odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti (1 do 5)	305	6919319	3830142
1. Isplate dobavljacima i dati avansi	306	4544537	1796922
2. Zarade, naknade zarada i ostali licni rashodi	307	1883083	1437199
3. Placene kamate	308	159659	105184
4. Porez na dobitak	309	30033	6950
5. Placanja po osnovu ostalih javnih prihoda	310	302007	483887
III. Neto priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti (I-II)	311		
IV. Neto odliv gotovine iz poslovnih aktivnosti (II - I)	312	78408	262616
B. TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI INVESTIRANJA			
I. Prilivi gotovine iz aktivnosti investiranja (1 do 5)	313	588176	34851
1. Prodaja akcija i udela (neto prilivi)	314	84485	0
2. Prodaja nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja, opreme i bioloških sredstava	315	495753	29960
3. Ostali finansijski plasmani (neto prilivi)	316		
4. Primljene kamate iz aktivnosti investiranja	317	2637	4887
5. Primljene dividende	318	5301	4
II. Odlivi gotovine iz aktivnosti investiranja (1 do 3)	319	73898	98504
1. Kupovina akcija i udela (neto odlivi)	320		
2. Kupovina nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja, opreme i bioloških sredstava	321	11325	32353
3. Ostali finansijski plasmani (neto odlivi)	322	62573	66151
III. Neto priliv gotovine iz aktivnosti investiranja (I - II)	323	514278	0
IV. Neto odliv gotovine iz aktivnosti investiranja (II - I)	324	0	63653

- u hiljadama dinara

POZICIJA	AOP	I z n o s	
		Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4
V. TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI FINANSIRANJA			
I. Prilivi gotovine iz aktivnosti finansiranja (1 do 3)	325	70277	494477
1. Uvecanje osnovnog kapitala	326		
2. Dugorocni i kratkorocni krediti (neto prilivi)	327	0	486571
3. Ostale dugorocne i kratkorocne obaveze	328	70277	7906
II. Odlivi gotovine iz aktivnosti finansiranja (1 do 4)	329	554660	13541
1. Otkup sopstvenih akcija i udela	330		
2. Dugorocni i kratkorocni krediti i ostale obaveze (neto odlivi)	331	553947	0
3. Finansijski lizing	332	713	13541
4. Isplacene dividende	333		
III. Neto priliv gotovine iz aktivnosti finansiranja (I - II)	334	0	480936
IV. Neto odliv gotovine iz aktivnosti finansiranja (II - I)	335	484383	0
G. SVEGA PRILIVI GOTOVINE (301+313+325)	336	7499364	4096854
D. SVEGA ODLIVI GOTOVINE (305+319+329)	337	7547877	3942187
DJ. NETO PRILIVI GOTOVINE (336-337)	338	0	154667
E. NETO ODLIV GOTOVINE (337-336)	339	48513	0
Å...Å. GOTOVINA NA POCETKU OBRACUNSKOG PERIODA	340	510828	355678
Z. POZITIVNE KURSNE RAZLIKE PO OSNOVU PRERACUNA GOTOVINE	341	4079	2320
I. NEGATIVNE KURSNE RAZLIKE PO OSNOVU PRERACUNA GOTOVINE	342	784	1837
J. GOTOVINA NA KRAJU OBRACUNSKOG PERIODA (338-339+340+341-342)	343	465610	510828

U Beogradu dana 27.2. 2012. godine

Lice odgovorno za sastavljanje
finansijskog izvestaja

Zakonski zastupnik

Obrazac propisan Pravilnikom o sadrzini i formi obrazaca finansijskih izvestaja za privredna drustva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike ("Sluzbeni glasnik RS", br.114/06, 5/07, 119/08 i 2/10)

Popunjavanje pravno lice - preduzetnik		
07073151 Maticni broj	Sifra delatnosti	100001450 PIB
Popunjavanje Agencija za privredne registre		
750 1 2 3 Vrsta posla	19	20 21 22 23 24 25 26

Naziv :ENERGOPROJEKT VISOKOGRADNJA A.D.

Sediste : BEOGRAD, BULEVAR MIHAILA PUPINA 12

IZVESTAJ O PROMENAMA NA KAPITALU

7005010413164

u periodu od 01.01.2011. do 31.12.2011. godine

- u hiljadama dinara

Red. br.	O P I S	AOP	Osnovni kapital (grupa 30 bez 309)	AOP	Ostali kapital (racun 309)	AOP	Neuplaceni upisani kapital (grupa 31)	AOP	Emisiona premija (racun 320)
	1		2		3		4		5
1	Stanje na dan 01.01. prethodne godine _____	401	1236885	414	16680	427		440	
2	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u prethodnoj godini - povecanje	402		415		428		441	
3	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u prethodnoj godini - smanjenje	403		416		429		442	
4	Korigovano pocetno stanje na dan 01.01. prethodne godine _____ (red.br. 1+2-3)	404	1236885	417	16680	430		443	
5	Ukupna povecanja u prethodnoj godini	405		418		431		444	
6	Ukupna smanjenja u prethodnoj godini	406		419		432		445	
7	Stanje na dan 31.12. prethodne godine _____ (red.br. 4+5-6)	407	1236885	420	16680	433		446	
8	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u tekucoj godini - povecanje	408		421		434		447	
9	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u tekucoj godini - smanjenje	409		422		435		448	
10	Korigovano pocetno stanje na dan 01.01. tekuce godine _____ (red.br. 7+8-9)	410	1236885	423	16680	436		449	
11	Ukupna povecanja u tekucoj godini	411		424		437		450	
12	Ukupna smanjenja u tekucoj godini	412		425		438		451	
13	Stanje na dan 31.12. tekuce godine _____ (red.br. 10+11-12)	413	1236885	426	16680	439		452	

- u hiljadama dinara

Red. br.	O P I S	AOP	Rezerve (racun 321, 322)	AOP	Revalorizacione rezerve (racuni 330 i 331)	AOP	Nerealizovani dobiti po osnovu hartija od vrednosti (racun 332)	AOP	Nerealizovani gubici po osnovu hartija od vrednosti (racun 333)
	1		6		7		8		9
1	Stanje na dan 01.01. prethodne godine _____	453	67684	466	121533	479	21442	492	2687
2	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u prethodnoj godini - povecanje	454		467		480		493	
3	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u prethodnoj godini - smanjenje	455		468		481		494	
4	Korigovano pocetno stanje na dan 01.01. prethodne godine _____ (red.br. 1+2-3)	456	67684	469	121533	482	21442	495	2687
5	Ukupna povecanja u prethodnoj godini	457	224	470	295	483	9114	496	
6	Ukupna smanjenja u prethodnoj godini	458		471	8372	484	11908	497	
7	Stanje na dan 31.12. prethodne godine _____ (red.br. 4+5-6)	459	67908	472	113456	485	18648	498	2687
8	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u tekucoj godini - povecanje	460		473		486		499	
9	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u tekucoj godini - smanjenje	461		474		487		500	
10	Korigovano pocetno stanje na dan 01.01. tekuce godine _____ (red.br. 7+8-9)	462	67908	475	113456	488	18648	501	2687
11	Ukupna povecanja u tekucoj godini	463	66	476	16361	489		502	
12	Ukupna smanjenja u tekucoj godini	464		477	9630	490	18648	503	2687
13	Stanje na dan 31.12. tekuce godine _____ (red.br. 10+11-12)	465	67974	478	120187	491		504	

- u hiljadama dinara

Red. br.	O P I S	AOP	Nerasporedjeni dobitak (grupa 34)	AOP	Gubitak do visine kapitala (grupa 35)	AOP	Otkupljene sopstvene akcije i udeli (racun 037,237)	AOP	Ukupno (kol.2+3+4+5+6+7+8-9+10-11-12)
	1		10		11		12		13
1	Stanje na dan 01.01. prethodne godine _____	505	238489	518		531		544	1700026
2	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u prethodnoj godini - povecanje	506		519		532		545	
3	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u prethodnoj godini - smanjenje	507		520		533		546	
4	Korigovano pocetno stanje na dan 01.01. prethodne godine _____ (red.br. 1+2-3)	508	238489	521		534		547	1700026
5	Ukupna povecanja u prethodnoj godini	509	12692	522		535		548	22325
6	Ukupna smanjenja u prethodnoj godini	510	4471	523		536		549	24751
7	Stanje na dan 31.12. prethodne godine _____ (red.br. 4+5-6)	511	246710	524		537		550	1697600
8	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u tekucoj godini - povecanje	512		525		538		551	
9	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u tekucoj godini - smanjenje	513		526		539		552	
10	Korigovano pocetno stanje na dan 01.01. tekuce godine _____ (red.br. 7+8-9)	514	246710	527		540		553	1697600
11	Ukupna povecanja u tekucoj godini	515	17089	528		541		554	33516
12	Ukupna smanjenja u tekucoj godini	516	66	529		542		555	25657
13	Stanje na dan 31.12. tekuce godine _____ (red.br. 10+11-12)	517	263733	530		543		556	1705459

- u hiljadama dinara

Red. br.	O P I S	AOP	Gubitak iznad visine kapitala (grupa 29)
	1		14
1	Stanje na dan 01.01. prethodne godine _____	557	
2	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u prethodnoj godini - povecanje	558	
3	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u prethodnoj godini - smanjenje	559	
4	Korigovano pocetno stanje na dan 01.01. prethodne godine _____ (red.br. 1+2-3)	560	
5	Ukupna povecanja u prethodnoj godini	561	
6	Ukupna smanjenja u prethodnoj godini	562	
7	Stanje na dan 31.12. prethodne godine _____ (red.br. 4+5-6)	563	
8	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u tekucoj godini - povecanje	564	
9	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u tekucoj godini - smanjenje	565	
10	Korigovano pocetno stanje na dan 01.01. tekuce godine _____ (red.br. 7+8-9)	566	
11	Ukupna povecanja u tekucoj godini	567	
12	Ukupna smanjenja u tekucoj godini	568	
13	Stanje na dan 31.12. tekuce godine _____ (red.br. 10+11-12)	569	

u Beogradu dana 27.2. 2012. godine

Lice odgovorno za sastavljanje
finansijskog izvestaja

Zakonski zastupnik

Obrazac propisan Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca finansijskih izvestaja za privredna drustva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike ("Sluzbeni glasnik RS", br.114/06, 5/07, 119/08 i 2/10)

Popunjiva pravno lice - preduzetnik		
07073151 Maticni broj	Sifra delatnosti	100001450 PIB
Popunjiva Agencija za privredne registre		
750 1 2 3 Vrsta posla	19	20 21 22 23 24 25 26

Naziv : ENERGOPROJEKT VISOKOGRADNJA A.D.

Sediste : BEOGRAD, BULEVAR MIHAILA PUPINA 12

STATISTICKI ANEKS

7005010413157

za 2011. godinu

I OPSTI PODACI O PRAVNOM LICU ODNOSNO PREDUZETNIKU

O P I S	AOP	Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4
1. Broj meseci poslovanja (oznaka od 1 do 12)	601	12	12
2. Oznaka za velicinu (oznaka od 1 do 3)	602	3	3
3. Oznaka za vlasnistvo (oznaka od 1 do 5)	603	4	4
4. Broj stranih (pravnih ili fizickih) lica koja imaju ucesce u kapitalu	604		
5. Prosecan broj zaposlenih na osnovu stanja krajem svakog meseca (ceo broj)	605	992	1089

II BRUTO PROMENE NEMATERIJALNIH ULAGANJA I NEKRETNINA, POSTROJENJA, OPREME I BIOLOSKIH SREDSTAVA

- iznosi u hiljadama dinara

Grupa racuna, racun	O P I S	AOP	Bruto	Ispravka vrednosti	Neto (kol. 4-5)
1	2	3	4	5	6
01	1. Nematerijalna ulaganja				
	1.1. Stanje na pocetku godine	606	19594	12500	7094
	1.2. Povecanja (nabavke) u toku godine	607	1932	XXXXXXXXXXXX	1932
	1.3. Smanjenja u toku godine	608	5363	XXXXXXXXXXXX	5363
	1.4. Revalorizacija	609		XXXXXXXXXXXX	
	1.5. Stanje na kraju godine (606+607-608+609)	610	16163	12500	3663
02	2. Nekretnine, postrojenja, oprema i bioloska sredstva				
	2.1. Stanje na pocetku godine	611	2974040	1884079	1089961
	2.2. Povecanja (nabavke) u toku godine	612	41752	XXXXXXXXXXXX	41752
	2.3. Smanjenja u toku godine	613	154246	XXXXXXXXXXXX	154246
	2.4. Revalorizacija	614		XXXXXXXXXXXX	
	2.5. Stanje na kraju godine (611+612-613+614)	615	2861546	1884079	977467

III STRUKTURA ZALIIHA

- iznosi u hiljadama dinara

Grupa racuna, racun	O P I S	AOP	Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5
10	1. Zalihe materijala	616	833033	274096
11	2. Nedovrsena proizvodnja	617	676354	845357
12	3. Gotovi proizvodi	618	143436	314292
13	4. Roba	619	63440	1302
14	5. Stalna sredstva namenjena prodaji	620	260044	253794
15	6. Dati avansi	621	487440	162616
	7. SVEGA (616+617+618+619+620+621=013+014)	622	2463747	1851457

IV STRUKTURA OSNOVNOG KAPITALA

- iznosi u hiljadama dinara

Grupa racuna, racun	O P I S	AOP	Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5
300	1. Akcijski kapital	623	1236885	1236885
	u tome : strani kapital	624		
301	2. Udeli drustva sa ogranicenom odgovornoscu	625		
	u tome : strani kapital	626		
302	3. Ulozi clanova ortackog i komanditnog drustva	627		
	u tome : strani kapital	628		
303	4. Drzavni kapital	629		
304	5. Drustveni kapital	630		
305	6. Zadruzni udeli	631		
309	7. Ostali osnovni kapital	632	16680	16680
30	SVEGA (623+625+627+629+630+631+632=102)	633	1253565	1253565

V STRUKTURA AKCIJSKOG KAPITALA

- broj akcija kao ceo broj

- iznosi u hiljadama dinara

Grupa racuna, racun	O P I S	AOP	Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5
	1. Obicne akcije			
	1.1. Brojobicnih akcija	634	3016793	3016793
deo 300	1.2. Nominalna vrednostobicnih akcija - ukupno	635	1236885	1236885
	2. Prioritetne akcije			
	2.1. Broj prioritetnih akcija	636		
deo 300	2.2. Nominalna vrednost prioritetnih akcija - ukupno	637		
300	3. SVEGA -nominalna vrednost akcija (635+637=623)	638	1236885	1236885

VI POTRAZIVANJE I OBAVEZE

- iznosi u hiljadama dinara

Grupa racuna, racun	O P I S	AOP	Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5
20	1. Potrazivanja po osnovu prodaje (stanje na kraju godine 639 <= 016)	639	1296560	2448800
43	2. Obaveze iz poslovanja (stanje na kraju godine 640 <= 119)	640	1400323	2095175
deo 228	3. Potrazivanja u toku godine od drustava za osiguranje za naknadu stete (dugovni promet bez pocetnog stanja)	641		
27	4. Porez na dodatu vrednost - prehodni porez (godisnji iznos po poreskim prijavama)	642	184726	112236
43	5. Obaveze iz poslovanja (potrazni promet bez pocetnog stanja)	643	2771458	2561940
450	6. Obaveze za neto zarade i naknade zarada (potrazni promet bez pocetnog stanja)	644	1494711	1078806
451	7. Obaveze za porez na zarade i naknade zarada na teret zaposlenog (potrazni promet bez pocetnog stanja)	645	79103	73544
452	8. Obaveze za doprinose na zarade i naknade zarada na teret zaposlenog (potrazni promet bez pocetnog stanja)	646	164322	121375
461, 462 i 723	9. Obaveze za dividende, ucesce u dobitku i licna primanja postodavca (potrazni promet bez pocetnog stanja)	647		
465	10. Obaveze prema fizickim licima za naknade po ugovorima (potrazni promet bez pocetnog stanja)	648	12019	11924
47	11. Obaveze za PDV (godisnji iznos po poreskim prijavama)	649	131140	104566
	12. Kontrolni zbir (od 639 do 649)	650	7534362	8608366

VII DRUGI TROSKOVI I RASHODI

- iznosi u hiljadama dinara

Grupa racuna, racun	O P I S	AOP	Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5
513	1. Troškovi goriva i energije	651	122462	71949
520	2. Troškovi zarada i naknada zarada (bruto)	652	1650392	1186119
521	3. Troškovi poreza i doprinosa na zarade i naknade zarada na teret poslodavca	653	366777	259363
522, 523, 524 i 525	4. Troškovi naknada fizickim licima (bruto) po osnovu ugovora	654	28791	21464
526	5. Troškovi naknada clanovima upravng i nadzornog odbora (bruto)	655	1622	1340
529	6. Ostali licni rashodi i naknade	656	388730	230863
53	7. Troškovi proizvodnih usluga	657	1399202	1224434
533, deo 540 i deo 525	8. Troškovi zakupnina	658	90096	96911
deo 533, deo 540 i deo 525	9. Troškovi zakupnina zemljista	659	10100	12473
536, 537	10. Troškovi istrazivanja i razvoja	660	2616	821
540	11. Troškovi amortizacije	661	139793	170841
552	12. Troškovi premija osiguranja	662	11491	11164
553	13. Troškovi platnog prometa	663	99709	86685

- iznosi u hiljadama dinara

Grupa racuna, racun	O P I S	AOP	Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5
554	14. Troškovi članarina	664	3145	4784
555	15. Troškovi poreza	665	323401	264934
556	16. Troškovi doprinosa	666		
562	17. Rashodi kamata	667	87297	118876
deo 560, deo 561 i 562	18. Rashodi kamata i deo finansijskih rashoda	668	130901	141580
deo 560, deo 561 i deo 562	19. Rashodi kamata po kreditima od banaka i dfo	669	60474	97994
deo 579	20. Rashodi za humanitarne, kulturne, zdravstvene, obrazovne, naučne i verske namene, za zastitu covekove sredine i za sportske namene	670		
	21. Kontrolni zbir (od 651 do 670)	671	4916999	4002595

VIII DRUGI PRIHODI

- iznosi u hiljadama dinara

Grupa racuna, racun	O P I S	AOP	Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5
60	1. Prihodi od prodaje robe	672	2550	2994
640	2. Prihodi od premija, subvencija, dotacija, regresa, kompenzacija i povracaja poreskih dazbina	673		
641	3. Prihodi po osnovu uslovljenih donacija	674		
deo 650	4. Prihodi od zakupnina za zemljiste	675		
651	5. Prihodi od članarina	676	0	4067
deo 660, deo 661, 662	6. Prihodi od kamata	677	3730	244090
deo 660, deo 661 i deo 662	7. Prihodi od kamata po racunima i depozitima u bankama i ostalim finansijskim organizacijama	678	3159	2981
deo 660, deo 661 i deo 669	8. Prihodi na osnovu dividendi i ucesca u dobitku	679	18026	1408
	9. Kontrolni zbir (672 do 679)	680	27465	255540

IX OSTALI PODACI

- iznosi u hiljadama dinara

OPIS	AOP	Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4
1. Obaveze za akcize (prema godisnjem obracunu akciza)	681		
2. Obracunate carine i druge uvozne dazbine (ukupan godisnji iznos prema obracunu)	682	8159	13393
3. Kapitalne subvencije i druga drzavna dodeljivanja za izgradnju i nabavku osnovnih sredstava i nematerijalnih ulaganja	683		
4. Drzavna dodeljivanja za premije, regres i pokrvice tekucih troskova poslovanja	684		
5. Ostala drzavna dodeljivanja	685		
6. Primljene donacije iz inostranstva i druga bespovratna sredstva u novcu ili naturi od inostranih pravnih i fizickih lica	686		
7. Licna primanja preduzetnika iz neto dobitka (popunjavaju samo preduzetnici)	687		
8. Kontrolni zbir (od 681 do 687)	688	8159	13393

U Beogradu dana 27.2. 2012. godine

Lice odgovorno za sastavljanje
finansijskog izvestaja

ZM Mirko Petrović

Zakonski zastupnik

2. J. Petrović

Obrazac propisan Pravilnikom o sadrzini i formi obrazaca finansijskih izvestaja za privredna drustva, zadruga, druga pravna lica i preduzetnike ("Sluzbeni glasnik RS", br.114/06, 5/07, 119/08 i 2/10)

„ENERGOPROJEKT VISOKOGRADNJA“ A.D.

**NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA 2011. GODINU**

Beograd, 2012. godine

SADRŽAJ

1. OSNOVNI PODACI O DRUŠTVU	5
2. UPRAVLJAČKA STRUKTURA.....	6
3. VLASNIČKA STRUKTURA.....	7
4. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA	7
5. RAČUNOVODSTVENA NAČELA	9
6. GREŠKE IZ PRETHODNOG PERIODA, MATERIJALNOST GREŠKE I KOREKCIJA POČETNOG STANJA	11
7. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA.....	12
7.1. Procenjivanje.....	13
7.2. Efekti kurseva stranih valuta.....	13
7.3. Prihodi	14
7.4. Rashodi.....	15
7.5. Kamata i drugi troškovi pozajmljivanja.....	16

7.6. Porez na dobitak.....	16
7.7. Nematerijalna ulaganja	18
7.8. Nekretnine, postrojenja i oprema	19
7.9. Finansijski lizing	20
7.10. Amortizacija nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme	20
7.11. Umanjenje vrednosti nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme	21
7.12. Investicione nekretnine	22
7.13. Zalihe.....	23
7.14. Stalna sredstva namenjena prodaji.....	24
7.15. Finansijski instrumenti	25
7.16. Gotovina i gotovinski ekvivalenti.....	28
7.17. Kratkoročna potraživanja.....	28
7.18. Finansijski plasmani.....	30
7.19. Obaveze.....	30
7.20. Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna imovina	31
7.21. Naknade zaposlenima.....	33
8. FINANSIJSKI RIZICI I UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA U DRUŠTVU	34
8.1. Kreditni rizik	36
8.2. Tržišni rizik	39

8.3. Rizik likvidnosti	43
8.4. Upravljanje rizikom kapitala.....	44
9. BILANS USPEHA.....	46
9.1. Prihodi od prodaje	46
9.2. Prihodi od aktiviranja učinaka i robe	47
9.3. Prihodi od povećanja (smanjenja) vrednosti zaliha učinaka.....	48
9.4. Ostali poslovni prihodi.....	48
9.5. Nabavna vrednost prodate robe.....	49
9.6. Troškovi materijala	49
9.7. Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	49
9.8. Troškovi amortizacije	50
9.9. Troškovi rezervisanja.....	50
9.10. Troškovi proizvodnih usluga	50
9.11. Nematerijalni troškovi.....	51
9.12. Finansijski prihodi.....	53
9.13. Finansijski rashodi	53
9.14. Ostali prihodi.....	54
9.15. Ostali rashodi	55
9.16. Dobitak pre oporezivanja	56
9.17. Porez na dobitak i neto dobitak.....	57
9.18. Neto dobitak po akciji	58

9.19. Ugovori o izgradnji.....	58
10. BILANS STANJA	58
10.1. Nematerijalna ulaganja	58
10.2. Nekretnine, postrojenja i oprema	59
10.3. Dugoročni finansijski plasmani	60
10.4. Zalihe i dati avansi	61
10.5. Kratkoročna potraživanja	62
10.6. Kratkoročni finansijski plasmani	63
10.8. Gotovina i gotovinski ekvivalenti	64
10.9. Porez na dodatu vrednost i aktivna vremenska razgraničenja	65
10.10. Promene na kapitalu	66
10.11. Osnovni kapital	67
10.12. Rezerve.....	67
10.13. Revalorizacione rezerve, nerealizovani dobitci i gubici po po osnovu harija od vrednosti raspoloživih za prodaju	67
10.14. Neraspoređeni dobitak	68
10.15. Dugoročna rezervisanja.....	69
10.16. Dugoročni krediti	72
10.17. Ostale dugoročne obaveze	73
10.18. Obaveze po osnovu dugoročnog lizinga.....	73
10.19. Kratkoročne finansijske obaveze	74

10.20. Obaveze iz poslovanja	75
10.21. Ostale kratkoročne obaveze	75
10.22. Obaveze po osnovu PDV, ostalih javnih prihoda i pasivna vremenska razgraničenja.....	76
10.23. Odložene poreske obaveze i odložena poreska sredstva	77
10.24. Usaglašavanje potraživanja i obaveza	78
10.25. Vanbilansna aktiva i pasiva.....	80
11. HIPOTEKE UPISANE NA TERET I U KORIST DRUŠTVA.....	81
12. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM STRANAMA	81
13. POTENCIJALNE OBAVEZE I POTENCIJALNA SREDSTVA	84
14. DOGAĐAJI NAKON DATUMA BILANSA STANJA	86

1. OSNOVNI PODACI O DRUŠTVU

Opšti podaci o Društvu

<i>Sedište</i>	Beograd, Bulevar Mihaila Pupina 12
<i>Matični broj</i>	07073151
<i>Šifra i naziv delatnosti</i>	4120 izgradnja stambenih i nestambenih zgrada
<i>Poreski identifikacioni broj</i>	100001450

Relevantne pravne činjenice vezane za **istorijat Društva** su sledeće:

Shodno registraciji u Agenciji za Privredne registre, **osnovna delatnost Društva** je izgradnja stambenih i nestambenih zgrada.

Društvo je matično društvo koje ima jedno zavisno društvo i čini **grupaciju**:
Energoprojekt Visokogradnja.

Procenat vlasništva Društva u navedenom zavisnom društvu je prikazan u narednoj tabeli.

<i>Učešće u kapitalu zavisnih pravnih lica</i>	
<i>Naziv zavisnog pravnog lica</i>	<i>% vlasništva</i>
Energoprojekt Ghana limited	100

Društvo je, shodno kriterijumima preciziranim Zakonom o računovodstvu i reviziji, razvrstano u **veliko pravno lice**.

Finansijski izveštaji obuhvataju poslovanje u zemlji i inostranstvu. U inostranstvu se poslovanje društva odvija preko ino - zaključaka i poslovne jedinice u Herceg Novom u Republici Crnoj Gori.

Pogoni u inostranstvu su:

PREDSTAVNIŠTVO VG, MOSKVA, RUSIJA

ENERGONANA, MOSKVA, RUSIJA

Z-043 SZ ATIRAU, KAZAHSTAN

Z-049 TC URALJSK, KAZAHSTAN

Z-052 KLIZIŠTE RUS, SOČI, RUSIJA

Z-054 PROJEKTOVANJE HOTELA, AKTAU, KAZAHSTAN

Z-055 HOTEL ,SIKTIVKAR, RUSIJA

Z-056 TRŽNO REKREATIVNI CENTAR AKTAU, KAZAHSTAN

Z-057 SAMARA, RUSIJA

Z-058 GRADILIŠTA U ST. PETERBURGU, RUSIJA

Z-059 TIMAN, RUSIJA

Z-065 NIKOLINA GORA, MOSKVA, RUSIJA

Z-063 MANŽEROK, RUSIJA

Z-066 MONDI FABRIKA PAPIRA, SIKTIVKAR, RUSIJA

Z-067 MOSKVA , RUSIJA

Z-068 HOTEL AKTAU, KAZAHSTAN

Z-070 VILA AKTAU, KAZAHSTAN

Z-071 PROJEKTOVANJE SIKTIVKAR, RUSIJA

Z-072 PAVLODAR NAFTNA BAZA, KAZAHSTAN

Z-074 VINARIJA SARIJAGAŠ, KAZAHSTAN

Z-075 SCHLUMBERGER , KAZAHSTAN

Z-076 STAMBENA ZGRADA, SIKTIVKAR

Z-077 KAZMOTRANSFOLT, KAZAHSTAN

Z-078 BENZINSKA PUMPA, KAZAHSTAN

Z-079 SERJOGOVO, RUSIJA

Z-080 PROJEKTOVANJE BOLNICE AKTAU, KAZAHSTAN

Z-081 PROJEKTOVANJE DROBILICE KAZAHSTAN

POSLOVNA JEDINICA HERCEG NOVI

U Društvu je **prosečan broj zaposlenih radnika**, na osnovu stanja krajem svakom meseca, iznosio:

- 2011. godine 992 radnika i
- 2010. godine: 1089 radnika.

Na dan 31.12.2011. Društvo je imalo zaposlenih 874 radnika.

Godišnji finansijski izveštaji koji su predmet ovih Napomena su **pojedinačni finansijski izveštaji Društva** i odobreni su od strane Upravnog odbora. dana 27.02.2012. godine. Odobreni finansijski izveštaji mogu naknadno biti izmenjeni u skladu sa važećim propisima.

2. UPRAVLJAČKA STRUKTURA

Ključni rukovodeći kadar Društva u 2011. godini sačinjavala su sledeća lica:

- Dejan Jovićević dipl.ing. -Drektor;

- Boro Cvijanović dipl.ing. -Tehnički direktor
- Zoran Mitrović dipl.oec. -Izvršni direktor za ekonomske poslove
- Marko Hajduković dipl.ing.-Izvršni direktor za realizaciju projekta i plan

3. VLASNIČKA STRUKTURA

Društvo je u vlasništvu Energoprojekt Holdinga 92,39%.

4. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA

U Republici Srbiji je **Zakon o računovodstvu i reviziji** (»Službeni glasnik RS« broj 46/2006 i 111/09) osnovni pravni akt kojim se preciziraju različita pitanja vezana za obavljanje računovodstvenih aktivnosti.

Pri sastavljanju i prezentaciji finansijskih izveštaja Društva uvažena je odredba Zakona o računovodstvu i reviziji, po kojoj su pravna lica dužna da vođenje poslovnih knjiga, priznavanje i procenjivanje imovine, obaveza, prihoda i rashoda; sastavljanje, prikazivanje, dostavljanje i obelodanjivanje finansijskih izveštaja, vrše shodno:

- zakonskoj regulativi,
- profesionalnoj regulativi i
- internoj regulativi.

Pod **zakonskom regulativom** se podrazumevaju zakoni i podzakonski propisi doneti za izvršavanje zakona.

Pri izradi finansijskih izveštaja Društva, između ostalih, uvaženi su sledeći zakoni i podzakonski propisi:

- Zakon o računovodstvu i reviziji (»Službeni glasnik RS« broj 46/2006 i 111/2009),
- Zakon o porezu na dobit pravnih lica (»Službeni glasnik RS« broj 25/2001, 80/2002, 43/2003, 84/2004,18/2010),

- Zakon o porezu na dodatu vrednost (»Službeni glasnik RS« broj 84/2004, 86/2004, 61/2005, 61/2007),
- Pravilnik o sadržini i formi obrazaca finansijskih izveštaja za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike (»Službeni glasnik RS« broj 114/2006, 05/2007, 119/2008, 02/2010);
- Pravilnik o kontnom okviru i sadržini računa u Kontnom okviru za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike (»Službeni glasnik RS« broj 114/2006, 119/2008, 09/2009, 04/2010, 03/2011);
- Pravilnik o izmenama i dopunama pravilnika o Kontnom okviru za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike (»Službeni glasnik RS« broj 04/2010, 03/2011) ,
- Pravilnik o sadržaju poreskog bilansa i drugim pitanjima od značaja za način utvrđivanja poreza na dobit pravnih lica (»Službeni glasnik RS« broj 99/2010),
- Pravilnik o sadržaju poreske prijave za obračun poreza na dobit pravnih lica (»Službeni glasnik RS« broj 99/2010),
- Pravilnik o načinu razvrstavanja stalnih sredstava po grupama i načinu utvrđivanja amortizacije za poreske svrhe (»Službeni glasnik RS« broj 116/2004 i 99/2010).

Profesionalna regulativa se prvenstveno odnosi na:

- Okvir za pripremanje i prezentaciju finansijskih izveštaja (u nastavku: Okvir),
- Međunarodne računovodstvene standarde (u nastavku: MRS),
- Međunarodne standarde finansijskog izveštavanja (u nastavku:MSFI) i
- Tumačenja koje je doneo Komitet za tumačenje međunarodnog finansijskog izveštavanja.

Napominjemo da u pojedinim slučajevima, pri izradi finansijskih izveštaja Društva, nisu u potpunosti uvažene sve relevantne odredbe MRS/MSFI i Tumačenja. Razlozi za iznetu konstataciju su prvenstveno posledica nepotpune usaglašenosti, s jedne strane, zakonske regulative, a sa druge strane, profesionalne regulative. Otuda, kako je zakonska regulativa u predmetnom kontekstu primarna, finansijski izveštaji u pojedinim aspektima odstupaju od profesionalne regulative.

Računovodstveni propisi Republike Srbije, a time i prezentovani finansijski izveštaji Društva, odstupaju od MSFI u sledećem:

- Finansijski izveštaji se u Republici Srbije prikazuju u formatu propisanim Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca finansijskih izveštaja za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike ("Službeni glasnik RS" broj 114/2006, 5/2007, 119/2008 i 2/2010), koji odstupaju od prezentacije i naziva pojedinih finansijskih izveštaja opšte namene, kao i od načina prikazivanja određenih bilansnih pozicija kako to predviđa Revidirani MRS 1 – „Prezentacija finansijskih izveštaja“;
- Vanbilansna sredstva i vanbilansne obaveze su prikazana na obrascu bilansa stanja, a ove stavke, po profesionalnoj regulativi, ne predstavljaju ni sredstva ni obaveze Društva.

Pored navedenog, odstupanja nastaju i kao posledica vremenske razlike između objavljivanja Standarda i Tumačenja, koja su podložna kontinuiranim promenama, i momenta kada ti Standardi i Tumačenja postanu važeći u Republici Srbiji. Tako, na primer, odstupanja od profesionalne regulative nastaju kao posledica toga što objavljeni Standardi i Tumačenja, koji su stupili na snagu, još nisu u Republici Srbiji zvanično prevedeni i usvojeni; kao posledica toga što objavljeni Standardi i Tumačenja još nisu stupili na snagu; ili kao posledica drugih razloga na koje Društvo nema mogućnost uticaja.

Od pravnih akata koji predstavljaju **internu regulativu Društva**, pri sastavljanju finansijskih izveštaja korišćen je aktuelni Pravilnik o računovodstvu i računovodstvenim politikama društva, koji je donet 27.02.2007. od strane Upravnog odbora Društva. Pored navedenog, korišćena su i druga interna akta Društva, kao što je, na primer, Kolektivni ugovor Društva.

Finansijski izveštaji Društva za 2011. godinu prikazani su u formi i sadržini koja je precizirana Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca finansijskih izveštaja za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike. Ovim Pravilnikom je, pored ostalog, propisana sadržina pozicija u obrascima Bilansa stanja, Bilansa uspeha, Izveštaja o tokovima gotovine, Izveštaja o promenama na kapitalu, Napomena uz finansijske izveštaje i Statističkog aneksa; za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike koji poslovne knjige vode po sistemu dvojnog knjigovodstva.

Pravilnikom je, takođe, precizirano da se podaci u Bilansu stanja, Bilansu uspeha, Izveštaju o tokovima gotovine, Izveštaju o promenama na kapitalu i Statističkom aneksu upisuju u hiljadama dinama, a da se broj zaposlenih radnika upisuje u celom broju; što je uvaženo i u objašnjenjima prezentovanim kroz ove Napomene.

5. RAČUNOVODSTVENA NAČELA

Pri sastavljanju finansijskih izveštaja Društva uvažena su sledeća načela:

- Načelo stalnosti,
- Načelo doslednosti,
- Načelo opreznosti,
- Načelo suštine iznad forme,
- Načelo uzročnosti prihoda i rashoda i
- Načelo pojedinačnog procenjivanja.

Uvažavanjem **načela stalnosti**, finansijski izveštaji se sastavljaju pod pretpostavkom da imovinski, finansijski i prinosni položaj Društva, kao i ekonomska politika zemlje i ekonomske prilike u okruženju, omogućavaju poslovanje u neograničeno dugom roku („*Going Concern*“ princip).

Načelo doslednosti podrazumeva da se način procenjivanja stanja i promena na imovini, obavezama, kapitalu, приходima, rashodima i rezultatu poslovanja, to jest da se način procenjivanja bilansnih pozicija Društva, ne menja u dužem vremenskom razdoblju. Ako, na primer, zbog usaglašavanja sa zakonskom i profesionalnom regulativom, do promene ipak dođe,

obrazlaže se razlog promene, a efekat promene se iskazuje shodno zahtevima iz profesionalne regulative vezanim za promenu načina procenjivanja.

Načelo opreznosti podrazumeva uključivanje određenog nivoa opreza pri sastavljanju finansijskih izveštaja Društva, koje treba da rezultira da imovina i prihodi nisu precenjeni, a da obaveze i troškovi nisu potcenjeni. Međutim, uvažavanje načela opreznosti ne treba razumeti na način svesnog, nerealnog umanjenja prihoda i kapitala Društva; to jest svesnog, nerealnog uvećanja rashoda i obaveza Društva. Naime, u Okviru za pripremu i prezentaciju finansijskih izveštaja je potencirano da uvažavanje načela opreznosti ne sme da ima za posledicu značajno stvaranje skrivenih rezervi, namerno umanjenje imovine ili prihoda, ili namerno preuveličavanje obaveza ili troškova, jer u tom slučaju finansijski izveštaji ne bi bili neutralni i, stoga, ne bi bili pouzdani.

Načelo **suština iznad forme** podrazumeva da pri evidentiranju transakcija Društva, a time, posledično, i pri sastavljanju finansijskih izveštaja, računovodstveno obuhvatanje treba da se vrši u skladu sa suštinom transakcija i njihovom ekonomskom realnošću, a ne samo na osnovu njihovog pravnog oblika.

Uvažavanjem **načela uzročnosti prihoda i rashoda**, priznavanje efekata transakcija i drugih događaja u Društvu nije vezano za momenat kada se gotovina ili gotovinski ekvivalenti, po osnovu tih transakcija i događaja, prime ili isplate, već se vezuju za momenat kada se dogode. Takvim pristupom omogućeno je da se korisnici finansijskih izveštaja ne informišu samo o prošlim transakcijama Društva koje su prouzrokovale isplatu i primanja gotovine, već i o obavezama Društva da isplati gotovinu u budućnosti, kao i o resursima koji predstavljaju gotovinu koje će Društvo primiti u budućnosti. Drugim rečima, uvažavanjem načela uzročnosti prihoda i rashoda obezbeđuje se informisanje o prošlim transakcijama i drugim

dogadajima na način koji je najupotrebljiviji za korisnike pri donošenju ekonomskih odluka.

Načelo **pojedinačnog procenjivanja** podrazumeva da eventualna grupna procenjivanja različitih bilansnih pozicija Društva (na primer, imovine ili obaveza), radi racionalizacije, proističu iz njihovog pojedinačnog procenjivanja.

6. GREŠKE IZ PRETHODNOG PERIODA, MATERIJALNOST GREŠKE I KOREKCIJA POČETNOG STANJA

Greške iz prethodnog perioda su izostavljeni ili pogrešno iskazani podaci iz finansijskih izveštaja Društva za jedan ili više perioda koji proizilaze iz neupotrebljavanja ili pogrešne upotrebe pouzdanih informacija koje su bile dostupne kada su finansijski izveštaji za date periode bili odobreni za izdavanje i za koje se moglo razumno očekivati da budu dobijene i uzete u obzir pri sastavljanju i prezentaciji tih finansijskih izveštaja.

Materijalno značajna greška otkrivena u tekućem periodu, koja se odnosi na prethodni period je ona greška koja ima značajan uticaj na finansijske izveštaje jednog ili više prethodnih perioda i zbog koje se ti finansijski izveštaji ne mogu više smatrati pouzdanim.

Društvo vrši retrospektivnu korekciju *materijalno značajnih grešaka* u prvom setu finansijskih izveštaja odobrenom za objavljivanje nakon otkrivanja tih grešaka, tako što će prepraviti uporedne iznose za prezentovan(e) raniji(e) period(e) u kojem(ima) su se greške dogodile; ili, ako se greška dogodila pre najranijeg prezentovanog prethodnog perioda, prepraviti početna stanja sredstava, obaveza i kapitala za najraniji prezentovani prethodni period.

Ako je neizvodljivo utvrditi efekat greške iz određenog perioda na uporedne informacije za jedan ili više prezentovanih prethodnih perioda, Društvo prepravlja početna stanja sredstava, obaveza i kapitala za najraniji period za koji je retrospektivno prepravljavanje podataka izvodljivo (što može biti tekući period).

Naknadno ustanovljene greške koje nisu materijalno značajne ispravljaju se na teret rashoda, odnosno u korist prihoda perioda u kojem su greške identifikovane.

Materijalnost greške se procenjuje shodno relevantnim odredbama iz Okvira za pripremu i prezentaciju finansijskih izveštaja, po kojima materijalnost implicira da izostavljanje, ili pogrešno knjigovodstveno evidentiranje poslovne transakcije, može uticati na ekonomske odluke korisnika donete na osnovu finansijskih izveštaja. U Društvu će se materijalnost određivati shodno visini greške u odnosu na ukupni prihod. Materijalno značajna greška smatra se greška koja je u pojedinačnom iznosu ili u kumulativnom iznosu sa ostalim greškama **veća od 1,5% ostvarenog ukupnog prihoda Društva u prethodnoj godini.**

7. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA

Osnovne računovodstvene politike primenjene za sastavljanje ovih finansijskih izveštaja navedene su u daljem tekstu. Ove politike su konzistentno primenjene na sve prikazane godine, osim ako nije drugačije naznačeno.

Značajne računovodstvene politike primenjene na finansijske izveštaje koji su predmet ovih Napomena, a koje su izložene u nastavku, prvenstveno su zasnovane na Pravilniku o računovodstvu i računovodstvenim politikama Društva. Ako pojedini knjigovodstveni aspekti nisu jasno precizirani Pravilnikom, primenjene računovodstvene politike su zasnovane na važećoj zakonskoj, profesionalnoj i internoj regulativi.

Od opštih podataka napominjemo da je, u skladu sa MRS 21, **funkcionalna valuta i valuta za prezentaciju u finansijskim izveštajima Društva** dinar. Pored podataka za tekuću godinu, u finansijskim izveštajima Društva su kao **uporedni podaci** iskazani podaci iz finansijskih izveštaja za 2010. godinu.

Pri sastavljanju finansijskih izveštaja uvažene su relevantne odredbe MRS 10, koje se odnose na događaje koji nastaju od datuma bilansa stanja do datuma kada su finansijski izveštaji odobreni za objavljivanje. Preciznije, **za efekte događaja koji pružaju dokaz o okolnostima koje su postojale na datum bilansa stanja**, korigovani su već priznati iznosi u finansijskim izveštajima Društva, kako bi se odrazili korektivni događaji posle bilansa stanja; a **za efekte događaja koji ukazuju na okolnosti koje su nastale posle datuma bilansa stanja**, nisu vršene korekcije priznatih iznosa, već se, u slučaju da ih je bilo, u ovim Napomenama vrši obelodanjivanje prirode događaja i procena njihovih finansijskih efekata.

7.1. Procenjivanje

Sastavljanje i prikazivanje finansijskih izveštaja, u skladu, kako sa zahtevima profesionalne regulative, tako i sa zahtevima važeće zakonske regulative u Republici Srbiji, zahteva od rukovodstva Društva korišćenje najboljih mogućih procena i razumnih pretpostavki. Iako se, razumljivo, stvarni budući rezultati mogu razlikovati, procene i pretpostavke su zasnovane na informacijama raspoloživim na datum bilansa stanja.

Najznačajnije procene se odnose na utvrđivanje obezvređenja finansijske i nefinansijske imovine, priznavanje odloženih poreskih sredstava i obaveza, utvrđivanje rezervisanja za garancije i definisanje pretpostavki neophodnih za aktuarski obračun dugoročnih naknada zaposlenima po osnovu otpremnina.

U kontekstu procenjivanja, poslovna politika Društva je, ako se fer vrednost značajno razlikuje od knjigovodstvene, da obelodani informacije o **fer**

(pravičnoj) vrednosti aktive i pasive. U Republici Srbiji je čest problem sa pouzdanom procenom fer vrednosti aktive i pasive usled nedovoljno razvijenog finansijskog tržišta, nedostatka stabilnosti i likvidnosti kod kupovine i prodaje, na primer, finansijske aktive i pasive, i zbog toga što tržišne informacije nisu uvek raspoložive. I pored navedenog, ova problematika u Društvu nije zanemarena, već rukovodstvo vrši kontinuirane procene, uvažavajući rizike, i kada se proceni da je nadoknadiva (fer ili upotrebna) vrednost sredstava u poslovnim knjigama Društva precenjena, vrši se ispravka vrednosti.

7.2. Efekti kurseva stranih valuta

Transakcije u stranoj valuti, pri početnom priznavanju, evidentiraju se u dinarskoj protivvrednosti, primenom zvaničnog srednjeg kursa koji važi na dan transakcije.

Shodno odredbama MRS 21 - Efekti promene deviznih kurseva, na svaki datum bilansa stanja se monetarne stavke u stranoj valuti (devizna sredstva, potraživanja i obaveze) preračunavaju primenom važećeg kursa, to jest zvaničnog srednjeg kursa na datum bilansa stanja.

Kursne razlike nastale po osnovu transakcija u stranoj valuti (osim za kursne razlike nastale na monetarnim stavkama koje čine deo neto investicija Društva u inostrano poslovanje, a koje se obuhvataju shodno zahtevima iz MRS 21) se priznaju kao prihod ili rashod Društva u periodu u kojem su kursne razlike nastale.

Zvanični srednji kursevi Narodne banke Srbije na dan bilansa stanja, za strane valute koje su korišćene za preračunavanje monetarnih stavki stranih valuta u dinarsku protivvrednost, su prikazane u narednoj tabeli.

Zvanični srednji kurs Narodne banke Srbije

Valuta	31.12.2011.	31.12.2010.
	Iznos u dinarima	
1 EUR	104,6409	105,4982
1 USD	80,8662	79,2802
1 RUB	2,51170	2,5956
1 CHF	85,9121	84,4458

Prihodi i rashodi ino zaključaka prikazani su po prosečnom kursu za 2011. godinu i to USD=73,3382 RSD i EUR=101,9502 RSD

7.3. Prihodi

U okviru **poslovnih prihoda** najznačajniji su prihodi od prodaje roba, proizvoda i usluga, a kao ostali prihodi mogu da se jave: prihodi od aktiviranja učinaka i robe, povećanje vrednosti zaliha nedovršenih i gotovih proizvoda i nedovršenih usluga (ako je tokom godine došlo do smanjenja navedenih zaliha, za iznos smanjenja se umanjuje ukupan poslovni prihod), prihodi od premija, subvencija, dotacija i sl.; i drugi poslovni prihodi.

Prihodi od prodaje proizvoda i robe se priznaju kada su kumulativno zadovoljeni sledeći uslovi: Društvo je na kupca prenelo značajne rizike i koristi od vlasništva nad proizvodom i robom, Društvo ne zadržava učešće u upravljanju prodatim proizvodom i robom u meri koja se uobičajeno povezuje sa vlasništvom, niti zadržava kontrolu nad prodatim proizvodom i robom; iznos prihoda se može pouzdano izmeriti, verovatan je priliv ekonomske koristi u Društvo povezane sa tom transakcijom i troškovi koji su nastali ili će nastati u datoj transakciji se mogu pouzdano izmeriti.

Prihodi od pružanja usluga, shodno relevantnim odredbama MRS 18 - Prihodi, *prihod povezan sa određenom transakcijom se priznaje prema stepenu dovršenosti te transakcije na datum bilansa*. Rezultat transakcije se može pouzdano proceniti: kada se iznos prihoda može pouzdano odmeriti, kada je verovatan priliv ekonomskih koristi vezanih za tu transakciju u Društvo, kada se stepen dovršenosti te transakcije na datum bilansa stanja može pouzdano odmeriti i kada troškovi nastali zbog te transakcije i troškovi završavanja transakcije mogu pouzdano da se odmere.

Finansijski prihodi obuhvataju finansijske prihode od zavisnih i drugih povezanih pravnih lica, pozitivne kursne razlike, prihode od kamata i druge oblike finansijskih prihoda.

U okviru **ostalih prihoda**, pored drugih ostalih prihoda, iskazuju se *dobici* koji mogu, ali ne moraju da proisteknu iz uobičajenih aktivnosti Društva. Dobici uključuju, na primer, dobitke od prodaje nekretnina, postrojenja i opreme; po većoj vrednosti od knjigovodstvene u momentu prodaje.

7.4. Rashodi

Rashodi predstavljaju odlive ekonomskih koristi tokom datog perioda koji rezultira smanjenjem kapitala društva, osim smanjenja koji se odnosi na raspodelu dobiti vlasnicima ili smanjenja koje je posledica povlačenja iz poslovanja dela kapitala od strane vlasnika. Rashodi se odražavaju kroz odliv sredstava, smanjenje vrednosti sredstava ili povećanje obaveza.

Rashodi obuhvataju poslovne rashode, finansijske rashode i ostale rashode (uključujući i rashode po osnovu obezvređenja imovine).

U okviru poslovnih rashoda iskazuje se: nabavna vrednost prodate robe, troškovi materijala, troškovi zarada, troškovi proizvodnih usluga, nematerijalni troškovi, troškovi amortizacije i rezervisanja i dr.

Finansijski rashodi obuhvataju finansijske rashode od povezanih pravnih lica, pozitivne kursne razlike, rashode kamata i druge finansijske rashode.

U okviru ostalih rashoda, pored drugih ostalih rashoda, iskazuju se i gubici koji mogu, ali ne moraju, da proisteknu iz uobičajenih aktivnosti Društva. Gubici (na primer, manjkovi ili gubici nastali prodajom sredstava po nižoj vrednosti od knjigovodstvene) predstavljaju smanjenje ekonomskih koristi i, kao takvi, po svojoj prirodi, nisu različiti od drugih rashoda.

7.5. Kamata i drugi troškovi pozajmljivanja

Troškovi pozajmljivanja su kamata i drugi troškovi koje Društvo ima u vezi sa pozajmljivanjem sredstava.

Na osnovu relevantnih odredbi MRS 23 - Troškovi pozajmljivanja, kamata i drugi troškovi pozajmljivanja se priznaju kao rashod u periodu u kojem su nastali, osim u slučaju kada su direktno pripisivi sticanju, izgradnji ili proizvodnji određenog sredstva koje se kvalifikuje (sredstvo kojem je potreban značajan vremenski period da bi bilo spremno za svoju nameravanu upotrebu ili prodaju), kada se kamata i drugi troškovi pozajmljivanja kapitalizuju kao deo nabavne vrednosti (cene koštanja) tog sredstva.

7.6. Porez na dobitak

Porez na dobitak se računovodstveno evidentira kao zbir:

- tekućeg poreza i
- odloženog poreza.

Tekući porez je iznos obaveze za plativ (povrativ) porez na dobitak koji se odnosi na oporezivi dobitak (poreski gubitak) za period. Drugim rečima, tekući porez je plativ porez na dobitak koji je utvrđen u poreskoj prijavi za porez na dobitak, u skladu sa poreskim propisima.

Odloženi porez se ispoljava u vidu:

- odloženih poreskih sredstava ili
- odloženih poreskih obaveza.

Odloženi porez se knjigovodstveno evidentira na osnovu relevantnih odredbi MRS 12 - Porezi na dobitak, kojima je, između ostalog, precizirano da se *odložena poreska sredstva i odložene poreske obaveze ne diskontuju*.

Odložena poreska sredstva su iznosi poreza na dobitak nadoknadivi u budućim periodima koji se odnose na:

- odbitne privremene razlike,
- neiskorišćene poreske gubitke prenete na naredni period i
- neiskorišćeni poreski kredit prenet na naredni period.

Za sredstva koja podležu amortizaciji, odložena poreska sredstva priznaju se za sve **odbitne privremene razlike** između knjigovodstvene vrednosti sredstava koja podležu amortizaciji i njihove poreske osnovice (vrednosti

koji su dodeljeni tim sredstvima za poreske svrhe). Odbitna privremena razlika postoji kada je knjigovodstvena vrednost sredstava manja od njihove poreske osnovice. U tom slučaju se priznaju odložena poreska sredstva, pod uslovom da se proceni da je verovatno da će u budućim periodima postojati oporeziva dobit za čije umanjeње će Društvo moći da iskoristi odložena poreska sredstva.

Odloženo poresko sredstvo po osnovu **neiskorišćenih poreskih gubitaka** priznaje se samo ukoliko rukovodstvo proceni da će u narednim periodima Društvo imati oporezivu dobit, koja će moći da bude umanjena po osnovu neiskorišćenih poreskih gubitaka.

Odloženo poresko sredstvo po osnovu **neiskorišćenog poreskog kredita** za ulaganja u osnovna sredstva se priznaje samo do iznosa za koji je verovatno da će u budućim periodima biti ostvarena oporeziva dobit u poreskom bilansu, odnosno obračunati porez na dobit za čije umanjeње će moći da se iskoristi neiskorišćeni poreski kredit.

Odložena poreska sredstva mogu da se priznaju i po drugim osnovama za koje se u Društvu utvrdi da će iznosi poreza na dobitak biti nadoknativi u budućim periodima (na primer, za rezervisanja za nedospele otpremnine prilikom redovnog odlaska u penziju, koja su određena shodno relevantnim odredbama MRS 19).

Odložene poreske obaveze su iznosi poreza na dobitak plativi u budućim periodima u odnosu na oporezive privremene razlike.

Po pitanju sredstava koja podležu amortizaciji, odložene poreske obaveze se priznaju uvek kada postoji oporeziva privremena razlika između knjigovodstvene vrednosti sredstava koja podležu amortizaciji i njihove poreske osnovice. Oporeziva privremena razlika nastaje u slučajevima kada je knjigovodstvena vrednost sredstava veća od njihove poreske osnovice.

Oporeziva privremena razlika utvrđuje se na datum bilansa stanja i utvrđuje se primenom propisane (ili očekivane) poreske stope poreza na dobit Društva na iznos oporezive privremene razlike.

Odložena poreske obaveze mogu da se priznaju i po drugim osnovama za koje se u Društvu utvrdi da će iznosi poreza na dobitak biti plativi u budućim periodima u odnosu na oporezive privremene razlike.

7.7. Nematerijalna ulaganja

Nematerijalna ulaganja (imovina) su sredstva bez fizičke suštine, koja se mogu identifikovati, kao što su: licence, koncesije, patenti, ulaganja u razvoj, žigovi i sl. Imovina ispunjava kriterijum mogućnosti identifikovanja kada je: odvojiva, odnosno kada se može odvojiti od Društva i prodati, preneti, licencirati, iznajmiti ili razmeniti, bilo pojedinačno ili zajedno sa povezanim ugovorom, imovinom ili obavezom; ili nastaje po osnovu ugovornih ili drugih zakonskih prava, bez obzira da li su ta prava prenosiva ili odvojiva od Društva ili od drugih prava ili obaveza.

Da bi se nematerijalno ulaganje priznalo, neophodno je da budu ispunjeni zahtevi propisani MRS 38 - Nematerijalna imovina, odnosno:

- da je verovatno da će se buduće ekonomske koristi, pripisive imovini, uliti u Društvo;

- da Društvo ima mogućnost kontrole nad tom imovinom i
- da se nabavna vrednost (cena koštanja) može pouzdano odmeriti.

Knjigovodstveno priznavanje interno generisane nematerijalne imovine je uslovljena procenom da li je rezultanta:

- faze istraživanja ili
- faze razvoja.

Nematerijalna imovina koja proističe iz *istraživanja, ili iz faze istraživanja internog projekta*, se ne priznaje kao nematerijalno ulaganje. Izdaci po osnovu istraživanja, ili izdaci koji nastanu u fazi istraživanja internog projekta, se priznaju kao rashod u periodu u kojem su izdaci nastali.

Cena koštanja interno generisane nematerijalne imovine koja proističe iz *razvoja* (ili iz faze razvoja internog projekta) uključuje sve direktno pripisive troškove neophodne za kreiranje, proizvodnju i pripremu imovine za funkcionisanje na način kako je rukovodstvo Društva predvidelo.

Početo merenje nematerijalnog ulaganja vrši se po nabavnoj vrednosti (ceni koštanja).

Naknadno merenje nematerijalnog ulaganja, nakon početnog priznavanja, vrši se po nabavnoj vrednosti (ceni koštanja) umanjenoj za akumuliranu amortizaciju i akumulirane gubitke od umanjenja vrednosti (shodno relevantnim odredbama MRS 36 - Umanjenje vrednosti imovine).

Amortizacija nematerijalne imovine je uslovljena procenom da li je koristan vek trajanja:

- neograničen ili
- ograničen.

Nematerijalna imovina ne podleže proceni ako se proceni da je koristan vek trajanja neograničen, to jest ako se na osnovu analize svih relevantnih faktora ne može predvideti završetak perioda kada se očekuje da će nematerijalna imovina generisati prilive neto tokova gotovine u Društvo.

7.8. Nekretnine, postrojenja i oprema

Kao **nekretnine, postrojenja i oprema** priznaju se materijalna sredstva koja se: koriste u proizvodnji, za isporuku dobara, za pružanje usluga, za iznajmljivanje drugima, ili u administrativne svrhe; i za koja se očekuje da će se koristiti duže od jednog obračunskog perioda.

Navedeno opšte načelo za priznavanje nekretnina, postrojenja i opreme se ne primenjuje samo u slučajevima kada se radi o priznavanju sredstava manje vrednosti (na primer, rezervni delovi i oprema za servisiranje), koji se iskazuju na zalihama. Stavljanjem u upotrebu ovih sredstava njihova se celokupna vrednost prenosi na troškove perioda.

Nekretnine, postrojenja i oprema se priznaju kao sredstvo: ako je verovatno da će se buduće ekonomske koristi povezane sa tim sredstvom prilivati u Društvo i ako se nabavna vrednost (cena koštanja) tog sredstva može pouzdano odmeriti.

Početo merenje nekretnina, postrojenja i opreme vrši se po nabavnoj vrednosti (ceni koštanja), koja obuhvata: nabavnu cenu i sve zavisne troškove nabavke, to jest sve direktno pripisive troškove dovođenja sredstva u stanje funkcionalne pripravnosti.

Naknadno merenje nekretnina, postrojenja i opreme vrši se po nabavnoj vrednosti (ceni koštanja) umanjenoj za akumuliranu amortizaciju i akumulirane gubitke zbog umanjenja vrednosti (shodno MRS 36).

7.9. Finansijski lizing

Lizing je sporazum po kojem davalac lizinga prenosi na korisnika lizinga pravo korišćenja sredstva za dogovoreni vremenski period u zamenu za plaćanje ili niz plaćanja.

U slučaju **finansijskog lizinga**, shodno odredbama MRS 17 - Lizing, korisnik lizinga **početo merenje** vrši tako što priznaje kao sredstvo i obavezu u svom bilansu stanja, u iznosima koji su na početku trajanja lizinga jednaki fer vrednosti sredstava koja su predmet lizinga, ili po sadašnjoj

vrednosti minimalnih plaćanja za lizing, ako je ona niža. *Fer vrednost* je iznos po kojem se predmet lizinga može razmeniti između upoznatih, voljnih strana u okviru nezavisne transakcije.

Prilikom izračunavanja sadašnje vrednosti minimalnih plaćanja za lizing, *diskontna stopa* se generalno utvrđuje na osnovu kamatne stope sadržane u lizingu. Ako se kamatna stopa ne može utvrditi, kao diskontna stopa koristi se inkrementalna kamatna stopa na zaduživanje, to jest očekivana kamatna stopa koju bi Društvo platilo u slučaju pozajmljivanja sredstava na sličan rok i sa sličnim garancijama za kupovinu sredstava koje je predmet lizinga.

Svi inicijalni direktni troškovi korisnika lizinga dodaju se iznosu koji je priznat kao sredstvo.

Po pitanju **naknadnog merenja**, minimalna plaćanja lizinga treba podeliti između finansijskih troškova i smanjenja neizmirene obaveze. Finansijski trošak se alocira na periode tokom trajanja lizinga, tako da se ostvaruje konstantna periodična kamatna stopa na preostali saldo obaveze.

7.10. Amortizacija nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme

Amortizacijom se iznos sredstava (nematerijalnih sredstava, nekretnina, postrojenja i opreme) koji se amortizuje vremenski alocira u toku korisnog veka trajanja sredstava.

Koristan vek trajanja sredstva se u Društvu određuje primenom vremenskog metoda, tako da se koristan vek trajanja sredstava može

razumeti kao vremenski period tokom kojeg se očekuje da je sredstvo raspoloživo Društvu za upotrebu i korišćenje.

Iznos koji se amortizuje, odnosno nabavna vrednost ili drugi iznos koji zamenjuje tu vrednost u finansijskim izveštajima Društva; se sistematski alocira tokom korisnog veka trajanja sredstava.

Za sredstvo pribavljeno putem finansijskog lizinga, amortizacija se obračunava kao i za druga sredstva, osim kada se ne zna da li će Društvo steći pravo vlasništva nad tim sredstvom, kada se sredstvo u potpunosti amortizuje u kraćem periodu od trajanja lizinga i korisnog veka trajanja.

Amortizacija se vrši **primenom metoda pravolinijskog otpisa** (proporcionalna metoda), a **obračun amortizacije počinje** kada sredstvo postane raspoloživo za upotrebu, odnosno kada se nalazi na lokaciji i u stanju spremnom za poslovanje na način kako je to predviđeno u Društvu.

Amortizacija se ne obračunava za sredstva koja vremenom ne gube na vrednosti (na primer, umetnička dela) ili sredstva koja imaju neograničeni vek trajanja.

Za potrebe sastavljanja poreskog bilansa, to jest za poreske svrhe, amortizacija sredstava se vrši prema važećim zakonskim propisima.

7.11. Umanjenje vrednosti nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme

Na svaki datum bilansa stanja se od strane kompetentnih osoba, iz ili van Društva, proverava da li postoje indicije da je knjigovodstvena vrednost nekog sredstva (nematerijalnog sredstva, nekretnina, postrojenja i opreme) umanjena, to jest da li knjigovodstvena vrednost premašuje nadoknadivi iznos tog sredstva.

Ako naznake o umanjenju vrednosti postoje, shodno relevantnim odredbama MRS 36, vrši se procena nadoknadivog iznosa tog sredstva.

Nadoknadivi iznos je viša vrednost od:

- fer vrednosti, umanjena za troškove prodaje; i
- upotrebne vrednosti.

Fer vrednost umanjena za troškove prodaje je očekivana neto prodajna cena tog sredstva, odnosno to je iznos koji se može dobiti prodajom nekog sredstva u nezavisnoj transakciji između upoznatih, voljnih strana, umanjena za troškove otuđenja.

Upotrebna vrednost je sadašnja vrednost procenjenih budućih novčanih tokova za koje se očekuje da će nastati iz kontinuirane upotrebe imovine kroz njen koristan vek trajanja, te prodaje na kraju veka trajanja. Diskontna stopa koja se koristi pri utvrđivanju sadašnje vrednosti odražava tekuće tržišne procene vremenske vrednosti novca, kao i rizike specifične za to sredstvo.

Nadoknativi iznos se procenjuje za svako zasebno sredstvo ili, ako to nije moguće, za jedinicu koja generiše gotovinu kojoj to sredstvo pripada. Jedinica koja generiše gotovinu je najmanja prepoznatljiva grupa sredstava koja generiše prilive gotovine koji su u najvećoj meri nezavisni od priliva gotovine drugih sredstava ili grupa sredstava.

Ako se utvrdi da je došlo do umanjenja vrednosti, knjigovodstvena vrednost se svodi na nadoknativi iznos. Gubitak zbog umanjenja se knjigovodstveno obuhvata na sledeći način:

- u slučaju da je prethodno za to sredstvo formirana revalorizaciona rezerva, smanjivanjem revalorizacionih rezervi; i
- u slučaju da prethodno za to sredstvo nije formirana revalorizaciona rezerva, kao rashod perioda.

7.12. Investicione nekretnine

Investiciona nekretnina je nekretnina koju drži vlasnik ili korisnik lizinga u okviru finansijskog lizinga u cilju ostvarivanja prihoda od zakupnina, ili porasta vrednosti kapitala, ili i jednog i drugog, a ne za:

- korišćenje u proizvodnji, pri nabavci dobara i usluga, ili u administrativne svrhe; ili
- prodaju u okviru redovnog poslovanja.

Investicijska nekretnina se, shodno odredbama iz MRS 40 - Investicijske nekretnine, priznaje kao sredstvo: ako je vjerojatno da će Društvo u budućnosti ostvariti ekonomsku korist od te investicijske nekretnine; i ako se njena nabavna vrijednost (cena koštanja) može pouzdano odmeriti.

Početno merenje investicijske nekretnine prilikom sticanja (nabavke) vrši se po nabavnoj vrijednosti (ceni koštanja), pri čemu se zavisni troškovi nabavke uključuju u nabavnu vrijednost.

Naknadni izdatak koji se odnosi na već priznatu investicijsku nekretninu pripisuje se iskazanom iznosu investicijske nekretnine ako ispunjava uslove da se prizna kao stalno sredstvo, to jest ako je vek trajanja izdatka duži od jednog obračunskog perioda, ako je vjerojatno da će se buduće ekonomske koristi povezane sa tim izdatkom prilivati u Društvo i ako se nabavna vrijednost (cena koštanja) tog izdatka može pouzdano odmeriti.

Nakon početnog priznavanja, **naknadno merenje investicijske nekretnine** se vrši po fer (poštenoj) vrijednosti, pod kojom se podrazumeva njena tržišna vrijednost, odnosno najvjerovatnija vrijednost koja realno može da se dobije na tržištu, na dan bilansa stanja.

Promena fer vrijednosti investicijske imovine tokom određenog perioda se uključuje u rezultat perioda u kojem je povećanje/smanjenje nastalo.

Investicijske nekretnine *ne podležu obračunu amortizacije niti se na njima vrši procena umanjenja vrijednosti imovine.*

7.13. Zalihe

Zalihe su sredstva: koja se drže za prodaju u uobičajenom toku poslovanja, koja su u procesu proizvodnje, a namenjene su za prodaju; ili u obliku osnovnog i pomoćnog materijala koji se troši u proizvodnom procesu ili prilikom pružanja usluga.

Zalihe obuhvataju: osnovni i pomoćni materijal (uključujući i rezervne delove, alat i inventar) koji će biti iskorišćeni u procesu proizvodnje, nedovršene proizvode čija je proizvodnja u toku, gotove proizvode koje je proizvelo Društvo i robu.

Zalihe se (shodno MRS 2 - Zalihe) **odmeravaju** po nižoj vrednosti od:

- nabavne vrednosti (cene koštanja) i
- neto ostvarive vrednosti.

Nabavna vrednost (cena koštanja) obuhvata sve:

- troškove nabavke,
- troškove konverzije i
- druge troškove nastale u procesu dovođenja zaliha na sadašnju lokaciju i stanje.

Troškovi nabavke materijala, koji su osnov za vrednovanje zaliha materijala, obuhvataju nabavnu cenu, uvozne dažbine i druge fiskalne izdatke (osim onih koje Društvo može naknadno da povрати od poreskih vlasti, kao što je, na primer, porez na dodatu vrednost koji Društvo može odbiti kao prethodni porez), troškove prevoza, manipulativne troškove i druge troškove koji se mogu direktno pripisati nabavci materijala. Popusti, rabati i druge slične stavke oduzimaju se pri utvrđivanju troškova nabavke.

Vrednovanje izlaska materijala prilikom njihovog trošenja vrši se primenom metode ponderisane prosečne cene.

Po pitanju priznavanja sredstava sitnog inventara, njihovim stavljanjem u upotrebu njihova celokupna vrednost (100% otpis) se prenosi na troškove perioda.

Troškovi konverzije i drugi troškovi nastali u procesu dovodenja zaliha na sadašnju lokaciju i stanje, su značajni prilikom vrednovanja zaliha nedovršene proizvodnje i zaliha gotovih proizvoda. U ove troškove spadaju: troškovi direktnog rada, troškovi direktnog materijala i indirektni, odnosno opšti proizvodni troškovi.

Suštinski, vrednovanje zaliha gotovih proizvoda i zaliha nedovršene proizvodnje nastaje kao rezultat računovodstva troškova i učinaka (proizvodno računovodstvo) i vode se po ceni koštanja.

Neto ostvariva vrednost je procenjena cena prodaje u okviru redovnog poslovanja umanjena za troškove dovršenja i procenjene troškove neophodne za realizaciju prodaje. Prilikom procene neto ostvarive vrednosti polazi se od najpouzdanijih dokaza raspoloživih u vreme procene o iznosima po kojima se zalihe mogu realizovati.

Iznos bilo kog otpisa zaliha na neto ostvarivu vrednost i svi gubici zaliha se priznaju kao rashod u periodu u kom je nastao otpis ili gubitak.

7.14. Stalna sredstva namenjena prodaji

Društvo priznaje i iskazuje stalno sredstvo (ili raspoloživu grupu) kao **sredstvo namenjeno prodaji**, ako se njegova knjigovodstvena vrednost

može prvenstveno povratiti prodajnom transakcijom, a ne daljim korišćenjem. Da bi se ovaj zahtev smatrao ispunjenim:

- sredstvo mora da bude dostupno za momentalnu prodaju u svom trenutnom stanju, isključivo pod uslovima koji su uobičajeni za prodaju takve imovine (ili grupe za otuđenje); i
- prodaja sredstva mora biti vrlo verovatna.

Stalno sredstvo koje je priznato kao sredstvo namenjeno prodaji **meri se** (iskazuje) po nižem iznosu od:

- knjigovodstvene vrednosti i
- fer (poštene) vrednosti umanjene za troškove prodaje.

Knjigovodstvena vrednost je sadašnja (neotpisana) vrednost iskazana u poslovnim knjigama Društva.

Fer (poštena) vrednost je iznos za koji sredstvo može da bude razmenjeno između obaveštenih i voljnih strana u nezavisnoj transakciji, to jest tržišna vrednost na dan prodaje.

Troškovi prodaje su troškovi koji se mogu direktno pripisati prodaji sredstva.

Otpisana sredstva, kao i sredstva čija je neotpisana (knjigovodstvena) vrednost beznačajna, neće biti priznato kao sredstvo namenjeno prodaji.

7.15. Finansijski instrumenti

Finansijski instrumenti uključuju finansijska sredstva i obaveze koje se evidentiraju u bilansu stanja Društva, počevši od momenta kada Društvo ugovornim obavezama postane vezano za finansijski instrument, a zaključno sa gubitkom kontrole nad pravima koja proizilaze iz finansijskog sredstva (realizacijom, isticanjem, ustupanjem itd.), to jest sa izmirenjem, ukidanjem ili isticanjem finansijske obaveze.

Finansijska sredstva i finansijske obaveze, shodno odredbama MRS 32, mogu imati veliki broj pojavnih oblika, kao što su: gotovina, instrument kapitala drugog entiteta, ugovorno pravo primanja gotovine, drugog finansijskog sredstva ili razmene finansijskih sredstava i obaveza sa drugim

entitetom koji su za Društvo potencijalno povoljni; ugovorna obaveza davanja gotovine ili drugog finansijskog sredstva drugom entitetu, ili pravo razmenjivanja finansijskih sredstava ili finansijskih obaveza sa drugim entitetom prema potencijalno nepovoljnim uslovima za Društvo itd.

Iskazivanje i knjigovodstveno evidentiranje vezano za finansijske instrumente je uslovljeno njihovom klasifikacijom koju, shodno karakteristikama finansijskih instrumenta, vrši rukovodstvo Društva.

Pri klasifikaciji svakog pojedinačnog finansijskog instrumenta, rukovodstvo Društva može da ga klasifikuje u jednu od četiri moguće vrste finansijskih instrumenata koje su precizirane odredbama MRS 39, i to:

- finansijsko sredstvo ili finansijska obaveza po fer vrednosti kroz bilans uspeha,
- investicije koje se drže do dospeća,
- krediti (zajmovi) i potraživanja i
- finansijska sredstva raspoloživa za prodaju.

Finansijsko sredstvo ili finansijska obaveza po fer vrednosti kroz bilans uspeha obuhvataju finansijska sredstva i obaveze čije se promene fer vrednosti evidentiraju kao prihodi ili rashodi u bilansu uspeha.

Finansijsko sredstvo ili finansijska obaveza klasifikovana u ovu kategoriju treba da ispuni bilo koji od sledećih uslova:

- klasifikovano je kao ono koje se drži radi trgovanja ili
- posle početnog priznanja naznačeno je da se u Društvu razvrstava i iskazuje kao finansijsko sredstvo (obaveza) kroz bilans uspeha.

Finansijsko sredstvo ili finansijska obaveza se klasifikuje kao ono koje se drži radi trgovanja ako je: stečeno ili nastalo prvenstveno radi prodaje ili ponovne kupovine u bliskoj budućnosti, deo portfelja identifikovanih finansijskih instrumenata kojima se zajedno upravlja i za koje postoji dokaz

o nedavnom aktuelnom modelu kratkoročnog ostvarenja dobitka, ili derivat (osim derivata koji je instrument „hedžinga“).

Društvo može da naznači da se finansijski instrument iskazuje kroz bilans uspeha samo kada to rezultira relevantnijim informacijama, budući da se eliminiše ili u značajnoj meri otklanja nedoslednost odmeravanja ili priznavanja koja bi inače nastala usled odmeravanja sredstava ili obaveza, ili priznavanja dobitaka ili gubitaka, po različitim osnovama; ili se grupom finansijskih sredstava, finansijskih obaveza ili oboma upravlja i njihove performanse se procenjuju na osnovu fer vrednosti, u skladu sa dokumentovanom strategijom upravljanja rizikom ili investiranja, i informacije o grupi se interno sačinjavaju prema toj osnovi za ključne rukovodioce Društva.

Investicije koje se drže do dospeća su nederivatna finansijska sredstva sa fiksnim ili odredivim isplatama i fiksnim dospećem koja Društvo definitivno namerava i može da drži do dospeća, osim onih koje Društvo nakon početnog priznavanja naznači po fer vrednosti kroz bilans uspeha ili kao raspoložive za prodaju i onih koja zadovoljavaju definiciju zajmova i potraživanja.

Kredit (zajmovi) i potraživanja su nederivatna finansijska sredstva Društva sa fiksnim ili odredivim isplatama koja nisu kotirana na aktivnom tržištu osim:

- sredstava za koja Društvo ima nameru da ih proda odmah ili u kratkom roku i koja bi onda bila klasifikovana kao sredstva koja se drže radi trgovanja,
- sredstava koja posle početnog priznavanja Društvo naznači po fer vrednosti kroz bilans uspeha i
- sredstava za koja imalac ne može u značajnoj meri povratiti svoju celokupnu početnu investiciju, koja će biti klasifikovana kao raspoloživa za prodaju.

Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju su nederivatna finansijska sredstva koja su naznačena kao raspoloživa za prodaju i nisu klasifikovana u prethodno naznačene vrste finansijskih instrumenata.

Pri **početnom odmeravanju** finansijskog instrumenta, Društvo odmeravanje vrši po fer vrednosti uvećanoj, u slučaju da finansijski instrument nije naznačen za odmeravanje po fer vrednosti sa promenama fer vrednosti kroz bilans uspeha, za troškove transakcije koji se mogu direktno pripisati sticanju ili emitovanju finansijskog sredstva ili finansijske obaveze.

Naknado odmeravanje finansijskih instrumenata vrši se po fer vrednostima, bez oduzimanja troškova transakcije koji mogu nastati prodajom ili pri drugom otuđenju, osim za sledeća finansijska sredstva:

- zajmove i potraživanja, koji se odmeravaju po amortizovanoj vrednosti korišćenjem metoda efektivne kamate;
- investicije koje se drže do dospeća, koje se odmeravaju po amortizovanoj vrednosti korišćenjem metoda efektivne kamate; i
- investicije u instrumente kapitala koji nemaju kotiranu tržišnu cenu na aktivnom tržištu i čija se fer vrednost ne može pouzdano odmeriti, koji se odmeravaju po nabavnoj vrednosti.

Fer vrednost sredstva je iznos za koji se sredstvo može razmeniti ili obaveza izmiriti u slučaju obaveštenih, voljnih strana u okviru nezavisne transakcije. Ako za finansijski instrument postoji aktivno tržište, fer vrednost se određuje shodno informacijama sa tog tržišta; a ako ne postoji aktivno tržište, fer vrednost se određuje tehnikama procene preciziranim relevantnim odredbama MRS 39. Pozitivni (negativni) efekti promene fer vrednosti se, za finansijske instrumente iskazane po fer vrednosti kroz bilans uspeha, iskazuju kao dobitak (gubitak) u periodu nastanka promene; a kod finansijskih instrumenata raspoloživih za prodaju, iskazuju se u okviru nerealizovanih dobitaka/gubitaka po osnovu hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju sve do momenta prodaje, kada se efekti prenose u dobitak

(gubitak). Izuzetak od navedenog su troškovi od trajnog obezvređenja i devizni dobici (gubici) koji se za finansijske instrumente klasifikovane kao raspoložive za prodaju odmah priznaju u dobitak (gubitak).

Amortizovana vrednost je sadašnja vrednost svih očekivanih budućih gotovinskih isplata ili primanja tokom očekivanog roka trajanja finansijskog instrumenta. Pri izračunavanju amortizovane vrednosti finansijskog instrumenta koristi se metod diskontovanja uz primenu efektivne kamatne stope. Pozitivni (negativni) efekti promene amortizovane vrednosti finansijskih instrumenata se priznaju u momentu prestanka priznavanja finansijskog instrumenta, osim u slučaju da je došlo do umanjenja vrednosti, kada se gubitak odmah priznaje.

7.16. Gotovina i gotovinski ekvivalenti

Najlikvidniji oblici finansijskih sredstava Društva predstavljaju **gotovina i gotovinski ekvivalenti**, koji se procenjuju po nominalnoj, to jest po fer vrednosti. U okviru gotovine i gotovinskih ekvivalenata Društva iskazuju se: sredstva na računima kod banaka, gotovina u blagajni i dr., i visoko likvidna sredstva sa vrlo kratkim rokom dospeća, a koja se mogu brzo konvertovati u gotovinu, uz beznačajan rizik od promene vrednosti.

7.17. Kratkoročna potraživanja

Kratkoročna potraživanja obuhvataju potraživanja od povezanih pravnih lica (zavisnih i pridruženih), kao i potraživanja od ostalih pravnih i fizičkih lica u zemlji i inostranstvu, po osnovu prodaje proizvoda, robe i usluga; za koje se očekuje da će biti realizovana u roku od 12 meseci od datuma bilansiranja. *Kratkoročna potraživanja od kupaca* mere se po vrednosti iz originalne fakture. Ako se vrednost u fakturi iskazuje u stranoj valuti, vrši se preračunavanje u funkcionalnu valutu po srednjem kursu važećem na dan transakcije. Promene deviznog kursa od datuma transakcije do datuma naplate potraživanja iskazuju se kao kursne razlike u korist prihoda ili na teret rashoda. Potraživanja iskazana u stranoj valuti se na dan bilansa stanja

preračunavaju prema važećem srednjem kursu, a kursne razlike se priznaju kao prihod ili rashod perioda.

U Društvu se na dan bilansa stanja za svako pojedinačno potraživanje vrši procena realnosti potraživanja, kao i verovatnoće njegove naplate, odnosno za svako pojedinačno potraživanje se vrši procena da li je došlo do umanjenja vrednosti.

Prilikom **procene umanjenja vrednosti potraživanja**, smatra se da je Društvo pretrpelo gubitke zbog umanjenja vrednosti ako postoji objektivan dokaz (na primer, velike finansijske teškoće dužnika, neuobičajeno kršenje ugovora od strane dužnika, potencijalno bankrotstvo dužnika i sl.) umanjenja vrednosti kao rezultat događaja koji se odigrao posle prvobitnog priznavanja sredstava i taj nastanak gubitka ima uticaj na procenjene buduće tokove gotovine od finansijskog sredstva ili grupe finansijskih sredstava koji se mogu pouzdano proceniti. Ako nema objektivnih dokaza, osobe koje vrše procenu koriste svoje iskustvo i rasuđivanje za procenu naplativosti potraživanja.

Ako se proceni da je došlo do umanjenja vrednosti kratkoročnih potraživanja vrši se njihov:

- indirektan otpis ili
- direktan otpis.

Indirektan otpis potraživanja od kupaca, na teret rashoda Društva, se vrši preko računa ispravke vrednosti. Odluku o indirektnom otpisu (ispravci vrednosti) potraživanja od kupaca preko računa ispravke vrednosti, na predlog Komisije za otpis i rashod, donosi Upravni odbor Društva.

Direktan otpis potraživanja od kupaca se vrši ako je nenaplativost izvesna i dokumentovana (na primer, Društvo nije uspeo sudskim putem da izvrši

naplatu potraživanja). Odluku o direktnom otpisu potraživanja od kupaca, na osnovu predloga računopolagača, nakon razmatranja i predloga Komisije za otpis i rashod, donosi Upravni odbor Društva.

Indirektan i direktan otpis potraživanja se vrši samo na osnovu relevantnih okolnosti i stanja koja su postojala na datum bilansa stanja. Gubici očekivani kao rezultat budućih događaja, to jest događaja nakon datuma bilansa stanja, bez obzira koliko verovatni, se ne priznaju, već se obelodanjuju u Napomenama uz finansijske izveštaje.

7.18. Finansijski plasmani

Kratkoročni finansijski plasmani obuhvataju kredite, hartije od vrednosti i ostale kratkoročne finansijske plasmane sa rokom dospeća, odnosno prodaje do godinu dana od datuma bilansa stanja.

U okviru kratkoročnih finansijskih plasmana iskazuje se i deo datih dugoročnih kredita Društva čija se naplata očekuje u roku od godinu dana od datuma bilansa stanja.

U okviru **dugoročnih finansijskih plasmana** iskazuju se ulaganja u dugoročna finansijska sredstva, kao što su dugoročni krediti, reprogramirana dugoročna potraživanja na osnovu dogovora postignutih sa kupcima, hartije od vrednosti i ostali dugoročni finansijski plasmani; sa rokom dospeća dužim od godinu dana od dana bilansa.

Po pitanju naknadnog odmeravanja dugoročnih finansijskih plasmana, relevantna je klasifikacija koje rukovodstvo Društva vrši shodno karakteru

finansijskog instrumenta (finansijsko sredstvo ili finansijska obaveza po fer vrednosti kroz bilans uspeha, investicije koje se drže do dospeća, krediti (zajmovi) i potraživanja i finansijska sredstva raspoloživa za prodaju).

7.19. Obaveze

Obaveza je rezultat prošlih transakcija ili događaja, čije izmirenje obično podrazumeva odricanje od ekonomskih koristi (resursa) Društva da bi se zadovoljio zahtev druge strane.

Prilikom **vrednovanja obaveza**, a shodno relevantnim odredbama Okvira za pripremu i prezentaciju finansijskih izveštaja, obaveza se priznaje u bilansu stanja: kada je verovatno da će odliv resursa koji sadrže ekonomske koristi imati za rezultat izmirenje sadašnje obaveze i kada iznos za izmirenje može pouzdano da se odmeri. Pored navedenog, pri vrednovanju se uvažava *načelo opreznosti*, pod kojim se podrazumeva uključivanje opreza pri procenjivanju, tako da imovina i prihodi nisu procenjeni, a obaveze ili troškovi potcenjeni. Međutim, načelo opreznosti ne treba da rezultira stvaranjem skrivenih rezervi (na primer, kao posledica namerno procenjenih obaveza ili troškova), obzirom da u tom slučaju finansijski izveštaji ne bi bili neutralni i, stoga, ne bi bili pouzdani.

Obavezama se smatraju: dugoročne obaveze (obaveze prema zavisnim i drugim povezanim pravnim licima; dugoročni krediti i ostale dugoročne obaveze); kratkoročne finansijske obaveze (obaveze prema zavisnim i drugim povezanim pravnim licima, kratkoročni krediti, deo dugoročnih kredita i obaveza koje dospevaju do jedne godine i ostale kratkoročne finansijske obaveze), kratkoročne obaveze iz poslovanja (dobavljači i ostale obaveze iz poslovanja) i ostale kratkoročne obaveze.

Kratkoročnim obavezama se smatraju obaveze za koje se očekuje da će biti izmirene u roku do godinu dana od datuma bilansa stanja, uključujući i deo dugoročnih obaveza koje ispunjavaju navedeni uslov, dok se *dugoročnim obavezama* smatraju obaveze čije se izmirenje očekuje u dužem roku.

Smanjenje obaveza po osnovu sudskih odluka, vanparničnog poravnanja i sl.; vrši se direktnim otpisivanjem.

7.20. Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna imovina

Rezervisanje, **shodno MRS 37** - Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna imovina, predstavlja obavezu neizvesnog vremena dospeća ili iznosa. Društvo priznaje rezervisanje samo ako su ispunjena sledeća tri uslova:

- kada Društvo ima sadašnju obavezu (zakonsku ili izvedenu) kao posledicu prošlog događaja,
- kada je verovatno da će odliv resursa koji predstavljaju ekonomske koristi biti zahtevan da se izmiri obaveza i
- kada može da se napravi pouzdana procena iznosa obaveze.

Suština rezervisanja je da se formira samo za obaveze nastale iz prošlih događaja, koje postoje nezavisno od budućih radnji Društva. Otuda, rezervisanja se ne priznaju za buduće poslovne gubitke.

Za svrhu priznavanja rezervisanja, smatra se da je verovatno da će zahtevano izmirivanje obaveza Društva prouzrokovati odliv resursa koji predstavljaju ekonomske koristi, kada je verovatnije nego da nije, da će odliv resursa nastati, to jest verovatnoća da će izmirenje tih obaveza Društva prouzrokovati odliv resursa je veća od verovatnoće da neće.

Rezervisanja mogu da se formiraju po različitim osnovama, i to: za troškove u garantnom roku, za troškove obnavljanja prirodnih bogatstava, za zadržane kaucije i depozite, za troškove restrukturiranja, za naknade i druge beneficije zaposlenih i po drugim osnovama (na primer, za očekivane gubitke koji će nastati po započetim sudskim sporovima).

Prilikom odmeravanja rezervisanja, iznos priznat kao rezervisanje je najbolja procena izdataka Društva zahtevanih da se izmiri sadašnja obaveza na datum bilansa stanja. Drugim rečima, to je iznos koje bi Društvo platilo na datum bilansa stanja da se izmiri obaveza ili da se ta obaveza prenese na treću stranu.

Rezervisanja za troškove i rizike se prate po vrstama, ispituju se na dan svakog bilansa stanja i koriguju tako da odražavaju najbolju sadašnju procenu. Ako više nije verovatno da će odliv resursa biti potreban za izmirenje obaveze, ukida se rezervisanje. Ukidanje, kao i smanjenje rezervisanja, se vrši u korist prihoda.

Kada je učinak vremenske vrednosti novca značajan, iznos rezervisanja predstavlja sadašnju vrednost izdataka za koje se očekuje da će biti potrebni za izmirenje obaveze. Pri izračunavanju sadašnje vrednosti se koriste diskontne stope, to jest stope pre oporezivanja, koje odražavaju tekuće tržišne procene vremenske vrednosti novca i rizike specifične za obavezu.

Potencijalna imovina je moguća imovina koja nastaje po osnovu prošlih događaja i čije postojanje će biti potvrđeno jedino nastankom ili nenastankom jednog ili više neizvesnih budućih događaja koji nisu u potpunosti pod kontrolom Društva.

Potencijalna imovina se ne priznaje u finansijskim izveštajima Društva, već se, u slučaju da je priliv ekonomskih koristi verovatan, vrši njeno obelodanjivanje.

Potencijalna imovina se stalno iznova procenjuje (najmanje na datum bilansa stanja) da bi se obezbedilo da finansijski izveštaji na odgovarajući način odražavaju razvoj predmetnog događaja. Ako postane sigurno da će priliv ekonomskih koristi po osnovu potencijalne imovine nastati, imovina i prihod u vezi sa njom se priznaju u finansijskim izveštajima Društva u periodu u kojem je promena nastala.

Potencijalna obaveza je: moguća obaveza koja nastaje po osnovu prošlih događaja i čije postojanje će biti potvrđeno samo nastankom ili nenastankom jednog ili više neizvesnih budućih događaja koji nisu u potpunosti pod kontrolom Društva; i sadašnja obaveza koja nastaje po osnovu prošlih događaja, ali nije priznata jer nije verovatno da će odliv resursa koji predstavljaju ekonomske koristi Društva biti zahtevan za izmirenje obaveze ili iznos obaveze ne može da bude dovoljno pouzdano procenjen.

Potencijalna obaveza se ne priznaje u finansijskim izveštajima Društva, već se, u slučaju da je odliv ekonomskih koristi moguć, a mogućnost odliva resursa nije vrlo mala, vrši njeno obelodanjivanje.

Potencijalna obaveza se stalno iznova procenjuje (najmanje na datum bilansa stanja). Kada odliv ekonomskih koristi po osnovu potencijalnih obaveza postane verovatan, rezervisanje i rashod se priznaju u finansijskim izveštajima Društva u periodu u kojem promena verovatnoće nastaje (osim u retkim okolnostima kada pouzdana procena ne može da se napravi).

7.21. Naknade zaposlenima

Po pitanju naknada zaposlenima, obelodaniće se obaveze Društva za:

- poreze i doprinose za obavezno socijalno osiguranje i
- otpremnine.

Sa aspekta poreza i doprinosa za obavezno socijalno osiguranje, Društvo je, u skladu sa propisima koji se primenjuju u Republici Srbiji, obavezno da uplaćuje doprinose raznim državnim fondovima za socijalnu zaštitu. Ove obaveze uključuju doprinose na teret zaposlenih i na teret poslodavca u iznosima koji se obračunavaju primenom propisanih stopa. Društvo ima zakonsku obavezu da obustavi obračunate doprinose iz bruto zarada zaposlenih, kao i da za njihov račun prenese obustavljena sredstva u korist odgovarajućih državnih fondova.

Doprinosi na teret zaposlenih i na teret poslodavca knjiže se na teret troškova Društva u periodu na koji se odnose. Društvo, nakon odlaska zaposlenih u penziju, nema obavezu da im plaća nikakve naknade.

Za procenu rezervisanja po osnovu naknada i drugih beneficija zaposlenih, primenjuju se relevantne odredbe **MRS 19 - Primanja zaposlenih**. Rezervisanja za Naknade i druge beneficije zaposlenih uključuju, na primer: rezervisanja za nedospеле otpremnine prilikom redovnog odlaska u penziju i rezervisanja za otpremnine koje se isplaćuju kao rezultat odluke Društva da prekine rad nekog zaposlenog pre uobičajenog datuma penzionisanja ili odluke zaposlenog da dobrovoljno prihvati da je višak, u zamenu za ta primanja.

Prilikom procene obaveza prilikom prestanka zaposlenja, na osnovu relevantnih odredbi MRS 19, stopa koja se koristi za diskontovanje se načelno određuje u skladu sa tržišnim prinosima na datum bilansa stanja za visoko kvalitetne korporativne obveznice.

Alternativno, a što je takođe precizirano MRS 19, sve do momenta dok u Republici Srbiji ne bude postojalo razvijeno tržište za korporativne obveznice, za procenu obaveza Društva prilikom prestanka zaposlenja korišće se tržišni prinosi (na datum bilansa stanja) državnih obveznica. Valuta i rok korporativnih ili državnih obveznica treba da budu u skladu sa valutom i procenjenim rokom obaveza za primanja po prestanku zaposlenja.

Ako Društvo za procenu obaveza prilikom prestanka zaposlenja, usled nerazvijenog tržišta državnih obveznica, kao „reper“ koristi prinos na državne obveznice čiji je rok dospeća kraći od procenjenog roka dospeća isplata po osnovu odnosnih primanja, diskonta stopa se određuje tako što se prinos na „reperne“ hartije od vrednosti procenjuje na duže rokove.

Otpremnine prilikom odlaska u penziju se u Društvu isplaćuje zaposlenima u visini trostrukog iznosa zarade koju su ostvarili za mesec koji prethodi mesecu u kojem se isplaćuje otpremnina (u skladu sa uslovima definisanim Pojedinačnim kolektivnim ugovorom) ili u iznosu definisanom Zakonom o radu ukoliko je to povoljnije za zaposlenog.

8. FINANSIJSKI RIZICI I UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA U DRUŠTVU

Neizvesnost po pitanju budućih događaja je jedna od osnovnih specifičnosti poslovanja u uslovima tržišnog privrednog ambijenta, koja se ogleda u više mogućih, odnosno potencijalnih ishoda. Usled neizvesnosti, to jest usled nepoznavanja i nesigurnosti koji će se od potencijalnih događaja stvarno desiti, pravni subjekti su u poslovanju izloženi raznovrsnim rizicima, a koji mogu imati uticaj na njihovu buduću tržišnu poziciju.

Sa aspekta Društva, postoji veliki broj potencijalnih rizika koji u različitom intenzitetu mogu da imaju negativan uticaj na stanje i poslovanje Društva. Pojedini (specifični) rizici su uslovljeni internim faktorima, kao što su, na

primer: *rizik koncentracije*, koji se u slučaju Društva može manifestovati izloženosti ka jednoj ili manjoj grupi kupaca ili dobavljača; *operativni rizik*, koji se manifestuje u mogućnosti nastanka negativnih efekata usled nenamernih i namernih propusta u radu zaposlenih, neodgovarajućih unutrašnjih procedura i procesa, neadekvatnog upravljanja informacionim sistemima u Društvu i sl.; *reputacioni rizik*, pod kojim se podrazumeva mogućnost pogoršanja tržišne pozicije Društva zbog gubitka poverenja, to jest stvaranja negativne slike javnosti (državne institucije, dobavljači, kupci itd.) o poslovanju Društva; *pravni rizik*, koji se ispoljava u mogućnosti nastanka negativnih efekata usled kazni i sankcija proisteklih iz sudskih sporova zbog neispunjavanja ugovornih ili zakonskih obaveza; itd.

Kako je većina ovih, kao i pojedinih ostalih nepomenutih rizika, predmet drugih delova Napomena ili drugih internih akata Društva (na primer, minimiziranje operativnog rizika, putem usvojenih procedura i radnih instrukcija, između ostalog, predmet je Pravilnika o računovodstvu i računovodstvenim politikama Društva), u nastavku će se fokus staviti na razmatranje **finansijskih rizika**, pod kojima se, pre svega, misli na:

- kreditni rizik,
- tržišni rizik i
- rizik likvidnosti.

Finansijski rizici su značajno uslovljeni (eksternim) faktorima koji nisu neposredno pod kontrolom Društva. U tom smislu, na visinu finansijskog rizika značajno utiče stanje okruženja Društva, koje nije opredeljeno samo razvijenošću privrednog okruženja, već i pravnim, finansijskim i drugim relevantnim aspektima koji opredeljuju visinu sistemskih rizika.

Generalno, komparativno posmatrano sa tržištima razvijenih privreda, društva koja posluju na tržištima, kako nedovoljne privredne razvijenosti i makroekonomske stabilnosti, tako i visoke nelikvidnosti, kao što je

Republika Srbija, značajno su izložena finansijskim rizicima. Pored navedenog, nedovoljna razvijenost finansijskog tržišta onemogućava korišćenje široke lepeze instrumenata „*hedžinga*“ koja su karakteristična za razvijena tržišta. Tako, na primer, društva koja posluju u Republici Srbiji nemaju mogućnost korišćenja većeg broja derivatnih finansijskih instrumenata u upravljanju finansijskim rizicima, iz razloga što takvi instrumenti nisu u širokoj upotrebi, niti postoji organizovano kontinuirano tržište finansijskih instrumenata.

Upravljanje finansijskim rizicima je sveobuhvatan i pouzdan sistem upravljanja, usmeren ka minimiziranju potencijalnih negativnih uticaja na finansijsko stanje i poslovanje Društva, u uslovima nepredvidivosti finansijskog tržišta.

Uvažavajući ograničenja u upravljanju finansijskim rizicima karakteristična za poslovanje na tržištu Srbije, jasna je neophodnost da se ovoj problematici adekvatno pristupi, što je prepoznato i od strane rukovodstva Društva. Suštinski, upravljanje finansijskim rizicima u Društvu treba da obezbedi da *rizični profil Društva* uvek bude u skladu ka *sklonošću Društva ka rizicima*, odnosno u skladu sa prihvatljivom strukturom i nivoom rizika koje Društvo namerava da preuzima za potrebe ostvarivanja svoje poslovne strategije i ciljeva.

Analizom poslovanja Društva u prethodnom periodu, kao i strukturom pozicija iz bilansa stanja i bilansa uspeha, može se zaključiti da je **Društvo u znatnoj meri izloženo različitim vrstama rizika**

U nastavku će se prikazati:

- finansijski rizični profil Društva, odnosno procena strukture i nivoa finansijskih rizika kojima je Društvo izloženo u svom poslovanju;

- mere za upravljanje prepoznatim finansijskim rizicima Društva i
- upravljanje rizikom kapitala, koji, iako ne spada ni u jednu od pojedinačnih vrsta finansijskih rizika, u značajnoj meri utiče na visinu svake od razmatranih vrsta rizika.

8.1. Kreditni rizik

Kreditni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Društva usled neizvršavanja, u preciziranim rokovima, obaveze dužnika prema Društvu.

Pod kreditnim rizikom se ne podrazumevaju samo dužničko-poverilački odnosi koji proizilaze iz prodaje proizvoda Društva, već i oni kreditni rizici koji proizilaze iz drugih finansijskih instrumenata, kao što su, na primer, potraživanja Društva po osnovu dugoročnih i kratkoročnih finansijskih plasmana.

U narednim tabelama prikazana je:

- struktura kratkoročnih potraživanja za koje nije izvršeno umanjeње vrednosti,
- starosna struktura kratkoročnih potraživanja za koje nije izvršeno umanjeње vrednosti,
- struktura kratkoročnih potraživanja za koje je izvršeno umanjeње vrednosti.

Struktura kratkoročnih potraživanja za koje nije izvršeno umanjene vrednosti	u 000 dinara	
	2011.	2010.
<i>Kupci u zemlji</i>		
Beogradčvor	184.404	921.578
Energoprojekt Holding	2.330	519.446
Ministarstvo spoljnih poslova (SMIP)	0	257.925
Inex interexport	0	58.256
Energoprojekt Oprema	99.319	2.409
Gradjevinska direkcija Srbije	27.062	
RTB BOR – grupa doo	21.316	
NIS Gazprom	0	15.448
Lipa papir	3.169	3.169
GIK Banat	2.438	2.853
LHR	2.097	2.097
Trudbenik gradnja	1.841	1.841
AMG novembar	1.153	1.153
Ostali	37.806	38.936
Svega	382.935	1.825.811
<i>Kupci u inostranstvu</i>		
Energoprojekt Montenegro	325.670	327.344
Mondi Z-066 Siktivkar	6.948	150.851
Zao Manžerok Z-063	0	60.315
OIL Real estate Z-068 Aktau	69.910	28.784
Schlumberger Z-075	222.465	18.541
Caspian food Z-074	55.228	8.906
OSO Komilizilstroj Z-076	173.832	
Ostali	59.572	28.248
Svega	913.625	622.989
<i>Druga potraživanja</i>		
Enjub	79.035	101.570
Comers consulting limited	171.155	
Ostali	13.128	32.478
Svega	263.319	134.048
UKUPNO	1.559.878	2.582.848

Potraživanja u Srbiji:

17.02.2011. godine potpisan je Protokol o načinu i dinamici izmirenja potraživanja od Beogradčvora po osnovu izvedenih radova na izgradnji železničke stanice Beograd Centar. Po Protokolu je vršena naplata u 2011.godini, što je dovelo do smanjenja potraživanja od Beogradčvora u odnosu na 2010.godinu i celokupno potraživanje biće naplaćeno do aprila 2012. godine.

26.05.2011. potpisan je Protokol o poravnanju sa Republikom Srbijom – Ministarstvom spoljnih poslova na iznos od 180.000.000 RSD i po tom osnovu izvršena naplata, a za razliku koja je bila knjižena u 2010.godini izvršeno je obezvređenje potraživanja.

U 2011. godini u celosti je izvršena naplata od Inex Interexporta.

28.12.2011. godine potpisan je Ugovor o poravnanju sa Nafnom industrijom Srbije i društvom OZONE za radove na Crnom Vrh u iznos od 90.000.000 RSD (kojim su regulisana sva potraživanja po osnovu kamate i radova i obaveze po osnovu primljenog avansa), taj iznos je i naplaćen 29.12.2011. godine. Istim Ugovorom je regulisano da EP Visokogradnja ima i dalje pravo na procentualno učešće u sufinansiranju Turističkog kompleksa Crni vrh.

Potraživanje od Enjuba po osnovu radova na Auto centru Stojanović u januaru 2012. delimično je naplaćeno u iznosu od 700.000 EUR-a (kompenzacijom kupovinom poslovnog prostora).

Potraživanja u inostranstvu:

Potraživanja od investitora u inostranstvu su po osnovu decembarskih situacija i garantog depozita . Za tekuće poslove investitori uredno izmiruju svoje obaveze.

U 2011. godini dobijen je sudski spor sa investitorom na Z-063 Manžerok i 16.11.2011. godine naplaćeno potraživanje sa kamatama u iznosu od

86.852.424,56 rubalja. Po tom osnovu je EP Visokogradnja ostvarila prihod od 1,45 miliona Eur-a.

Sa Comers Consultingom je postignut dogovor o povraćaju više naplaćenih sredstava po sudskoj presudi u iznosu od 171.155 hiljada dinara.

Starosna struktura kratkoročnih potraživanja za koje nije izvršeno umanjene vrednosti	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2011.</i>	<i>2010.</i>
Tekuća		
0-30 dana od dospeća	1.559.878	2.582.848
30 - 60 dana od dospeća		
60 - 90 dana od dospeća		
preko 90 dana od dospeća		
UKUPNO	1.559.878	2.582.848

Nedospela potraživanja od kupaca u iznosu od 1.559.878 hiljada dinara uglavnom dospevaju u roku od 30 dana nakon izdavanja fakture, shodno dogovorenim uslovima plaćanja.

Tokom 2011. godine nije bilo umanjena vrednosti potraživanja.

8.2. Tržišni rizik

Tržišni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Društva zbog gubitaka u okviru bilansnih pozicija, nastalih kao posledica negativnih tržišnih kretanja cena i drugih relevantnih finansijskih parametara.

Tržišni rizik se sastoji od tri vrste rizika:

- valutnog rizika,
- kamatnog rizika i
- rizika od promene cena.

Valutni rizik, koji se još naziva devizni rizik ili rizik od promene kurseva, je rizik od fluktuiranja fer vrednosti ili budućih tokova gotovine finansijskog instrumenta usled promene deviznih kurseva. Valutni rizik se ispoljava kod finansijskih instrumenata koji su označeni u stranoj valuti, to jest u valuti koja je različita od valute (funkcionalne) u kojoj su finansijski instrumenti u finansijskim izveštajima odmereni.

Društvo posluje u međunarodnim okvirima i izloženo je riziku promena kurseva stranih valuta koji proističe iz poslovanja sa različitim valutama, prvenstveno evrom, američkim dolarom, ruskom rubljom i kazahstanskom tengom.

Pored obaveza prema ino-dobavljačima, Društvo je izloženo riziku od promene kurseva stranih valuta po osnovu obaveza po dugoročnim i kratkoročnim kreditima koji su indeksirani u ino-valuti i po osnovu kojih Društvo trpi značajne iznose negativnih kursnih razlika.

Iako, sa aspekta Društva, valutni rizik obuhvata više različitih valuta (analizom deviznog podbilansa Društva, može se konstatovati da je Društvo najosetljivije na promenu EUR, a od ostalih valuta značajan uticaj može da ima promena USD) .

Kamatni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na rezultat i kapital Društva zbog nepovoljnih promena kamatnih stopa. Društvo je ovoj vrsti rizika izloženo preko pozicija finansijskih obaveza za kredite uzete sa potencijalno promenljivim kamatnim stopama (Belibor, Euribor), kao i usled odmeravanja zatezne kamate zbog neblagovremenog plaćanja.

Analiza osetljivosti, prezentovana u nastavku, pokazuje da negativna promena kamatnih stopa (za 1%) ima značajan uticaj na promenu rezultata, pa se može zaključiti da je **Društvo značajno izloženo kamatnom riziku**.

U sledećim tabelama je prikazana kamatonosna struktura finansijskih sredstava i obaveza Društva sa promenljivom kamatnom stopom na datum bilansa stanja.

Kamatonosna struktura finansijskih sredstava i obaveza sa promenljivom kamatnom stopom	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2011.</i>	<i>2010.</i>
<i>Kamatonosne finansijske obaveze sa promenljivom kamatnom stopom</i>		
Dugoročni kredit	56.113	120.662
Kratkoročni krediti	1.531.959	2.097.789
Obaveze po osnovu kamata i troškova finansiranja	38.054	66.812
Svega	1.626.126	2.285.263

Društvo ni jednom kupcu u slučaju kašnjenja ne naplaćuje zateznu ili drugu promenljivu kamatu (na primer, vezanu za Euribor), niti dobavljači naplaćuju zateznu kamatu Društvu i sve obaveze prema kreditima su vezane za kamatu koja je varijabilnog karaktera.

Obzirom na iskazane razlike u finansijskim sredstvima i obavezama sa promenljivim kamatnim stopama Društva, u narednoj tabeli je urađena analiza osetljivosti Društva na rast kamatne stope od 1%. Stopa osetljivosti od 1% predstavlja procenu potencijalno razumno očekivanih promena u kamatnim stopama.

Analiza osetljivosti je urađena u varijanti scenario analize, koja podrazumeva istovremeno i istosmerno pomeranje kamatne stope na sva finansijska sredstva i finansijske obaveze sa promenljivim kamatnim stopama. Pored navedenog, primenjena analiza osetljivosti podrazumeva da je preostali iznos sredstava i obaveza na datum bilansa stanja bio nepromenjen u toku cele godine.

Uz nepromenjene ostale varijable, ako su finansijska sredstva sa promenljivom kamatnom stopom veća od finansijskih obaveza sa promenljivom kamatnom stopom, *rast kamatne stope* bi prouzrokovao pozitivan uticaj na rezultat tekućeg perioda, usled pozitivnih efekata neto prihoda od kamata. Analogno iznetom, uz nepromenjene ostale varijable, ako su finansijska sredstva sa promenljivom kamatnom stopom manja od finansijskih obaveza sa promenljivom kamatnom stopom, *rast kamatne stope* bi prouzrokovao negativan uticaj na rezultat tekućeg perioda, usled negativnih efekata neto prihoda od kamate.

Analiza osetljivosti rezultata u slučaju rasta kamatne stope za 1%	u 000 dinara	
	2011.	2010.
NETO UTICAJ NA REZULTAT TEKUĆEG PERIODA	-581	-799

U slučaju promene kamatne stope za 1% negativan neto uticaj na rezultat preduzeća je 581 hiljada dinara.

Vezano za potencijalne kamatne rizike po osnovu finansijskih obaveza, u nastavku će se dati kratak osvrt na *politiku upravljanja rizikom dobavljača* koja se primenjuje u Društvu.

Kao što se iz tabele u kojoj je prikazana kamatonosna struktura finansijskih obaveza sa promenljivom kamatnom stopom može uočiti, obaveze prema dobavljačima (kako obaveze po ispostavljenim fakturama, tako i nefakturisane obaveze) nisu uključene u navedenu grupu. Osnovna činjenica koja podržava realnost primenjenog pristupa je da dobavljači, po pravilu, ne zaračunavaju zatezne kamate u slučaju kašnjenja Društva u izmirenju svojih obaveza. Nezaračunavanje zatezne kamate treba prvenstveno razumeti kao posledicu potrebe za dugoročnim održavanjem dobrih poslovnih odnosa dobavljača sa potencijalno kvalitetnim kupcem. Shodno iznetom, *potencijalni kamatni rizici zbog neblagovremenog izmirenja obaveza prema dobavljačima u Društvu nisu izraženi.*

U narednoj tabeli prikazani su najznačajniji dobavljači, prema stanju obaveza na datum bilansa stanja Društva.

Struktura obaveza prema dobavljačima	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2011.</i>	<i>2010.</i>
<i>Dobavljači u zemlji</i>		
Energoprojekt Holding	104.747	451.203
Energoprojekt Urbanizam i Arhitektura	26.706	156.265
Energoprojekt Industrija	8.254	11.193
Normativ	1.624	11.850
Lemić	29.845	11.142
Geosonda	10.657	10.657
Kopaonik	19	9.450
Ostali	120.856	113.442
Svega	302.708	775.202
<i>Dobavljači u inostranstvu</i>		
Comers Consulting Limited Z-056		356.308
Silumin Vostok Z-075		15.733
Tehnoprogres Z-066		13.050
Hatra Z-072	5.846	18.138
IMD Metal	6.176	21.862
Kingspan Z-075	60.411	
Montaž Him Z-075	25.277	
Strojmontaž Z-076	20.794	
Ekolog Z-076	15.216	
Elektromontaz Z-076	13.424	
Ostali	156.866	42.121
Svega	304.010	467.213
UKUPNO	606.718	1.242.415

Za dobavljača Comers Consulting Limited izvršeno je plaćanje po osnovu sudske presude u iznosu oko 3,6 miliona EUR-a u januaru 2011. godine. EP Visokogradnja je uložila žalbu, te je Comers Consultingu stavljena zabrana na raspolaganje doznačenim sredstvima. Comers Consulting se saglasio da od doznačenih sredstava zadrži protivrednost 2 miliona EUR-a, a da oko 1,6 miliona EUR-a bude vraćeno EP Visokogradnji. Realizacija ovog dogovora će biti u 2012.godini.

Za dobavljače u zemlji kao sredstvo obezbedjenja se daju menice.

Starosna struktura obaveza prema dobavljačima	u 000 dinara	
	2011.	2010.
Tekuća		
0-30 dana od dospeća	606.718	1.242.415
30 - 60 dana od dospeća		
60 - 90 dana od dospeća		
preko 90 dana od dospeća		
UKUPNO		

Rizik od promene cena je rizik da će fer vrednost ili budući tokovi gotovine finansijskog instrumenta fluktuirati zbog promena tržišnih cena (koje nisu one koje nastaju usled kamatnog ili valutnog rizika), bilo da su te promene prouzrokovane faktorima specifičnim za pojedinačni finansijski instrument ili njegovog emitenta, ili da faktori utiču na sve slične finansijske instrumente kojima se trguje na tržištu.

8.3. Rizik likvidnosti

Rizik likvidnosti je rizik da će Društvo imati poteškoća da izmiruje dospele obaveze, uz održavanje potrebnog obima i strukture obrtnih sredstava i očuvanje dobrog kreditnog boniteta.

U narednoj tabeli su prikazani najznačajniji pokazatelji likvidnosti Društva i to:

- opšti racio likvidnosti (količnik obrtnih sredstava i kratkoročnih obaveza), koji pokazuje sa koliko je dinara obrtnih sredstava pokriven svaki dinar kratkoročnih obaveza;
- rigorozni racio likvidnosti (količnik likvidnih sredstava, pod kojima se podrazumevaju ukupna obrtna sredstva umanjena za zalihe i aktivna vremenska razgraničenja; i kratkoročnih obaveza), koji pokazuje sa koliko je dinara likvidnih sredstava pokriven svaki dinar kratkoročnih obaveza;

- gotovinski ratio likvidnosti (količnik gotovine uvećane za gotovinske ekvivalente i kratkoročnih obaveza), koji pokazuje sa koliko je dinara gotovinskih sredstava pokriven svaki dinar kratkoročnih obaveza; i
- neto obrtna sredstva (vrednosna razlika između obrtnih sredstava i kratkoročnih obaveza).

Izvođenje zaključaka o pokazateljima likvidnosti, dobijenih na osnovu racio analize, pored ostalog, podrazumeva njihovo upoređivanje sa zadovoljavajućim opštim standardima, koji su, takođe, prikazani u narednoj tabeli.

<i>Pokazatelji likvidnosti</i>	<i>Zadovoljavajući opšti standardi</i>	<i>2011.</i>	<i>2010.</i>
Opšti ratio likvidnosti	2 : 1	1,20:1	1,08:1
Rigorozni ratio likvidnosti	1 : 1	0,64:1	0,74:1
Gotovinski ratio likvidnosti		0,12:1	0,11:1
Neto obrtna sredstva (u hiljadama dinara)	Pozitivna vrednost	787.842	361.419

Rezultati racio analize pokazuju da je Društvo tokom 2011. godine povećalo sposobnost da u relativno dužem periodu iz gotovine, i/ili unovčavanjem drugih oblika likvidnih sredstava, izmiruje kratkoročne obaveze.

Specifičnost Društva je da su u kratkoročnim obavezama prikazani primljeni avansi od investitora koji se pravdaju kroz izvršenje radova, a ne kroz odliv gotovine.

Uvažavajući uočene probleme sa likvidnošću Društva tokom 2011. godine, preduzete su raznovrsne mere koje podrazumevaju održavanje dovoljnog iznosa gotovine, kao i obezbeđenje adekvatnih izvora finansiranja.

U navedenom kontekstu ističemo da:

- uvažavajući dinamičnu prirodu poslovanja Društva, finansijska služba teži da održi fleksibilnost finansiranja, što, pored ostalog, podrazumeva držanje na raspolaganju postojećih kreditnih linija, kao i proširenje istih; a
- Rukovodstvo vrši kontinuirani nadzor nad rezervama likvidnosti Društva, koja obuhvataju raspoložive neiskorišćene kreditne linije, gotovinu i gotovinske ekvivalente, kao i likvidne potencijale shodno očekivanim novčanim tokovima.

8.4. Upravljanje rizikom kapitala

Cilj upravljanja rizikom kapitala je da Društvo zadrži sposobnost da nastavi da posluje u neograničeno dugom roku, kako bi se vlasnicima Društva obezbedio zadovoljavajući prinos (profit), uz očuvanje adekvatne strukture izvora sredstava, odnosno dobrog kreditnog boniteta.

Iako postoji više kriterijuma na osnovu kojih se mogu izvoditi zaključci o održivosti pretpostavke o dugoročnoj egzistenciji Društva, sigurno da su rentabilno poslovanje, kao i zadovoljavajuća finansijska struktura, jedni od osnovnih kriterijuma.

Najbolji reprezent **rentabilnosti** je *stopa prinosa na prosečan sopstveni kapital*, koja pokazuje koliko Društvo ostvaruje prinosa na jedan dinar

prosečno angažovanih sopstvenih sredstava. Pri izračunavanju ovog pokazatelja rentabilnosti, prosečan sopstveni kapital je određen kao aritmetička sredina vrednosti kapitala na početku i na kraju godine.

Pokazatelji rentabilnosti	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2011.</i>	<i>2010.</i>
Neto dobitak/gubitak	13.424	1.320
<i>Prosečan kapital</i>		
Kapital na početku godine	1.697.600	1.700.026
Kapital na kraju godine	1.705.459	1.697.600
Prosečna vrednost kapitala	1.701.529	1.698.813
Stopa prinosa na sopstveni kapital	0.79%	0.078%

Stopa prinosa na sopstveni kapital je povećana u odnosu na 2010. godinu.

Adekvatnost finansijske strukture se ogleda u visini i karakteru zaduženosti.

U narednim tabelama su prikazani najznačajniji pokazatelji finansijske strukture Društva, i to:

- udeo pozajmljenih u ukupnim izvorima sredstava, koji pokazuje koliko je jedan dinar sredstava Društva finansiran iz pozajmljenih izvora; i
- udeo dugoročnih u ukupnim izvorima sredstava, koji pokazuje koliko je jedan dinar sredstava Društva finansiran iz dugoročnih izvora.

Pokazatelji finansijske strukture	u 000 dinara	
	2011.	2010.
Obaveze	4.184.965	4.951.800
Ukupna sredstva	5.890.424	6.649.400
Udeo pozajmljenih u ukupnim izvorima sredstava	0,71:1	0,74:1
<i>Dugoročna sredstva</i>		
Kapital	1.705.459	1.697.600
Dugoročna rezervisanje i dugoročne obaveze	206.258	196.978
Svega	1.911.717	1.894.578
Ukupna sredstva	5.890.424	6.649.400
Udeo dugoročnih u ukupnim izvorima sredstava	0,32:1	0,28:1

Racio neto zaduženosti pokazuje koliko je svaki dinar neto zaduženosti Društva pokriven kapitalom Društva.

Pod neto zaduženošću se podrazumeva razlika između:

- ukupnih (dugoročnih i kratkoročnih) finansijskih obaveza Društva (ukupna pasiva umanjena za kapital, dugoročna rezervisanja i odložene poreske obaveze Društva) i
- gotovine i gotovinskih ekvivalenata.

Parametri za izračunavanje racia neto zaduženosti prema ukupnom kapitalu	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2011.</i>	<i>2010.</i>
<i>Neto zaduženost</i>		
Finansijske obaveze	4.115.060	4.876.384
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	465.610	510.828
Svega	3.649.450	4.365.556
Kapital	1.705.459	1.697.600
RACIO NETO ZADUŽENOSTI PREMA UKUPNOM KAPITALU	0,47	0,39

9. BILANS USPEHA

9.1. Prihodi od prodaje

Društvo ostvaruje prihod **pružanjem usluga i proizvoda na domaćem i inostranom tržištu**, struktura prihoda je prikazana u narednoj tabeli.

Struktura prihoda od prodaje	u 000 dinara	
	2011.	2010.
<i>Prihodi od prodaje povezanim pravnim licima</i>		
Prihodi od prodaje usluga matičnom pravnom licu	11.902	494.732
Prihodi od prodaje usluga ostalim povezanim pravnim licima	112.484	76.513
Svega	124.386	571.245
<i>Prihodi od prodaje na domaćem tržištu</i>		
Prihodi od prodaje proizvoda	43.076	64.738
Prihodi od prodaje usluga	516.907	78.500
Svega	559.983	143.238
<i>Prihodi od prodaje na inostranom tržištu</i>		
Prihodi od prodaje proizvoda	2.550	2.994
Prihodi od pružanja usluga	5.544.096	3.200.668
Svega	5.546.646	3.203.662
UKUPNO	6.231.015	3.918.145

Najznačajniji prihodi na domaćem tržištu su ostvareni po osnovu radova:

- na izgradnji stanova na objektu Kasarne Stepa Stepanović, investitor je Gradjevinska direkcija Srbije u iznosu od 220.937 hiljada dinara.
- na izgradnji auto centra Stojanović u iznosu od 182.744 hiljade dinara,
- na izgradnji topionice i fabrike sumporne kiseline u Boru u iznosu od 102.563 hiljade dinara investitor Energoprojekt Oprema.

Najznačajniji prihodi na inostranom tržištu ostvareni su po osnovu radova za investitore na sledećim zaključcima:

Z-068 Hotel Aktau investitor TOO Real Estate ostvaren prihod 2.235.306 hiljada dinara

Z-074 Vinarija Sarijagaš investitor TOO Caspian Good 1.260.944 hiljada

dinara,
 Z—075 Schlumberger investitor Schlumberger Logelco 719.815 hiljada dinara
 Z-076 Stambeni kompleks Siktivkar investitor OAO Komizilstoi 559.145 hiljada dinara
 Z-072 naftna baza Pavlodar, investitor TOO Gelios 320.014 hiljada dinara
 Z- 079 Serjogovo investitor OAO Komizilstoi 147.834 hiljade dinara

9.2. Prihodi od aktiviranja učinaka i robe

Struktura prihoda od aktiviranja učinaka i robe	u 000 dinara	
	2011.	2010.
Prihodi od aktiviranja robe za sopstvene potrebe		
Prihodi od aktiviranja proizvoda i usluga za sopstvene potrebe	4.431	8.082
UKUPNO	4.431	8.082

9.3. Prihodi od povećanja/(smanjenja) vrednosti zaliha učinaka

Struktura prihoda od povećanja (smanjenja) vrednosti zaliha učinaka	u 000 dinara	
	2011.	2010.
Povećanje vrednosti zaliha učinaka	10.707	261.545
Smanjenje vrednosti zaliha učinaka	336.122	189.818
UKUPNO	-325.415	71.727

Smanjenje zaliha gotovih proizvoda se odnosi na prodate nepokretnosti na Bežanijskoj Kosi i Herceg Novom. U okviru smanjenja vrednosti učinaka iskazano je obezvređenje zaliha gotovih proizvoda na objektima Blok 29 i Bežanijska Kosa u iznosu od 41.497 hiljada dinara i u Herceg Novom u iznosu od 10.704 hiljade dinara. Obezvređenje je izvršeno zbog svodjenja zaliha na nižu vrednost po cenovnicima koji važe na dan 31.12.2011. godine. Na pojedinim nepokretnostima cena koštanja je bila veća od neto prodajne vrednosti.

Povećanje zaliha je po osnovu radova na Z-078 Benzinska pumpa Aktau gde su radovi izvršeni za decembar, tehnički nadzor je overio situaciju, ali

investitor nije u vreme izrade bilansa potpisao akt. Po ovom osnovu je iskazan prihod od 6.723 hiljade dinara.

Smanjenje zaliha učinaka u iznosu od 169.310 hiljada dinara je po osnovu smanjenja nedovršene proizvodnje u inostranstvu iz 2010. godine gde je investitor u 2011. overio radove iz 2010.godine , obezvređenje gotovih proizvoda u iznosu od 52.201 hiljade dinara, a ostalo je smanjenje po osnovu prodaje gotovih proizvoda.

9.4. Ostali poslovni prihodi

Struktura ostalih poslovnih prihoda	u 000 dinara	
	2011.	2010.
Prihod od zakupnina	32.708	25.317
Ostali poslovni prihodi	13.523	26.926
UKUPNO	46.231	52.243

Ostali prihodi se najvećom delom odnose na prefakturisane troškove.

Prihod od zakupnina se najvećim delom odnosi na izdavanje poslovne zgrade u Moskvi.

9.5. Nabavna vrednost prodate robe

Nabavna vrednost prodate robe se odnosi na prodaju inostranstvu.

U 2011. godini je iznosila 5.870 hiljada RSD, a u 2010. godini 2.664 hiljada RSD.

9.6. Troškovi materijala

Struktura troškova materijala	u 000 dinara	
	2011.	2010.
Troškovi materijala za izradu	1.395.655	924.648
Troškovi ostalog materijala	32.529	20.724
Troškovi goriva i energije	122.462	71.949
UKUPNO	1.550.646	1.017.321

9.7. Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi

Struktura troškova zarada, naknada zarada i ostalih ličnih rashoda	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2011.</i>	<i>2010.</i>
<i>Troškovi zarada</i>		
Troškovi zarada i naknada zarada - bruto	1.650.391	1.186.119
Troškovi poreza i doprinosa na zarade i naknade zarada na teret poslodavca	366.778	259.363
Svega	2.017.169	1.445.482
Troškovi ugovora o delu, autorskih ugovora, ugovora o privremenim i povremenim poslovima i sl.	28.791	21.464
Naknada članovima upravnog i nadzornog odbora	1.622	1.340
Ostali lični rashodi i naknade	388.730	230.863
UKUPNO	2.436.312	1.699.149

U okviru **ostalih ličnih rashoda**, najznačajniji su troškovi Društva po sledećim osnovama:

- troškovi smeštaja i ishrane na terenu u inostranstvu u iznosu od 192.552 hiljade dinara
- otpremnine za radnike (u 2011.godini Društvo je smanjilo broj radnika i po tom osnovu su isplaćene otpremnine u iznosu od 147.680 hiljada dinara.
- naknade prevoza na rad
- stipendije

Pored navedenog, u okviru ostalih ličnih rashoda iskazane su solidarne pomoći, troškovi službenih putovanja, troškovi viza i dr.

9.8. Troškovi amortizacije

Struktura troškova amortizacije	u 000 dinara	
	2011.	2010.
Amortizacija nematerijalnih ulaganja	1.056	2.070
Amortizacija nekretnina	23.125	36.480
Amortizacija postrojenja i opreme	115.612	132.291
Amortizacija investicionih nekretnina		
UKUPNO	139.793	170.841

9.9. Troškovi rezervisanja

Struktura troškova rezervisanja	u 000 dinara	
	2011.	2010.
Troškovi rezervisanja za naknade i druge beneficije zaposlenih		10.529
Dugoročna rezervisanja po osnovu sudskih sporova		
Ostali troškovi rezervisanja	9.787	
UKUPNO	9.787	10.529

Ostali troškovi rezervisanja se odnose na očekivane troškove u garantnom periodu na Z-072 Naftne baze u Pavlodaru.

9.10. Troškovi proizvodnih usluga

Struktura troškova proizvodnih usluga	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2011.</i>	<i>2010.</i>
Troškovi usluga na izradi učinaka	1.085.608	931.666
Troškovi transportnih usluga	186.173	151.081
Troškovi investicionog i tekućeg održavanja	22.322	23.746
Troškovi zakupnina	80.220	96.911
Troškovi sajmova		180
Troškovi reklame i propagande	6.605	5.019
Troškovi ostalih usluga	18.274	15.831
UKUPNO	1.399.202	1.224.434

U okviru **troškova transportnih usluga**, pored troškova transportnih usluga u zemlji i inostranstvu, iskazani su i troškovi fiksnih telefona, troškovi mobilnih telefona i dr.

Troškovi investicionog i tekućeg održavanja se prvenstveno odnosi na tekuće održavanje opreme (u 2011. godini 22.322 hiljada RSD; u 2010. godini 23.746 hiljada RSD)

Troškovi zakupnina se, pre svega, odnose na zakup objekta u zemlji na adresi Batajnički put br.24 u Zemunu površine 7.665,22 m² u iznosu od 21.618 hiljada dinara (mesečni zakup iznosi 17.655 eur (neto bez PDV)) koji se iznajmljuje od Energoprojekt Holdinga, na godišnje troškove zakupa softvera u iznosu od 2.192 hiljade dinara i zakup prostora od Luke Beograd u iznosu od 3.867 hiljada dinara. Troškovi zakupnina u inostranstvu su 52.450 hiljada dinara.

Troškovi reklame i propagande se odnose na:

troškove reklame, uključujući i troškove ispitivanja tržišta, kao i troškove izrade prospekata i publikacija (u 2011. godini 6.102 hiljada RSD; u 2010. godini 5.019 hiljada RSD) i

- troškove sponzorstva (u 2011. godini 503 hiljada RSD).

U okviru **troškova ostalih usluga** najznačajniji deo se odnosi na:

- komunalne usluge u koje spadaju troškovi vode, čišćenja i dr. (u 2011. godini 1.412 hiljada RSD; u 2010. godini 3.192 hiljada RSD).

Troškovi ostalih usluga se odnose na zaštitu na radu, registraciju vozila, troškove fotokopiranja i dr.

9.11. Nematerijalni troškovi

Struktura nematerijalnih troškova	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2011.</i>	<i>2010.</i>
Troškovi neproizvodnih usluga	128.504	68.497
Troškovi reprezentacije	15.818	14.353
Troškovi premija osiguranja	11.492	11.165
Troškovi platnog prometa i bankarskih usluga	99.709	86.685
Troškovi članarina	3.145	4.784
Troškovi poreza	323.401	264.934
Ostali nematerijalni troškovi	97.989	140.493
UKUPNO	680.058	596.911

U okviru **troškova neproizvodnih usluga** iskazani su troškovi: stručnog usavršavanja zaposlenih, zdravstvenih usluga, advokatskih usluga, konsalting usluga, revizije godišnjih računa i dr.

Troškovi reprezentacije se odnose na ugostiteljske usluge, poklone poslovnim partnerima, troškove reklamnih uzoraka i dr.

Najznačajniji deo **troškova premije osiguranja** se odnosi na troškove osiguranja imovine i lica (u 2011. godin 11.492. hiljada RSD; u 2010. godini 11.165 hiljada RSD)

Od ukupno iskazanih **troškova platnog prometa i bankarskih usluga**: na troškove platnog prometa u zemlji se odnosi u 2011. godini 15.534 hiljada , a u inostranstvu 84.175 hiljada RSD (u 2010. godini u zemlji 10.620 hiljada RSD, a u inostranstvu 76.065 hiljada RSD)

Troškovi članarina se gotovo u celokupnom iznosu odnose na članarine Komorama (Privredna komora Srbije i Privredna komora grada Beograda), koje predstavljaju obavezu na isplaćene plate zaposlenih.

U okviru **troškova poreza** iskazani su troškovi: za poreze plaćene u inostranstvu na ino zaključcima, poreza na imovinu, naknada za korišćenje gradskog građevinskog zemljišta, poreza na upotrebu mobilnih telefona i dr. Najznačajniji deo ovih troškova u 2011. godini se odnosi na poreze plaćene u inostranstvu u iznosu od 315.143 hiljade dinara , a u 2010. godini ovi troškovi su iznosili 253.581 hiljada dinara i porez na imovinu (u 2011. godini 3.170 hiljada RSD; u 2010. godini 3.710 hiljada RSD).

Ostali nematerijalni troškovi se odnose na: troškove usluga Holdinga ,takse (administrativne, sudske i dr.), troškove stručne literature, troškove oglasa i tendera i sl.

9.12. Finansijski prihodi

Struktura finansijskih prihoda	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2011.</i>	<i>2010.</i>
<i>Prihodi od kamata</i>		
Prihodi od kamate iz odnosa sa matičnim i zavisnim pravnim licima		
Prihodi od kamate iz odnosa sa ostalim povezanim pravnim licima	484	435
Prihodi od kamate po drugim osnovama	3.246	243.655
Svega	3.730	244.090
<i>Pozitivne kursne razlike</i>		
Pozitivne kursne razlike iz odnosa sa matičnim i zavisnim pravnim licima	61.573	3.102
Pozitivne kursne razlike iz odnosa sa ostalim povezanim pravnim licima	23.307	15.915
Pozitivne kursne razlike po drugim osnovama	746.279	869.847
Svega	831.159	888.864
Prihodi od efekata valutne klauzule	35.312	795
Učešća u dobitku zavisnih pravnih lica	11.998	1.407
Ostali finansijski prihodi	78.658	46.241
UKUPNO	960.857	1.181.397

Najznačajniji deo **prihoda od kamata** je po osnovu oročenih depozita.

9.13. Finansijski rashodi

Struktura finansijskih rashoda	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2011.</i>	<i>2010.</i>
<i>Rashodi kamata</i>		
Rashodi od kamate iz odnosa sa matičnim i zavisnim pravnim licima	43.604	22.704
Rashodi od kamate iz odnosa sa ostalim povezanim pravnim licima		
Rashodi od kamate po drugim osnovama	87.297	118.876
Svega	130.901	141.580
<i>Negativne kursne razlike</i>		
Negativne kursne razlike iz odnosa sa matičnim i zavisnim pravnim licima	9.711	96.546
Negativne kursne razlike iz odnosa sa ostalim povezanim pravnim licima	12.461	26.082
Negativne kursne razlike po drugim osnovama	771.542	726.781
Svega	793.714	849.409
Rashodi od efekata valutne klauzule	82.275	57.273
Ostali finansijski rashodi		
UKUPNO	1.006.890	1.048.262

Najznačajniji deo **rashoda po osnovu efekata valutne klauzule** se odnosi na negativne efekte po osnovu ugovora sa valutnom klauzulom (u 2011. godini hiljada RSD; 82.275 hiljada RSD u 2010. godini 57.273 .hiljada RSD).

9.14. Ostali prihodi

Struktura ostalih prihoda	u 000 dinara	
	2011.	2010.
<i>Ostali prihodi</i>		
Dobici od prodaje nekretnina, postrojenja i opreme	3.260	447.236
Dobici od prodaje učešća i dugoročnih hartija od vrednosti	24.498	
Viškovi	41	371
Naplaćena otpisana potraživanja	54.895	51.917
Prihodi od smanjenja obaveza	32.589	88.668
Prihodi po osnovu efekata ugovorene zaštite od rizika		904
Prihodi od ukidanja rezervisanja	7.700	21.968
Ostali nepomenuti prihodi	201.791	3.306
Svega	324.774	614.370
<i>Prihodi od usklađivanja vrednosti imovine</i>		
Nematerijalne imovine		
Nekretnina, postrojenja i opreme		
Dugoročnih finansijskih plasmana i hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju		266.011
Zaliha		76.978
Potraživanja i kratkoročnih finansijskih	235.678	

plasmata		
Ostale imovine	103	
Svega	235.781	342.989
UKUPNO OSTALI PRIHODI I PRIHODI OD USKLAĐIVANJA VREDNOSTI IMOVINE		
Dobitak poslovanja koje se obustavlja		
Pozitivan efekat promene računovodstvenih politika i ispravke grešaka iz ranijih perioda		
UKUPNO	560.555	957.359

Ostali nepomenuti prihodi u iznosu od 166.753 hiljade dinara se odnosi na prihod od Comers Consultiga po osnovu predloga o poravnanju za radove na Z-056 Tržni centar Aktau.

Prihod od usklađivanja vrednosti potraživanja se najvećim delom odnosi na naplaćena potraživanja za radove na turističkom kompleksu Hayatt na Crnom Vrh u iznosu od 69.259 hiljada dinara i Protokola sa Beograd čvorom za radove na Prokopu u iznosu od 7.986 hiljada dinara, kao i na osnovu dobijene i naplaćene sudske presude za radove na Z-063 Manžerok Rusija u iznosu od 158.221 hiljada dinara.

9.15. Ostali rashodi

Struktura ostalih rashoda	u 000 dinara	
	2011.	2010.
<i>Ostali rashodi</i>		
Gubici od prodaje i rashodovanja nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja i opreme	5.431	8.885
Gubici od prodaje i rashodovanja materijala	1.296	2.517
Manjkovi	1.181	4.521

Rashodi po osnovu direktnog otpisa potraživanja	63.798	9.267
Rashodi po osnovu rashodovanja zaliha materijala i robe	330	215
Ostali nepomenuti rashodi	73.045	379.337
Svega	145.081	404.742
<i>Rashodi po osnovu obezvređenja imovine</i>		
Nematerijalne imovine		
Nekretnina, postrojenja i opreme		
Dugoročnih finansijskih plasmana i drugih hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju	11.374	818
Zaliha materijala i sirovine		
Potraživanja i kratkočnih finansijskih plasmana	85.191	
Ostale imovine		
Svega	96.565	818
UKUPNO OSTALI RASHODI I RASHODI OD USKLAĐIVANJA VREDNOSTI IMOVINE	241.646	405.560
Gubitak poslovanja koje se obustavlja		
Negativan efekat promene računovodstvenih politika i ispravke grešaka iz ranijih perioda		
UKUPNO		

Iskazani **manjkovi** se odnose na manjkove materijala.

Najznačajniji deo **ostalih nepomenutih rashoda** se odnosi na penale koji su plaćeni po osnovu ugovora za Z-072 Naftna baza Pavlodar u iznosu od 50.995 hiljada RSD) i na rashode u zemlji po osnovu poravnanja sa dobavljačima u iznosu od 12.829 hiljada dinara.

Umanjenje vrednosti potraživanja najvećim delom se odnosi na Ugovor o poravnanju za radove na SMIP-u u iznosu od 77.925 hiljada dinara.

9.16. Dobitak pre oporezivanja

Struktura bruto rezultata	u 000 dinara	
	2011.	2010.
<i>Poslovni prihodi i rashodi</i>		
Poslovni prihodi	5.956.262	4.050.197
Poslovni rashodi	6.221.669	4.715.849
Poslovni rezultat	-265.407	-665.652
<i>Finansijski prihodi i rashodi</i>		
Finansijski prihodi	960.857	1.181.397
Finansijski rashodi	1.006.890	1.048.262
Finansijski rezultat	-46.033	133.135
<i>Ostali prihodi i rashodi</i>		
Ostali prihodi	560.555	957.359
Ostali rashodi	241.646	405.560
Rezultat ostalih prihoda i rashoda	318.909	551.799
<i>Efekti poslovanja koje se obustavlja, promene računovodstvene politike i korekcije grešaka iz ranijeg perioda</i>		
Prihod		
Rashod		
Neto efekat		
<i>Ukupan bruto rezultat</i>		
UKUPNI PRIHODI	7.477.674	6.188.953
UKUPNI RASHODI	7.470.205	6.169.671
DOBITAK/GUBITAK PRE OPOREZIVANJA	7.469	19.282

9.17. Porez na dobitak i neto dobitak

Struktura obračuna poreza na dobitak i neto dobitak	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2011.</i>	<i>2010.</i>
Dobitak/gubitak pre oporezivanja	7.469	19.282
Usklađivanje i korekcija prihoda/rashoda u poreskom bilansu	279.737	162.797
Kapitalni dobici/gubici iskazani u bilansu uspeha	24.498	428.522
Oporeziva dobit	262.708	-246.443
Kapitalni dobici/gubici obračunati u skladu sa zakonom	22.652	384.719
Poreska osnovica	38.917	384.719
Obračunati porez (10% od poreske osnovice)	3.892	38.472
Ukupna umanjnje obračunatog poreza	1.946	19.236
Obračunati porez po umanjenju	1.946	19.236
Dobitak/gubitak pre oporezivanja	7.469	19.282
Poreski rashod perioda	2.028	19.344
Odloženi poreski rashod/prihod perioda	7.983	1.382
Neto dobitak/gubitak	13.424	1.320

Kapitalni dobitak je nastao po osnovu prodaje akcija kod Jubmes banke, AIK banke i Energoprojekt Garant.

Umanjenje obračunatog poreza (50% oporezive osnovice) je posledica poreskog kredita za ulaganja u osnovna sredstva u ranijem periodu. Neiskorišćeni deo poreskog kredita koji se može iskoristiti za umanjnja poreza na dobit u narednom periodu iznosi: na kraju 2011. godine 23.768 hiljada RSD, dok je na kraju 2010. godine iznosio 23.449 hiljada RSD.

9.18. Neto dobitak po akciji

<i>Pokazatelj</i>	<i>2011.</i>	<i>2010.</i>
Neto dobitak (gubitak) u 000 dinarima	13.424	1.320
Prosečan broj akcija tokom godine	3.016.793	3.016.793
Neto dobitak po akciji u dinarima	4,45	0,44

9.19. UGOVORI O IZGRADNJI

	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2011.</i>	<i>2010.</i>
Prihod od povećanja vrednosti zaliha učinaka	6.724	
Prihod od smanjenja vrednosti zaliha učinaka	262.245	
Prihod priznat kao prihod datog perioda	5.529.793	3.054.404
Troškovi nastali u datom periodu	5.079.658	2.853.304
Primljeni avansi	605.088	738.080
Potraživanja za nefakturisani prihod		
Nedovršena proizvodnja	23.000	

Ugovori o izgradnji se odnose na ugovore sa investitorima za izvođenje investicionih radova u inostranstvu. Najznačajniji ugovori su:

Z-068 Hotel Aktau vrednost ugovora 40.089.607 EUR-a

Z-074 Vinarija Sarijagaš vrednost ugovora 17.020.683 EUR-a

Z-075 Schlumberger vrednost ugovora 17.867.836

Z-076 Stambeni objekat Siktivkar vrednost ugovora 415.590.305 rubalja

Z-079 Serjogovo vrednost ugovora 75.423.000 rubalja

Vrednosti ugovora su sa uračunatim PDV-om.

10. BILANS STANJA

10.1. Nematerijalna ulaganja

Struktura i promena stanja nemater. ulaganja	u 000 dinara			Ukupno
	Nemat. ulaganja u pripremi	Avansi za nemater. ulaganja	Ostala nemater. ulaganja	
<i>Nabavna vrednost</i>				
Početno stanje (1.1.2011.)	1.494		18.100	19.594
Korekcije početnog stanja				
Nove nabavke u toku godine			1.932	1.932
Prenos sa jednog oblika na drugi				
Revalorizacija - efekti procene				
Otuđivanje, rashodovanje i dr.			11.343	11.343
Krajnje stanje (31.12.2011.)	1.494		8.689	10.183
<i>Ispravka vrednosti</i>				
Početno stanje (01.1.2011.)			12.500	12.500
Korekcije početnog stanja				
Amortizacija za 2011. godinu			1.056	1.056
Prenos sa jednog oblika na drugi				
Revalorizacija - efekti procene				
Otuđivanje, rashodovanje i dr.			7.036	7.036
Krajnje stanje (31.12.2011.)			6.520	6.520
<i>Sadašnja (neotpisana) vrednost</i>				
Stanje 1.1.2011.	1.494		5.600	7094
Stanje 31.12.2011.	1.494		2.169	3.663

Umanjenje nematerijalnih ulaganja je izvršeno na osnovu obezvređenja.

10.2. Nekretnine, postrojenja i oprema

Struktura i promena stanja nekretnina, postrojenja i opreme	u 000 dinara					
	Zemljište	Grad. objekti	Postrojenja i oprema	Nekret., postr. i oprema u pripremi	Avansi za neekret., postr. i opremu	UKUPNO
<i>Nabavna vrednost</i>						
Početno stanje (1.1.2011.)	159.597	1.047.350	1.767.093			2.974.040
Korekcije početnog stanja						
Nove nabavke u toku godine		1.818	39.934			41.752
Prenos sa jednog oblika na drugi						
Revalorizacija - efekti procene						
Otuđivanje, rashodovanje i dr.		610	39.359			39.969
Krajnje stanje (31.12.2011.)	159.597	1.048.558	1.767.668			2.975.823
<i>Ispravka vrednosti</i>						
Početno stanje (01.1.2011.)		605.191	1.278.888			1.884.079
Korekcije početnog stanja						
Amortizacija za 2011. godinu		23.125	115.612			138.737
Prenos sa jednog oblika na drugi						
Revalorizacija - efekti procene						
Otuđivanje, rashodovanje i dr.		293	24.167			24.460
Krajnje stanje (31.12.2011.)		628.023	1.370.333			1.998.356
<i>Sadašnja (neotpisana) vrednost</i>						
Početno stanje 1.1.2011.	159.597	442.159	488.205			1.089.961
Krajnje stanje 31.12.2011.	159.597	420.535	397.335			977.467

10.3 Dugoročni finansijski plasmani

Struktura dugoročnih finansijskih plasmana	u 000 dinara	
	2011.	2010.
<i>Učešće u kapitalu ostalih povezanih pravnih lica</i>		
Energoprojekt Garant		4.198
Energoprojekt Ghana	3.666	
Svega	3.666	4.198
<i>Učešće u kapitalu ostalih pravnih lica i druge H.o.V. namenjene prodaji</i>		
Jubmes banka		29.807
AIK banka		1.539
Central comerc		1.287
Svega		32.633
UKUPNO		36.831
<i>Ostali dugoročni finansijski plasmani</i>		
Dati dugoročni zajmovi zavisnim društvima		
Dugoročni stambeni kreditni dati zaposlenima	32.710	33.871
Beogradčvor		266.011
Pergamon Gana		11.150
NIS sufinansiranje na Crnom vrhu	82.406	82.406
Energoprojekt Oprema garantni depozit	10.145	
Svega		393.438
UKUPNO	125.261	430.269

Vlasnik Energoprojekt Ghane je 100% Energoprojekt Visokogradnja i po tom osnovu iskazano je učešće u kapitalu u iznosu od 3.666 hiljada dinara.

Na objektu turističkog kompleksa Crni Vrh (koji nije završen) Energoprojekt Visokogradnja je učestvovala u sufinansiranju i po tom osnovu ima pravo vlasništva 5%.

17.02.2011. godine potpisan je Protokol o načinu i dinamici izmirenja potraživanja od Beogradčvora po osnovu izvedenih radova na izgradnji železničke stanice Beograd Centar. Po Protokolu je vršena naplata u 2011.godini, što je dovelo do smanjenja potraživanja od Beogradčvora u odnosu na 2010.godinu i celokupno potraživanje biće naplaćeno do aprila 2012. godine.

Dugoročni stambeni krediti su beskamatni i vrši se zakonska revalorizacija.

10.4. Zalihe i dati avansi

Struktura zaliha i Datih avansa	u 000 dinara	
	2011.	2010.
Materijal	833.034	274.096
Sitan inventar		
Nedovršena proizvodnja	676.354	845.357
Gotovi proizvodi	143.436	314.292
Roba	63.440	1.302
Dati avansi	494.718	162.616
Minus: ispravka vrednosti	7.279	
UKUPNO	2.203.703	1.597.663

Zalihe materijala i dati avansi su povećani u odnosu na 2010. godinu pre svega na Z-068 Hotel Aktau i Z-075 Schlumberger zbog materijala koji se uvoze i s obzirom na rok završetka radova, većina materijala je nabavljena, ali ne i ugrađena u 2011 godini.

Nedovršena proizvodnja se odnosi na nedovršenu proizvodnju u inostranstvu: po osnovu radova na stambenom kompleksu Šištet Bare u Crnoj Gori u iznosu od 508.860 hiljada dinara, na Z-070 Vile Aktau u iznosu od 16.099 hiljada dinara i na Z-078 Benzinska pumpa Aktau u iznosu od 6.901 hiljada dinara (za situacije iz novembra i decembra koje je tehnički nadzor overio, ali ih nije potpisao investitor).

U zemlji je nedovršena proizvodnja 144.494 hiljade dinara (po osnovu radova na Prokopu 73.055 hiljada dinara, u Knez Danilovoj 24.961 i na Bežanijskoj Kosi 46.478 hiljada dinara)

Za deo gotovih proizvoda je izvršeno obezvređenje po osnovu svođenja na neto prodajnu cenu po cenovnicima aktuelnim na dan 31.12.2011. godine i po tom osnovu izvršeno je umanjeње gotovih proizvoda u Beogradu (Bežanijska Kosa i Blok 29) u iznosu od 41.498 hiljada dinara i u Herceg Novom u iznosu od 10.986 hiljada dinara.

Gotovi proizvodi se odnose na završene nepokretnosti u Herceg Novom u iznosu od 98.878 hiljada dinara i u Beogradu (Bežanijska Kosa i blok 29) u iznosu od 44.558 hiljada dinara.

10.5. Kratkoročna potraživanja

Struktura kratkoročnih potraživanja	u 000 dinara	
	2011.	2010.
<i>Potraživanja po osnovu prodaje</i>		
Kupci – matična i zavisna pravna lica	2.330	519.446
Kupci – ostala povezana pravna lica	444.351	358.179
Kupci u zemlji	265.078	1.476.747
Kupci u inostranstvu	592.401	358.902
Minus: Ispravka vrednosti	-7.600	-264.474
Svega	1.296.560	2.448.800
<i>Potraživanja iz specifičnih poslova</i>		
Ostala potraživanja iz specifičnih poslova	7.319	25.760
Minus: Ispravka vrednosti		
Svega	7.319	25.760
<i>Druga potraživanja</i>		
Potraživanja za kamatu i dividende	1.123	434
Potraživanja od zaposlenih	18.400	17.948
Potraživanja od državnih organa i organizacija	16	
Potraživanja za više plaćen porez na dobit	15.611	
Potraživanja po osnovu preplaćenih ostalih poreza i doprinosa		14
Ostala potraživanja	254.261	107.839
Minus: Ispravka vrednosti	-17.801	-17.947
Svega	271.610	108.288
UKUPNO	1.575.489	2.582.848

Promene na računu ispravke vrednosti potraživanja su prikazane u narednoj tabeli.

Promene ispravke vrednosti potraživanja	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2011.</i>	<i>2010.</i>
Stanje na dan 01. januara	282.421	282.421
Dodatna ispravka vrednosti		
Direktan otpis prethodno ispravljenih potraživanja		
Naplaćena ispravljena potraživanja	257.020	
UKUPNO	25.401	282.421

Kategorije unutar pozicije potraživanja ne sadrže obezvređena sredstva.

Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja su nekamatonosna.

10.6. Kratkoročni finansijski plasmani

Struktura kratkoročnih finansijskih plasmana	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2011.</i>	<i>2010.</i>
<i>Kratkoročni krediti i plasmani – matična, zavisna i ostala povezana pravna lica</i>		
Zavisnim pravnim licima		313
Ostala povezana pravna lica	4.000	4.179
Tekuće dospeće dugoročnih kredita		
Minus: Ispravka vrednosti		
Svega		4.492
<i>Kratkoročni krediti u zemlji</i>		
Kratkoročni krediti za ogrev i zimnicu	107	122
Deo dugoročnih stambenih kredita koji dospevaju do 1 godine		
Tekuće dospeće dugoročnih kredita		
Minus: Ispravka vrednosti		
Svega	107	122
<i>Ostali kratkoročni krediti i plasmani</i>		
Kratkoročni krediti u inostranstvu	15.742	15.871

Tekuće dospeće dugoročnih kredita u inostranstvu		
Namensko oročenje sredstava kod domaćih poslovnih banaka	195.000	
Ostalo	20.783	142.797
Minus: Ispravka vrednosti		
Svega	231.525	158.668
UKUPNO	235.632	163.282

Kredit dat Energoprojekt Arhitekturi je beskamratni zajam.

Detaljnije informacije o deponovanim sredstvima kod domaćih poslovnih banaka su prezentovane u narednoj tabeli.

<i>Banka</i>	<i>Valuta</i>	<i>Datum plasmana</i>	<i>Datum Dospeća</i>	<i>Iznos u 000 RSD</i>
Raiffeisen bank	RSD	28.11.2011.	09.01.2012.	50.000
Vojvođanska banka	RSD	26.12.2011.	09.01.2012.	40.000
Agrobanka	RSD	29.12.2011.	09.01.2012.	105.000

U okviru kratkoročnih finansijskih plasmana evidentirane su i **beskamratne pozajmice zaposlenima** Društva za ogrev i zimmicu. Beskamratne pozajmice se otplaćuju u mesečnim ratama na period od 12. meseci.

Ostali kratkoročni plasmani uključuju deponovana sredstva kod domaćih poslovnih banaka. Sredstava su deponovana na period do 30 dana uz kamratnu stopu koja se kreće u rasponu od 9,40 do 12,50 % na godišnjem nivou.

10.8. Gotovina i gotovinski ekvivalenti

Struktura gotovine i gotovinskih ekvivalenata	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2011.</i>	<i>2010.</i>
Tekući računi (dinarski)	14.947	24
Tekući računi (devizni)	346.619	449.585
Dinarska blagajna	52	175
Devizna blagajna	103.051	59.590
Kratkoročno oročeni depoziti i akreditivi		
Novčana sredstva čije je korišćenje ograničeno ili vrednost umanjena		
Ostala novčana sredstva	941	1.454
UKUPNO	465.610	510.828

U okviru **tekućih dinarskih i deviznih računa** Društva iskazan su sredstva:

- u poslovnim bankama u zemlji (Komercijalna banka, AIK banka, Vojvođanska banka, Societe Generale Banka, Hypo Alpe Adria Bank, Agrobanka, Credit Agricole banka) i
- na deviznim računima u Kazahstanu NUR banka i Kazkomerc, a u Rusiji Zberbanka, Euroaksis banka i Raiffeisen banka

10.9. Porez na dodatu vrednost i aktivna vremenska razgraničenja

Struktura poreza na dodatu vrednosti i aktivnih vremenskih razgraničenja	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2011.</i>	<i>2010.</i>
Porez na dodatu vrednost	17.425	124
Unapred plaćeni troškovi	1.453	5.633
Razgraničeni porez na dodatu vrednost	5.463	
Potraživanja za nefakturisani prihod		
Razgraničeni troškovi po osnovu obaveza		1.318
Ostala aktivna vremenska razgraničenja	1.730	751
UKUPNO	26.071	7.826

Razgraničeni PDV obuhvata iskazan PDV u primljenim fakturama koje se odnose na tu godinu, a pravo na odbitak prethodnog poreza nastaje u

narednom obračunskom periodu, iz razloga što su ulazne fakture stigle nakon sastavljanja poreske prijave za decembar te godine.

10.10. PROMENE NA KAPITALU

OPIS	Osnovni kapital	Ostali kapital	Emisiona premija	Rezerve	Revalorizaci- one rezerve	Nerealizovani dobici/gubici HoV	Neraspoređeni dobitak	Gubitak do visine kapitala	Otkupljene sopstvene akcije	Ukupno
Stanje na dan 31.12.2010. godine	1,236,885	16,680		67,908	113,456	15,961	246,710			1,697,600
Ispravka greške i promena računovodstvene politike										
Korigovano početno stanje										
Povećanje					16,361		3,665			20,026
Smanjenje					9,630	15,961	66			25,657
Neto dobitak tekućeg perioda							13,424			13,424
Raspodjela dobiti				66						-
Prodaja / (sticanje) sopstvenih akcija										
Korekcija dobitka po osnovu poreza na dobit za 20... godinu										
Stanje 31.12.2011. godine	1,236,885	16680	-	67,974	120,187	-	263,733	-	-	1,705,459

10.11. Osnovni kapital

Struktura kapitala	u 000 dinara	
	2011.	2010.
<i>Osnovni kapital</i>		
Osnovni kapital	1.236.885	1.236.885
Ostali osnovni kapital	16.680	16.680
UKUPNO	1.253.565	1.253.565

10.12. Rezerve

Rezerve obuhvataju sledeće oblike rezervi:

Struktura rezervi	u 000 dinara	
	2011.	2010.
Emisiona premija		
Zakonske rezerve	67.974	67.908
Statutarne i druge rezerve		
UKUPNO	67.974	67.908

Zakonske rezerve su obavezno formirane do 2004. godine, tako što se svake godine iz dobitka unosilo najmanje 5%, dok rezerve ne dostignu najmanje 10% osnovnog kapitala.

Opštim aktom Društva utvrđene su statutarne rezerve o čijoj visini odlučuje Skupština akcionara Društva na predlog Upravnog odbora, a koje ne mogu biti manje od 5% ostvarenog neto dobitka.

Odlukom Skupštine Društva dobit 2010.godine je raspoređena na rezerve u iznosu od 66 hiljada dinara i na neraspoređenu dobit u iznosu od 1.254 hiljade dinara.

10.13. Revalorizacione rezerve, nerealizovani dobitci i gubici po osnovu hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju

Struktura revalorizacionih rezervi, nerealizovanih dobitaka/gubitaka po osnovu hartija od vrednosti	u 000 dinara	
	2011.	2010.
Revalorizacione rezerve	91.091	113.456
Nerealizovani dobitci od HoV raspoloživih za prodaju		18.649
Efekti preračuna iz strane valute u izveštajnu valutu	29.096	
Nerealizovani gubici od HoV raspoloživih za prodaju		-2.687
UKUPNO	120.187	129.418

Promene na revalorizacionim rezervama odnose se na usklađivanje vrednosti hartija od vrednosti koje se nalaze u portfoliju hartija od vrednosti Društva, sa njihovom fer vrednošću na sekundarnom tržištu hartija od vrednosti na dan sastavljanja finansijskih izveštaja.

10.14. Neraspoređeni dobitak

Stanje i promena stanja **neraspoređenog dobitka** je prikazana u narednoj tabeli.

Stanje i promena stanja neraspoređenog dobitka	u 000 dinara	
	2011.	2010.
Stanje na dan 01.01.	246.710	238.489
Korekcija dobitka po osnovu poreza na dobitak		
Korekcija dobitka po osnovu primene MRS 12		
Korekcija dobitka po osnovu primene MRS 19		7.125
Raspodela dobitka (dividende)		

Raspodela dobitka (povećanje nominalne vrednosti po akciji)		
Raspodela dobitka u statutarne rezerve	66	-224
Ostalo	3.665	
Dobit tekuće godine	13.424	1.320
Stanje na dan 31. decembra	263.733	246.710

Odlukom Skupštine dobit 2010.godine je raspoređena na rezerve u iznosu od 66 hiljada dinara, a za 1.254 hiljade dinara je povećana neraspoređena dobit.

10.15. Dugoročna rezervisanja

Struktura dugoročnih rezervisanja	u 000 dinara	
	2011.	2010.
Rezervisanje po osnovu sudskih sporova u skladu sa MRS 37		
Rezervisanje za naknade i druge beneficije zaposlenih	59.859	74.212
Ostala dugoročna rezervisanja	10.046	1.204
UKUPNO	69.905	75.416

Rezervisanja za naknade i druge beneficije zaposlenih (rezervisanja za nedospele otpremnine prilikom odlaska u penziju), su iskazana na osnovu aktuarskog obračuna stručnog tima iz sistema Energoprojekt.

Prilikom projekcija obračuna rezervisanja po MRS 19 korišćen je deduktivni pristup, odnosno sva preduzeća iz sistema Energoprojekt su posmatrana kao celina, i na osnovu opštih pravilnosti, i korišćenjem broja radnika „kao ključa“, izvršena je alokacija na konkretne privredne subjekte. Uzevši u obzir da su sva zavisna preduzeća u većinskom vlasništvu istog privrednog subjekta, primenjeni pristup je objektivn i rezultati projekcija se mogu uvažiti kao očekivani.

Smanjenje iznosa rezervisanja sistema Energoprojekt po osnovu sadašnje vrednosti otpremnina (za 13,07%), u bilansu stanja na dan 31.12.2011. godine u odnosu na dan 31.12.2010. godine je posledica promene više faktora od kojih:

- s jedne strane, promena pojedinih faktora utiče na povećanje iznosa rezervisanja (povećanje očekivanog iznosa prosečne otpremnine za 7,39%); a
- s druge strane strane, promena pojedinih faktora utiče na snižavanje iznosa rezervisanja (pre svega, stupanje na snagu Zakona o izmenama i dopunama Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju kojima se, tokom „prelaznog perioda“, povećava broj potrebnih godina staža za odlazak u penziju zaposlenih ženskog pola; a na snižavanje iznosa rezervisanja utiče i smanjenje ukupog broja zaposlenih za 11,05%, povećanje realne diskontne stope za 0,5%, snižavanje prosečnih godina staža provedenih u Preduzeću za 4,33% i povećanje neoporezivog iznosa otpremnina prilikom redovnog odlaska u penziju).

Pored navedenog, promena u strukturi rezervisanja po konkretnim preduzećima je rezultat promene alikvotnog dela učešća broja zaposlenih u pojedinim preduzećima u ukupnom broju zaposlenih u celom sistemu Energoprojekt.

Postupak projekcije rezervisanja, uvažavanjem relevantnih odredbi MRS 19, obavljao se u više sledećih koraka:

- *prvo, shodno polu, ukupnim godinama staža radnika i godinama staža u Društvu; uvažavanjem očekivane godišnje stope fluktuacije i mortaliteta (procenjena godišnja stopa fluktuacije i mortaliteta), procenjen je broj zaposlenih koji će iskoristiti pravo na otpremninu, kao i period kada će navedene naknade zaposleni primiti;*
- *drugo, uvažavajući odredbe Kolektivnog ugovora Društva, procenjena je visina otpremnine za svaku godinu staža, koje su bile aktuelne na datum bilansa stanja; i*

- *treće, svođenje na sadašnju vrednost očekivanih odliva za otpremnine vršena je primenom diskontnog faktora, koji predstavlja količnik diskonte stope i očekivanog rasta zarada.*

Otpremnine prilikom odlaska u penziju se u Preduzeću isplaćuju na osnovu člana 48 Kolektivnog ugovora, po kome je Poslodavac dužan da zaposlenom isplati otpremninu pri odlasku u penziju u visini: 1) njegove trostruke neto zarade isplaćene za mesec koji prethodi mesecu odlaska u penziju, 2) trostrukog iznosa neto prosečne zarade kod Poslodavca u mesecu koji prethodi mesecu odlaska u penziju, 3) u iznosu utvrćenom zakonom; u zavisnosti koji je od navedenih iznosa najpovoljniji za zaposlenog.

Prilikom diskontovanja uvažene su sledeće pretpostavke:

- *očekivani godišnji rast zarada u Društvu od 7,5% i*
- *diskontna stopa od 10% .*

U paragrafu 78, MRS 19, kao i u paragrafu BC 33 u okviru Osnova za zaključivanje MRS 19, se eksplicitno navodi da stopa koja se koristi za diskontovanje treba da bude određena u skladu sa tržišnim prinosima na datum Bilansa stanja za visoko kvalitetne korporativne obveznice. U zemljama gde ne postoji razvijeno tržište za ovakve obveznice treba koristiti tržišne prinose (na datum Bilansa stanja) državnih obveznica. Valuta i rok obveznica treba da budu u skladu sa valutom i procenjenim rokom obaveza za primanja po prestanku zaposlenja.

Kako je finansijsko tržište u Srbiji nedovoljno razvijeno, najrealnije je kao reper za određivanje diskontne stope na datum bilansa stanja koristiti realni godišnji prinos koji se ostvaruje kupovinom državnih obveznica (obveznice stare devizne štednje) čiji je garant Republika Srbija. Obzirom na nominalni godišnji prinos državnih obveznica, projektovanu inflaciju u zemljama

EURO zone i pretpostavku da se devizni kurs formira na bazi modela teorije pariteta kupovne snage (pod pretpostavkom da u trenutnom kursu nema izraženih dispariteta, projektovana godišnja devalvacija je uslovljena razlikom između projektovane godišnje inflacije u Srbiji i u zemljama EURO zone), realni godišnji prinos repernih hartija od vrednosti je oko 4,5%, odnosno pri projektovanoj nominalnoj inflaciji u Srbiji od 5,5%, nominalni godišnji prinos je oko 10%. Kako je rok dospeća repernih hartija od vrednosti kraći od prosečnog procenjeg roka dospeća primanja koja su predmet ovog obračuna, pri određivanju diskontne stope kompariran je prinos na dugoročne (petnaestogodišnje) državne zapise (T-bills) emitovane na primarnom tržištu od strane Ministarstva finansija Republike Srbije, Uprave za trezor u EUR (sa aukcije održane 01.06.2011. godine) i prinos na obveznice stare devizne štednje koji je u tom mom momentu bio aktuelan na sekundarnom tržištu. Time su ispunjeni zahtevi iz paragrafa 81, MRS 19.

Godišnja diskontna stopa i godišnji rast zarada zavise od stope inflacije.

“Odlukom o utvrđivanju programa monetarne politike Narodne banke Srbije”, koja je stupila na snagu 01.01.2012. godine, utvrđen je Program Monetarne politike Narodne banke Srbije u 2012. godini. Programom je, pored ostalog, utvrđena ciljna stopa inflacije za 2012. godinu (kraj 2012. godine u odnosu na kraj 2011. godine) od 4%, sa dozvoljenim odstupanjem (pozitivnim i negativnim) od 1,5 procentnih poena. Kako je inflacija u 2011. godini za više od 1,5% prekoračila ciljanu inflaciju (uvećanu za dozvoljeno odstupanje), najrealnije je inflaciju za narednu godinu, u dozvoljenim okvirima predviđenim Programom, planirati uz maksimalno dozvoljeno odstupanje (+1,5%).

Dakle, rezervisanje će se proceniti shodno planiranoj godišnjoj inflaciji od 5,5%.

Iz navedenog sledi da je u Preduzeću planiran dugoročni godišnji rast realnih zarada od 2% (primenjen i na rezervisanja prethodnih godina), a da je dugoročna godišnja realna diskontna stopa planirana na nivou od 4,5%.

Ako bi u budućnosti došlo do pada stope inflacije, primenjena logika rezultirala bi snižavanju nominalnih zarada, ali takođe i diskontne stope (koja je dominantno opredeljena stopom inflacije), tako da ta promena ne bi dovela do promene rezultata prezentiranih u ovom materijalu. Primenjen metodološki postupak, koji za rezultantu ima dugoročno planiran godišnji rast zarada u Preduzeću od 7,5% i dugoročnu godišnju diskontnu stopu od 10%, pretpostavlja istu inflaciju u celom budućem periodu. Ova pretpostavka je i zahtevana paragrafom 75, MRS 19.

Ostala dugoročna rezervisanja se odnose na rezervaciju troškova u garantnom periodu na Z-072 Pavlodar

10.16. Dugoročni krediti

Dugoročni krediti kod Societe Generale bank je uzet za nabavku mehanizacije. Detaljnije informacije o dugoročnim kreditima su prezentovane u narednoj tabeli.

<i>Banka</i>	<i>Val</i>	<i>Datum odobrenja</i>	<i>Datum dospeća</i>	<i>kam. stopa</i>	<i>Način otplate</i>	<i>Preostali dug u valuti</i>	<i>Obezbeđenje</i>
Societe Generale bank	EUR	26.08.2008.	15.01.2013.	3 mesečni EURI BOR+ 0.35%	Tromesečno (grace period 6 meseci)	152.651 eur RSD 15.974	Garancija za uredno plaćanje
Astra banka	RSD					40.150	
UKUPNO						56.113	

Obaveza po dugoročnom kreditu za Astra banku je obaveza nastala u vreme 1999.-2000. godine . Društvo vodi sudski spor jer osporava obavezu.

U narednoj tabeli su prikazane obaveze po dugoročnim kreditima iskazane u dinarima, na dan 31.12.2011. godine, razdvojene na:

- obaveze do godinu dana (koje se iskazuju u okviru kratkoročnih obaveza) i
- na obaveze preko godinu dana (koje se iskazuju u okviru dugoročnih kredita).

Banka	u 000 dinara			
	2011.		2010.	
	Dugoročna obaveza	Kratkoročna obaveza	Dugoročna obaveza	Kratkoročna obaveza
Societe generale bank	15.974	610.608	80.522	64.418
Astra banka	40.150		40.150	
UKUPNO	15.974	610.608	120.672	64.418

10.17. Ostale dugoročne obaveze

Struktura dugoročnih obaveza	u 000 dinara	
	2011.	2010.
Obaveze koje se mogu konvertovati u kapital		
Obaveze prema matičnim i zavisnim pravnim licima		
Obaveze prema ostalim pravnim licima		
Obaveze po osnovu dugoročnog finansijskog lizinga	705	899
Ostale dugoročne obaveze		
UKUPNO	705	899

10.18. Obaveze po osnovu dugoročnog lizinga

	<i>u 000 dinara</i>			
	<i>2011.</i>		<i>2010.</i>	
	<i>Sadašnja vrednost</i>	<i>Buduća vrednost</i>	<i>Sadašnja vrednost</i>	<i>Buduća vrednost</i>
Do 1 godine	704	751	712	821
Od 1 – 5 godina	185	187	899	945
Preko 5 godina				
UKUPNO	889	938	1611	1766

Razlika između buduće vrednosti minimalnih plaćanja lizinga i njihove sadašnje vrednosti predstavlja kamata sadržana u ratama zakupa.

Obaveze po osnovu finansijskog lizinga se otplaćuju u periodu od 06.03.2008. do 05.03.2013. uz kamatnu stopu tromesečni Euribor + 3,990.

10.19. **Kratkoročne finansijske obaveze**

Struktura kratkoročnih finansijskih obaveza	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2011.</i>	<i>2010.</i>
Kratkoročni krediti od matičnih i zavisnih pravnih lica	794.498	989.468
Kratkoročni krediti od ostalih povezanih pravnih lica		200
Kratkoročni krediti u zemlji	665.061	846.181
Kratkoročni krediti u inostranstvu	8.505	89.559
Deo dugoročnih kredita koji dospeva do jedne godine (Napomena...)	63.894	172.379
Deo ostalih dugoročnih obaveza koje dospevaju do jedne godine (Napomena...)	705	
Obaveze po kratkoročnim hartijama od vrednosti		
Ostale kratkoročne finansijske obaveze – po viza računima		
Ostale kratkoročne finansijske obaveze		3615
UKUPNO	1.532.663	2.101.402

Detaljnije informacije o obavezama po **kratkoročnim kreditima** su prikazane u narednoj tabeli.

Banka	Val	Datum odobrenja	Datum dospeća	Godišnja kamatna stopa	Način otplate	Preostali dug u 000 RSD	Obezbeđenje
Vojvodjanska banka	RSD	14.11.2011.	14.11.2012.	1 mesečni Belibor +3,5%	Mesečno (grace period 6 meseci)	100.000	Menice, jemstvo EP Holdinga, EP Nisokogradnje
Societe Generale bank	EUR	19.08.2011.	30.06.2012.	3 mesečni Euribor + 4%	jednokratno	156.961	Menice, jemstvo EP Holdinga, EP Nisokogradnje
Societe Generale bank	EUR	19.08.2011.	30.06.2012.	3 mesečni Euribor + 4%	jednokratno	209.282	Menice, jemstvo EP Holdinga, EP Nisokogradnje
Societe Generale bank	EUR	22.12.2011.	30.06.2012.	3 mesečni Euribor + 4%	jednokratno	198.818	Menice, jemstvo EP Holdinga, EP Nisokogradnje
UKUPNO						665.061	

10.20. Obaveze iz poslovanja

Struktura obaveza iz poslovanja	u 000 dinara	
	2011.	2010.
Primljeni avansi, depoziti i kaucije	793.334	852.542
Dobavljači – matična i zavisna pravna lica	104.747	451.203
Dobavljači – ostala povezana pravna lica	40.063	176.664
Dobavljači u zemlji	184.099	147.335
Dobavljači u inostranstvu	277.808	467.212
Ostale obaveze iz poslovanja	272	218
Obaveze iz specifičnih poslova	298.705	228.428
UKUPNO	1.699.028	2.323.602

Obaveze po osnovu primljenih avansa se najvećim delom odnose na avanse od investitora na Z-068 Hotel Aktau u iznosu od 172.422 hiljade RSD, na Z-074 Vinarija Sarijagaš u iznosu od 80.794 hiljade RSD, na Z-075 Schlumberger u iznosu od 272.176 hiljada dinara, na Z-081 Projektovanje drobilice Aktau u iznosu od 49.733, a u zemlji za radove u Boru , avans primljen od Energoprojekt Opreme u iznosu od 183.719 hiljada RSD.

Obaveze prema dobavljačima ne sadrže kamatu i imaju valutu plaćanja koja se kreće u rasponu do 30 dana. Obaveza prema dobavljačima je smanjena u 2011. godini izmirenjem obaveze prema Comers consulting.

Ostale obaveze iz poslovanja se najvećim delom odnose na nefakturisanu robu koja je zaprimljena u magacin (u 2011. godini 272 hiljada RSD, a u 2010. godini 218.hiljada RSD).

Rukovodstvo Društva smatra da iskazana vrednost obaveza iz poslovanja odražava njihovu fer vrednost na dan bilansa stanja.

10.21. Ostale kratkoročne obaveze

Struktura kratkoročnih obaveza i pasivna vremenska razgraničenja	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2011.</i>	<i>2010.</i>
Obaveze po osnovu zarada i naknada zarada - bruto	307.990	178.308
Obaveze po osnovu kamata i troškova finansiranja	38.054	66.812
Obaveze za dividende/učešće u dobitku	3.154	3.154
Obaveze prema zaposlenima	2.128	826
Obaveze prema članovima upravnog i nadzornog odbora	67	260
Obaveze prema fizičkim licima za naknade po ugovoru	1.434	1.081
Ostale obaveze	12.719	11.382
UKUPNO	365.546	261.823

Obaveze po osnovu zarada i ostale nepomenute obaveze se najvećim delom odnose na obaveze (neto, porezi i doprinosi, obaveze Komorama) za decembarsku zaradu , koja je u Društvu isplaćena u januaru naredne godine i deo za neisplaćene zarade u inostranstvu.

Rukovodstvo Društva smatra da iskazana vrednost ostalih kratkoročnih obaveza odgovara njihovoj fer vrednosti na dan bilansa stanja.

10.22. Obaveze po osnovu poreza na dodatu vrednost, ostalih javnih prihoda i pasivna vremenska razgraničenja

Obaveze po osnovu poreza na dodatu vrednost, ostalih javnih prihoda i pasivna vremenska razgraničenja	u 000 dinara	
	2011.	2010.
<i>Obaveze po osnovu poreza na dodatu vrednost i ostalih javnih prihoda</i>		
Obaveze za PDV		
Obaveze za poreze, carine i druge dažbine iz nabavke ili na teret troškova	2.032	12.506
Ostale obaveze za poreze, doprinose i druge dažbine	59.750	54.824
Svega	61.782	67.331
<i>Pasivna vremenska razgraničenja</i>		
Unapred obračunati troškovi		
Obračunati prihodi budućeg perioda	294.207	
Odloženi prihodi i primljene donacije		
Ostala pasivna vremenska razgraničenja	25.481	664
UKUPNO	381.470	67.995

U obračunatim prihodima budućeg perioda iskazano je razgraničenje u iznosu od 294.207 hiljada RSD na Z-068 Hotel. Investitor je overio situacije iz 2011. godine u kojima se deo potraživanja odnosi na avansirane materijale koji će biti ugradjeni na objekat u 2012. godini.

10.23. Odložene poreske obaveze i odložena poreska sredstva

Odložene poreske obaveze i odložena poreska sredstva	u 000 dinara	
	2011.	2010.
Odložena poreska sredstva	14.996	11.384
Odložene poreske obaveze	1.178	5.549
Neto poreska sredstva/obaveze	13.818	5.835

Na poziciji odloženih poreskih sredstava prikazana su odložena poreska sredstva po osnovu obračunatih otpremnina u iznosu od 5.986 hiljada RSD, odložena poreska sredstva po osnovu neplaćenih javnih rashoda u iznosu od 320 hiljada RSD i odložena poreska sredstva po osnovu obezvređenja zaliha gotovih proizvoda u iznosu od 8.690

Odložene poreske obaveze koje su iskazane na dan 31. decembra u iznosu od 1.178 hiljada RSD se odnose na *oporezive privremene razlike* između knjigovodstvene vrednosti sredstava koja podležu amortizaciji i njihove poreske osnovice. Naime, usled različitih odredbi na bazi kojih se u Društvu određuje računovodstvena amortizacija (shodno odredbama profesionalne regulative; MRS i MSFI i dr.) i odredbi kojima se određuje poreska amortizacija (Shodno Zakonu o porezu na dobit pravnih lica), Društvo će u budućem periodu platiti veći porez na dobitak nego što bi platilo da mu se sa aspekta poreskog zakonodavstva prizna stvarno iskazana knjigovodstvena amortizacija. Iz navedenog razloga, Društvo priznaje odloženu poresku obavezu, koja predstavlja porez na dobitak koji će biti plativ kada Društvo „povrati“ knjigovodstvenu vrednost sredstava.

Iznos odloženih poreskih obaveza izračunat je množenjem visine oporezive privremene razlike na kraju godine sa stopom poreza na dobit Društva (10%).

Stanje i promena stanja odloženih poreskih obaveza je prikazana u narednoj tabeli.

Stanje i promena stanja odloženih poreskih sredstava (obaveza)	u 000 dinara	
	2011.	2010.
Stanje odloženih poreskih obaveza na kraju prethodne godine	5.835	4.453
Stanje odloženih poreskih sredstava na kraju tekuće godine	13.818	5.835
ODLOŽENI PORESKI PRIHODI (RASHODI) PERIODA	7.983	1.382

Odloženi poreski rashod perioda je priznat na teret rezultata (gubitka) Društva u godini kada je ustanovljeno povećanje stanja odloženih poreskih obaveza.

Odložena poreska sredstva, odnosno iznosi poreza na dobitak nadoknativi u budućim periodima, u Društvu mogu da se formiraju prvenstveno po osnovu:

- neiskorišćenih poreskih gubitaka prenetih na naredni period ,
- rezervisanja za nedospеле otpremnine prilikom redovnog odlaska u penziju, koja su određena shodno relevantnim odredbama MRS 19; i
- neiskorišćenih poreskih kredita (za ulaganja u osnovna sredstva) prenetih na naredni period.

Odložena poreska sredstva su iskazana po osnovu rezervisanja za nedospеле otpremnine, po osnovu obezvređenja zaliha i po osnovu neplaćenih javnih poreza. Inače, u obrascu PK 1, pod nazivom „Poreski kredit za ulaganja u osnovna sredstva“, Društvo je u 2011. godini prikazalo iznos od 23.768 hiljada RSD (u 2010. godini 23.449 hiljada RSD), kao neiskorišćeni deo poreskog kredita Društva, koji se kao potencijal prenosi na račun poreza na dobit iz budućih obračunskih perioda.

Godina nastanka poreskog kredita, kao i godina kada ističe mogućnost da Društvo koristi poreski kredit za ulaganja u osnovna sredstva, prikazana je u narednoj tabeli.

<i>Godina nastanka poreskog kredita</i>	<i>Godina isteka poreskog kredita</i>	<i>u 000 dinara</i>	
		<i>2011.</i>	<i>2010.</i>
2008.	2018.	23.449	23.449
2011.	2016.	319	
UKUPNO		23.768	23.449

10.24. Usaglašavanje potraživanja i obaveza

Društvo je poslalo izvode otvorenih stavki kupcima na dan 31.10.2011. i na dan 31.12.2011. Sa investitorima u inostranstvu imamo potpisane aktove, dok kupci u zemlji nisu odgovorili na IOS.

Izvodi otvorenih stavki nisu slati po osnovu tuženih, sumnjivih i spornih potraživanja, a koja za domaće kupce iznose 14.345 hiljada RSD. a za inostrane kupce 5.916 hiljada RSD.

U narednoj tabeli prikazani su iznosi potraživanja od domaćih i inostranih kupaca koji nisu odgovorili na poslate Izvode otvorenih stavki.

<i>Kupci koji nisu odgovorili na poslate izvode otvorenih stavki</i>	<i>u 000 dinara</i>
<i>Domaći Kupci</i>	
RTB BOR – grupa rudnici bakra	1.000
RTB BOR – grupa doo	21.316
Auto centar Stojanovic doo	3.636
Gradjevinska direkcija Srbije	27.062
Beograd Cvor	184.404
Svega	237.418

Društvo nije u svojim poslovnim knjigama umanjilo vrednost potraživanja, jer je stav stručnih službi da su iskazani iznosi potraživanja realni.

Društvo je izvršilo **usaglašavanje obaveza** sa domaćim i inostranim kupcima sa stanjem:

- na dan 31.10.2011. godine i
- sa stanjem na dan 31.12.2011. godine.

Od ukupno primljenih 111 Izvoda otvorenih stavki od *domaćih dobavljača*, na dan 31.10.2011. godine, u iznosu od 95.393 hiljada RSD, usaglašeno je 94.420 hiljada RSD, a neusaglašeno je 975 hiljada RSD. Najveći deo neusaglašenih obaveza sa dobavljačima se odnose na ugovore sa valutnom klauzulom, gde dobavljači nisu uveli deviznu komponentu, već obaveze knjiže samo u dinarima.

Društvo nije dobilo izvode otvorenih stavki od *inostranih dobavljača*

Od ukupno primljenih 21 Izvoda otvorenih stavki od *domaćih dobavljača*, na dan 31.12.2011. godine, u iznosu od 35.597 hiljada RSD, usaglašeno je 35.338 hiljada RSD, a neusaglašeno je 259 hiljada RSD.

Struktura najznačajnijih osporenih iznosa je prikazana u narednoj tabeli.

<i>Dobavljači koji su poslali Izvod otvorenih stavki</i>	<i>Osporen iznos u 000 dinara</i>
<i>Domaći dobavljači</i>	
<i>Izvod otvorenih stavki poslat 30.10.2011. godine</i>	
Nissal Nis	581
Lemic Group	107
Zeleznice Srbije	68
Sani vod	41
Dom zdravlja Novi Beograd	34
Beograd elektro	36
Merkur	35
Zitosrem	16
Gutman lifting	41
Beogradski vodovod	15
Ing preduzece	2
Svega	975
<i>Izvod otvorenih stavki poslat 31.12.2011. godine</i>	
Beogradski vodovod	259
Svega	259
Ukupno (domaći dobavljači)	1.234

10.25. Vanbilansna aktiva i vanbilansna pasiva

Shodno zakonskim odredbama (Pravilnik o sadržini i formi obrazaca finansijskih izveštaja za privredna društva, zadruga, druga pravna lica i preduzetnike), Društvo je u svojim finansijskim izveštajima iskazalo vanbilansnu aktivu i vanbilansne pasivu. Stavke iskazane u okviru vanbilansne aktive i vanbilansne pasive, a koje su prikazane u narednoj tabeli, ne predstavljaju sredstva ni obaveze Društva, već prvenstveno služe u kontekstu informativne uloge korisnika finansijskih izveštaja.

Struktura vanbilansne aktive i pasive	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2011.</i>	<i>2010.</i>
Primljene hartije od vrednosti - vaučeri		
<i>Primljene garancije, avali i druga jemstva</i>		
Primljene garancije - domaći dobavljači		
Primljene garancije i druga jemstva - devizni deo	1.381.259	1.422.329
Primljene garancije - zalog pokretnih stvari		
Primljena jemstva – dinarski deo	100.000	366.294
Svega	1.481.259	1.788.623
<i>Date garancije, avali i druga jemstva</i>		
Date garancije - dinarski deo	155.483	1.300
Date garancije - devizni deo	613.020	839.451
Data jemstva - dinarski deo	1.378.446	966.067
Data jemstva - devizni deo	1.558.176	2.243.984
Dati akreditivi	140.206	
Svega	3.845.331	4.050.802
<i>Ostala vanbilansna aktiva/pasiva</i>		
Ostala vanbilansna aktiva	1.687.491	1.987.492
Svega		
UKUPNO	7.014.081	7.826.917

Data i uzeta jemstva se odnose na jemstva Društvima u sistemu Energoprojekt .

11. HIPOTEKE UPISANE NA TERET I U KORIST DRUŠTVA

Društvo nema upisane hipoteke.

12. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM STRANAMA

Shodno zahtevima iz MRS 24 - Obelodanjivanja povezanih strana, u nastavku je izvršeno obelodanjivanje odnosa, transakcija i dr.; između Društva i povezanih strana. Povezanim stranama se, sa aspekta Društva, smatra: **zavisna društva i ključno rukovodeće osoblje** (ona lica koja imaju ovlašćenja i odgovornost za planiranje, usmeravanje i kontrolisanje aktivnosti entiteta, direktno ili indirektno, uključujući i sve direktore, bez obzira da li su izvršni ili ne) i njihove bliske članove porodice.

Sa aspekta **zavisnih društva**, u sledeće dve tabele su prikazane transakcije koje rezultiraju iskazanim prihodom i rashodom u bilansu uspeha, i iskazanim obavezama i potraživanjima u bilansu stanja.

Struktura prihoda i rashoda od povezanih pravnih lica	u 000 dinara	
	2011.	2010.
<i>Prihodi</i>		
Energoprojekt Holding	82.423	505.156
Energoprojekt Energodata	2.219	157
Energoprojekt Niskogradnja	11.217	10.709
Energoprojekt Oprema	103.841	4.431
Energoprojekt Hidroinženjering	2.591	565
Energoprojekt Urbanizam i Arhitektura	1.959	2.399
Energoprojekt Entel	1.706	224
Enjub	192.616	74.225
Energoprojekt Industrija	1.000	256
Energoprojekt Garant	1.894	210
Energoprojekt Urbanizam i Arhitektura	483	429
Energoprojekt Niskogradnja		7
Svega	401.949	597.768
<i>Rashodi</i>		
Energoprojekt Holding	140.537	187.981
Energoprojekt Energodata	3.729	4.533
Energoprojekt Niskogradnja	14.382	21.023
Energoprojekt Oprema	815	69.429
Energoprojekt Hidroinženjering	113	194
Energoprojekt Urbanizam i Arhitektura	72.942	100.902
Energoprojekt Entel	2.647	2.554
Enjub	1.336	219
Energoprojekt Industrija	27.193	23.601
Energoprojekt Garant	8.564	7.825
Kamata po osnovu kratkoročnog kredita objašnjeno u Napomeni		
Energoprojekt Holding	43.604	22.704
Svega	315.862	440.965

Roba i usluge se prodaju povezanim pravnim licima po ekvivalentnim uslovima koji preovlađuju u nezavisnim eksternim transakcijama.

Struktura obaveza i potraživanja prema povezanim pravnim licima	u 000 dinara	
	2011.	2010.
<i>Potraživanja</i>		
Energoprojekt Holding	10.376	530.400
Energoprojekt Energodata	2.599	2.386
Energoprojekt Oprema	130.281	20.793
Energoprojekt Hidroinžinjering	2.869	1.522
Energoprojekt Urbanizam i Arhitektura	32.055	15.401
Energoprojekt Entel	204	
Enjub	81.355	103.206
Energoprojekt Industrija	56.381	16.338
Energoprojekt Garant	0	58
Energoprojekt Niskogradnja	1.991	40.728
Svega	318.111	730.832
<i>Obaveze</i>		
Energoprojekt Holding	1.013.621	1.035.472
Energoprojekt Energodata	314	1.724
Energoprojekt Oprema	188.261	4.541
Energoprojekt Hidroinžinjering	1.582	1.472
Energoprojekt Urbanizam i Arhitektura	26.706	156.265
Energoprojekt Entel	1.115	1.154
Enjub	7.922	
Energoprojekt Industrija	8.207	13.444
Energoprojekt Garant	530	1.118
Energoprojekt Niskogradnja	106.892	121.782
Svega	1.355.150	1.336.972

13. POTENCIJALNE OBAVEZE I POTENCIJALNA SREDSTVA

Potencijalne obaveze i potencijalna sredstva, koje mogu da rezultiraju odlivom/prilivom ekonomskih koristi Društva, prvenstvo mogu da nastanu po osnovu:

- sudskih sporova.

Potencijalna **obaveza po osnovu sudskih sporova** se prvenstveno ogleda u mogućnosti okončanja sudskih sporova na štetu Društva za šta nije stvorena obaveza ili izvršeno rezervisanje u bilansu stanja.

Detaljnije informacije o vrednosno najznačajnijim sudskim sporovima u kojima je Društvo tužena strana su prezentovane u sledećoj tabeli.

Tužilac	Tuženi	Osnov tužbe i Vrednost	TREKUTNI IZNOS TUŽBENOG ZAHTEVA	Nadl. sud	osnovanost
EP Vg a.d.	Jugobanka	Prijava potraživanja, 5.000.000,00 USA \$	5.000.000,00 USA \$	PS Bgd	Osnovano, blokirana novčana sredstva u Njujorku
EP Vg a.d.	Beobanka	Prijava potraživanja, 1.031.053,82 USA \$	1.031.053,82 USA \$	PS Bgd	Osnovano, blokirana novčana sredstva u Njujorku
EP Vg a.d. EP Holding a.d.	Banex Trade u stečaju	Dug, 800.203,44 GBP, od ovog iznosa naplaćeno 8.478.580,25 dinara		PS Bgd	Osnovano, del. naplaćeno, dobijen sudski spor
Vasić Milorad	EP Vg.a.d	Ugovorna kazna i izmakla dobit, 260.087.093,51 dinara	Prvostepenom presudom dosuđeno: 21.037.259,76 dinara na ime izmakle koristi sa ZZZ od	IV OS	Delimično osnovan

			1.1.2008.god. i 36.407,00 din na ime ugovorne kazne sa ZZZ od 15.4.1997.god.		
EP Vg a.d.	Beočvor i Železnica Srbije	Dug po situacijama, 407.301.027,93 dinara	407.301.027,93 dinara - Pravosnažna i izvršna presuda	PS Bgd	Osnovano
GP Rad u stečaju	EP Vg a.d., EP Ng a.d.	Potraživanje po Ugovoru, 36.423.823,14 USA\$	Veštačenje u toku	PS Bgd	Neizvesno
Romić Vesa	EP Vg a.d.	Dug	Naplaćeno 37.244.003,02 dinara	PS Bgd	Neosnovano
Ep Vg a.d.	Romić Vesa	Protivtužba EP VG a.d. radi povraćaja plaćenog, 18.845.464,38 dinara	18.845.464,38 dinara		Osnovano
EP HLD a.d. i EPVg a.d.	Belim a.d.	Dug po zaključenom poravnanju, 612.000 USD	612.000 USD	PS Bgd	Osnovano
EP Holding a.d., EP Vg a.d. i GP Napred	Grad Beograd, RS,Beo. arena, Dir. za grad. zemlj.	Dug, 17.549.287,81 USA\$	Deo zahteva koji potražuje EP iznosi 8.399.218, 81 USA \$	PS Bgd	Osnovano

Potencijalna sredstva, koja mogu da rezultiraju prilivom ekonomskih koristi Društva, prvenstvo mogu da nastanu po osnovu sudskih sporova u kojima je Društvo tužena stana.

Potencijalna **sredstva po osnovu sudskih sporova** se ogledaju u mogućnosti okončanja sudskih sporova u korist Društva, a za šta nije stvoreno potraživanje u bilansu stanja ili na neki drugi način iskazana ekonomska korist Društva (na primer, umanjnjem vrednosti neopravdanog avansa i sl.).

14. DOGAĐAJI NAKON DATUMA BILANSA STANJA

Nakon bilansa stanja nije bilo događaja koji bi bitnije uticali na verodostojnost iskazanih finansijskih izveštaja.

U Beogradu,

.....2012. godine

Lice odgovorno za

sastavljanje izveštaja

Zoran Mitrović dipl.oec.

Direktor

Dejan Jovićević dipl.ing.

2. IZVEŠTAJ O REVIZIJI (u celini)

“ENERGOPROJEKT VISOKOGRADNJA“ a.d.,
BEOGRAD

Finansijski izveštaji za 2011. godinu

i

Izveštaj nezavisnog revizora

IBDO

ENERGOPROJEKT VISOKOGRADNJA a.d., BEOGRAD

SADRŽAJ

	Strana
IZVEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA	1 - 2
FINANSIJSKI IZVEŠTAJI	
Bilans stanja	
Bilans uspeha	
Izveštaj o tokovima gotovine	
Izveštaj o promenama na kapitalu	
Statistički aneks	
Napomene uz finansijske izveštaje	

Tel: +381 11 32 81 399
Fax: +381 11 32 81 808
www.bdo.co.rs

Knez Mihailova 10
11000 Beograd
Republika Srbija

IZVEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Akcionarima Društva "Energoprojekt Visokogradnja" a.d., Beograd,

Izvršili smo reviziju priloženih finansijskih izveštaja Društva "Energoprojekt Visokogradnja" a.d., Beograd (u daljem tekstu "Društvo"), koji obuhvataju bilans stanja na dan 31. decembra 2011. godine i odgovarajući bilans uspeha, izveštaj o promenama na kapitalu i izveštaj o tokovima gotovine za godinu koja se završava na taj dan, kao i pregled značajnih računovodstvenih politika i napomene uz finansijske izveštaje. Statistički aneks predstavlja sastavni deo ovih finansijskih izveštaja.

Odgovornost rukovodstva Društva za finansijske izveštaje

Rukovodstvo Društva je odgovorno za sastavljanje i istinito prikazivanje ovih finansijskih izveštaja u skladu sa računovodstvenim propisima važećim u Republici Srbiji, zasnovanim na Zakonu o računovodstvu i reviziji ("Službeni glasnik Republike Srbije", br. 46/2006 i 111/2009), kao i za one interne kontrole koje rukovodstvo odredi kao neophodne u pripremi finansijskih izveštaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze, nastale usled kriminalne radnje ili greške.

Odgovornost revizora

Naša je odgovornost da izrazimo mišljenje o ovim finansijskim izveštajima na osnovu izvršene revizije. Reviziju smo izvršili u skladu sa Međunarodnim standardima revizije. Ovi standardi nalažu da se pridržavamo etičkih zahteva i da reviziju planiramo i izvršimo na način koji omogućava da se, u razumnoj meri, uverimo da finansijski izveštaji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze.

Revizija uključuje sprovođenje postupaka radi pribavljanja revizijskih dokaza o iznosima i obelodanjivanjima u finansijskim izveštajima. Odabrani postupci su zasnovani na revizorskom prosuđivanju, uključujući procenu rizika postojanja materijalno značajnih pogrešnih iskaza u finansijskim izveštajima, nastalih usled kriminalne radnje ili greške. Prilikom procene rizika, revizor sagledava interne kontrole relevantne za sastavljanje i istinito prikazivanje finansijskih izveštaja radi osmišljavanja revizijskih postupaka koji su odgovarajući u datim okolnostima, ali ne u cilju izražavanja mišljenja o delotvornosti internih kontrola pravnog lica. Revizija takođe uključuje ocenu adekvatnosti primenjenih računovodstvenih politika i opravdanost računovodstvenih procena izvršenih od strane rukovodstva, kao i ocenu opšte prezentacije finansijskih izveštaja.

Smatramo da su revizijski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući i da obezbeđuju osnovu za izražavanje našeg revizijskog mišljenja.

Mišljenje

Po našem mišljenju, finansijski izveštaji prikazuju istinito i objektivno, po svim materijalno značajnim pitanjima, finansijsku poziciju Društva na dan 31. decembra 2011. godine, kao i rezultate njegovog poslovanja i tokove gotovine za godinu koja se završava na taj dan, u skladu sa računovodstvenim propisima važećim u Republici Srbiji.

BDO d.o.o. Beograd, Republički (voj) A4970 kod Agencije za privredne registre: BR 101872840; Matični broj 06001159
Poslovni račun: 295.1214109-50 kod Špiške banke a.d. Beograd, 240-44877001500-75 kod Evroprivredne banke a.d. Beograd
Upravišni i platbeni računski kapital Društva 4.557,18 EUR
BDO d.o.o. Beograd, privredno društvo čiji je sedište u Republici Srbiji, je članica BDO International Limited kompanije sa registracionim
sedištem u ve izdatom u Velikoj Britaniji i ona je međunarodna BDO mreža firmi članica.
BDO je firmo ime za BDO mrežu i za svaku BDO firmu članicu.
BDO d.o.o. Beograd, a limited liability company incorporated in the Republic of Serbia, is a member of BDO International Limited,
a UK company limited by guarantee, and forms part of the international BDO network of independent member firms.
BDO is the brand name for the BDO network and for each of the BDO member firms.

IZVEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA (Nastavak)

Akcionarima Društva "Energoprojekt Visokogradnja" a.d., Beograd,

Ostalo

Godišnji finansijski izveštaji Društva za 2010. godinu su bili predmet revizije od strane drugog revizora, koji je u svom Izveštaju od 11. marta 2011. godine izrazio mišljenje sa rezervom zbog neevidentiranja ispravke vrednosti potraživanja, uz skretanje pažnje na Protokol potpisan sa JP Železnice Srbije, ulaganja u kompleks Crni Vrh, deo poslovne zgrade u Moskvi namenjen prodaji, potraživanja za obustavljene radove na kompleksu Manžerok u Rusiji i mogućnost nastavka poslovanja Društva u skladu sa načelom stalnosti.

Beograd, 16. mart 2012. godine

Igor Radmanović
Ovlašćeni revizor

Popunjavanje pravno lice - preduzetnik		
07073151 Maticni broj	 Sifra delatnosti	100001450 PIB
Popunjavanje Agencija za privredne registre		
750 1 2 3 Vrsta posla	☐ 19	☐ 20 ☐ 21 ☐ 22 ☐ 23 ☐ 24 ☐ 25 ☐ 26

Naziv : ENERGOPROJEKT VISOKOGRADNJA A.D.

Sediste : BEOGRAD, BULEVAR MIHAILA PUPINA 12

BILANS STANJA

7005010413126

na dan 31.12.2011. godine

- u hiljadama dinara

Grupa racuna, racun	POZICIJA	AOP	Napomena broj	I z n o s	
				Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5	6
	AKTIVA				
	A. STALNA IMOVINA (002+003+004+005+009)	001		1110057	1527324
00	I. NEUPLACENI UPISANI KAPITAL	002			
012	II. GOODWILL	003			
01 bez 012	III. NEMATERIJALNA ULAGANJA	004	7.7; 10.1	3663	7094
	IV. NEKRETNINE, POSTROJENJA, OPREMA I BIOLOSKA SREDSTVA (006+007+008)	005		977467	1089961
020, 022, 023, 026, 027(deo), 028 (deo), 029	1. Nekretnine, postrojenja i oprema	006	7.8; 10.2	977467	1089961
024, 027(deo), 028 (deo)	2. Investicione nekretnine	007			
021, 025, 027(deo), 028(deo)	3. Bioloska sredstva	008			
	V. DUGOROCNI FINANSIJSKI PLASMANI (010+011)	009		128927	430269
030 do 032, 039 (deo)	1. Ucesca u kapitalu	010	7.18; 10.3	3666	36831
033 do 038, 039 (deo) minus 037	2. Ostali dugorocni finansijski plasmani	011	10.3	125261	393438
	B. OBRтна IMOVINA (013+014+015)	012		4766549	5116241
10 do 13, 15	I. ZALIHE	013	7.13; 10.4	2203703	1597663
14	II. STALNA SREDSTVA NAMENJENA PRODAJI I SREDSTVA POSLOVANJA KOJE SE OBUSTAVLJA	014	7.14	260044	253794
	III. KRATKOROCNA POTRAZIVANJA, PLASMANI I GOTOVINA (016+017+018+019+020)	015		2302802	3264784
20, 21 i 22, osim 223	1. Potrazivanja	016	7.12; 10.5	1559878	2582848
223	2. Potrazivanja za vise placen porez na dobitak	017	10.5	15611	0
23 minus 237	3. Kratkorocni finansijski plasmani	018	7.15; 10.6	235632	163282
24	4. Gotovinski ekvivalenti i gotovina	019	7.16; 10.8	465610	510828

Broj zahteva:254938

Strana 2 od 18

Energoprojekt Visokogradnja a.d.

- u hiljadama dinara

Grupa racuna, racun	POZICIJA	AOP	Napomena broj	I z n o s	
				Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5	6
27 i 28 osim 288	5. Porez na dodatu vrednost i aktivna vremenska razgranicenja	020	10.9	26071	7826
288	V. ODLOZENA PORESKA SREDSTVA	021	10.23	13818	5835
	G. POSLOVNA IMOVINA (001+012 +021)	022		5890424	6649400
29	D. GUBITAK IZNAD VISINE KAPITALA	023			
	Dj. UKUPNA AKTIVA (022+023)	024		5890424	6649400
88	E. VANBILANSNA AKTIVA	025	10.25	7014081	7526917
	PASIVA				
	A.KAPITAL (102+103+104+105+106-107+108-109-110)	101		1705459	1697600
30	I. OSNOVNI KAPITAL	102	10.11.	1253565	1253565
31	II. NEUPLACENI UPISANI KAPITAL	103			
32	III. REZERVE	104	10.12.	67974	67908
330 i 331	IV. REVALORIZACIONE REZERVE	105		120187	113456
332	V. NEREALIZOVANI DOBICI PO OSNOVU HARTIJA OD VREDNOSTI	106		0	18648
333	VI. NEREALIZOVANI GUBICI PO OSNOVU HARTIJA OD VREDNOSTI	107		0	2687
34	VII. NERASPOREDJENI DOBITAK	108	10.14	263733	246710
35	VIII. GUBITAK	109			
037 i 237	IX. OTKUPLJENE SOPSTVENE AKCIJE	110			
	B. DUGOROCNA REZERVISANJA I OBAVEZE (112+113+116)	111		4184965	4951800
40	I. DUGOROCNA REZERVISANJA	112	10.15	69905	75416
41	II. DUGOROCNE OBAVEZE (114+115)	113		136353	121562
414, 415	1. Dugorocni krediti	114	10.16	56113	120663
41 bez 414 i 415	2. Ostale dugorocne obaveze	115	10.17, 10.18	80240	899
	III. KRATKOROCNE OBAVEZE (117+118+119+120+121+122)	116		3978707	4754822
42, osim 427	1. Kratkoročne finansijske obaveze	117	10.19	1532663	2101402
427	2. Obaveze po osnovu sredstava namenjenih prodaji i sredstava poslovanja koje se obustavlja	118			
43 i 44	3. Obaveze iz poslovanja	119	10.20	1699028	2323602
45 i 46	4. Ostale kratkorocne obaveze	120	10.21	365546	261823
47, 48 osim 481 49 osim 498	5. Obaveze po osnovu poreza na dodatu vrednost i ostalih javnih prihoda i pasivna vremenska razgranicenja	121	10.22	381470	55601
481	6. Obaveze po osnovu poreza na dobitak	122	10.22	0	12394

Broj zahteva:254938

Strana 3 od 18

- u hiljadama dinara

Grupa racuna, racun	POZICIJA	AOP	Napomena broj	I z n o s	
				Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5	6
498	V. ODLOZENE PORESKE OBAVEZE	123			
	G. UKUPNA PASIVA (101+111 +123)	124		5890424	6649400
89	D. VANBILANSNA PASIVA	125	1025	7014081	7526917

U BEOGRADU dana 27.2. 2012. godine

Lice odgovorno za sastavljanje
finansijskog izvestaja

ZH Miroslava Jurec

Zakonski zastupnik

J. Jurec

Obrazac propisan Pravilnikom o sadrzini i formi obrazaca finansijskih izvestaja za privredna drustva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike ("Sluzbeni glasnik RS", br.114/06, 5/07, 119/08 i 2/10)

Popunjavanje pravno lice - preduzetnik		
07073151 Maticni broj	 Sifra delatnosti	100001450 PIB
Popunjavanje Agencija za privredne registre		
750 1 2 3 Vrsta posla	 19	 20 21 22 23 24 25 26

Naziv : ENERGOPROJEKT VISOKOGRADNJA A.D.

Sediste : BEOGRAD, BULEVAR MIHAILA PUPINA 12

BILANS USPEHA

7005010413133

u period 01.01.2011 do 31.12.2011

- u hiljadama dinara

Grupa racuna, racun	POZICIJA	AOP	Napomena broj	I z n o s	
				Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5	6
	A. PRIHODI I RASHODI IZ REDOVNOG POSLOVANJA				
	I. POSLOVNI PRIHODI (202+203+204-205+206)	201		5956262	4050197
60 i 61	1. Prihodi od prodaje	202	7.3; 9.1	6231015	3918145
62	2. Prihodi od aktiviranja ucinaka i robe	203	7.3; 9.2	4431	8082
630	3. Povecanje vrednosti zaliha ucinaka	204	7.3; 9.3	10707	261545
631	4. Smanjenje vrednosti zaliha ucinaka	205	7.3; 9.3	336122	189818
64 i 65	5. Ostali poslovni prihodi	206	7.3; 9.4	46231	52243
	II. POSLOVNI RASHODI (208 DO 212)	207		6221669	4715849
50	1. Nabavna vrednost prodate robe	208	7.4; 9.5	5870	2664
51	2. Troškovi materijala	209	7.4; 9.6	1550646	1017321
52	3. Troškovi zarada, naknada zarada i ostali licni rashodi	210	9.7	2436312	1699149
54	4. Troškovi amortizacije i rezervisanja	211	9.8; 9.9	149581	181370
53 i 55	5. Ostali poslovni rashodi	212	9.10; 9.11	2079260	1815345
	III. POSLOVNI DOBITAK (201-207)	213			
	IV. POSLOVNI GUBITAK (207-201)	214		265407	665652
66	V. FINANSIJSKI PRIHODI	215	7.3; 9.12	960857	1181397
56	VI. FINANSIJSKI RASHODI	216	7.4; 9.13	1006890	1048262
67 i 68	VII. OSTALI PRIHODI	217	9.14	560555	957359
57 i 58	VIII. OSTALI RASHODI	218	9.15	241646	405560
	IX. DOBITAK IZ REDOVNOG POSLOVANJA PRE OPOREZIVANJA (213-214+ 215-216+217-218)	219	9.16	7469	19282
	X. GUBITAK IZ REDOVNOG POSLOVANJA PRE OPOREZIVANJA (214-213- 215+216-217+218)	220			
69 - 59	XI. NETO DOBITAK POSLOVANJA KOJE SE OBUSTAVLJA	221			
59 - 69	XII. NETO GUBITAK POSLOVANJA KOJE SE OBUSTAVLJA	222			

Broj zahteva:254938

Strana 5 od 18

- u hiljadama dinara

Grupa racuna, racun	POZICIJA	AOP	Napomena broj	I z n o s	
				Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5	6
	B. DOBITAK PRE OPOREZIVANJA (219-220+221-222)	223		7469	19282
	V. GUBITAK PRE OPOREZIVANJA (220-219+222-221)	224			
	G. POREZ NA DOBITAK				
721	1. Poreski rashod perioda	225	g. 17	2028	19344
722	2. Odloženi poreski rashodi perioda	226			
722	3. Odloženi poreski prihodi perioda	227	g. 17	7983	1382
723	D. Isplacena licna primanja poslodavcu	228			
	Dj. NETO DOBITAK (223- 224- 225- 226+ 227- 228)	229	g. 17	13424	1320
	E. NETO GUBITAK (224- 223+ 225+ 226- 227 + 228)	230			
	Ä...Ä": NETO DOBITAK KOJI PRIPADA MANJINSKIM ULAGACIMA	231			
	Z. NETO DOBITAK KOJI PRIPADA VLASNICIMA MATICNOG PRAVNOG LICA	232			
	I. ZARADA PO AKCIJI				
	1. Osnovna zarada po akciji	233			
	2. Umanjenja (razvodnjena) zarada po akciji	234			

U Beogradu dana 27.2. 2012. godine

Lice odgovorno za sastavljanje
finansijskog izvestaja

[Signature]

Zakonski zastupnik

[Signature]

Obrazac propisan Pravilnikom o sadrzini i formi obrazaca finansijskih izvestaja za privredna drustva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike ("Sluzbeni glasnik RS", br.114/06 , 5/07, 119/08 i 2/10)

Popunjiva pravno lice - preduzetnik		
07073151 Maticni broj	Sifra delatnosti	100001450 PIB
Popunjiva Agencija za privredne registre		
750 1 2 3 Vrsta posla	19	20 21 22 23 24 25 26

Naziv : ENERGOPROJEKT VISOKOGRADNJA A.D.

Sediste : BEOGRAD, BULEVAR MIHAILA PUPINA 12

IZVESTAJ O TOKOVIMA GOTOVINE

7005010413140

u periodu od 01.01.2011. do 31.12.2011. godine

- u hiljadama dinara

POZICIJA	AOP	I z n o s	
		Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4
A. TOKOVI GOTOVINE IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI			
I. Prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti (1 do 3)	301	6840911	3567526
1. Prodaja i primljeni avansi	302	6786016	3549736
2. Primljene kamate iz poslovnih aktivnosti	303		
3. Ostali prilivi iz redovnog poslovanja	304	54895	17790
II. Odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti (1 do 5)	305	6919319	3830142
1. Isplate dobavljacima i dati avansi	306	4544537	1796922
2. Zarade, naknade zarada i ostali licni rashodi	307	1883083	1437199
3. Placene kamate	308	159659	105184
4. Porez na dobitak	309	30033	6950
5. Placanja po osnovu ostalih javnih prihoda	310	302007	483887
III. Neto priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti (I-II)	311		
IV. Neto odliv gotovine iz poslovnih aktivnosti (II-I)	312	78408	262616
B. TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI INVESTIRANJA			
I. Prilivi gotovine iz aktivnosti investiranja (1 do 5)	313	588176	34851
1. Prodaja akcija i udela (neto prilivi)	314	84485	0
2. Prodaja nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja, opreme i bioloških sredstava	315	495753	29960
3. Ostali finansijski plasmani (neto prilivi)	316		
4. Primljene kamate iz aktivnosti investiranja	317	2637	4887
5. Primljene dividende	318	5301	4
II. Odlivi gotovine iz aktivnosti investiranja (1 do 3)	319	73898	98504
1. Kupovina akcija i udela (neto odlivi)	320		
2. Kupovina nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja, opreme i bioloških sredstava	321	11325	32353
3. Ostali finansijski plasmani (neto odlivi)	322	62573	66151
III. Neto priliv gotovine iz aktivnosti investiranja (I-II)	323	514278	0
IV. Neto odliv gotovine iz aktivnosti investiranja (II-I)	324	0	63653

Broj zahteva: 254938

Strana 7 od 18

- u hiljadama dinara

POZICIJA	AOP	Iznos	
		Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4
V. TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI FINANSIRANJA			
I. Prilivi gotovine iz aktivnosti finansiranja (1 do 3)	325	70277	494477
1. Uvecanje osnovnog kapitala	326		
2. Dugorocni i kratkorocni krediti (neto prilivi)	327	0	486571
3. Ostale dugorocne i kratkorocne obaveze	328	70277	7906
II. Odlivi gotovine iz aktivnosti finansiranja (1 do 4)	329	554660	13541
1. Otkup sopstvenih akcija i udela	330		
2. Dugorocni i kratkorocni krediti i ostale obaveze (neto odlivi)	331	553947	0
3. Finansijski lizing	332	713	13541
4. Isplacene dividende	333		
III. Neto priliv gotovine iz aktivnosti finansiranja (I - II)	334	0	480936
IV. Neto odliv gotovine iz aktivnosti finansiranja (II - I)	335	484383	0
G. SVEGA PRILIVI GOTOVINE (301+313+325)	336	7499364	4096854
D. SVEGA ODLIVI GOTOVINE (305+319+329)	337	7547877	3942187
Dj. NETO PRILIVI GOTOVINE (336-337)	338	0	154667
E. NETO ODLIV GOTOVINE (337-336)	339	48513	0
Å...Å. GOTOVINA NA POCETKU OBRACUNSKOG PERIODA	340	510828	355678
Z. POZITIVNE KURSNE RAZLIKE PO OSNOVU PRERACUNA GOTOVINE	341	4079	2320
I. NEGATIVNE KURSNE RAZLIKE PO OSNOVU PRERACUNA GOTOVINE	342	784	1837
J. GOTOVINA NA KRAJU OBRACUNSKOG PERIODA (338-339+340+341-342)	343	465610	510828

U Beogradu dana 27.2. 2012. godine

Lice odgovorno za sastavljanje
finansijskog izvestaja

Zakonski zastupnik

Obrazac propisan Pravilnikom o sadrzini i formi obrazaca finansijskih izvestaja za privredna drustva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike ("Sluzbeni glasnik RS", br.114/06, 5/07, 119/08 i 2/10)

Popunjiva pravno lice - preduzetnik		
07073151 Maticni broj	Sifra delatnosti	100001450 PIB
Popunjiva Agencija za privredne registre		
750 1 2 3 Vrsta posla	19	20 21 22 23 24 25 26

Naziv :ENERGOPROJEKT VISOKOGRADNJA A.D.

Sediste : BEOGRAD, BULEVAR MIHAILA PUPINA 12

IZVESTAJ O PROMENAMA NA KAPITALU

7005010413164

u periodu od 01.01.2011. do 31.12.2011. godine

- u hiljadama dinara

Red. br.	O P I S	AOP	Osnovni kapital	AOP	Ostali kapital	AOP	Neuplaceni	AOP	Emisiona
			(grupa 30 bez 309)		(racun 309)		upisani kapital (grupa 31)		premija (racun 320)
	1		2		3		4		5
1	Stanje na dan 01.01. prethodne godine _____	401	1236885	414	16680	427		440	
2	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u prethodnoj godini - povecanje	402		415		428		441	
3	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u prethodnoj godini - smanjenje	403		416		429		442	
4	Korigovano pocetno stanje na dan 01.01. prethodne godine _____ (red.br. 1+2-3)	404	1236885	417	16680	430		443	
5	Ukupna povecanja u prethodnoj godini	405		418		431		444	
6	Ukupna smanjenja u prethodnoj godini	406		419		432		445	
7	Stanje na dan 31.12. prethodne godine _____ (red.br. 4+5-6)	407	1236885	420	16680	433		446	
8	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u tekucoj godini - povecanje	408		421		434		447	
9	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u tekucoj godini - smanjenje	409		422		435		448	
10	Korigovano pocetno stanje na dan 01.01. tekuce godine _____ (red.br. 7+8-9)	410	1236885	423	16680	436		449	
11	Ukupna povecanja u tekucoj godini	411		424		437		450	
12	Ukupna smanjenja u tekucoj godini	412		425		438		451	
13	Stanje na dan 31.12. tekuce godine _____ (red.br. 10+11-12)	413	1236885	426	16680	439		452	

Broj zahteva:254938

Strana 9 od 18

- u hiljadama dinara

Red. br.	O P I S	AOP	Rezerve (racun 321, 322)	AOP	Revalorizacione rezerve (racuni 330 i 331)	AOP	Nerealizovani dobiti po osnovu hartija od vrednosti (racun 332)	AOP	Nerealizovani gubici po osnovu hartija od vrednosti (racun 333)
	1		6		7		8		9
1	Stanje na dan 01.01. prethodne godine _____	453	67684	466	121533	479	21442	492	2687
2	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u prethodnoj godini - povecanje	454		467		480		493	
3	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u prethodnoj godini - smanjenje	455		468		481		494	
4	Korigovano pocetno stanje na dan 01.01. prethodne godine _____ (red.br. 1+2-3)	456	67684	469	121533	482	21442	495	2687
5	Ukupna povecanja u prethodnoj godini	457	224	470	295	483	9114	496	
6	Ukupna smanjenja u prethodnoj godini	458		471	8372	484	11908	497	
7	Stanje na dan 31.12. prethodne godine _____ (red.br. 4+5-6)	459	67908	472	113456	485	18648	498	2687
8	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u tekucoj godini - povecanje	460		473		486		499	
9	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u tekucoj godini - smanjenje	461		474		487		500	
10	Korigovano pocetno stanje na dan 01.01. tekuce godine _____ (red.br. 7+8-9)	462	67908	475	113456	488	18648	501	2687
11	Ukupna povecanja u tekucoj godini	463	66	476	16361	489		502	
12	Ukupna smanjenja u tekucoj godini	464		477	9630	490	18648	503	2687
13	Stanje na dan 31.12. tekuce godine _____ (red.br. 10+11-12)	465	67974	478	120187	491		504	

Energoprojekt Visokogradnja a.d.

- u hiljadama dinara

Red. br.	O P I S	AOP	Nerasporedjeni dobitak (grupa 34)	AOP	Gubitak do visine kapitala (grupa 35)	AOP	Otkupljene sopstvene akcije i udeli (racun 037,237)	AOP	Ukupno (kol.2+3+4+5+6+7+8-9+10-11-12)
	1		10		11		12		13
1	Stanje na dan 01.01. prethodne godine _____	505	238489	518		531		544	1700026
2	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u prethodnoj godini - povecanje	506		519		532		545	
3	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u prethodnoj godini - smanjenje	507		520		533		546	
4	Korigovano pocetno stanje na dan 01.01. prethodne godine _____ (red.br. 1+2-3)	508	238489	521		534		547	1700026
5	Ukupna povecanja u prethodnoj godini	509	12692	522		535		548	22325
6	Ukupna smanjenja u prethodnoj godini	510	4471	523		536		549	24751
7	Stanje na dan 31.12. prethodne godine _____ (red.br. 4+5-6)	511	246710	524		537		550	1697600
8	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u tekucoj godini - povecanje	512		525		538		551	
9	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u tekucoj godini - smanjenje	513		526		539		552	
10	Korigovano pocetno stanje na dan 01.01. tekuce godine _____ (red.br. 7+8-9)	514	246710	527		540		553	1697600
11	Ukupna povecanja u tekucoj godini	515	17089	528		541		554	33516
12	Ukupna smanjenja u tekucoj godini	516	66	529		542		555	25657
13	Stanje na dan 31.12. tekuce godine _____ (red.br. 10+11-12)	517	263733	530		543		556	1705459

Broj zahteva:254938

Strana 11 od 18

- u hiljadama dinara

Red. br.	O P I S	AOP	Gubitak iznad visine kapitala (grupa 29)
	1		14
1	Stanje na dan 01.01. prethodne godine _____	557	
2	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u prethodnoj godini - povecanje	558	
3	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u prethodnoj godini - smanjenje	559	
4	Korigovano pocetno stanje na dan 01.01. prethodne godine _____ (red.br. 1+2-3)	560	
5	Ukupna povecanja u prethodnoj godini	561	
6	Ukupna smanjenja u prethodnoj godini	562	
7	Stanje na dan 31.12. prethodne godine _____ (red.br. 4+5-6)	563	
8	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u tekucoj godini - povecanje	564	
9	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u tekucoj godini - smanjenje	565	
10	Korigovano pocetno stanje na dan 01.01. tekuce godine _____ (red.br. 7+8-9)	566	
11	Ukupna povecanja u tekucoj godini	567	
12	Ukupna smanjenja u tekucoj godini	568	
13	Stanje na dan 31.12. tekuce godine _____ (red.br. 10+11-12)	569	

u Beogradu dana 27.2. 2012. godine

Lice odgovorno za sastavljanje
finansijskog izvestaja

[Signature]

Zakonski zastupnik

[Signature]

Obrazac propisan Pravilnikom o sadrzini i formi obrazaca finansijskih izvestaja za privredna drustva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike ("Sluzbeni glasnik RS", br.114/06, 5/07, 119/08 i 2/10)

Broj zahteva:254938

Strana 12 od 18

Popunjiva pravno lice - preduzetnik		
07073151 Maticni broj	 Sifra delatnosti	100001450 PIB
Popunjiva Agencija za privredne registre		
750 1 2 3 Vrsta posla	 19	 20 21 22 23 24 25 26

Naziv : ENERGOPROJEKT VISOKOGRADNJA A.D.

Sediste : BEOGRAD, BULEVAR MIHAILA PUPINA 12

STATISTICKI ANEKS

7005010413157

za 2011. godinu

I OPSTI PODACI O PRAVNOM LICU ODNOSNO PREDUZETNIKU

OPIS	AOP	Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4
1. Broj meseci poslovanja (oznaka od 1 do 12)	601	12	12
2. Oznaka za velicinu (oznaka od 1 do 3)	602	3	3
3. Oznaka za vlasnistvo (oznaka od 1 do 5)	603	4	4
4. Broj stranih (pravnih ili fizickih) lica koja imaju ucesce u kapitalu	604		
5. Prosecan broj zaposlenih na osnovu stanja krajem svakog meseca (ceo broj)	605	992	1089

II BRUTO PROMENE NEMATERIJALNIH ULAGANJA I NEKRETNINA, POSTROJENJA, OPREME I BIOLOSKIH SREDSTAVA

- iznosi u hiljadama dinara

Grupa racuna, racun	OPIS	AOP	Bruto	Ispravka vrednosti	Neto (kol. 4-5)
1	2	3	4	5	6
01	1. Nematerijalna ulaganja				
	1.1. Stanje na pocetku godine	606	19594	12500	7094
	1.2. Povecanja (nabavke) u toku godine	607	1932	XXXXXXXXXXXX	1932
	1.3. Smanjenja u toku godine	608	5363	XXXXXXXXXXXX	5363
	1.4. Revalorizacija	609		XXXXXXXXXXXX	
	1.5. Stanje na kraju godine (606+607-608+609)	610	16163	12500	3663
02	2. Nekretnine, postrojenja, oprema i bioloska sredstva				
	2.1. Stanje na pocetku godine	611	2974040	1884079	1089961
	2.2. Povecanja (nabavke) u toku godine	612	41752	XXXXXXXXXXXX	41752
	2.3. Smanjenja u toku godine	613	154246	XXXXXXXXXXXX	154246
	2.4. Revalorizacija	614		XXXXXXXXXXXX	
	2.5. Stanje na kraju godine (611+612-613+614)	615	2861546	1884079	977467

Broj zahteva:254938

Strana 13 od 18

III STRUKTURA ZALIHA

- iznosi u hiljadama dinara

Grupa racuna, racun	O P I S	AOP	Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5
10	1. Zalihe materijala	616	833033	274096
11	2. Nedovrsena proizvodnja	617	676354	845357
12	3. Gotovi proizvodi	618	143436	314292
13	4. Roba	619	63440	1302
14	5. Stalna sredstva namenjena prodaji	620	260044	253794
15	6. Dati avansi	621	487440	162616
	7. SVEGA (616+617+618+619+620+621=013+014)	622	2463747	1851457

IV STRUKTURA OSNOVNOG KAPITALA

- iznosi u hiljadama dinara

Grupa racuna, racun	O P I S	AOP	Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5
300	1. Akcijski kapital	623	1236885	1236885
	u tome : strani kapital	624		
301	2. Udeli drustva sa ogranicenom odgovornoscu	625		
	u tome : strani kapital	626		
302	3. Ulozi clanova ortackog i komanditnog drustva	627		
	u tome : strani kapital	628		
303	4. Drzavni kapital	629		
304	5. Drustveni kapital	630		
305	6. Zadruzni udeli	631		
309	7. Ostali osnovni kapital	632	16680	16680
30	SVEGA (623+625+627+629+630+631+632=102)	633	1253565	1253565

V STRUKTURA AKCIJSKOG KAPITALA

- broj akcija kao ceo broj

- iznosi u hiljadama dinara

Grupa racuna, racun	O P I S	AOP	Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5
	1. Obicne akcije			
	1.1. Brojobicnih akcija	634	3016793	3016793
deo 300	1.2. Nominalna vrednostobicnih akcija - ukupno	635	1236885	1236885
	2. Prioritetne akcije			
	2.1. Broj prioritetnih akcija	636		
deo 300	2.2. Nominalna vrednost prioritetnih akcija - ukupno	637		
300	3. SVEGA -nominalna vrednost akcija (635+637=623)	638	1236885	1236885

VI POTRAZIVANJE I OBAVEZE

- iznosi u hiljadama dinara

Grupa racuna, racun	O P I S	AOP	Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5
20	1. Potrazivanja po osnovu prodaje (stanje na kraju godine 639 <= 016)	639	1296560	2448800
43	2. Obaveze iz poslovanja (stanje na kraju godine 640 <= 119)	640	1400323	2095175
deo 228	3. Potrazivanja u toku godine od drustava za osiguranje za naknadu stete (dugovni promet bez pocetnog stanja)	641		
27	4. Porez na dodatu vrednost - prehodni porez (godisnji iznos po poreskim prijavama)	642	184726	112236
43	5. Obaveze iz poslovanja (potrazni promet bez pocetnog stanja)	643	2771458	2561940
450	6. Obaveze za neto zarade i naknade zarada (potrazni promet bez pocetnog stanja)	644	1494711	1078806
451	7. Obaveze za porez na zarade i naknade zarada na teret zaposlenog (potrazni promet bez pocetnog stanja)	645	79103	73544
452	8. Obaveze za doprinose na zarade i naknade zarada na teret zaposlenog (potrazni promet bez pocetnog stanja)	646	164322	121375
461, 462 i 723	9. Obaveze za dividende, ucesce u dobitku i licna primanja postodavca (potrazni promet bez pocetnog stanja)	647		
465	10. Obaveze prema fizickim licima za naknade po ugovorima (potrazni promet bez pocetnog stanja)	648	12019	11924
47	11. Obaveze za PDV (godisnji iznos po poreskim prijavama)	649	131140	104566
	12. Kontrolni zbir (od 639 do 649)	650	7534362	8608366

VII DRUGI TROSKOVI I RASHODI

- iznosi u hiljadama dinara

Grupa racuna, racun	O P I S	AOP	Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5
513	1. Troškovi goriva i energije	651	122462	71949
520	2. Troškovi zarada i naknada zarada (bruto)	652	1650392	1186119
521	3. Troškovi poreza i doprinosa na zarade i naknade zarada na teret poslodavca	653	366777	259363
522, 523, 524 i 525	4. Troškovi naknada fizickim licima (bruto) po osnovu ugovora	654	28791	21464
526	5. Troškovi naknada clanovima upravnog i nadzornog odbora (bruto)	655	1622	1340
529	6. Ostali licni rashodi i naknade	656	388730	230863
53	7. Troškovi proizvodnih usluga	657	1399202	1224434
533, deo 540 i deo 525	8. Troškovi zakupnina	658	90096	96911
deo 533, deo 540 i deo 525	9. Troškovi zakupnina zemljišta	659	10100	12473
536, 537	10. Troškovi istrazivanja i razvoja	660	2616	821
540	11. Troškovi amortizacije	661	139793	170841
552	12. Troškovi premija osiguranja	662	11491	11164
553	13. Troškovi platnog prometa	663	99709	86685

- iznosi u hiljadama dinara

Grupa racuna, racun	O P I S	AOP	Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5
554	14. Troškovi članarina	664	3145	4784
555	15. Troškovi poreza	665	323401	264934
556	16. Troškovi doprinosa	666		
562	17. Rashodi kamata	667	87297	118876
deo 560, deo 561 i 562	18. Rashodi kamata i deo finansijskih rashoda	668	130901	141580
deo 560, deo 561 i deo 562	19. Rashodi kamata po kreditima od banaka i dfo	669	60474	97994
deo 579	20. Rashodi za humanitarne, kulturne, zdravstvene, obrazovne, naučne i verske namene, za zaštitu covekove sredine i za sportske namene	670		
	21. Kontrolni zbir (od 651 do 670)	671	4916999	4002595

VIII DRUGI PRIHODI

- iznosi u hiljadama dinara

Grupa racuna, racun	O P I S	AOP	Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5
60	1. Prihodi od prodaje robe	672	2550	2994
640	2. Prihodi od premija, subvencija, dotacija, regresa, kompenzacija i povracaja poreskih dazbina	673		
641	3. Prihodi po osnovu uslovljenih donacija	674		
deo 650	4. Prihodi od zakupnina za zemljiste	675		
651	5. Prihodi od članarina	676	0	4067
deo 660, deo 661, 662	6. Prihodi od kamata	677	3730	244090
deo 660, deo 661 i deo 662	7. Prihodi od kamata po racunima i depozitima u bankama i ostalim finansijskim organizacijama	678	3159	2981
deo 660, deo 661 i deo 669	8. Prihodi na osnovu dividendi i ucesca u dobitku	679	18026	1408
	9. Kontrolni zbir (672 do 679)	680	27465	255540

IX OSTALI PODACI

- iznosi u hiljadama dinara

OPIS	AOP	Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4
1. Obaveze za akcize (prema godisnjem obracunu akciza)	681		
2. Obracunate carine i druge uvozne dazbine (ukupan godisnji iznos prema obracunu)	682	8159	13393
3. Kapitalne subvencije i druga drzavna dodeljivanja za izgradnju i nabavku osnovnih sredstava i nematerijalnih ulaganja	683		
4. Drzavna dodeljivanja za premije, regres i pokrvice tekucih troskova poslovanja	684		
5. Ostala drzavna dodeljivanja	685		
6. Primljene donacije iz inostranstva i druga bespovratna sredstva u novcu ili naturi od inostranih pravnih i fizickih lica	686		
7. Licna primanja preduzetnika iz neto dobitka (popunjavaju samo preduzetnici)	687		
8. Kontrolni zbir (od 681 do 687)	688	8159	13393

U Beogradu dana 27.2. 2012. godine

Lice odgovorno za sastavljanje
finansijskog izvestaja

ZM Miroslav Petrović

Zakonski zastupnik

2. J. Petrović

Obrazac propisan Pravilnikom o sadrzini i formi obrazaca finansijskih izvestaja za privredna drustva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike ("Sluzbeni glasnik RS", br.114/06, 5/07, 119/08 i 2/10)

„ENERGOPROJEKT VISOKOGRADNJA“ A.D.

**NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA 2011. GODINU**

Beograd, 2012. godine

SADRŽAJ

1. OSNOVNI PODACI O DRUŠTVU	5
2. UPRAVLJAČKA STRUKTURA.....	6
3. VLASNIČKA STRUKTURA.....	7
4. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA	7
5. RAČUNOVODSTVENA NAČELA	9
6. GREŠKE IZ PRETHODNOG PERIODA, MATERIJALNOST GREŠKE I KOREKCIJA POČETNOG STANJA	11
7. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA.....	12
7.1. Procenjivanje.....	13
7.2. Efekti kurseva stranih valuta.....	13
7.3. Prihodi	14
7.4. Rashodi.....	15
7.5. Kamata i drugi troškovi pozajmljivanja.....	16

7.6. Porez na dobitak.....	16
7.7. Nematerijalna ulaganja	18
7.8. Nekretnine, postrojenja i oprema	19
7.9. Finansijski lizing	20
7.10. Amortizacija nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme	20
7.11. Umanjenje vrednosti nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme	21
7.12. Investicione nekretnine	22
7.13. Zalihe.....	23
7.14. Stalna sredstva namenjena prodaji.....	24
7.15. Finansijski instrumenti	25
7.16. Gotovina i gotovinski ekvivalenti.....	28
7.17. Kratkoročna potraživanja.....	28
7.18. Finansijski plasmani.....	30
7.19. Obaveze.....	30
7.20. Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna imovina	31
7.21. Naknade zaposlenima.....	33
8. FINANSIJSKI RIZICI I UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA U DRUŠTVU	34
8.1. Kreditni rizik	36
8.2. Tržišni rizik	39

8.3. Rizik likvidnosti	43
8.4. Upravljanje rizikom kapitala.....	44
9. BILANS USPEHA.....	46
9.1. Prihodi od prodaje	46
9.2. Prihodi od aktiviranja učinaka i robe	47
9.3. Prihodi od povećanja (smanjenja) vrednosti zaliha učinaka.....	48
9.4. Ostali poslovni prihodi.....	48
9.5. Nabavna vrednost prodate robe.....	49
9.6. Troškovi materijala	49
9.7. Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	49
9.8. Troškovi amortizacije	50
9.9. Troškovi rezervisanja.....	50
9.10. Troškovi proizvodnih usluga	50
9.11. Nematerijalni troškovi.....	51
9.12. Finansijski prihodi.....	53
9.13. Finansijski rashodi	53
9.14. Ostali prihodi.....	54
9.15. Ostali rashodi	55
9.16. Dobitak pre oporezivanja	56
9.17. Porez na dobitak i neto dobitak.....	57
9.18. Neto dobitak po akciji	58

9.19. Ugovori o izgradnji.....	58
10. BILANS STANJA	58
10.1. Nematerijalna ulaganja	58
10.2. Nekretnine, postrojenja i oprema	59
10.3. Dugoročni finansijski plasmani	60
10.4. Zalihe i dati avansi	61
10.5. Kratkoročna potraživanja	62
10.6. Kratkoročni finansijski plasmani	63
10.8. Gotovina i gotovinski ekvivalenti	64
10.9. Porez na dodatu vrednost i aktivna vremenska razgraničenja	65
10.10. Promene na kapitalu	66
10.11. Osnovni kapital	67
10.12. Rezerve.....	67
10.13. Revalorizacione rezerve, nerealizovani dobitci i gubici po po osnovu harija od vrednosti raspoloživih za prodaju	67
10.14. Neraspoređeni dobitak	68
10.15. Dugoročna rezervisanja.....	69
10.16. Dugoročni krediti	72
10.17. Ostale dugoročne obaveze	73
10.18. Obaveze po osnovu dugoročnog lizinga.....	73
10.19. Kratkoročne finansijske obaveze	74

10.20. Obaveze iz poslovanja	75
10.21. Ostale kratkoročne obaveze	75
10.22. Obaveze po osnovu PDV, ostalih javnih prihoda i pasivna vremenska razgraničenja.....	76
10.23. Odložene poreske obaveze i odložena poreska sredstva	77
10.24. Usaglašavanje potraživanja i obaveza	78
10.25. Vanbilansna aktiva i pasiva.....	80
11. HIPOTEKE UPISANE NA TERET I U KORIST DRUŠTVA.....	81
12. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM STRANAMA	81
13. POTENCIJALNE OBAVEZE I POTENCIJALNA SREDSTVA	84
14. DOGAĐAJI NAKON DATUMA BILANSA STANJA	86

1. OSNOVNI PODACI O DRUŠTVU

Opšti podaci o Društvu

<i>Sedište</i>	Beograd, Bulevar Mihaila Pupina 12
<i>Matični broj</i>	07073151
<i>Šifra i naziv delatnosti</i>	4120 izgradnja stambenih i nestambenih zgrada
<i>Poreski identifikacioni broj</i>	100001450

Relevantne pravne činjenice vezane za **istorijat Društva** su sledeće:

Shodno registraciji u Agenciji za Privredne registre, **osnovna delatnost Društva** je izgradnja stambenih i nestambenih zgrada.

Društvo je matično društvo koje ima jedno zavisno društvo i čini **grupaciju**:
Energoprojekt Visokogradnja.

Procenat vlasništva Društva u navedenom zavisnom društvu je prikazan u narednoj tabeli.

<i>Učešće u kapitalu zavisnih pravnih lica</i>	
<i>Naziv zavisnog pravnog lica</i>	<i>% vlasništva</i>
Energoprojekt Ghana limited	100

Društvo je, shodno kriterijumima preciziranim Zakonom o računovodstvu i reviziji, razvrstano u **veliko pravno lice**.

Finansijski izveštaji obuhvataju poslovanje u zemlji i inostranstvu. U inostranstvu se poslovanje društva odvija preko ino - zaključaka i poslovne jedinice u Herceg Novom u Republici Crnoj Gori.

Pogoni u inostranstvu su:

PREDSTAVNIŠTVO VG, MOSKVA, RUSIJA

ENERGONANA, MOSKVA, RUSIJA

Z-043 SZ ATIRAU, KAZAHSTAN

Z-049 TC URALJSK, KAZAHSTAN

Z-052 KLIZIŠTE RUS, SOČI, RUSIJA

Z-054 PROJEKTOVANJE HOTELA, AKTAU, KAZAHSTAN

Z-055 HOTEL ,SIKTIVKAR, RUSIJA

Z-056 TRŽNO REKREATIVNI CENTAR AKTAU, KAZAHSTAN

Z-057 SAMARA, RUSIJA

Z-058 GRADILIŠTA U ST. PETERBURGU, RUSIJA

Z-059 TIMAN, RUSIJA

Z-065 NIKOLINA GORA, MOSKVA, RUSIJA

Z-063 MANŽEROK, RUSIJA

Z-066 MONDI FABRIKA PAPIRA, SIKTIVKAR, RUSIJA

Z-067 MOSKVA , RUSIJA

Z-068 HOTEL AKTAU, KAZAHSTAN

Z-070 VILA AKTAU, KAZAHSTAN

Z-071 PROJEKTOVANJE SIKTIVKAR, RUSIJA

Z-072 PAVLODAR NAFTNA BAZA, KAZAHSTAN

Z-074 VINARIJA SARIJAGAŠ, KAZAHSTAN

Z-075 SCHLUMBERGER , KAZAHSTAN

Z-076 STAMBENA ZGRADA, SIKTIVKAR

Z-077 KAZMOTRANSFOLT, KAZAHSTAN

Z-078 BENZINSKA PUMPA, KAZAHSTAN

Z-079 SERJOGOVO, RUSIJA

Z-080 PROJEKTOVANJE BOLNICE AKTAU, KAZAHSTAN

Z-081 PROJEKTOVANJE DROBILICE KAZAHSTAN

POSLOVNA JEDINICA HERCEG NOVI

U Društvu je **prosečan broj zaposlenih radnika**, na osnovu stanja krajem svakom meseca, iznosio:

- 2011. godine 992 radnika i
- 2010. godine: 1089 radnika.

Na dan 31.12.2011. Društvo je imalo zaposlenih 874 radnika.

Godišnji finansijski izveštaji koji su predmet ovih Napomena su **pojedinačni finansijski izveštaji Društva** i odobreni su od strane Upravnog odbora. dana 27.02.2012. godine. Odobreni finansijski izveštaji mogu naknadno biti izmenjeni u skladu sa važećim propisima.

2. UPRAVLJAČKA STRUKTURA

Ključni rukovodeći kadar Društva u 2011. godini sačinjavala su sledeća lica:

- Dejan Jovičević dipl.ing. -Drektor;

- Boro Cvijanović dipl.ing. -Tehnički direktor
- Zoran Mitrović dipl.oec. -Izvršni direktor za ekonomske poslove
- Marko Hajduković dipl.ing.-Izvršni direktor za realizaciju projekta i plan

3. VLASNIČKA STRUKTURA

Društvo je u vlasništvu Energoprojekt Holdinga 92,39%.

4. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA

U Republici Srbiji je **Zakon o računovodstvu i reviziji** (»Službeni glasnik RS« broj 46/2006 i 111/09) osnovni pravni akt kojim se preciziraju različita pitanja vezana za obavljanje računovodstvenih aktivnosti.

Pri sastavljanju i prezentaciji finansijskih izveštaja Društva uvažena je odredba Zakona o računovodstvu i reviziji, po kojoj su pravna lica dužna da vođenje poslovnih knjiga, priznavanje i procenjivanje imovine, obaveza, prihoda i rashoda; sastavljanje, prikazivanje, dostavljanje i obelodanjivanje finansijskih izveštaja, vrše shodno:

- zakonskoj regulativi,
- profesionalnoj regulativi i
- internoj regulativi.

Pod **zakonskom regulativom** se podrazumevaju zakoni i podzakonski propisi doneti za izvršavanje zakona.

Pri izradi finansijskih izveštaja Društva, između ostalih, uvaženi su sledeći zakoni i podzakonski propisi:

- Zakon o računovodstvu i reviziji (»Službeni glasnik RS« broj 46/2006 i 111/2009),
- Zakon o porezu na dobit pravnih lica (»Službeni glasnik RS« broj 25/2001, 80/2002, 43/2003, 84/2004,18/2010),

- Zakon o porezu na dodatu vrednost (»Službeni glasnik RS« broj 84/2004, 86/2004, 61/2005, 61/2007),
- Pravilnik o sadržini i formi obrazaca finansijskih izveštaja za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike (»Službeni glasnik RS« broj 114/2006, 05/2007, 119/2008, 02/2010);
- Pravilnik o kontnom okviru i sadržini računa u Kontnom okviru za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike (»Službeni glasnik RS« broj 114/2006, 119/2008, 09/2009, 04/2010, 03/2011);
- Pravilnik o izmenama i dopunama pravilnika o Kontnom okviru za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike (»Službeni glasnik RS« broj 04/2010, 03/2011) ,
- Pravilnik o sadržaju poreskog bilansa i drugim pitanjima od značaja za način utvrđivanja poreza na dobit pravnih lica (»Službeni glasnik RS« broj 99/2010),
- Pravilnik o sadržaju poreske prijave za obračun poreza na dobit pravnih lica (»Službeni glasnik RS« broj 99/2010),
- Pravilnik o načinu razvrstavanja stalnih sredstava po grupama i načinu utvrđivanja amortizacije za poreske svrhe (»Službeni glasnik RS« broj 116/2004 i 99/2010).

Profesionalna regulativa se prvenstveno odnosi na:

- Okvir za pripremanje i prezentaciju finansijskih izveštaja (u nastavku: Okvir),
- Međunarodne računovodstvene standarde (u nastavku: MRS),
- Međunarodne standarde finansijskog izveštavanja (u nastavku:MSFI) i
- Tumačenja koje je doneo Komitet za tumačenje međunarodnog finansijskog izveštavanja.

Napominjemo da u pojedinim slučajevima, pri izradi finansijskih izveštaja Društva, nisu u potpunosti uvažene sve relevantne odredbe MRS/MSFI i Tumačenja. Razlozi za iznetu konstataciju su prvenstveno posledica nepotpune usaglašenosti, s jedne strane, zakonske regulative, a sa druge strane, profesionalne regulative. Otuda, kako je zakonska regulativa u predmetnom kontekstu primarna, finansijski izveštaji u pojedinim aspektima odstupaju od profesionalne regulative.

Računovodstveni propisi Republike Srbije, a time i prezentovani finansijski izveštaji Društva, odstupaju od MSFI u sledećem:

- Finansijski izveštaji se u Republici Srbije prikazuju u formatu propisanim Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca finansijskih izveštaja za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike ("Službeni glasnik RS" broj 114/2006, 5/2007, 119/2008 i 2/2010), koji odstupa od prezentacije i naziva pojedinih finansijskih izveštaja opšte namene, kao i od načina prikazivanja određenih bilansnih pozicija kako to predviđa Revidirani MRS 1 – „Prezentacija finansijskih izveštaja“;
- Vanbilansna sredstva i vanbilansne obaveze su prikazana na obrascu bilansa stanja, a ove stavke, po profesionalnoj regulativi, ne predstavljaju ni sredstva ni obaveze Društva.

Pored navedenog, odstupanja nastaju i kao posledica vremenske razlike između objavljivanja Standarda i Tumačenja, koja su podložna kontinuiranim promenama, i momenta kada ti Standardi i Tumačenja postanu važeći u Republici Srbiji. Tako, na primer, odstupanja od profesionalne regulative nastaju kao posledica toga što objavljeni Standardi i Tumačenja, koji su stupili na snagu, još nisu u Republici Srbiji zvanično prevedeni i usvojeni; kao posledica toga što objavljeni Standardi i Tumačenja još nisu stupili na snagu; ili kao posledica drugih razloga na koje Društvo nema mogućnost uticaja.

Od pravnih akata koji predstavljaju **internu regulativu Društva**, pri sastavljanju finansijskih izveštaja korišćen je aktuelni Pravilnik o računovodstvu i računovodstvenim politikama društva, koji je donet 27.02.2007. od strane Upravnog odbora Društva. Pored navedenog, korišćena su i druga interna akta Društva, kao što je, na primer, Kolektivni ugovor Društva.

Finansijski izveštaji Društva za 2011. godinu prikazani su u formi i sadržini koja je precizirana Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca finansijskih izveštaja za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike. Ovim Pravilnikom je, pored ostalog, propisana sadržina pozicija u obrascima Bilansa stanja, Bilansa uspeha, Izveštaja o tokovima gotovine, Izveštaja o promenama na kapitalu, Napomena uz finansijske izveštaje i Statističkog aneksa; za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike koji poslovne knjige vode po sistemu dvojnog knjigovodstva.

Pravilnikom je, takođe, precizirano da se podaci u Bilansu stanja, Bilansu uspeha, Izveštaju o tokovima gotovine, Izveštaju o promenama na kapitalu i Statističkom aneksu upisuju u hiljadama dinara, a da se broj zaposlenih radnika upisuje u celom broju; što je uvaženo i u objašnjenjima prezentovanim kroz ove Napomene.

5. RAČUNOVODSTVENA NAČELA

Pri sastavljanju finansijskih izveštaja Društva uvažena su sledeća načela:

- Načelo stalnosti,
- Načelo doslednosti,
- Načelo opreznosti,
- Načelo suštine iznad forme,
- Načelo uzročnosti prihoda i rashoda i
- Načelo pojedinačnog procenjivanja.

Uvažavanjem **načela stalnosti**, finansijski izveštaji se sastavljaju pod pretpostavkom da imovinski, finansijski i prinosni položaj Društva, kao i ekonomska politika zemlje i ekonomske prilike u okruženju, omogućavaju poslovanje u neograničeno dugom roku („*Going Concern*“ princip).

Načelo doslednosti podrazumeva da se način procenjivanja stanja i promena na imovini, obavezama, kapitalu, приходima, rashodima i rezultatu poslovanja, to jest da se način procenjivanja bilansnih pozicija Društva, ne menja u dužem vremenskom razdoblju. Ako, na primer, zbog usaglašavanja sa zakonskom i profesionalnom regulativom, do promene ipak dođe,

obrazlaže se razlog promene, a efekat promene se iskazuje shodno zahtevima iz profesionalne regulative vezanim za promenu načina procenjivanja.

Načelo opreznosti podrazumeva uključivanje određenog nivoa opreza pri sastavljanju finansijskih izveštaja Društva, koje treba da rezultira da imovina i prihodi nisu precenjeni, a da obaveze i troškovi nisu potcenjeni. Međutim, uvažavanje načela opreznosti ne treba razumeti na način svesnog, nerealnog umanjenja prihoda i kapitala Društva; to jest svesnog, nerealnog uvećanja rashoda i obaveza Društva. Naime, u Okviru za pripremu i prezentaciju finansijskih izveštaja je potencirano da uvažavanje načela opreznosti ne sme da ima za posledicu značajno stvaranje skrivenih rezervi, namerno umanjenje imovine ili prihoda, ili namerno preuveličavanje obaveza ili troškova, jer u tom slučaju finansijski izveštaji ne bi bili neutralni i, stoga, ne bi bili pouzdani.

Načelo **suština iznad forme** podrazumeva da pri evidentiranju transakcija Društva, a time, posledično, i pri sastavljanju finansijskih izveštaja, računovodstveno obuhvatanje treba da se vrši u skladu sa suštinom transakcija i njihovom ekonomskom realnošću, a ne samo na osnovu njihovog pravnog oblika.

Uvažavanjem **načela uzročnosti prihoda i rashoda**, priznavanje efekata transakcija i drugih događaja u Društvu nije vezano za momenat kada se gotovina ili gotovinski ekvivalenti, po osnovu tih transakcija i događaja, prime ili isplate, već se vezuju za momenat kada se dogode. Takvim pristupom omogućeno je da se korisnici finansijskih izveštaja ne informišu samo o prošlim transakcijama Društva koje su prouzrokovale isplatu i primanja gotovine, već i o obavezama Društva da isplati gotovinu u budućnosti, kao i o resursima koji predstavljaju gotovinu koje će Društvo primiti u budućnosti. Drugim rečima, uvažavanjem načela uzročnosti prihoda i rashoda obezbeđuje se informisanje o prošlim transakcijama i drugim

dogadajima na način koji je najupotrebljiviji za korisnike pri donošenju ekonomskih odluka.

Načelo **pojedinačnog procenjivanja** podrazumeva da eventualna grupna procenjivanja različitih bilansnih pozicija Društva (na primer, imovine ili obaveza), radi racionalizacije, proističu iz njihovog pojedinačnog procenjivanja.

6. GREŠKE IZ PRETHODNOG PERIODA, MATERIJALNOST GREŠKE I KOREKCIJA POČETNOG STANJA

Greške iz prethodnog perioda su izostavljeni ili pogrešno iskazani podaci iz finansijskih izveštaja Društva za jedan ili više perioda koji proizilaze iz neupotrebljavanja ili pogrešne upotrebe pouzdanih informacija koje su bile dostupne kada su finansijski izveštaji za date periode bili odobreni za izdavanje i za koje se moglo razumno očekivati da budu dobijene i uzete u obzir pri sastavljanju i prezentaciji tih finansijskih izveštaja.

Materijalno značajna greška otkrivena u tekućem periodu, koja se odnosi na prethodni period je ona greška koja ima značajan uticaj na finansijske izveštaje jednog ili više prethodnih perioda i zbog koje se ti finansijski izveštaji ne mogu više smatrati pouzdanim.

Društvo vrši retrospektivnu korekciju *materijalno značajnih grešaka* u prvom setu finansijskih izveštaja odobrenom za objavljivanje nakon otkrivanja tih grešaka, tako što će prepraviti uporedne iznose za prezentovan(e) raniji(e) period(e) u kojem(ima) su se greške dogodile; ili, ako se greška dogodila pre najranijeg prezentovanog prethodnog perioda, prepraviti početna stanja sredstava, obaveza i kapitala za najraniji prezentovani prethodni period.

Ako je neizvodljivo utvrditi efekat greške iz određenog perioda na uporedne informacije za jedan ili više prezentovanih prethodnih perioda, Društvo prepravlja početna stanja sredstava, obaveza i kapitala za najraniji period za koji je retrospektivno prepravljavanje podataka izvodljivo (što može biti tekući period).

Naknadno ustanovljene greške koje nisu materijalno značajne ispravljaju se na teret rashoda, odnosno u korist prihoda perioda u kojem su greške identifikovane.

Materijalnost greške se procenjuje shodno relevantnim odredbama iz Okvira za pripremu i prezentaciju finansijskih izveštaja, po kojima materijalnost implicira da izostavljanje, ili pogrešno knjigovodstveno evidentiranje poslovne transakcije, može uticati na ekonomske odluke korisnika donete na osnovu finansijskih izveštaja. U Društvu će se materijalnost određivati shodno visini greške u odnosu na ukupni prihod. Materijalno značajna greška smatra se greška koja je u pojedinačnom iznosu ili u kumulativnom iznosu sa ostalim greškama **veća od 1,5% ostvarenog ukupnog prihoda Društva u prethodnoj godini.**

7. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA

Osnovne računovodstvene politike primenjene za sastavljanje ovih finansijskih izveštaja navedene su u daljem tekstu. Ove politike su konzistentno primenjene na sve prikazane godine, osim ako nije drugačije naznačeno.

Značajne računovodstvene politike primenjene na finansijske izveštaje koji su predmet ovih Napomena, a koje su izložene u nastavku, prvenstveno su zasnovane na Pravilniku o računovodstvu i računovodstvenim politikama Društva. Ako pojedini knjigovodstveni aspekti nisu jasno precizirani Pravilnikom, primenjene računovodstvene politike su zasnovane na važećoj zakonskoj, profesionalnoj i internoj regulativi.

Od opštih podataka napominjemo da je, u skladu sa MRS 21, **funkcionalna valuta i valuta za prezentaciju u finansijskim izveštajima Društva** dinar. Pored podataka za tekuću godinu, u finansijskim izveštajima Društva su kao **uporedni podaci** iskazani podaci iz finansijskih izveštaja za 2010. godinu.

Pri sastavljanju finansijskih izveštaja uvažene su relevantne odredbe MRS 10, koje se odnose na događaje koji nastaju od datuma bilansa stanja do datuma kada su finansijski izveštaji odobreni za objavljivanje. Preciznije, **za efekte događaja koji pružaju dokaz o okolnostima koje su postojale na datum bilansa stanja**, korigovani su već priznati iznosi u finansijskim izveštajima Društva, kako bi se odrazili korektivni događaji posle bilansa stanja; a **za efekte događaja koji ukazuju na okolnosti koje su nastale posle datuma bilansa stanja**, nisu vršene korekcije priznatih iznosa, već se, u slučaju da ih je bilo, u ovim Napomenama vrši obelodanjivanje prirode događaja i procena njihovih finansijskih efekata.

7.1. Procenjivanje

Sastavljanje i prikazivanje finansijskih izveštaja, u skladu, kako sa zahtevima profesionalne regulative, tako i sa zahtevima važeće zakonske regulative u Republici Srbiji, zahteva od rukovodstva Društva korišćenje najboljih mogućih procena i razumnih pretpostavki. Iako se, razumljivo, stvarni budući rezultati mogu razlikovati, procene i pretpostavke su zasnovane na informacijama raspoloživim na datum bilansa stanja.

Najznačajnije procene se odnose na utvrđivanje obezvređenja finansijske i nefinansijske imovine, priznavanje odloženih poreskih sredstava i obaveza, utvrđivanje rezervisanja za garancije i definisanje pretpostavki neophodnih za aktuarski obračun dugoročnih naknada zaposlenima po osnovu otpremnina.

U kontekstu procenjivanja, poslovna politika Društva je, ako se fer vrednost značajno razlikuje od knjigovodstvene, da obelodani informacije o **fer**

(pravičnoj) vrednosti aktive i pasive. U Republici Srbiji je čest problem sa pouzdanom procenom fer vrednosti aktive i pasive usled nedovoljno razvijenog finansijskog tržišta, nedostatka stabilnosti i likvidnosti kod kupovine i prodaje, na primer, finansijske aktive i pasive, i zbog toga što tržišne informacije nisu uvek raspoložive. I pored navedenog, ova problematika u Društvu nije zanemarena, već rukovodstvo vrši kontinuirane procene, uvažavajući rizike, i kada se proceni da je nadoknadiva (fer ili upotrebna) vrednost sredstava u poslovnim knjigama Društva precenjena, vrši se ispravka vrednosti.

7.2. Efekti kurseva stranih valuta

Transakcije u stranoj valuti, pri početnom priznavanju, evidentiraju se u dinarskoj protivvrednosti, primenom zvaničnog srednjeg kursa koji važi na dan transakcije.

Shodno odredbama MRS 21 - Efekti promene deviznih kurseva, na svaki datum bilansa stanja se monetarne stavke u stranoj valuti (devizna sredstva, potraživanja i obaveze) preračunavaju primenom važećeg kursa, to jest zvaničnog srednjeg kursa na datum bilansa stanja.

Kursne razlike nastale po osnovu transakcija u stranoj valuti (osim za kursne razlike nastale na monetarnim stavkama koje čine deo neto investicija Društva u inostrano poslovanje, a koje se obuhvataju shodno zahtevima iz MRS 21) se priznaju kao prihod ili rashod Društva u periodu u kojem su kursne razlike nastale.

Zvanični srednji kursevi Narodne banke Srbije na dan bilansa stanja, za strane valute koje su korišćene za preračunavanje monetarnih stavki stranih valuta u dinarsku protivvrednost, su prikazane u narednoj tabeli.

Zvanični srednji kurs Narodne banke Srbije

Valuta	31.12.2011.	31.12.2010.
	Iznos u dinarima	
1 EUR	104,6409	105,4982
1 USD	80,8662	79,2802
1 RUB	2,51170	2,5956
1 CHF	85,9121	84,4458

Prihodi i rashodi ino zaključaka prikazani su po prosečnom kursu za 2011. godinu i to USD=73,3382 RSD i EUR=101,9502 RSD

7.3. Prihodi

U okviru **poslovnih prihoda** najznačajniji su prihodi od prodaje roba, proizvoda i usluga, a kao ostali prihodi mogu da se jave: prihodi od aktiviranja učinaka i robe, povećanje vrednosti zaliha nedovršenih i gotovih proizvoda i nedovršenih usluga (ako je tokom godine došlo do smanjenja navedenih zaliha, za iznos smanjenja se umanjuje ukupan poslovni prihod), prihodi od premija, subvencija, dotacija i sl.; i drugi poslovni prihodi.

Prihodi od prodaje proizvoda i robe se priznaju kada su kumulativno zadovoljeni sledeći uslovi: Društvo je na kupca prenelo značajne rizike i koristi od vlasništva nad proizvodom i robom, Društvo ne zadržava učešće u upravljanju prodatim proizvodom i robom u meri koja se uobičajeno povezuje sa vlasništvom, niti zadržava kontrolu nad prodatim proizvodom i robom; iznos prihoda se može pouzdano izmeriti, verovatan je priliv ekonomske koristi u Društvo povezane sa tom transakcijom i troškovi koji su nastali ili će nastati u datoj transakciji se mogu pouzdano izmeriti.

Prihodi od pružanja usluga, shodno relevantnim odredbama MRS 18 - Prihodi, *prihod povezan sa određenom transakcijom se priznaje prema stepenu dovršenosti te transakcije na datum bilansa*. Rezultat transakcije se može pouzdano proceniti: kada se iznos prihoda može pouzdano odmeriti, kada je verovatan priliv ekonomskih koristi vezanih za tu transakciju u Društvo, kada se stepen dovršenosti te transakcije na datum bilansa stanja može pouzdano odmeriti i kada troškovi nastali zbog te transakcije i troškovi završavanja transakcije mogu pouzdano da se odmere.

Finansijski prihodi obuhvataju finansijske prihode od zavisnih i drugih povezanih pravnih lica, pozitivne kursne razlike, prihode od kamata i druge oblike finansijskih prihoda.

U okviru **ostalih prihoda**, pored drugih ostalih prihoda, iskazuju se *dobici* koji mogu, ali ne moraju da proisteknu iz uobičajenih aktivnosti Društva. Dobici uključuju, na primer, dobitke od prodaje nekretnina, postrojenja i opreme; po većoj vrednosti od knjigovodstvene u momentu prodaje.

7.4. Rashodi

Rashodi predstavljaju odlive ekonomskih koristi tokom datog perioda koji rezultira smanjenjem kapitala društva, osim smanjenja koji se odnosi na raspodelu dobiti vlasnicima ili smanjenja koje je posledica povlačenja iz poslovanja dela kapitala od strane vlasnika. Rashodi se odražavaju kroz odliv sredstava, smanjenje vrednosti sredstava ili povećanje obaveza.

Rashodi obuhvataju poslovne rashode, finansijske rashode i ostale rashode (uključujući i rashode po osnovu obezvređenja imovine).

U okviru **poslovnih rashoda** iskazuje se: nabavna vrednost prodate robe, troškovi materijala, troškovi zarada, troškovi proizvodnih usluga, nematerijalni troškovi, troškovi amortizacije i rezervisanja i dr.

Finansijski rashodi obuhvataju finansijske rashode od povezanih pravnih lica, pozitivne kursne razlike, rashode kamata i druge finansijske rashode.

U okviru ostalih rashoda, pored drugih ostalih rashoda, iskazuju se i gubici koji mogu, ali ne moraju, da proisteknu iz uobičajenih aktivnosti Društva. Gubici (na primer, manjkovi ili gubici nastali prodajom sredstava po nižoj vrednosti od knjigovodstvene) predstavljaju smanjenje ekonomskih koristi i, kao takvi, po svojoj prirodi, nisu različiti od drugih rashoda.

7.5. Kamata i drugi troškovi pozajmljivanja

Troškovi pozajmljivanja su kamata i drugi troškovi koje Društvo ima u vezi sa pozajmljivanjem sredstava.

Na osnovu relevantnih odredbi MRS 23 - Troškovi pozajmljivanja, kamata i drugi troškovi pozajmljivanja se priznaju kao rashod u periodu u kojem su nastali, osim u slučaju kada su direktno pripisivi sticanju, izgradnji ili proizvodnji određenog sredstva koje se kvalifikuje (sredstvo kojem je potreban značajan vremenski period da bi bilo spremno za svoju nameravanu upotrebu ili prodaju), kada se kamata i drugi troškovi pozajmljivanja kapitalizuju kao deo nabavne vrednosti (cene koštanja) tog sredstva.

7.6. Porez na dobitak

Porez na dobitak se računovodstveno evidentira kao zbir:

- tekućeg poreza i
- odloženog poreza.

Tekući porez je iznos obaveze za plativ (povrativ) porez na dobitak koji se odnosi na oporezivi dobitak (poreski gubitak) za period. Drugim rečima, tekući porez je plativ porez na dobitak koji je utvrđen u poreskoj prijavi za porez na dobitak, u skladu sa poreskim propisima.

Odloženi porez se ispoljava u vidu:

- odloženih poreskih sredstava ili
- odloženih poreskih obaveza.

Odloženi porez se knjigovodstveno evidentira na osnovu relevantnih odredbi MRS 12 - Porezi na dobitak, kojima je, između ostalog, precizirano da se *odložena poreska sredstva i odložene poreske obaveze ne diskontuju*.

Odložena poreska sredstva su iznosi poreza na dobitak nadoknadiivi u budućim periodima koji se odnose na:

- odbitne privremene razlike,
- neiskorišćene poreske gubitke prenete na naredni period i
- neiskorišćeni poreski kredit prenet na naredni period.

Za sredstva koja podležu amortizaciji, odložena poreska sredstva priznaju se za sve **odbitne privremene razlike** između knjigovodstvene vrednosti sredstava koja podležu amortizaciji i njihove poreske osnovice (vrednosti koji su dodeljeni tim sredstvima za poreske svrhe). Odbitna privremena

razlika postoji kada je knjigovodstvena vrednost sredstava manja od njihove poreske osnovice. U tom slučaju se priznaju odložena poreska sredstva, pod uslovom da se proceni da je verovatno da će u budućim periodima postojati oporeziva dobit za čije umanjnje će Društvo moći da iskoristi odložena poreska sredstva.

Odloženo poresko sredstvo po osnovu **neiskorišćenih poreskih gubitaka** priznaje se samo ukoliko rukovodstvo proceni da će u narednim periodima Društvo imati oporezivu dobit, koja će moći da bude umanjena po osnovu neiskorišćenih poreskih gubitaka.

Odloženo poresko sredstvo po osnovu **neiskorišćenog poreskog kredita** za ulaganja u osnovna sredstva se priznaje samo do iznosa za koji je verovatno da će u budućim periodima biti ostvarena oporeziva dobit u poreskom bilansu, odnosno obračunati porez na dobit za čije umanjnje će moći da se iskoristi neiskorišćeni poreski kredit.

Odložena poreska sredstva mogu da se priznaju i po drugim osnovama za koje se u Društvu utvrdi da će iznosi poreza na dobitak biti nadoknadivi u budućim periodima (na primer, za rezervisanja za nedospele otpremnine prilikom redovnog odlaska u penziju, koja su određena shodno relevantnim odredbama MRS 19).

Odložene poreske obaveze su iznosi poreza na dobitak plativi u budućim periodima u odnosu na oporezive privremene razlike.

Po pitanju sredstava koja podležu amortizaciji, odložene poreske obaveze se priznaju uvek kada postoji oporeziva privremena razlika između

knjigovodstvene vrednosti sredstava koja podležu amortizaciji i njihove poreske osnovice. Oporeziva privremena razlika nastaje u slučajevima kada je knjigovodstvena vrednost sredstava veća od njihove poreske osnovice.

Oporeziva privremena razlika utvrđuje se na datum bilansa stanja i utvrđuje se primenom propisane (ili očekivane) poreske stope poreza na dobit Društva na iznos oporezive privremene razlike.

Odložena poreske obaveze mogu da se priznaju i po drugim osnovama za koje se u Društvu utvrdi da će iznosi poreza na dobitak biti plativi u budućim periodima u odnosu na oporezive privremene razlike.

7.7. Nematerijalna ulaganja

Nematerijalna ulaganja (imovina) su sredstva bez fizičke suštine, koja se mogu identifikovati, kao što su: licence, koncesije, patenti, ulaganja u razvoj, žigovi i sl. Imovina ispunjava kriterijum mogućnosti identifikovanja kada je: odvojiva, odnosno kada se može odvojiti od Društva i prodati, preneti, licencirati, iznajmiti ili razmeniti, bilo pojedinačno ili zajedno sa povezanim ugovorom, imovinom ili obavezom; ili nastaje po osnovu ugovornih ili drugih zakonskih prava, bez obzira da li su ta prava prenosiva ili odvojiva od Društva ili od drugih prava ili obaveza.

Da bi se nematerijalno ulaganje priznalo, neophodno je da budu ispunjeni zahtevi propisani MRS 38 - Nematerijalna imovina, odnosno:

- da je verovatno da će se buduće ekonomske koristi, pripisive imovini, uliti u Društvo;
- da Društvo ima mogućnost kontrole nad tom imovinom i
- da se nabavna vrednost (cena koštanja) može pouzdano odmeriti.

Knjigovodstveno priznavanje interno generisane nematerijalne imovine je uslovljena procenom da li je rezultanta:

- faze istraživanja ili
- faze razvoja.

Nematerijalna imovina koja proističe iz *istraživanja, ili iz faze istraživanja internog projekta*, se ne priznaje kao nematerijalno ulaganje. Izdaci po osnovu istraživanja, ili izdaci koji nastanu u fazi istraživanja internog projekta, se priznaju kao rashod u periodu u kojem su izdaci nastali.

Cena koštanja interno generisane nematerijalne imovine koja proističe *iz razvoja (ili iz faze razvoja internog projekta)* uključuje sve direktno pripisive troškove neophodne za kreiranje, proizvodnju i pripremu imovine za funkcionisanje na način kako je rukovodstvo Društva predvidelo.

Početno merenje nematerijalnog ulaganja vrši se po nabavnoj vrednosti (ceni koštanja).

Naknadno merenje nematerijalnog ulaganja, nakon početnog priznavanja, vrši se po nabavnoj vrednosti (ceni koštanja) umanjenoj za akumuliranu amortizaciju i akumulirane gubitke od umanjenja vrednosti (shodno relevantnim odredbama MRS 36 - Umanjenje vrednosti imovine).

Amortizacija nematerijalne imovine je uslovljena procenom da li je koristan vek trajanja:

- neograničen ili
- ograničen.

Nematerijalna imovina ne podleže proceni ako se proceni da je koristan vek trajanja neograničen, to jest ako se na osnovu analize svih relevantnih faktora ne može predvideti završetak perioda kada se očekuje da će nematerijalna imovina generisati prilive neto tokova gotovine u Društvo.

7.8. Nekretnine, postrojenja i oprema

Kao **nekretnine, postrojenja i oprema** priznaju se materijalna sredstva koja se: koriste u proizvodnji, za isporuku dobara, za pružanje usluga, za iznajmljivanje drugima, ili u administrativne svrhe; i za koja se očekuje da će se koristiti duže od jednog obračunskog perioda.

Navedeno opšte načelo za priznavanje nekretnina, postrojenja i opreme se ne primenjuje samo u slučajevima kada se radi o priznavanju sredstava manje vrednosti (na primer, rezervni delovi i oprema za servisiranje), koji se iskazuju na zalihama. Stavljanjem u upotrebu ovih sredstava njihova se celokupna vrednost prenosi na troškove perioda.

Nekretnine, postrojenja i oprema se priznaju kao sredstvo: ako je verovatno da će se buduće ekonomske koristi povezane sa tim sredstvom prilivati u Društvo i ako se nabavna vrednost (cena koštanja) tog sredstva može pouzdano odmeriti.

Početno merenje nekretnina, postrojenja i opreme vrši se po nabavnoj vrednosti (ceni koštanja), koja obuhvata: nabavnu cenu i sve zavisne troškove nabavke, to jest sve direktno pripisive troškove dovođenja sredstva u stanje funkcionalne pripravnosti.

Naknadno merenje nekretnina, postrojenja i opreme vrši se po nabavnoj vrednosti (ceni koštanja) umanjenoj za akumuliranu amortizaciju i akumulirane gubitke zbog umanjenja vrednosti (shodno MRS 36).

7.9. Finansijski lizing

Lizing je sporazum po kojem davalac lizinga prenosi na korisnika lizinga pravo korišćenja sredstva za dogovoreni vremenski period u zamenu za plaćanje ili niz plaćanja.

U slučaju **finansijskog lizinga**, shodno odredbama MRS 17 - Lizing, korisnik lizinga **početno merenje** vrši tako što priznaje kao sredstvo i obavezu u svom bilansu stanja, u iznosima koji su na početku trajanja lizinga jednaki fer vrednosti sredstava koja su predmet lizinga, ili po sadašnjoj vrednosti minimalnih plaćanja za lizing, ako je ona niža. *Fer vrednost* je

iznos po kojem se predmet lizinga može razmeniti između upoznatih, voljnih strana u okviru nezavisne transakcije.

Prilikom izračunavanja sadašnje vrednosti minimalnih plaćanja za lizing, *diskontna stopa* se generalno utvrđuje na osnovu kamatne stope sadržane u lizingu. Ako se kamatna stopa ne može utvrditi, kao diskontna stopa koristi se inkrementalna kamatna stopa na zaduživanje, to jest očekivana kamatna stopa koju bi Društvo platilo u slučaju pozajmljivanja sredstava na sličan rok i sa sličnim garancijama za kupovinu sredstava koje je predmet lizinga.

Svi inicijalni direktni troškovi korisnika lizinga dodaju se iznosu koji je priznat kao sredstvo.

Po pitanju **naknadnog merenja**, minimalna plaćanja lizinga treba podeliti između finansijskih troškova i smanjenja neizmirene obaveze. Finansijski trošak se alocira na periode tokom trajanja lizinga, tako da se ostvaruje konstantna periodična kamatna stopa na preostali saldo obaveze.

7.10. Amortizacija nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme

Amortizacijom se iznos sredstava (nematerijalnih sredstava, nekretnina, postrojenja i opreme) koji se amortizuje vremenski alocira u toku korisnog veka trajanja sredstava.

Koristan vek trajanja sredstva se u Društvu određuje primenom vremenskog metoda, tako da se koristan vek trajanja sredstava može razumeti kao vremenski period tokom kojeg se očekuje da je sredstvo raspoloživo Društvu za upotrebu i korišćenje.

Iznos koji se amortizuje, odnosno nabavna vrednost ili drugi iznos koji zamenjuje tu vrednost u finansijskim izveštajima Društva; se sistematski alocira tokom korisnog veka trajanja sredstava.

Za sredstvo pribavljeno putem finansijskog lizinga, amortizacija se obračunava kao i za druga sredstva, osim kada se ne zna da li će Društvo steći pravo vlasništva nad tim sredstvom, kada se sredstvo u potpunosti amortizuje u kraćem periodu od trajanja lizinga i korisnog veka trajanja.

Amortizacija se vrši **primenom metoda pravolinijskog otpisa** (proporcionalna metoda), a **obračun amortizacije počinje** kada sredstvo postane raspoloživo za upotrebu, odnosno kada se nalazi na lokaciji i u stanju spremnom za poslovanje na način kako je to predviđeno u Društvu.

Amortizacija se ne obračunava za sredstva koja vremenom ne gube na vrednosti (na primer, umetnička dela) ili sredstva koja imaju neograničeni vek trajanja.

Za potrebe sastavljanja poreskog bilansa, to jest za poreske svrhe, amortizacija sredstava se vrši prema važećim zakonskim propisima.

7.11. Umanjenje vrednosti nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme

Na svaki datum bilansa stanja se od strane kompetentnih osoba, iz ili van Društva, proverava da li postoje indicije da je knjigovodstvena vrednost nekog sredstva (nematerijalnog sredstva, nekretnina, postrojenja i opreme) umanjena, to jest da li knjigovodstvena vrednost premašuje nadoknadivi iznos tog sredstva.

Ako naznake o umanjenju vrednosti postoje, shodno relevantnim odredbama MRS 36, vrši se procena nadoknadivog iznosa tog sredstva.

Nadoknadivi iznos je viša vrednost od:

- fer vrednosti, umanjena za troškove prodaje; i
- upotrebne vrednosti.

Fer vrednost umanjena za troškove prodaje je očekivana neto prodajna cena tog sredstva, odnosno to je iznos koji se može dobiti prodajom nekog sredstva u nezavisnoj transakciji između upoznatih, voljnih strana, umanjena za troškove otuđenja.

Upotrebna vrednost je sadašnja vrednost procenjenih budućih novčanih tokova za koje se očekuje da će nastati iz kontinuirane upotrebe imovine kroz njen koristan vek trajanja, te prodaje na kraju veka trajanja. Diskontna stopa koja se koristi pri utvrđivanju sadašnje vrednosti odražava tekuće tržišne procene vremenske vrednosti novca, kao i rizike specifične za to sredstvo.

Nadoknadivi iznos se procenjuje za svako zasebno sredstvo ili, ako to nije moguće, za jedinicu koja generiše gotovinu kojoj to sredstvo pripada. Jedinica koja generiše gotovinu je najmanja prepoznatljiva grupa sredstava koja generiše prilive gotovine koji su u najvećoj meri nezavisni od priliva gotovine drugih sredstava ili grupa sredstava.

Ako se utvrdi da je došlo do umanjivanja vrednosti, knjigovodstvena vrednost se svodi na nadoknadivi iznos. Gubitak zbog umanjivanja se knjigovodstveno obuhvata na sledeći način:

- u slučaju da je prethodno za to sredstvo formirana revalorizaciona rezerva, smanjivanjem revalorizacionih rezervi; i
- u slučaju da prethodno za to sredstvo nije formirana revalorizaciona rezerva, kao rashod perioda.

7.12. Investicione nekretnine

Investiciona nekretnina je nekretnina koju drži vlasnik ili korisnik lizinga u okviru finansijskog lizinga u cilju ostvarivanja prihoda od zakupnina, ili porasta vrednosti kapitala, ili i jednog i drugog, a ne za:

- korišćenje u proizvodnji, pri nabavci dobara i usluga, ili u administrativne svrhe; ili
- prodaju u okviru redovnog poslovanja.

Investiciona nekretnina se, shodno odredbama iz MRS 40 - Investicione nekretnine, priznaje kao sredstvo: ako je verovatno da će Društvo u

budućnosti ostvariti ekonomsku korist od te investicione nekretnine; i ako se njena nabavna vrednost (cena koštanja) može pouzdano odmeriti.

Početno merenje investicione nekretnine prilikom sticanja (nabavke) vrši se po nabavnoj vrednosti (ceni koštanja), pri čemu se zavisni troškovi nabavke uključuju u nabavnu vrednost.

Naknadni izdatak koji se odnosi na već priznatu investicionu nekretninu pripisuje se iskazanom iznosu investicione nekretnine ako ispunjava uslove da se prizna kao stalno sredstvo, to jest ako je vek trajanja izdatka duži od jednog obračunskog perioda, ako je verovatno da će se buduće ekonomske koristi povezane sa tim izdatkom priliti u Društvo i ako se nabavna vrednost (cena koštanja) tog izdatka može pouzdano odmeriti.

Nakon početnog priznavanja, **naknadno merenje investicione nekretnine** se vrši po fer (poštenoj) vrednosti, pod kojom se podrazumeva njena tržišna vrednost, odnosno najverovatnija vrednost koja realno može da se dobije na tržištu, na dan bilansa stanja.

Promena fer vrednosti investicione imovine tokom određenog perioda se uključuje u rezultat perioda u kojem je povećanje/smanjenje nastalo.

Investicione nekretnine *ne podležu obračunu amortizacije niti se na njima vrši procena umanjenja vrednosti imovine.*

7.13. Zalihe

Zalihe su sredstva: koja se drže za prodaju u uobičajenom toku poslovanja, koja su u procesu proizvodnje, a namenjene su za prodaju; ili u obliku osnovnog i pomoćnog materijala koji se troši u proizvodnom procesu ili prilikom pružanja usluga.

Zalihe obuhvataju: osnovni i pomoćni materijal (uključujući i rezervne delove, alat i inventar) koji će biti iskorišćeni u procesu proizvodnje, nedovršene proizvode čija je proizvodnja u toku, gotove proizvode koje je proizvelo Društvo i robu.

Zalihe se (shodno MRS 2 - Zalihe) **odmeravaju** po nižoj vrednosti od:

- nabavne vrednosti (cene koštanja) i
- neto ostvarive vrednosti.

Nabavna vrednost (cena koštanja) obuhvata sve:

- troškove nabavke,
- troškove konverzije i
- druge troškove nastale u procesu dovođenja zaliha na sadašnju lokaciju i stanje.

Troškovi nabavke materijala, koji su osnov za vrednovanje zaliha materijala, obuhvataju nabavnu cenu, uvozne dažbine i druge fiskalne izdatke (osim onih koje Društvo može naknadno da povрати od poreskih vlasti, kao što je, na primer, porez na dodatu vrednost koji Društvo može odbiti kao prethodni porez), troškove prevoza, manipulativne troškove i druge troškove koji se mogu direktno pripisati nabavci materijala. Popusti, rabati i druge slične stavke oduzimaju se pri utvrđivanju troškova nabavke.

Vrednovanje izlaska materijala prilikom njihovog trošenja vrši se primenom metode ponderisane prosečne cene.

Po pitanju priznavanja sredstava sitnog inventara, njihovim stavljanjem u upotrebu njihova celokupna vrednost (100% otpis) se prenosi na troškove perioda.

Troškovi konverzije i drugi troškovi nastali u procesu dovodenja zaliha na sadašnju lokaciju i stanje, su značajni prilikom vrednovanja zaliha nedovršene proizvodnje i zaliha gotovih proizvoda. U ove troškove spadaju: troškovi direktnog rada, troškovi direktnog materijala i indirektni, odnosno opšti proizvodni troškovi.

Suštinski, vrednovanje zaliha gotovih proizvoda i zaliha nedovršene proizvodnje nastaje kao rezultat računovodstva troškova i učinaka (proizvodno računovodstvo) i vode se po ceni koštanja.

Neto ostvariva vrednost je procenjena cena prodaje u okviru redovnog poslovanja umanjena za troškove dovršenja i procenjene troškove neophodne za realizaciju prodaje. Prilikom procene neto ostvarive vrednosti polazi se od najpouzdanijih dokaza raspoloživih u vreme procene o iznosima po kojima se zalihe mogu realizovati.

Iznos bilo kog otpisa zaliha na neto ostvarivu vrednost i svi gubici zaliha se priznaju kao rashod u periodu u kom je nastao otpis ili gubitak.

7.14. Stalna sredstva namenjena prodaji

Društvo priznaje i iskazuje stalno sredstvo (ili raspoloživu grupu) kao **sredstvo namenjeno prodaji**, ako se njegova knjigovodstvena vrednost može prvenstveno povratiti prodajnom transakcijom, a ne daljim korišćenjem. Da bi se ovaj zahtev smatrao ispunjenim:

- sredstvo mora da bude dostupno za momentalnu prodaju u svom trenutnom stanju, isključivo pod uslovima koji su uobičajeni za prodaju takve imovine (ili grupe za otuđenje); i
- prodaja sredstva mora biti vrlo verovatna.

Stalno sredstvo koje je priznato kao sredstvo namenjeno prodaji **meri se** (iskazuje) po nižem iznosu od:

- knjigovodstvene vrednosti i
- fer (poštene) vrednosti umanjene za troškove prodaje.

Knjigovodstvena vrednost je sadašnja (neotpisana) vrednost iskazana u poslovnim knjigama Društva.

Fer (poštena) vrednost je iznos za koji sredstvo može da bude razmenjeno između obaveštenih i voljnih strana u nezavisnoj transakciji, to jest tržišna vrednost na dan prodaje.

Troškovi prodaje su troškovi koji se mogu direktno pripisati prodaji sredstva.

Otpisana sredstva, kao i sredstva čija je neotpisana (knjigovodstvena) vrednost beznačajna, neće biti priznato kao sredstvo namenjeno prodaji.

7.15. Finansijski instrumenti

Finansijski instrumenti uključuju finansijska sredstva i obaveze koje se evidentiraju u bilansu stanja Društva, počevši od momenta kada Društvo ugovornim obavezama postane vezano za finansijski instrument, a zaključno sa gubitkom kontrole nad pravima koja proizilaze iz finansijskog sredstva (realizacijom, isticanjem, ustupanjem itd.), to jest sa izmirenjem, ukidanjem ili isticanjem finansijske obaveze.

Finansijska sredstva i finansijske obaveze, shodno odredbama MRS 32, mogu imati veliki broj pojava oblika, kao što su: gotovina, instrument kapitala drugog entiteta, ugovorno pravo primanja gotovine, drugog finansijskog sredstva ili razmene finansijskih sredstava i obaveza sa drugim entitetom koji su za Društvo potencijalno povoljni; ugovorna obaveza davanja gotovine ili drugog finansijskog sredstva drugom entitetu, ili pravo

razmenjivanja finansijskih sredstava ili finansijskih obaveza sa drugim entitetom prema potencijalno nepovoljnim uslovima za Društvo itd.

Iskazivanje i knjigovodstveno evidentiranje vezano za finansijske instrumente je uslovljeno njihovom klasifikacijom koju, shodno karakteristikama finansijskih instrumenta, vrši rukovodstvo Društva.

Pri klasifikaciji svakog pojedinačnog finansijskog instrumenta, rukovodstvo Društva može da ga klasifikuje u jednu od četiri moguće vrste finansijskih instrumenata koje su precizirane odredbama MRS 39, i to:

- finansijsko sredstvo ili finansijska obaveza po fer vrednosti kroz bilans uspeha,
- investicije koje se drže do dospeća,
- krediti (zajmovi) i potraživanja i
- finansijska sredstva raspoloživa za prodaju.

Finansijsko sredstvo ili finansijska obaveza po fer vrednosti kroz bilans uspeha obuhvataju finansijska sredstva i obaveze čije se promene fer vrednosti evidentiraju kao prihodi ili rashodi u bilansu uspeha.

Finansijsko sredstvo ili finansijska obaveza klasifikovana u ovu kategoriju treba da ispuni bilo koji od sledećih uslova:

- klasifikovano je kao ono koje se drži radi trgovanja ili
- posle početnog priznanja naznačeno je da se u Društvu razvrstava i iskazuje kao finansijsko sredstvo (obaveza) kroz bilans uspeha.

Finansijsko sredstvo ili finansijska obaveza se klasifikuje kao ono koje se drži radi trgovanja ako je: stečeno ili nastalo prvenstveno radi prodaje ili ponovne kupovine u bliskoj budućnosti, deo portfelja identifikovanih finansijskih instrumenata kojima se zajedno upravlja i za koje postoji dokaz o nedavnom aktuelnom modelu kratkoročnog ostvarenja dobitka, ili derivat (osim derivata koji je instrument „hedžinga“).

Društvo može da naznači da se finansijski instrument iskazuje kroz bilans uspeha samo kada to rezultira relevantnijim informacijama, budući da se eliminiše ili u značajnoj meri otklanja nedoslednost odmeravanja ili priznavanja koja bi inače nastala usled odmeravanja sredstava ili obaveza, ili priznavanja dobitaka ili gubitaka, po različitim osnovama; ili se grupom finansijskih sredstava, finansijskih obaveza ili oboma upravlja i njihove performanse se procenjuju na osnovu fer vrednosti, u skladu sa dokumentovanom strategijom upravljanja rizikom ili investiranja, i informacije o grupi se interno sačinjavaju prema toj osnovi za ključne rukovodioce Društva.

Investicije koje se drže do dospeća su nederivatna finansijska sredstva sa fiksnim ili odredivim isplatama i fiksnim dospećem koja Društvo definitivno namerava i može da drži do dospeća, osim onih koje Društvo nakon početnog priznavanja naznači po fer vrednosti kroz bilans uspeha ili kao raspoložive za prodaju i onih koja zadovoljavaju definiciju zajmova i potraživanja.

Kredit (zajmovi) i potraživanja su nederivatna finansijska sredstva Društva sa fiksnim ili odredivim isplatama koja nisu kotirana na aktivnom tržištu osim:

- sredstava za koja Društvo ima nameru da ih proda odmah ili u kratkom roku i koja bi onda bila klasifikovana kao sredstva koja se drže radi trgovanja,
- sredstava koja posle početnog priznavanja Društvo naznači po fer vrednosti kroz bilans uspeha i
- sredstava za koja imalac ne može u značajnoj meri povratiti svoju celokupnu početnu investiciju, koja će biti klasifikovana kao raspoloživa za prodaju.

Financijska sredstva raspoloživa za prodaju su nederivatna financijska sredstva koja su naznačena kao raspoloživa za prodaju i nisu klasifikovana u prethodno naznačene vrste financijskih instrumenata.

Pri **početnom odmeravanju** financijskog instrumenta, Društvo odmeravanje vrši po fer vrednosti uvećanoj, u slučaju da financijski instrument nije naznačen za odmeravanje po fer vrednosti sa promenama fer vrednosti kroz bilans uspeha, za troškove transakcije koji se mogu direktno pripisati sticanju ili emitovanju financijskog sredstva ili financijske obaveze.

Naknado odmeravanje financijskih instrumenata vrši se po fer vrednostima, bez oduzimanja troškova transakcije koji mogu nastati prodajom ili pri drugom otuđenju, osim za sledeća financijska sredstva:

- zajmove i potraživanja, koji se odmeravaju po amortizovanoj vrednosti korišćenjem metoda efektivne kamate;
- investicije koje se drže do dospeća, koje se odmeravaju po amortizovanoj vrednosti korišćenjem metoda efektivne kamate; i
- investicije u instrumente kapitala koji nemaju kotiranu tržišnu cenu na aktivnom tržištu i čija se fer vrednost ne može pouzdano odmeriti, koji se odmeravaju po nabavnoj vrednosti.

Fer vrednost sredstva je iznos za koji se sredstvo može razmeniti ili obaveza izmiriti u slučaju obaveštenih, voljnih strana u okviru nezavisne transakcije. Ako za financijski instrument postoji aktivno tržište, fer vrednost se određuje shodno informacijama sa tog tržišta; a ako ne postoji aktivno tržište, fer vrednost se određuje tehnikama procene preciziranim relevantnim odredbama MRS 39. Pozitivni (negativni) efekti promene fer vrednosti se, za financijske instrumente iskazane po fer vrednosti kroz bilans uspeha, iskazuju kao dobitak (gubitak) u periodu nastanka promene; a kod financijskih instrumenata raspoloživih za prodaju, iskazuju se u okviru nerealizovanih dobitaka/gubitaka po osnovu hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju sve do momenta prodaje, kada se efekti prenose u dobitak (gubitak). Izuzetak od navedenog su troškovi od trajnog obezvređenja i

devizni dobici (gubici) koji se za finansijske instrumente klasifikovane kao raspoložive za prodaju odmah priznaju u dobitak (gubitak).

Amortizovana vrednost je sadašnja vrednost svih očekivanih budućih gotovinskih isplata ili primanja tokom očekivanog roka trajanja finansijskog instrumenta. Pri izračunavanju amortizovane vrednosti finansijskog instrumenta koristi se metod diskontovanja uz primenu efektivne kamatne stope. Pozitivni (negativni) efekti promene amortizovane vrednosti finansijskih instrumenata se priznaju u momentu prestanka priznavanja finansijskog instrumenta, osim u slučaju da je došlo do umanjenja vrednosti, kada se gubitak odmah priznaje.

7.16. Gotovina i gotovinski ekvivalenti

Najlikvidniji oblici finansijskih sredstava Društva predstavljaju **gotovina i gotovinski ekvivalenti**, koji se procenjuju po nominalnoj, to jest po fer vrednosti. U okviru gotovine i gotovinskih ekvivalenata Društva iskazuju se: sredstva na računima kod banaka, gotovina u blagajni i dr., i visoko likvidna sredstva sa vrlo kratkim rokom dospeća, a koja se mogu brzo konvertovati u gotovinu, uz beznačajan rizik od promene vrednosti.

7.17. Kratkoročna potraživanja

Kratkoročna potraživanja obuhvataju potraživanja od povezanih pravnih lica (zavisnih i pridruženih), kao i potraživanja od ostalih pravnih i fizičkih lica u zemlji i inostranstvu, po osnovu prodaje proizvoda, robe i usluga; za koje se očekuje da će biti realizovana u roku od 12 meseci od datuma bilansiranja. *Kratkoročna potraživanja od kupaca* mere se po vrednosti iz originalne fakture. Ako se vrednost u fakturi iskazuje u stranoj valuti, vrši se preračunavanje u funkcionalnu valutu po srednjem kursu važećem na dan transakcije. Promene deviznog kursa od datuma transakcije do datuma naplate potraživanja iskazuju se kao kursne razlike u korist prihoda ili na teret rashoda. Potraživanja iskazana u stranoj valuti se na dan bilansa stanja preračunavaju prema važećem srednjem kursu, a kursne razlike se priznaju kao prihod ili rashod perioda.

U Društvu se na dan bilansa stanja za svako pojedinačno potraživanje vrši procena realnosti potraživanja, kao i verovatnoće njegove naplate, odnosno za svako pojedinačno potraživanje se vrši procena da li je došlo do umanjenja vrednosti.

Prilikom **procene umanjenja vrednosti potraživanja**, smatra se da je Društvo pretrpelo gubitke zbog umanjenja vrednosti ako postoji objektivni dokaz (na primer, velike finansijske teškoće dužnika, neuobičajeno kršenje ugovora od strane dužnika, potencijalno bankrotstvo dužnika i sl.) umanjenja vrednosti kao rezultat događaja koji se odigrao posle prvobitnog priznavanja sredstava i taj nastanak gubitka ima uticaj na procenjene buduće tokove gotovine od finansijskog sredstva ili grupe finansijskih sredstava koji se mogu pouzdano proceniti. Ako nema objektivnih dokaza, osobe koje vrše procenu koriste svoje iskustvo i rasuđivanje za procenu naplativosti potraživanja.

Ako se proceni da je došlo do umanjenja vrednosti kratkoročnih potraživanja vrši se njihov:

- indirektan otpis ili
- direktan otpis.

Indirektan otpis potraživanja od kupaca, na teret rashoda Društva, se vrši preko računa ispravke vrednosti. Odluku o indirektnom otpisu (ispravci vrednosti) potraživanja od kupaca preko računa ispravke vrednosti, na predlog Komisije za otpis i rashod, donosi Upravni odbor Društva.

Direktan otpis potraživanja od kupaca se vrši ako je nenaplativost izvesna i dokumentovana (na primer, Društvo nije uspelo sudskim putem da izvrši naplatu potraživanja). Odluku o direktnom otpisu potraživanja od kupaca, na osnovu predloga računopolagača, nakon razmatranja i predloga Komisije za otpis i rashod, donosi Upravni odbor Društva.

Indirektan i direktan otpis potraživanja se vrši samo na osnovu relevantnih okolnosti i stanja koja su postojala na datum bilansa stanja. Gubici očekivani kao rezultat budućih događaja, to jest događaja nakon datuma bilansa stanja, bez obzira koliko verovatni, se ne priznaju, već se obelodanjuju u Napomenama uz finansijske izveštaje.

7.18. Finansijski plasmani

Kratkoročni finansijski plasmani obuhvataju kredite, hartije od vrednosti i ostale kratkoročne finansijske plasmane sa rokom dospeća, odnosno prodaje do godinu dana od datuma bilansa stanja.

U okviru kratkoročnih finansijskih plasmana iskazuje se i deo datih dugoročnih kredita Društva čija se naplata očekuje u roku od godinu dana od datuma bilansa stanja.

U okviru **dugoročnih finansijskih plasmana** iskazuju se ulaganja u dugoročna finansijska sredstva, kao što su dugoročni krediti, reprogramirana dugoročna potraživanja na osnovu dogovora postignutih sa kupcima, hartije od vrednosti i ostali dugoročni finansijski plasmani; sa rokom dospeća dužim od godinu dana od dana bilansa.

Po pitanju naknadnog odmeravanja dugoročnih finansijskih plasmana, relevantna je klasifikacija koje rukovodstvo Društva vrši shodno karakteru finansijskog instrumenta (finansijsko sredstvo ili finansijska obaveza po fer vrednosti kroz bilans uspeha, investicije koje se drže do dospeća, krediti (zajmovi) i potraživanja i finansijska sredstva raspoloživa za prodaju).

7.19. Obaveze

Obaveza je rezultat prošlih transakcija ili događaja, čije izmirenje obično podrazumeva odricanje od ekonomskih koristi (resursa) Društva da bi se zadovoljio zahtev druge strane.

Prilikom **vrednovanja obaveza**, a shodno relevantnim odredbama Okvira za pripremu i prezentaciju finansijskih izveštaja, obaveza se priznaje u bilansu stanja: kada je verovatno da će odliv resursa koji sadrže ekonomske koristi imati za rezultat izmirenje sadašnje obaveze i kada iznos za izmirenje može pouzdano da se odmeri. Pored navedenog, pri vrednovanju se uvažava *načelo opreznosti*, pod kojim se podrazumeva uključivanje opreza pri procenjivanju, tako da imovina i prihodi nisu precenjeni, a obaveze ili troškovi potcenjeni. Međutim, načelo opreznosti ne treba da rezultira stvaranjem skrivenih rezervi (na primer, kao posledica namerno precenjenih obaveza ili troškova), obzirom da u tom slučaju finansijski izveštaji ne bi bili neutralni i, stoga, ne bi bili pouzdani.

Obavezama se smatraju: dugoročne obaveze (obaveze prema zavisnim i drugim povezanim pravnim licima; dugoročni krediti i ostale dugoročne obaveze); kratkoročne finansijske obaveze (obaveze prema zavisnim i drugim povezanim pravnim licima, kratkoročni krediti, deo dugoročnih kredita i obaveza koje dospevaju do jedne godine i ostale kratkoročne finansijske obaveze), kratkoročne obaveze iz poslovanja (dobavljači i ostale obaveze iz poslovanja) i ostale kratkoročne obaveze.

Kratkoročnim obavezama se smatraju obaveze za koje se očekuje da će biti izmirene u roku do godinu dana od datuma bilansa stanja, uključujući i deo

dugoročnih obaveza koje ispunjavaju navedeni uslov, dok se *dugoročnim obavezama* smatraju obaveze čije se izmirenje očekuje u dužem roku.

Smanjenje obaveza po osnovu sudskih odluka, vanparničnog poravnanja i sl.; vrši se direktnim otpisivanjem.

7.20. Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna imovina

Rezervisanje, **shodno MRS 37** - Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna imovina, predstavlja obavezu neizvesnog vremena dospeća ili iznosa. Društvo priznaje rezervisanje samo ako su ispunjena sledeća tri uslova:

- kada Društvo ima sadašnju obavezu (zakonsku ili izvedenu) kao posledicu prošlog događaja,
- kada je verovatno da će odliv resursa koji predstavljaju ekonomske koristi biti zahtevan da se izmiri obaveza i
- kada može da se napravi pouzdana procena iznosa obaveze.

Suština rezervisanja je da se formira samo za obaveze nastale iz prošlih događaja, koje postoje nezavisno od budućih radnji Društva. Otuda, rezervisanja se ne priznaju za buduće poslovne gubitke.

Za svrhu priznavanja rezervisanja, smatra se da je verovatno da će zahtevano izmirivanje obaveza Društva prouzrokovati odliv resursa koji predstavljaju ekonomske koristi, kada je verovatnije nego da nije, da će odliv resursa nastati, to jest verovatnoća da će izmirenje tih obaveza Društva prouzrokovati odliv resursa je veća od verovatnoće da neće.

Rezervisanja mogu da se formiraju po različitim osnovama, i to: za troškove u garantnom roku, za troškove obnavljanja prirodnih bogatstava, za zadržane

kaucije i depozite, za troškove restrukturiranja, za naknade i druge beneficije zaposlenih i po drugim osnovama (na primer, za očekivane gubitke koji će nastati po započetim sudskim sporovima).

Prilikom odmeravanja rezervisanja, iznos priznat kao rezervisanje je najbolja procena izdataka Društva zahtevanih da se izmiri sadašnja obaveza na datum bilansa stanja. Drugim rečima, to je iznos koje bi Društvo platilo na datum bilansa stanja da se izmiri obaveza ili da se ta obaveza prenese na treću stranu.

Rezervisanja za troškove i rizike se prate po vrstama, ispituju se na dan svakog bilansa stanja i koriguju tako da odražavaju najbolju sadašnju procenu. Ako više nije verovatno da će odliv resursa biti potreban za izmirenje obaveze, ukida se rezervisanje. Ukidanje, kao i smanjenje rezervisanja, se vrši u korist prihoda.

Kada je učinak vremenske vrednosti novca značajan, iznos rezervisanja predstavlja sadašnju vrednost izdataka za koje se očekuje da će biti potrebni za izmirenje obaveze. Pri izračunavanju sadašnje vrednosti se koriste diskontne stope, to jest stope pre oporezivanja, koje odražavaju tekuće tržišne procene vremenske vrednosti novca i rizike specifične za obavezu.

Potencijalna imovina je moguća imovina koja nastaje po osnovu prošlih događaja i čije postojanje će biti potvrđeno jedino nastankom ili nenastankom jednog ili više neizvesnih budućih događaja koji nisu u potpunosti pod kontrolom Društva.

Potencijalna imovina se ne priznaje u finansijskim izveštajima Društva, već se, u slučaju da je priliv ekonomskih koristi verovatan, vrši njeno obelodanjivanje.

Potencijalna imovina se stalno iznova procenjuje (najmanje na datum bilansa stanja) da bi se obezbedilo da finansijski izveštaji na odgovarajući način odražavaju razvoj predmetnog događaja. Ako postane sigurno da će priliv ekonomskih koristi po osnovu potencijalne imovine nastati, imovina i prihod u vezi sa njom se priznaju u finansijskim izveštajima Društva u periodu u kojem je promena nastala.

Potencijalna obaveza je: moguća obaveza koja nastaje po osnovu prošlih događaja i čije postojanje će biti potvrđeno samo nastankom ili nenastankom jednog ili više neizvesnih budućih događaja koji nisu u potpunosti pod kontrolom Društva; i sadašnja obaveza koja nastaje po osnovu prošlih događaja, ali nije priznata jer nije verovatno da će odliv resursa koji predstavljaju ekonomske koristi Društva biti zahtevan za izmirenje obaveze ili iznos obaveze ne može da bude dovoljno pouzdano procenjen.

Potencijalna obaveza se ne priznaje u finansijskim izveštajima Društva, već se, u slučaju da je odliv ekonomskih koristi moguć, a mogućnost odliva resursa nije vrlo mala, vrši njeno obelodanjivanje.

Potencijalna obaveza se stalno iznova procenjuje (najmanje na datum bilansa stanja). Kada odliv ekonomskih koristi po osnovu potencijalnih obaveza postane verovatan, rezervisanje i rashod se priznaju u finansijskim izveštajima Društva u periodu u kojem promena verovatnoće nastaje (osim u retkim okolnostima kada pouzdana procena ne može da se napravi).

7.21. Naknade zaposlenima

Po pitanju naknada zaposlenima, obelodaniće se obaveze Društva za:

- poreze i doprinose za obavezno socijalno osiguranje i

- otpremnine.

Sa aspekta poreza i doprinosa za obavezno socijalno osiguranje, Društvo je, u skladu sa propisima koji se primenjuju u Republici Srbiji, obavezno da uplaćuje doprinose raznim državnim fondovima za socijalnu zaštitu. Ove obaveze uključuju doprinose na teret zaposlenih i na teret poslodavca u iznosima koji se obračunavaju primenom propisanih stopa. Društvo ima zakonsku obavezu da obustavi obračunate doprinose iz bruto zarada zaposlenih, kao i da za njihov račun prenese obustavljena sredstva u korist odgovarajućih državnih fondova.

Doprinosi na teret zaposlenih i na teret poslodavca knjiže se na teret troškova Društva u periodu na koji se odnose. Društvo, nakon odlaska zaposlenih u penziju, nema obavezu da im plaća nikakve naknade.

Za procenu rezervisanja po osnovu naknada i drugih beneficija zaposlenih, primenjuju se relevantne odredbe **MRS 19 - Primanja zaposlenih**. Rezervisanja za Naknade i druge beneficije zaposlenih uključuju, na primer: rezervisanja za nedospele otpremnine prilikom redovnog odlaska u penziju i rezervisanja za otpremnine koje se isplaćuju kao rezultat odluke Društva da prekine rad nekog zaposlenog pre uobičajenog datuma penzionisanja ili odluke zaposlenog da dobrovoljno prihvati da je višak, u zamenu za ta primanja.

Prilikom procene obaveza prilikom prestanka zaposlenja, na osnovu relevantnih odredbi MRS 19, stopa koja se koristi za diskontovanje se načelno određuje u skladu sa tržišnim prinosima na datum bilansa stanja za visoko kvalitetne korporativne obveznice.

Alternativno, a što je takođe precizirano MRS 19, sve do momenta dok u Republici Srbiji ne bude postojalo razvijeno tržište za korporativne obveznice, za procenu obaveza Društva prilikom prestanka zaposlenja koristiće se tržišni prinosi (na datum bilansa stanja) državnih obveznica.

Valuta i rok korporativnih ili državnih obveznica treba da budu u skladu sa valutom i procenjenim rokom obaveza za primanja po prestanku zaposlenja.

Ako Društvo za procenu obaveza prilikom prestanka zaposlenja, usled nerazvijenog tržišta državnih obveznica, kao „reper“ koristi prinos na državne obveznice čiji je rok dospeća kraći od procenjenog roka dospeća isplata po osnovu odnosnih primanja, diskonta stopa se određuje tako što se prinos na „reperne“ hartije od vrednosti procenjuje na duže rokove.

Otpremnine prilikom odlaska u penziju se u Društvu isplaćuje zaposlenima u visini trostrukog iznosa zarade koju su ostvarili za mesec koji prethodi mesecu u kojem se isplaćuje otpremnina (u skladu sa uslovima definisanim Pojedinačnim kolektivnim ugovorom) ili u iznosu definisanom Zakonom o radu ukoliko je to povoljnije za zaposlenog.

8. FINANSIJSKI RIZICI I UPRAVLJANJE

FINANSIJSKIM RIZICIMA U DRUŠTVU

Neizvesnost po pitanju budućih događaja je jedna od osnovnih specifičnosti poslovanja u uslovima tržišnog privrednog ambijenta, koja se ogleda u više mogućih, odnosno potencijalnih ishoda. Usled neizvesnosti, to jest usled nepoznavanja i nesigurnosti koji će se od potencijalnih događaja stvarno desiti, pravni subjekti su u poslovanju izloženi raznovrsnim rizicima, a koji mogu imati uticaj na njihovu buduću tržišnu poziciju.

Sa aspekta Društva, postoji veliki broj potencijalnih rizika koji u različitom intenzitetu mogu da imaju negativan uticaj na stanje i poslovanje Društva. Pojedini (specifični) rizici su uslovljeni internim faktorima, kao što su, na primer: *rizik koncentracije*, koji se u slučaju Društva može manifestovati izloženosti ka jednoj ili manjoj grupi kupaca ili dobavljača; *operativni rizik*, koji se manifestuje u mogućnosti nastanka negativnih efekata usled nenamernih i namernih propusta u radu zaposlenih, neodgovarajućih unutrašnjih procedura i procesa, neadekvatnog upravljanja informacionim sistemima u Društvu i sl.; *reputacioni rizik*, pod kojim se podrazumeva mogućnost pogoršanja tržišne pozicije Društva zbog gubitka poverenja, to jest stvaranja negativne slike javnosti (državne institucije, dobavljači, kupci itd.) o poslovanju Društva; *pravni rizik*, koji se ispoljava u mogućnosti nastanka negativnih efekata usled kazni i sankcija proisteklih iz sudskih sporova zbog neispunjavanja ugovornih ili zakonskih obaveza; itd.

Kako je većina ovih, kao i pojedinih ostalih nepomenutih rizika, predmet drugih delova Napomena ili drugih internih akata Društva (na primer, minimiziranje operativnog rizika, putem usvojenih procedura i radnih instrukcija, između ostalog, predmet je Pravilnika o računovodstvu i računovodstvenim politikama Društva), u nastavku će se fokus staviti na razmatranje **finansijskih rizika**, pod kojima se, pre svega, misli na:

- kreditni rizik,
- tržišni rizik i
- rizik likvidnosti.

Finansijski rizici su značajno uslovljeni (eksternim) faktorima koji nisu neposredno pod kontrolom Društva. U tom smislu, na visinu finansijskog rizika značajno utiče stanje okruženja Društva, koje nije opredeljeno samo razvijenošću privrednog okruženja, već i pravnim, finansijskim i drugim relevantnim aspektima koji opredeljuju visinu sistemskih rizika.

Generalno, komparativno posmatrano sa tržištima razvijenih privreda, društva koja posluju na tržištima, kako nedovoljne privredne razvijenosti i makroekonomske stabilnosti, tako i visoke nelikvidnosti, kao što je Republika Srbija, značajno su izložena finansijskim rizicima. Pored navedenog, nedovoljna razvijenost finansijskog tržišta onemogućava korišćenje široke lepeze instrumenata „*hedžinga*“ koja su karakteristična za razvijena tržišta. Tako, na primer, društva koja posluju u Republici Srbiji nemaju mogućnost korišćenja većeg broja derivatnih finansijskih instrumenata u upravljanju finansijskim rizicima, iz razloga što takvi instrumenti nisu u širokoj upotrebi, niti postoji organizovano kontinuirano tržište finansijskih instrumenata.

Upravljanje finansijskim rizicima je sveobuhvatan i pouzdan sistem upravljanja, usmeren ka minimiziranju potencijalnih negativnih uticaja na finansijsko stanje i poslovanje Društva, u uslovima nepredvidivosti finansijskog tržišta.

Uvažavajući ograničenja u upravljanju finansijskim rizicima karakteristična za poslovanje na tržištu Srbije, jasna je neophodnost da se ovoj problematici adekvatno pristupi, što je prepoznato i od strane rukovodstva Društva. Suštinski, upravljanje finansijskim rizicima u Društvu treba da obezbedi da *rizični profil Društva* uvek bude u skladu ka *sklonošću Društva ka rizicima*, odnosno u skladu sa prihvatljivom strukturom i nivoom rizika koje Društvo namerava da preuzima za potrebe ostvarivanja svoje poslovne strategije i ciljeva.

Analizom poslovanja Društva u prethodnom periodu, kao i strukturom pozicija iz bilansa stanja i bilansa uspeha, može se zaključiti da je **Društvo u znatnoj meri izloženo različitim vrstama rizika**

U nastavku će se prikazati:

- finansijski rizični profil Društva, odnosno procena strukture i nivoa finansijskih rizika kojima je Društvo izloženo u svom poslovanju;
- mere za upravljanje prepoznatim finansijskim rizicima Društva i
- upravljanje rizikom kapitala, koji, iako ne spada ni u jednu od pojedinačnih vrsta finansijskih rizika, u značajnoj meri utiče na visinu svake od razmatranih vrsta rizika.

8.1. Kreditni rizik

Kreditni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Društva usled neizvršavanja, u preciziranim rokovima, obaveze dužnika prema Društvu.

Pod kreditnim rizikom se ne podrazumevaju samo dužničko-poverilački odnosi koji proizilaze iz prodaje proizvoda Društva, već i oni kreditni rizici koji proizilaze iz drugih finansijskih instrumenata, kao što su, na primer, potraživanja Društva po osnovu dugoročnih i kratkoročnih finansijskih plasmana.

U narednim tabelama prikazana je:

- struktura kratkoročnih potraživanja za koje nije izvršeno umanjenje vrednosti,
- starosna struktura kratkoročnih potraživanja za koje nije izvršeno umanjenje vrednosti,
- struktura kratkoročnih potraživanja za koje je izvršeno umanjenje vrednosti.

Struktura kratkoročnih potraživanja za koje nije izvršeno umanjenje vrednosti	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2011.</i>	<i>2010.</i>
<i>Kupci u zemlji</i>		
Beogradčvor	184.404	921.578
Energoprojekt Holding	2.330	519.446
Ministarstvo spoljnih poslova (SMIP)	0	257.925
Inex interexport	0	58.256
Energoprojekt Oprema	99.319	2.409
Gradjevinska direkcija Srbije	27.062	
RTB BOR – grupa doo	21.316	
NIS Gazprom	0	15.448
Lipa papir	3.169	3.169
GIK Banat	2.438	2.853
LHR	2.097	2.097
Trudbenik gradnja	1.841	1.841
AMG novembar	1.153	1.153
Ostali	37.806	38.936
Svega	382.935	1.825.811
<i>Kupci u inostranstvu</i>		
Energoprojekt Montenegro	325.670	327.344
Mondi Z-066 Siktivkar	6.948	150.851
Zao Manžerok Z-063	0	60.315
OIL Real estate Z-068 Aktau	69.910	28.784
Schlumberger Z-075	222.465	18.541
Caspian food Z-074	55.228	8.906
OSO Komilizilstroi Z-076	173.832	
Ostali	59.572	28.248
Svega	913.625	622.989
<i>Druga potraživanja</i>		

Enjub	79.035	101.570
Comers consulting limited	171.155	
Ostali	13.128	32.478
Svega	263.319	134.048
UKUPNO	1.559.878	2.582.848

Potraživanja u Srbiji:

17.02.2011. godine potpisan je Protokol o načinu i dinamici izmirenja potraživanja od Beogradčvora po osnovu izvedenih radova na izgradnji železničke stanice Beograd Centar. Po Protokolu je vršena naplata u 2011.godini, što je dovelo do smanjenja potraživanja od Beogradčvora u odnosu na 2010.godinu i celokupno potraživanje biće naplaćeno do aprila 2012. godine.

26.05.2011. potpisan je Protokol o poravnanju sa Republikom Srbijom – Ministarstvom spoljnih poslova na iznos od 180.000.000 RSD i po tom osnovu izvršena naplata, a za razliku koja je bila knjižena u 2010.godini izvršeno je obezvređenje potraživanja.

U 2011. godini u celosti je izvršena naplata od Inex Interexporta.

28.12.2011. godine potpisan je Ugovor o poravnanju sa Nafnom industrijom Srbije i društvom OZONE za radove na Crnom Vrh u iznos od 90.000.000 RSD (kojim su regulisana sva potraživanja po osnovu kamate i radova i obaveze po osnovu primljenog avansa), taj iznos je i naplaćen 29.12.2011. godine. Istim Ugovorom je regulisano da EP Visokogradnja ima i dalje pravo na procentualno učešće u sufinansiranju Turističkog kompleksa Crni vrh.

Potraživanje od Enjuba po osnovu radova na Auto centru Stojanović u januaru 2012. delimično je naplaćeno u iznosu od 700.000 EUR-a (kompenzacijom kupovinom poslovnog prostora).

Potraživanja u inostranstvu:

Potraživanja od investitora u inostranstvu su po osnovu decembarskih situacija i garantog depozita . Za tekuće poslove investitori uredno izmiruju svoje obaveze.

U 2011. godini dobijen je sudski spor sa investitorom na Z-063 Manžerok i 16.11.2011. godine naplaćeno potraživanje sa kamatama u iznosu od 86.852.424,56 rubalja. Po tom osnovu je EP Visokogradnja ostvarila prihod od 1,45 miliona Eur-a.

Sa Comers Consultingom je postignut dogovor o povraćaju više naplaćenih sredstava po sudskoj presudi u iznosu od 171.155 hiljada dinara.

Starosna struktura kratkoročnih potraživanja za koje nije izvršeno umanjene vrednosti	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2011.</i>	<i>2010.</i>
Tekuća		
0-30 dana od dospeća	1.559.878	2.582.848
30 - 60 dana od dospeća		
60 - 90 dana od dospeća		
preko 90 dana od dospeća		
UKUPNO	1.559.878	2.582.848

Nedospela potraživanja od kupaca u iznosu od 1.559.878 hiljada dinara uglavnom dospevaju u roku od 30 dana nakon izdavanja fakture, shodno dogovorenim uslovima plaćanja.

Tokom 2011. godine nije bilo umanjena vrednosti potraživanja.

8.2. Tržišni rizik

Tržišni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Društva zbog gubitaka u okviru bilansnih pozicija, nastalih kao posledica negativnih tržišnih kretanja cena i drugih relevantnih finansijskih parametara.

Tržišni rizik se sastoji od tri vrste rizika:

- valutnog rizika,
- kamatnog rizika i
- rizika od promene cena.

Valutni rizik, koji se još naziva devizni rizik ili rizik od promene kurseva, je rizik od fluktuiranja fer vrednosti ili budućih tokova gotovine finansijskog instrumenta usled promene deviznih kurseva. Valutni rizik se ispoljava kod finansijskih instrumenata koji su označeni u stranoj valuti, to jest u valuti koja je različita od valute (funkcionalne) u kojoj su finansijski instrumenti u finansijskim izveštajima odmereni.

Društvo posluje u međunarodnim okvirima i izloženo je riziku promena kurseva stranih valuta koji proističe iz poslovanja sa različitim valutama, prvenstveno evrom, američkim dolarom, ruskom rubljom i kazahstanskom tengom.

Pored obaveza prema ino-dobavljačima, Društvo je izloženo riziku od promene kurseva stranih valuta po osnovu obaveza po dugoročnim i kratkoročnim kreditima koji su indeksirani u ino-valuti i po osnovu kojih Društvo trpi značajne iznose negativnih kursnih razlika.

Iako, sa aspekta Društva, valutni rizik obuhvata više različitih valuta (analizom deviznog podbilansa Društva, može se konstatovati da je Društvo

najosetljivije na promenu EUR, a od ostalih valuta značajan uticaj može da ima promena USD) .

Kamatni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na rezultat i kapital Društva zbog nepovoljnih promena kamatnih stopa. Društvo je ovoj vrsti rizika izloženo preko pozicija finansijskih obaveza za kredite uzete sa potencijalno promenljivim kamatnim stopama (Belibor, Euribor), kao i usled odmeravanja zatezne kamate zbog neblagovremenog plaćanja.

Analiza osetljivosti, prezentovana u nastavku, pokazuje da negativna promena kamatnih stopa (za 1%) ima značajan uticaj na promenu rezultata, pa se može zaključiti da je **Društvo značajno izloženo kamatnom riziku**.

U sledećim tabelama je prikazana kamatonosna struktura finansijskih sredstava i obaveza Društva sa promenljivom kamatnom stopom na datum bilansa stanja.

Kamatonosna struktura finansijskih sredstava i obaveza sa promenljivom kamatnom stopom	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2011.</i>	<i>2010.</i>
<i>Kamatonosne finansijske obaveze sa promenljivom kamatnom stopom</i>		
Dugoročni kredit	56.113	120.662
Kratkoročni krediti	1.531.959	2.097.789
Obaveze po osnovu kamata i troškova finansiranja	38.054	66.812
Svega	1.626.126	2.285.263

Društvo ni jednom kupcu u slučaju kašnjenja ne naplaćuje zateznu ili drugu promenljivu kamatu (na primer, vezanu za Euribor), niti dobavljači

naplaćuju zateznu kamatu Društvu i sve obaveze prema kreditima su vezane za kamatu koja je varijabilnog karaktera.

Obzirom na iskazane razlike u finansijskim sredstvima i obavezama sa promenljivim kamatnim stopama Društva, u narednoj tabeli je urađena analiza osetljivosti Društva na rast kamatne stope od 1%. Stopa osetljivosti od 1% predstavlja procenu potencijalno razumno očekivanih promena u kamatnim stopama.

Analiza osetljivosti je urađena u varijanti scenario analize, koja podrazumeva istovremeno i istosmerno pomeranje kamatne stope na sva finansijska sredstva i finansijske obaveze sa promenljivim kamatnim stopama. Pored navedenog, primenjena analiza osetljivosti podrazumeva da je preostali iznos sredstava i obaveza na datum bilansa stanja bio nepromenjen u toku cele godine.

Uz nepromenjene ostale varijable, ako su finansijska sredstva sa promenljivom kamatnom stopom veća od finansijskih obaveza sa promenljivom kamatnom stopom, *rast kamatne stope* bi prouzrokovao pozitivan uticaj na rezultat tekućeg perioda, usled pozitivnih efekata neto prihoda od kamata. Analogno iznetom, uz nepromenjene ostale varijable, ako su finansijska sredstva sa promenljivom kamatnom stopom manja od finansijskih obaveza sa promenljivom kamatnom stopom, *rast kamatne stope* bi prouzrokovao negativan uticaj na rezultat tekućeg perioda, usled negativnih efekata neto prihoda od kamate.

Analiza osetljivosti rezultata u slučaju rasta kamatne stope za 1%	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2011.</i>	<i>2010.</i>
NETO UTICAJ NA REZULTAT TEKUĆEG PERIODA	-581	-799

U slučaju promene kamatne stope za 1% negativan neto uticaj na rezultat preduzeća je 581 hiljada dinara.

Vezano za potencijalne kamatne rizike po osnovu finansijskih obaveza, u nastavku će se dati kratak osvrt na *politiku upravljanja rizikom dobavljača* koja se primenjuje u Društvu.

Kao što se iz tabele u kojoj je prikazana kamatonosna struktura finansijskih obaveza sa promenljivom kamatnom stopom može uočiti, obaveze prema dobavljačima (kako obaveze po ispostavljenim fakturama, tako i nefakturisane obaveze) nisu uključene u navedenu grupu. Osnovna činjenica koja podržava realnost primenjenog pristupa je da dobavljači, po pravilu, ne zaračunavaju zatezne kamate u slučaju kašnjenja Društva u izmirenju svojih obaveza. Nezaračunavanje zatezne kamate treba prvenstveno razumeti kao posledicu potrebe za dugoročnim održavanjem dobrih poslovnih odnosa dobavljača sa potencijalno kvalitetnim kupcem. Shodno iznetom, *potencijalni kamatni rizici zbog neblagovremenog izmirenja obaveza prema dobavljačima u Društvu nisu izraženi.*

U narednoj tabeli prikazani su najznačajniji dobavljači, prema stanju obaveza na datum bilansa stanja Društva.

Struktura obaveza prema dobavljačima	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2011.</i>	<i>2010.</i>
<i>Dobavljači u zemlji</i>		
Energoprojekt Holding	104.747	451.203
Energoprojekt Urbanizam i Arhitektura	26.706	156.265
Energoprojekt Industrija	8.254	11.193
Normativ	1.624	11.850

Lemić	29.845	11.142
Geosonda	10.657	10.657
Kopaonik	19	9.450
Ostali	120.856	113.442
Svega	302.708	775.202
<i>Dobavljači u inostranstvu</i>		
Comers Consulting Limited Z-056		356.308
Silumin Vostok Z-075		15.733
Tehnoprogres Z-066		13.050
Hatra Z-072	5.846	18.138
IMD Metal	6.176	21.862
Kingspan Z-075	60.411	
Montaž Him Z-075	25.277	
Strojmontaž Z-076	20.794	
Ekolog Z-076	15.216	
Elektromontaz Z-076	13.424	
Ostali	156.866	42.121
Svega	304.010	467.213
UKUPNO	606.718	1.242.415

Za dobavljača Comers Consulting Limited izvršeno je plaćanje po osnovu sudske presude u iznosu oko 3,6 miliona EUR-a u januaru 2011. godine. EP Visokogradnja je uložila žalbu, te je Comers Consultingu stavljena zabrana na raspolaganje doznačenim sredstvima. Comers Consulting se saglasio da od doznačenih sredstava zadrži protivrednost 2 miliona EUR-a, a da oko 1,6 miliona EUR-a bude vraćeno EP Visokogradnji. Realizacija ovog dogovora će biti u 2012.godini.

Za dobavljače u zemlji kao sredstvo obezbedjenja se daju menice.

Starosna struktura obaveza prema dobavljačima	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2011.</i>	<i>2010.</i>
Tekuća		
0-30 dana od dospeća	606.718	1.242.415
30 - 60 dana od dospeća		
60 - 90 dana od dospeća		

preko 90 dana od dospeća		
UKUPNO		

Rizik od promene cena je rizik da će fer vrednost ili budući tokovi gotovine finansijskog instrumenta fluktuirati zbog promena tržišnih cena (koje nisu one koje nastaju usled kamatnog ili valutnog rizika), bilo da su te promene prouzrokovane faktorima specifičnim za pojedinačni finansijski instrument ili njegovog emitenta, ili da faktori utiču na sve slične finansijske instrumente kojima se trguje na tržištu.

8.3. Rizik likvidnosti

Rizik likvidnosti je rizik da će Društvo imati poteškoća da izmiruje dospеле obaveze, uz održavanje potrebnog obima i strukture obrtnih sredstava i očuvanje dobrog kreditnog boniteta.

U narednoj tabeli su prikazani najznačajniji pokazatelji likvidnosti Društva i to:

- opšti ratio likvidnosti (količnik obrtnih sredstava i kratkoročnih obaveza), koji pokazuje sa koliko je dinara obrtnih sredstava pokriven svaki dinar kratkoročnih obaveza;
- rigorozni ratio likvidnosti (količnik likvidnih sredstava, pod kojima se podrazumevaju ukupna obrtna sredstva umanjena za zalihe i aktivna vremenska razgraničenja; i kratkoročnih obaveza), koji pokazuje sa koliko je dinara likvidnih sredstava pokriven svaki dinar kratkoročnih obaveza;
- gotovinski ratio likvidnosti (količnik gotovine uvećane za gotovinske ekvivalente i kratkoročnih obaveza), koji pokazuje sa koliko je dinara gotovinskih sredstava pokriven svaki dinar kratkoročnih obaveza; i
- neto obrtna sredstva (vrednosna razlika između obrtnih sredstava i kratkoročnih obaveza).

Izvođenje zaključaka o pokazateljima likvidnosti, dobijenih na osnovu racio analize, pored ostalog, podrazumeva njihovo upoređivanje sa zadovoljavajućim opštim standardima, koji su, takođe, prikazani u narednoj tabeli.

<i>Pokazatelji likvidnosti</i>	<i>Zadovoljavajući opšti standardi</i>	<i>2011.</i>	<i>2010.</i>
Opšti racio likvidnosti	2 : 1	1,20:1	1,08:1
Rigorozni racio likvidnosti	1 : 1	0,64:1	0,74:1
Gotovinski racio likvidnosti		0,12:1	0,11:1
Neto obrtna sredstva (u hiljadama dinara)	Pozitivna vrednost	787.842	361.419

Rezultati racio analize pokazuju da je Društvo tokom 2011. godine povećalo sposobnost da u relativno dužem periodu iz gotovine, i/ili unovčavanjem drugih oblika likvidnih sredstava, izmiruje kratkoročne obaveze.

Specifičnost Društva je da su u kratkoročnim obavezama prikazani primljeni avansi od investitora koji se pravdaju kroz izvršenje radova, a ne kroz odliv gotovine.

Uvažavajući uočene probleme sa likvidnošću Društva tokom 2011. godine, preduzete su raznovrsne mere koje podrazumevaju održavanje dovoljnog iznosa gotovine, kao i obezbeđenje adekvatnih izvora finansiranja.

U navedenom kontekstu ističemo da:

- uvažavajući dinamičnu prirodu poslovanja Društva, finansijska služba teži da održi fleksibilnost finansiranja, što, pored ostalog, podrazumeva držanje na raspolaganju postojećih kreditnih linija, kao i proširenje istih; a
- Rukovodstvo vrši kontinuirani nadzor nad rezervama likvidnosti Društva, koja obuhvataju raspoložive neiskorišćene kreditne linije, gotovinu i gotovinske ekvivalente, kao i likvidne potencijale shodno očekivanim novčanim tokovima.

8.4. Upravljanje rizikom kapitala

Cilj upravljanja rizikom kapitala je da Društvo zadrži sposobnost da nastavi da posluje u neograničeno dugom roku, kako bi se vlasnicima Društva obezbedio zadovoljavajući prinos (profit), uz očuvanje adekvatne strukture izvora sredstava, odnosno dobrog kreditnog boniteta.

Iako postoji više kriterijuma na osnovu kojih se mogu izvoditi zaključci o održivosti pretpostavke o dugoročnoj egzistenciji Društva, sigurno da su rentabilno poslovanje, kao i zadovoljavajuća finansijska struktura, jedni od osnovnih kriterijuma.

Najbolji reprezent **rentabilnosti** je *stopa prinosa na prosečan sopstveni kapital*, koja pokazuje koliko Društvo ostvaruje prinosa na jedan dinar prosečno angažovanih sopstvenih sredstava. Pri izračunavanju ovog pokazatelja rentabilnosti, prosečan sopstveni kapital je određen kao aritmetička sredina vrednosti kapitala na početku i na kraju godine.

Pokazatelji rentabilnosti	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2011.</i>	<i>2010.</i>
Neto dobitak/gubitak	13.424	1.320
<i>Prosečan kapital</i>		
Kapital na početku godine	1.697.600	1.700.026
Kapital na kraju godine	1.705.459	1.697.600
Prosečna vrednost kapitala	1.701.529	1.698.813
Stopa prinosa na sopstveni kapital	0.79%	0.078%

Stopa prinosa na sopstveni kapital je povećana u odnosu na 2010. godinu.

Adekvatnost finansijske strukture se ogleda u visini i karakteru zaduženosti.

U narednim tabelama su prikazani najznačajniji pokazatelji finansijske strukture Društva, i to:

- udeo pozajmljenih u ukupnim izvorima sredstava, koji pokazuje koliko je jedan dinar sredstava Društva finansiran iz pozajmljenih izvora; i
- udeo dugoročnih u ukupnim izvorima sredstava, koji pokazuje koliko je jedan dinar sredstava Društva finansiran iz dugoročnih izvora.

Pokazatelji finansijske strukture	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2011.</i>	<i>2010.</i>
Obaveze	4.184.965	4.951.800

Ukupna sredstva	5.890.424	6.649.400
Udeo pozajmljenih u ukupnim izvorima sredstava	0,71:1	0,74:1
<i>Dugoročna sredstva</i>		
Kapital	1.705.459	1.697.600
Dugoročna rezervisanje i dugoročne obaveze	206.258	196.978
Svega	1.911.717	1.894.578
Ukupna sredstva	5.890.424	6.649.400
Udeo dugoročnih u ukupnim izvorima sredstava	0,32:1	0,28:1

Racio neto zaduženosti pokazuje koliko je svaki dinar neto zaduženosti Društva pokriven kapitalom Društva.

Pod neto zaduženošću se podrazumeva razlika između:

- ukupnih (dugoročnih i kratkoročnih) finansijskih obaveza Društva (ukupna pasiva umanjena za kapital, dugoročna rezervisanja i odložene poreske obaveze Društva) i
- gotovine i gotovinskih ekvivalenata.

Parametri za izračunavanje racia neto zaduženosti prema ukupnom kapitalu	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2011.</i>	<i>2010.</i>
<i>Neto zaduženost</i>		
Finansijske obaveze	4.115.060	4.876.384
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	465.610	510.828

Svega	3.649.450	4.365.556
Kapital	1.705.459	1.697.600
RACIO NETO ZADUŽENOSTI PREMA UKUPNOM KAPITALU	0,47	0,39

9. BILANS USPEHA

9.1. Prihodi od prodaje

Društvo ostvaruje prihod **pružanjem usluga i proizvoda na domaćem i inostranom tržištu**, struktura prihoda je prikazana u narednoj tabeli.

Struktura prihoda od prodaje	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2011.</i>	<i>2010.</i>
<i>Prihodi od prodaje povezanim pravnim licima</i>		
Prihodi od prodaje usluga matičnom pravnom licu	11.902	494.732
Prihodi od prodaje usluga ostalim povezanim pravnim licima	112.484	76.513
Svega	124.386	571.245
<i>Prihodi od prodaje na domaćem tržištu</i>		
Prihodi od prodaje proizvoda	43.076	64.738
Prihodi od prodaje usluga	516.907	78.500
Svega	559.983	143.238
<i>Prihodi od prodaje na inostranom tržištu</i>		
Prihodi od prodaje proizvoda	2.550	2.994
Prihodi od pružanja usluga	5.544.096	3.200.668
Svega	5.546.646	3.203.662
UKUPNO	6.231.015	3.918.145

Najznačajniji prihodi na domaćem tržištu su ostvareni po osnovu radova:

- na izgradnji stanova na objektu Kasarne Stepa Stepanović, investitor je Gradjevinska direkcija Srbije u iznosu od 220.937 hiljada dinara.
- na izgradnji auto centra Stojanović u iznosu od 182.744 hiljade dinara,

-na izgradnji topionice i fabrike sumporne kiseline u Boru u iznosu od 102.563 hiljade dinara investitor Energoprojekt Oprema.

Najznačajniji prihodi na inostranom tržištu ostvareni su po osnovu radova za investitore na sledećim zaključcima:

Z-068 Hotel Aktau investitor TOO Real Estate ostvaren prihod 2.235.306 hiljada dinara

Z-074 Vinarija Sarijagaš investitor TOO Caspian Good 1.260.944 hiljada dinara,

Z—075 Schlumberger investitor Schlumberger Logelco 719.815 hiljada dinara

Z-076 Stambeni kompleks Siktivkar investitor OAO Komizilstoi 559.145 hiljada dinara

Z-072 naftna baza Pavlodar, investitor TOO Gelios 320.014 hiljada dinara

Z- 079 Serjogovo investitor OAO Komizilstoi 147.834 hiljade dinara

9.2. Prihodi od aktiviranja učinaka i robe

Struktura prihoda od aktiviranja učinaka i robe	u 000 dinara	
	2011.	2010.
Prihodi od aktiviranja robe za sopstvene potrebe		
Prihodi od aktiviranja proizvoda i usluga za sopstvene potrebe	4.431	8.082
UKUPNO	4.431	8.082

9.3. Prihodi od povećanja/(smanjenja) vrednosti zaliha učinaka

Struktura prihoda od povećanja (smanjenja) vrednosti zaliha učinaka	u 000 dinara	
	2011.	2010.
Povećanje vrednosti zaliha učinaka	10.707	261.545
Smanjenje vrednosti zaliha učinaka	336.122	189.818
UKUPNO	-325.415	71.727

Smanjenje zaliha gotovih proizvoda se odnosi na prodate nepokretnosti na Bežanijskoj Kosi i Herceg Novom. U okviru smanjenja vrednosti učinaka iskazano je obezvređenje zaliha gotovih proizvoda na objektima Blok 29 i Bežanijska Kosa u iznosu od 41.497 hiljada dinara i u Herceg Novom u iznosu od 10.704 hiljade dinara. Obezvređenje je izvršeno zbog svodjenja zaliha na nižu vrednost po cenovnicima koji važe na dan 31.12.2011. godine.

Na pojedinim nepokrentostima cena koštanja je bila veća od neto prodajne vrednosti.

Povećanje zaliha je po osnovu radova na Z-078 Benzinska pumpa Aktau gde su radovi izvršeni za decembar, tehnički nadzor je overio situaciju, ali investitor nije u vreme izrade bilansa potpisao akt. Po ovom osnovu je iskazan prihod od 6.723 hiljade dinara.

Smanjenje zaliha učinaka u iznosu od 169.310 hiljada dinara je po osnovu smanjenja nedovršene proizvodnje u inostranstvu iz 2010. godine gde je investitor u 2011. overio radove iz 2010.godine , obezvređenje gotovih proizvoda u iznosu od 52.201 hiljade dinara, a ostalo je smanjenje po osnovu prodaje gotovih proizvoda.

9.4. Ostali poslovni prihodi

Struktura ostalih poslovnih prihoda	u 000 dinara	
	2011.	2010.
Prihod od zakupnina	32.708	25.317
Ostali poslovni prihodi	13.523	26.926
UKUPNO	46.231	52.243

Ostali prihodi se najvećom delom odnose na prefakturisane troškove.

Prihod od zakupnina se najvećim delom odnosi na izdavanje poslovne zgrade u Moskvi.

9.5. Nabavna vrednost prodate robe

Nabavna vrednost prodate robe se odnosi na prodaju inostranstvu.

U 2011. godini je iznosila 5.870 hiljada RSD, a u 2010. godini 2.664 hiljada RSD.

9.6. Troškovi materijala

Struktura troškova materijala	u 000 dinara	
	2011.	2010.
Troškovi materijala za izradu	1.395.655	924.648
Troškovi ostalog materijala	32.529	20.724
Troškovi goriva i energije	122.462	71.949
UKUPNO	1.550.646	1.017.321

9.7. Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi

Struktura troškova zarada, naknada zarada i ostalih ličnih rashoda	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2011.</i>	<i>2010.</i>
<i>Troškovi zarada</i>		
Troškovi zarada i naknada zarada - bruto	1.650.391	1.186.119
Troškovi poreza i doprinosa na zarade i naknade zarada na teret poslodavca	366.778	259.363
Svega	2.017.169	1.445.482
Troškovi ugovora o delu, autorskih ugovora, ugovora o privremenim i povremenim poslovima i sl.	28.791	21.464
Naknada članovima upravnog i nadzornog odbora	1.622	1.340
Ostali lični rashodi i naknade	388.730	230.863
UKUPNO	2.436.312	1.699.149

U okviru **ostalih ličnih rashoda**, najznačajniji su troškovi Društva po sledećim osnovama:

- troškovi smeštaja i ishrane na terenu u inostranstvu u iznosu od 192.552 hiljade dinara
- otpremnine za radnike (u 2011. godini Društvo je smanjilo broj radnika i po tom osnovu su isplaćene otpremnine u iznosu od 147.680 hiljada dinara.
- naknade prevoza na rad
- stipendije

Pored navedenog, u okviru ostalih ličnih rashoda iskazane su solidarne pomoći, troškovi službenih putovanja, troškovi viza i dr.

9.8. Troškovi amortizacije

Struktura troškova amortizacije	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2011.</i>	<i>2010.</i>

Amortizacija nematerijalnih ulaganja	1.056	2.070
Amortizacija nekretnina	23.125	36.480
Amortizacija postrojenja i opreme	115.612	132.291
Amortizacija investicionih nekretnina		
UKUPNO	139.793	170.841

9.9. Troškovi rezervisanja

Struktura troškova rezervisanja	u 000 dinara	
	2011.	2010.
Troškovi rezervisanja za naknade i druge beneficije zaposlenih		10.529
Dugoročna rezervisanja po osnovu sudskih sporova		
Ostali troškovi rezervisanja	9.787	
UKUPNO	9.787	10.529

Ostali troškovi rezervisanja se odnose na očekivane troškove u garantnom periodu na Z-072 Naftne baze u Pavlodaru.

9.10. Troškovi proizvodnih usluga

Struktura troškova proizvodnih usluga	u 000 dinara	
	2011.	2010.
Troškovi usluga na izradi učinaka	1.085.608	931.666
Troškovi transportnih usluga	186.173	151.081
Troškovi investicionog i tekućeg održavanja	22.322	23.746
Troškovi zakupnina	80.220	96.911
Troškovi sajmova		180
Troškovi reklame i propagande	6.605	5.019
Troškovi ostalih usluga	18.274	15.831
UKUPNO	1.399.202	1.224.434

U okviru **troškova transportnih usluga**, pored troškova transportnih usluga u zemlji i inostranstvu, iskazani su i troškovi fiksnih telefona, troškovi mobilnih telefona i dr.

Troškovi investicionog i tekućeg održavanja se prvenstveno odnosi na tekuće održavanje opreme (u 2011. godini 22.322 hiljada RSD; u 2010. godini 23.746 hiljada RSD)

Troškovi zakupnina se, pre svega, odnose na zakup objekta u zemlji na adresi Batajnički put br.24 u Zemunu površine 7.665,22 m² u iznosu od 21.618 hiljada dinara (mesečni zakup iznosi 17.655 eur (neto bez PDV)) koji se iznajmljuje od Energoprojekt Holdinga, na godišnje troškove zakupa softvera u iznosu od 2.192 hiljade dinara i zakup prostora od Luke Beograd u iznosu od 3.867 hiljada dinara. Troškovi zakupnina u inostranstvu su 52.450 hiljada dinara.

Troškovi reklame i propagande se odnose na:

troškove reklame, uključujući i troškove ispitivanja tržišta, kao i troškove izrade prospekata i publikacija (u 2011. godini 6.102 hiljada RSD; u 2010. godini 5.019 hiljada RSD) i

- troškove sponzorstva (u 2011. godini 503 hiljada RSD).

U okviru **troškova ostalih usluga** najznačajniji deo se odnosi na:

- komunalne usluge u koje spadaju troškovi vode, čišćenja i dr. (u 2011. godini 1.412 hiljada RSD; u 2010. godini 3.192 hiljada RSD).

Troškovi ostalih usluga se odnose na zaštitu na radu, registraciju vozila, troškove fotokopiranja i dr.

9.11. Nematerijalni troškovi

Struktura nematerijalnih troškova	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2011.</i>	<i>2010.</i>
Troškovi neproizvodnih usluga	128.504	68.497
Troškovi reprezentacije	15.818	14.353
Troškovi premija osiguranja	11.492	11.165
Troškovi platnog prometa i bankarskih usluga	99.709	86.685
Troškovi članarina	3.145	4.784

Troškovi poreza	323.401	264.934
Ostali nematerijalni troškovi	97.989	140.493
UKUPNO	680.058	596.911

U okviru **troškova neproizvodnih usluga** iskazani su troškovi: stručnog usavršavanja zaposlenih, zdravstvenih usluga, advokatskih usluga, konsalting usluga, revizije godišnjih računa i dr.

Troškovi reprezentacije se odnose na ugostiteljske usluge, poklone poslovnim partnerima, troškove reklamnih uzoraka i dr.

Najznačajniji deo **troškova premije osiguranja** se odnosi na troškove osiguranja imovine i lica (u 2011. godini 11.492. hiljada RSD; u 2010. godini 11.165 hiljada RSD)

Od ukupno iskazanih **troškova platnog prometa i bankarskih usluga**: na troškove platnog prometa u zemlji se odnosi u 2011. godini 15.534 hiljada , a u inostranstvu 84.175 hiljada RSD (u 2010. godini u zemlji 10.620 hiljada RSD, a u inostranstvu 76.065 hiljada RSD)

Troškovi članarina se gotovo u celokupnom iznosu odnose na članarine Komorama (Privredna komora Srbije i Privredna komora grada Beograda), koje predstavljaju obavezu na isplaćene plate zaposlenih.

U okviru **troškova poreza** iskazani su troškovi: za poreze plaćene u inostranstvu na ino zaključcima, poreza na imovinu, naknada za korišćenje gradskog građevinskog zemljišta, poreza na upotrebu mobilnih telefona i dr. Najznačajniji deo ovih troškova u 2011. godini se odnosi na poreze plaćene u inostranstvu u iznosu od 315.143 hiljade dinara , a u 2010. godini ovi troškovi su iznosili 253.581 hiljada dinara i porez na imovinu (u 2011. godini 3.170 hiljada RSD; u 2010. godini 3.710 hiljada RSD).

Ostali nematerijalni troškovi se odnose na: troškove usluga Holdinga ,takse (administrativne, sudske i dr.), troškove stručne literature, troškove oglasa i tendera i sl.

9.12. Finansijski prihodi

Struktura finansijskih prihoda	<i>u 000 dinara</i>
---------------------------------------	---------------------

	2011.	2010.
<i>Prihodi od kamata</i>		
Prihodi od kamate iz odnosa sa matičnim i zavisnim pravnim licima		
Prihodi od kamate iz odnosa sa ostalim povezanim pravnim licima	484	435
Prihodi od kamate po drugim osnovama	3.246	243.655
Svega	3.730	244.090
<i>Pozitivne kursne razlike</i>		
Pozitivne kursne razlike iz odnosa sa matičnim i zavisnim pravnim licima	61.573	3.102
Pozitivne kursne razlike iz odnosa sa ostalim povezanim pravnim licima	23.307	15.915
Pozitivne kursne razlike po drugim osnovama	746.279	869.847
Svega	831.159	888.864
Prihodi od efekata valutne klauzule	35.312	795
Učešća u dobitku zavisnih pravnih lica	11.998	1.407
Ostali finansijski prihodi	78.658	46.241
UKUPNO	960.857	1.181.397

Najznačajniji deo prihoda od kamata je po osnovu oročenih depozita.

9.13. Finansijski rashodi

Struktura finansijskih rashoda	<i>u 000 dinara</i>	
	2011.	2010.
<i>Rashodi kamata</i>		
Rashodi od kamate iz odnosa sa matičnim i zavisnim pravnim licima	43.604	22.704
Rashodi od kamate iz odnosa sa ostalim povezanim pravnim licima		
Rashodi od kamate po drugim osnovama	87.297	118.876
Svega	130.901	141.580
<i>Negativne kursne razlike</i>		
Negativne kursne razlike iz odnosa sa matičnim i zavisnim pravnim licima	9.711	96.546

Negativne kursne razlike iz odnosa sa ostalim povezanim pravnim licima	12.461	26.082
Negativne kursne razlike po drugim osnovama	771.542	726.781
Svega	793.714	849.409
Rashodi od efekata valutne klauzule	82.275	57.273
Ostali finansijski rashodi		
UKUPNO	1.006.890	1.048.262

Najznačajniji deo **rashoda po osnovu efekata valutne klauzule** se odnosi na negativne efekte po osnovu ugovora sa valutnom klauzulom (u 2011. godini hiljada RSD;82.275 hiljada RSD u 2010. godini 57.273 .hiljada RSD).

9.14. Ostali prihodi

Struktura ostalih prihoda	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2011.</i>	<i>2010.</i>
<i>Ostali prihodi</i>		
Dobici od prodaje nekretnina, postrojenja i opreme	3.260	447.236
Dobici od prodaje učešća i dugoročnih hartija od vrednosti	24.498	
Viškovi	41	371
Naplaćena otpisana potraživanja	54.895	51.917
Prihodi od smanjenja obaveza	32.589	88.668
Prihodi po osnovu efekata ugovorene zaštite od rizika		904
Prihodi od ukidanja rezervisanja	7.700	21.968
Ostali nepomenuti prihodi	201.791	3.306
Svega	324.774	614.370

<i>Prihodi od usklađivanja vrednosti imovine</i>		
Nematerijalne imovine		
Nekretnina, postrojenja i opreme		
Dugoročnih finansijskih plasmana i hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju		266.011
Zaliha		76.978
Potraživanja i kratkoročnih finansijskih plasmana	235.678	
Ostale imovine	103	
Svega	235.781	342.989
UKUPNO OSTALI PRIHODI I PRIHODI OD USKLAĐIVANJA VREDNOSTI IMOVINE		
Dobitak poslovanja koje se obustavlja		
Pozitivan efekat promene računovodstvenih politika i ispravke grešaka iz ranijih perioda		
UKUPNO	560.555	957.359

Ostali nepomenuti prihodi u iznosu od 166.753 hiljade dinara se odnosi na prihod od Comers Consultiga po osnovu predloga o poravnanju za radove na Z-056 Tržni centar Aktau.

Prihod od usklađivanja vrednosti potraživanja se najvećim delom odnosi na naplaćena potraživanja za radove na turističkom kompleksu Hayatt na Crnom Vrh u iznosu od 69.259 hiljada dinara i Protokola sa Beograd čvorom za radove na Prokopu u iznosu od 7.986 hiljada dinara, kao i na osnovu dobijene i naplaćene sudske presude za radove na Z-063 Manžerok Rusija u iznosu od 158.221 hiljada dinara.

9.15. Ostali rashodi

Struktura ostalih rashoda	u 000 dinara	
	2011.	2010.
<i>Ostali rashodi</i>		
Gubici od prodaje i rashodovanja nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja i opreme	5.431	8.885
Gubici od prodaje i rashodovanja materijala	1.296	2.517
Manjkovi	1.181	4.521
Rashodi po osnovu direktnog otpisa potraživanja	63.798	9.267
Rashodi po osnovu rashodovanja zaliha materijala i robe	330	215
Ostali nepomenuti rashodi	73.045	379.337
Svega	145.081	404.742
<i>Rashodi po osnovu obezvređenja imovine</i>		
Nematerijalne imovine		
Nekretnina, postrojenja i opreme		
Dugoročnih finansijskih plasmana i drugih hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju	11.374	818
Zaliha materijala i sirovine		
Potraživanja i kratkočnih finansijskih plasmana	85.191	
Ostale imovine		
Svega	96.565	818

UKUPNO OSTALI RASHODI I RASHODI OD USKLAĐIVANJA VREDNOSTI IMOVINE	241.646	405.560
Gubitak poslovanja koje se obustavlja		
Negativan efekat promene računovodstvenih politika i ispravke grešaka iz ranijih perioda		
UKUPNO		

Iskazani **manjkovi** se odnose na manjkove materijala.

Najznačajniji deo **ostalih nepomenutih rashoda** se odnosi na penale koji su plaćeni po osnovu ugovora za Z-072 Naftna baza Pavlodar u iznosu od 50.995 hiljada RSD) i na rashode u zemlji po osnovu poravnanja sa dobavljačima u iznosu od 12.829 hiljada dinara.

Umanjenje vrednosti potraživanja najvećim delom se odnosi na Ugovor o poravnanju za radove na SMIP-u u iznosu od 77.925 hiljada dinara.

9.16. Dobitak pre oporezivanja

Struktura bruto rezultata	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2011.</i>	<i>2010.</i>
<i>Poslovni prihodi i rashodi</i>		
Poslovni prihodi	5.956.262	4.050.197
Poslovni rashodi	6.221.669	4.715.849
Poslovni rezultat	-265.407	-665.652
<i>Finansijski prihodi i rashodi</i>		
Finansijski prihodi	960.857	1.181.397
Finansijski rashodi	1.006.890	1.048.262
Finansijski rezultat	-46.033	133.135
<i>Ostali prihodi i rashodi</i>		
Ostali prihodi	560.555	957.359
Ostali rashodi	241.646	405.560
Rezultat ostalih prihoda i rashoda	318.909	551.799

<i>Efekti poslovanja koje se obustavlja, promene računovodstvene politike i korekcije grešaka iz ranijeg perioda</i>		
Prihod		
Rashod		
Neto efekat		
<i>Ukupan bruto rezultat</i>		
UKUPNI PRIHODI	7.477.674	6.188.953
UKUPNI RASHODI	7.470.205	6.169.671
DOBITAK/GUBITAK PRE OPOREZIVANJA	7.469	19.282

9.17. Porez na dobitak i neto dobitak

Struktura obračuna poreza na dobitak i neto dobitak	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2011.</i>	<i>2010.</i>
Dobitak/gubitak pre oporezivanja	7.469	19.282
Usklađivanje i korekcija prihoda/rashoda u poreskom bilansu	279.737	162.797
Kapitalni dobici/gubici iskazani u bilansu uspeha	24.498	428.522
Oporeziva dobit	262.708	-246.443
Kapitalni dobici/gubici obračunati u skladu sa zakonom	22.652	384.719
Poreska osnovica	38.917	384.719
Obračunati porez (10% od poreske osnovice)	3.892	38.472
Ukupna umanjnje obračunatog poreza	1.946	19.236
Obračunati porez po umanjenju	1.946	19.236
Dobitak/gubitak pre oporezivanja	7.469	19.282
Poreski rashod perioda	2.028	19.344
Odloženi poreski rashod/prihod perioda	7.983	1.382
Neto dobitak/gubitak	13.424	1.320

Kapitalni dobitak je nastao po osnovu prodaje akcija kod Jubmes banke, AIK banke i Energoprojekt Garant.

Umanjenje obračunatog poreza (50% oporezive osnovice) je posledica poreskog kredita za ulaganja u osnovna sredstva u ranijem periodu. Neiskorišćeni deo poreskog kredita koji se može iskoristiti za umanjenja poreza na dobit u narednom periodu iznosi: na kraju 2011. godine 23.768 hiljada RSD, dok je na kraju 2010. godine iznosio 23.449 hiljada RSD.

9.18. Neto dobitak po akciji

<i>Pokazatelj</i>	<i>2011.</i>	<i>2010.</i>
Neto dobitak (gubitak) u 000 dinarima	13.424	1.320
Prosečan broj akcija tokom godine	3.016.793	3.016.793
Neto dobitak po akciji u dinarima	4,45	0,44

9.19. UGOVORI O IZGRADNJI

	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2011.</i>	<i>2010.</i>
Prihod od povećanja vrednosti zaliha učinaka	6.724	
Prihod od smanjenja vrednosti zaliha učinaka	262.245	
Prihod priznat kao prihod datog perioda	5.529.793	3.054.404
Troškovi nastali u datom periodu	5.079.658	2.853.304
Primljeni avansi	605.088	738.080
Potraživanja za nefakturisani prihod		
Nedovršena proizvodnja	23.000	

Ugovori o izgradnji se odnose na ugovore sa investitorima za izvođenje investicionih radova u inostranstvu. Najznačajniji ugovori su:

Z-068 Hotel Aktau vrednost ugovora 40.089.607 EUR-a

Z-074 Vinarija Sarijagaš vrednost ugovora 17.020.683 EUR-a

Z-075 Schlumberger vrednost ugovora 17.867.836

Z-076 Stambeni objekat Siktivkar vrednost ugovora 415.590.305 rubalja

Z-079 Serjogovo vrednost ugovora 75.423.000 rubalja

Vrednosti ugovora su sa uračunatim PDV-om.

10. BILANS STANJA

10.1. Nematerijalna ulaganja

Struktura i promena stanja nemat. ulaganja	u 000 dinara			Ukupno
	Nemat. ulaganja u pripremi	Avansi za nemater. ulaganja	Ostala nemater. ulaganja	
<i>Nabavna vrednost</i>				
Početno stanje (1.1.2011.)	1.494		18.100	19.594
Korekcije početnog stanja				
Nove nabavke u toku godine			1.932	1.932
Prenos sa jednog oblika na drugi				
Revalorizacija - efekti procene				
Otuđivanje, rashodovanje i dr.			11.343	11.343
Krajnje stanje (31.12.2011.)	1.494		8.689	10.183
<i>Ispravka vrednosti</i>				
Početno stanje (01.1.2011.)			12.500	12.500
Korekcije početnog stanja				
Amortizacija za 2011. godinu			1.056	1.056
Prenos sa jednog oblika na drugi				
Revalorizacija - efekti procene				
Otuđivanje, rashodovanje i dr.			7.036	7.036
Krajnje stanje (31.12.2011.)			6.520	6.520

Sadašnja (neotpisana) vrednost

Stanje 1.1.2011.	1.494		5.600	7094
Stanje 31.12.2011.	1.494		2.169	3.663

Umanjenje nematerilanih ulaganja je izvršeno na osnovu obezvređenja.

10.2. Nekretnine, postrojenja i oprema

Struktura i promena stanja nekretnina, postrojenja i opreme	u 000 dinara					UKUPNO
	Zemljište	Grad. objekti	Postrojenja i oprema	Nekret., postr. i oprema u pripremi	Avansi za nekrét., postr. i opremu	
<i>Nabavna vrednost</i>						
Početno stanje (1.1.2011.)	159.597	1.047.350	1.767.093			2.974.040
Korekcije početnog stanja						
Nove nabavke u toku godine		1.818	39.934			41.752
Prenos sa jednog oblika na drugi						
Revalorizacija - efekti procene						
Otuđivanje, rashodovanje i dr.		610	39.359			39.969
Krajnje stanje (31.12.2011.)	159.597	1.048.558	1.767.668			2.975.823
<i>Ispravka vrednosti</i>						
Početno stanje (01.1.2011.)		605.191	1.278.888			1.884.079
Korekcije početnog stanja						
Amortizacija za 2011. godinu		23.125	115.612			138.737
Prenos sa jednog oblika na drugi						
Revalorizacija - efekti procene						
Otuđivanje, rashodovanje i dr.		293	24.167			24.460
Krajnje stanje (31.12.2011.)		628.023	1.370.333			1.998.356
<i>Sadašnja (neotpisana) vrednost</i>						
Početno stanje 1.1.2011.	159.597	442.159	488.205			1.089.961

Krajnje stanje 31.12.2011.	159.597	420.535	397.335			977.467
-------------------------------	---------	---------	---------	--	--	---------

10.3 Dugoročni finansijski plasmani

Struktura dugoročnih finansijskih plasmana	u 000 dinara	
	2011.	2010.
<i>Učešće u kapitalu ostalih povezanih pravnih lica</i>		
Energoprojekt Garant		4.198
Energoprojekt Ghana	3.666	
Svega	3.666	4.198
<i>Učešće u kapitalu ostalih pravnih lica i druge H.o.V. namenjene prodaji</i>		
Jubmes banka		29.807
AIK banka		1.539
Central comerc		1.287
Svega		32.633
UKUPNO		36.831
<i>Ostali dugoročni finansijski plasmani</i>		
Dati dugoročni zajmovi zavisnim društvima		
Dugoročni stambeni kreditni dati zaposlenima	32.710	33.871
Beogradčvor		266.011
Pergamon Gana		11.150
NIS sufinansiranje na Crnom vrhu	82.406	82.406
Energoprojekt Oprema garantni depozit	10.145	
Svega		393.438
UKUPNO	125.261	430.269

Vlasnik Energoprojekt Ghane je 100% Energoprojekt Visokogradnja i po tom osnovu iskazano je učešće u kapitalu u iznosu od 3.666 hiljada dinara. Na objektu turističkog kompleksa Crni Vrh (koji nije završen) Energoprojekt Visokogradnja je učestvovala u sufinansiranju i po tom osnovu ima pravo vlasništva 5%.

17.02.2011. godine potpisan je Protokol o načinu i dinamici izmirenja potraživanja od Beogradčvora po osnovu izvedenih radova na izgradnji železničke stanice Beograd Centar. Po Protokolu je vršena naplata u 2011.godini, što je dovelo do smanjenja potraživanja od Beogradčvora u

odnosu na 2010.godinu i celokupno potraživanje biće naplaćeno do aprila 2012. godine.

Dugoročni stambeni krediti su beskamatni i vrši se zakonska revalorizacija.

10.5. Zalihe i dati avansi

Struktura zaliha i Datih avansa	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2011.</i>	<i>2010.</i>
Materijal	833.034	274.096
Sitan inventar		
Nedovršena proizvodnja	676.354	845.357
Gotovi proizvodi	143.436	314.292
Roba	63.440	1.302
Dati avansi	494.718	162.616
Minus: ispravka vrednosti	7.279	
UKUPNO	2.203.703	1.597.663

Zalihe materijala i dati avansi su povećani u odnosu na 2010. godinu pre svega na Z-068 Hotel Aktau i Z-075 Schlumberger zbog materijala koji se uvoze i s obzirom na rok završetka radova, većina materijala je nabavljena, ali ne i ugrađena u 2011 godini.

Nedovršena proizvodnja se odnosi na nedovršenu proizvodnju u inostranstvu: po osnovu radova na stambenom kompleksu Šištet Bare u Crnoj Gori u iznosu od 508.860 hiljada dinara, na Z-070 Vile Aktau u iznosu od 16.099 hiljada dinara i na Z-078 Benzinska pumpa Aktau u iznosu od 6.901 hiljada dinara (za situacije iz novembra i decembra koje je tehnički nadzor overio, ali ih nije potpisao investitor).

U zemlji je nedovršena proizvodnja 144.494 hiljade dinara (po osnovu radova na Prokopu 73.055 hiljada dinara, u Knez Danilovoj 24.961 i na Bežanijskoj Kosi 46.478 hiljada dinara)

Za deo gotovih proizvoda je izvršeno obezvređenje po osnovu svođenja na neto prodajnu cenu po cenovnicima aktuelnim na dan 31.12.2011. godine i

po tom osnovu izvršeno je umanjeње gotovih proizvoda u Beogradu (Bežanijska Kosa i Blok 29) u iznosu od 41.498 hiljada dinara i u Herceg Novom u iznosu od 10.986 hiljada dinara.

Gotovi proizvodi se odnose na završene nepokretnosti u Herceg Novom u iznosu od 98.878 hiljada dinara i u Beogradu (Bežanijska Kosa i blok 29) u iznosu od 44.558 hiljada dinara.

10.7. Kratkoročna potraživanja

Struktura kratkoročnih potraživanja	u 000 dinara	
	2011.	2010.
<i>Potraživanja po osnovu prodaje</i>		
Kupci – matična i zavisna pravna lica	2.330	519.446
Kupci – ostala povezana pravna lica	444.351	358.179
Kupci u zemlji	265.078	1.476.747
Kupci u inostranstvu	592.401	358.902
Minus: Ispravka vrednosti	-7.600	-264.474
Svega	1.296.560	2.448.800
<i>Potraživanja iz specifičnih poslova</i>		
Ostala potraživanja iz specifičnih poslova	7.319	25.760
Minus: Ispravka vrednosti		
Svega	7.319	25.760
<i>Druga potraživanja</i>		
Potraživanja za kamatu i dividende	1.123	434
Potraživanja od zaposlenih	18.400	17.948
Potraživanja od državnih organa i organizacija	16	
Potraživanja za više plaćen porez na dobit	15.611	
Potraživanja po osnovu preplaćenih ostalih poreza i doprinosa		14
Ostala potraživanja	254.261	107.839
Minus: Ispravka vrednosti	-17.801	-17.947
Svega	271.610	108.288
UKUPNO	1.575.489	2.582.848

Promene na računu ispravke vrednosti potraživanja su prikazane u narednoj tabeli.

Promene ispravke vrednosti potraživanja	u 000 dinara	
	2011.	2010.

Stanje na dan 01. januara	282.421	282.421
Dodatna ispravka vrednosti		
Direktan otpis prethodno ispravljenih potraživanja		
Naplaćena ispravljena potraživanja	257.020	
UKUPNO	25.401	282.421

Kategorije unutar pozicije potraživanja ne sadrže obezvređena sredstva.

Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja su nekamatonska.

10.8. **Kratkoročni finansijski plasmani**

Struktura kratkoročnih finansijskih plasmana	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2011.</i>	<i>2010.</i>
<i>Kratkoročni krediti i plasmani – matična, zavisna i ostala povezana pravna lica</i>		
Zavisnim pravnim licima		313
Ostala povezana pravna lica	4.000	4.179
Tekuće dospeće dugoročnih kredita		
Minus: Ispravka vrednosti		
Svega		4.492
<i>Kratkoročni krediti u zemlji</i>		
Kratkoročni krediti za ogrev i zimnicu	107	122
Deo dugoročnih stambenih kredita koji dospevaju do 1 godine		
Tekuće dospeće dugoročnih kredita		
Minus: Ispravka vrednosti		
Svega	107	122
<i>Ostali kratkoročni krediti i plasmani</i>		
Kratkoročni krediti u inostranstvu	15.742	15.871
Tekuće dospeće dugoročnih kredita u inostranstvu		
Namensko oročenje sredstava kod domaćih poslovnih banaka	195.000	

Ostalo	20.783	142.797
Minus: Ispravka vrednosti		
Svega	231.525	158.668
UKUPNO	235.632	163.282

Kredit dat Energoprojekt Arhitekturi je beskamatni zajam.

Detaljnije informacije o deponovanim sredstvima kod domaćih poslovnih banaka su prezentovane u narednoj tabeli.

<i>Banka</i>	<i>Valuta</i>	<i>Datum plasmana</i>	<i>Datum Dospeća</i>	<i>Iznos u 000 RSD</i>
Raiffeisen bank	RSD	28.11.2011.	09.01.2012.	50.000
Vojvođanska banka	RSD	26.12.2011.	09.01.2012.	40.000
Agrobanka	RSD	29.12.2011.	09.01.2012.	105.000

U okviru kratkoročnih finansijskih plasmana evidentirane su i **beskamatne pozajmice zaposlenima** Društva za ogrev i zimmicu. Beskamatne pozajmice se otplaćuju u mesečnim ratama na period od 12. meseci.

Ostali kratkoročni plasmani uključuju deponovana sredstva kod domaćih poslovnih banaka. Sredstava su deponovana na period do 30 dana uz kamatnu stopu koja se kreće u rasponu od 9,40 do 12,50 % na godišnjem nivou.

10.8. Gotovina i gotovinski ekvivalenti

Struktura gotovine i gotovinskih ekvivalenata	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2011.</i>	<i>2010.</i>

Tekući računi (dinarski)	14.947	24
Tekući računi (devizni)	346.619	449.585
Dinarska blagajna	52	175
Devizna blagajna	103.051	59.590
Kratkoročno oročeni depoziti i akreditivi		
Novčana sredstva čije je korišćenje ograničeno ili vrednost umanjena		
Ostala novčana sredstva	941	1.454
UKUPNO	465.610	510.828

U okviru **tekućih dinarskih i deviznih računa** Društva iskazan su sredstva:

- u poslovnim bankama u zemlji (Komercijalna banka, AIK banka, Vojvođanska banka, Societe Generale Banka, Hypo Alpe Adria Bank, Agrobanka, Credit Agricole banka) i
- na deviznim računima u Kazahstanu NUR banka i Kazkomerc, a u Rusiji Zberbanka, Euroaksis banka i Raiffeisen banka

10.9. Porez na dodatu vrednost i aktivna vremenska razgraničenja

Struktura poreza na dodatu vrednosti i aktivnih vremenskih razgraničenja	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2011.</i>	<i>2010.</i>
Porez na dodatu vrednost	17.425	124
Unapred plaćeni troškovi	1.453	5.633
Razgraničeni porez na dodatu vrednost	5.463	
Potraživanja za nefakturisani prihod		
Razgraničeni troškovi po osnovu obaveza		1.318
Ostala aktivna vremenska razgraničenja	1.730	751
UKUPNO	26.071	7.826

Razgraničeni PDV obuhvata iskazan PDV u primljenim fakturama koje se odnose na tu godinu, a pravo na odbitak prethodnog poreza nastaje u narednom obračunskom periodu, iz razloga što su ulazne fakture stigle nakon sastavljanja poreske prijave za decembar te godine.

10.10. PROMENE NA KAPITALU

OPIS	Osnovni kapital	Ostali kapital	Emisiona premija	Rezerve	Revalorizaci- one rezerve	Nerealizovani dobici/gubici HoV	Neraspoređeni dobitak	Gubitak do visine kapitala	Otkupljene sopstvene akcije	Ukupno
Stanje na dan 31.12.2010. godine	1,236,885	16,680		67,908	113,456	15,961	246,710			1,697,600
Ispravka greške i promena računovodstvene politike										
Korigovano početno stanje										
Povećanje					16,361		3,665			20,026
Smanjenje					9,630	15,961	66			25,657
Neto dobitak tekućeg perioda							13,424			13,424
Raspodjela dobiti				66						-
Prodaja / (sticanje) sopstvenih akcija										
Korekcija dobitka po osnovu poreza na dobit za 20... godinu										
Stanje 31.12.2011. godine	1,236,885	16680	-	67,974	120,187	-	263,733	-	-	1,705,459

10.11. Osnovni kapital

Struktura kapitala	u 000 dinara	
	2011.	2010.
<i>Osnovni kapital</i>		
Osnovni kapital	1.236.885	1.236.885
Ostali osnovni kapital	16.680	16.680
UKUPNO	1.253.565	1.253.565

10.12. Rezerve

Rezerve obuhvataju sledeće oblike rezervi:

Struktura rezervi	u 000 dinara	
	2011.	2010.
Emisiona premija		
Zakonske rezerve	67.974	67.908
Statutarne i druge rezerve		
UKUPNO	67.974	67.908

Zakonske rezerve su obavezno formirane do 2004. godine, tako što se svake godine iz dobitka unosilo najmanje 5%, dok rezerve ne dostignu najmanje 10% osnovnog kapitala.

Opštim aktom Društva utvrđene su statutarne rezerve o čijoj visini odlučuje Skupština akcionara Društva na predlog Upravnog odbora, a koje ne mogu biti manje od 5% ostvarenog neto dobitka.

Odlukom Skupštine Društva dobit 2010.godine je raspoređena na rezerve u iznosu od 66 hiljada dinara i na neraspoređenu dobit u iznosu od 1.254 hiljade dinara.

10.13. Revalorizacione rezerve, nerealizovani dobitci i gubici po osnovu hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju

Struktura revalorizacionih rezervi, nerealizovanih dobitaka/gubitaka po osnovu hartija od vrednosti	u 000 dinara	
	2011.	2010.

Revalorizacione rezerve	91.091	113.456
Nerealizovani dobitci od HoV raspoloživih za prodaju		18.649
Efekti preračuna iz strane valute u izveštajnu valutu	29.096	
Nerealizovani gubici od HoV raspoloživih za prodaju		-2.687
UKUPNO	120.187	129.418

Promene na revalorizacionim rezervama odnose se na usklađivanje vrednosti hartija od vrednosti koje se nalaze u portfoliju hartija od vrednosti Društva, sa njihovom fer vrednošću na sekundarnom tržištu hartija od vrednosti na dan sastavljanja finansijskih izveštaja.

10.14. Neraspoređeni dobitak

Stanje i promena stanja **neraspoređenog dobitka** je prikazana u narednoj tabeli.

Stanje i promena stanja neraspoređenog dobitka	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2011.</i>	<i>2010.</i>
Stanje na dan 01.01.	246.710	238.489
Korekcija dobitka po osnovu poreza na dobitak		
Korekcija dobitka po osnovu primene MRS 12		
Korekcija dobitka po osnovu primene MRS 19		7.125
Raspodela dobitka (dividende)		
Raspodela dobitka (povećanje nominalne vrednosti po akciji)		
Raspodela dobitka u statutarne rezerve	66	-224
Ostalo	3.665	
Dobit tekuće godine	13.424	1.320
Stanje na dan 31. decembra	263.733	246.710

Odlukom Skupštine dobit 2010.godine je raspoređena na rezerve u iznosu od 66 hiljada dinara, a za 1.254 hiljade dinara je povećana neraspoređena dobit.

10.15. Dugoročna rezervisanja

Struktura dugoročnih rezervisanja	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2011.</i>	<i>2010.</i>
Rezervisanje po osnovu sudskih sporova u skladu sa MRS 37		
Rezervisanje za naknade i druge beneficije zaposlenih	59.859	74.212
Ostala dugoročna rezervisanja	10.046	1.204
UKUPNO	69.905	75.416

Rezervisanja za naknade i druge beneficije zaposlenih (rezervisanja za nedospele otpremnine prilikom odlaska u penziju), su iskazana na osnovu aktuarskog obračuna stručnog tima iz sistema Energoprojekt.

Prilikom projekcija obračuna rezervisanja po MRS 19 korišćen je deduktivni pristup, odnosno sva preduzeća iz sistema Energoprojekt su posmatrana kao celina, i na osnovu opštih pravilnosti, i korišćenjem broja radnika „kao ključa“, izvršena je alokacija na konkretne privredne subjekte. Uzevši u obzir da su sva zavisna preduzeća u većinskom vlasništvu istog privrednog subjekta, primenjeni pristup je objektivn i rezultati projekcija se mogu uvažiti kao očekivani.

Smanjenje iznosa rezervisanja sistema Energoprojekt po osnovu sadašnje vrednosti otpremnina (za 13,07%), u bilansu stanja na dan 31.12.2011. godine u odnosu na dan 31.12.2010. godine je posledica promene više faktora od kojih:

- s jedne strane, promena pojedinih faktora utiče na povećanje iznosa rezervisanja (povećanje očekivanog iznosa prosečne otpremnine za 7,39%); a
- s druge strane strane, promena pojedinih faktora utiče na snižavanje iznosa rezervisanja (pre svega, stupanje na snagu Zakona o izmenama i dopunama Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju kojima se, tokom „prelaznog perioda“, povećava broj potrebnih godina staža za odlazak u penziju zaposlenih ženskog pola; a na snižavanje iznosa rezervisanja utiče i

smanjenje ukupog broja zaposlenih za 11,05%, povećanje realne diskontne stope za 0,5%, snižavanje prosečnih godina staža provedenih u Preduzeću za 4,33% i povećanje neoporezivog iznosa otpremnina prilikom redovnog odlaska u penziju).

Pored navedenog, promena u strukturi rezervisanja po konkretnim preduzećima je rezultat promene alikvotnog dela učešća broja zaposlenih u pojedinim preduzećima u ukupnom broju zaposlenih u celom sistemu Energoprojekt.

Postupak projekcije rezervisanja, uvažavanjem relevantnih odredbi MRS 19, obavljao se u više sledećih koraka:

- *prvo, shodno polu, ukupnim godinama staža radnika i godinama staža u Društvu; uvažavanjem očekivane godišnje stope fluktuacije i mortaliteta (procenjena godišnja stopa fluktuacije i mortaliteta), procenjen je broj zaposlenih koji će iskoristiti pravo na otpremninu, kao i period kada će navedene naknade zaposleni primiti;*
- *drugo, uvažavajući odredbe Kolektivnog ugovora Društva, procenjena je visina otpremnine za svaku godinu staža, koje su bile aktuelne na datum bilansa stanja; i*
- *treće, svođenje na sadašnju vrednost očekivanih odliva za otpremnine vršena je primenom diskontnog faktora, koji predstavljala količnik diskonte stope i očekivanog rasta zarada.*

Otpremnine prilikom odlaska u penziju se u Preduzeću isplaćuju na osnovu člana 48 Kolektivnog ugovora, po kome je Poslodavac dužan da zaposlenom isplati otpremninu pri odlasku u penziju u visini: 1) njegove trostruke neto zarade isplaćene za mesec koji prethodi mesecu odlaska u penziju, 2) trostrukog iznosa neto prosečne zarade kod Poslodavca u mesecu koji prethodi mesecu odlaska u penziju, 3) u iznosu utvrćenom zakonom; u zavisnosti koji je od navedenih iznosa najpovoljniji za zaposlenog.

Prilikom diskontovanja uvažene su sledeće pretpostavke:

- *očekivani godišnji rast zarada u Društvu od 7,5% i*
- *diskontna stopa od 10% .*

U paragrafu 78, MRS 19, kao i u paragrafu BC 33 u okviru Osnova za zaključivanje MRS 19, se eksplicitno navodi da stopa koja se koristi za diskontovanje treba da bude određena u skladu sa tržišnim prinosima na datum Bilansa stanja za visoko kvalitetne korporativne obveznice. U zemljama gde ne postoji razvijeno tržište za ovakve obveznice treba koristiti tržišne prinose (na datum Bilansa stanja) državnih obveznica. Valuta i rok obveznica treba da budu u skladu sa valutom i procenjenim rokom obaveza za primanja po prestanku zaposlenja.

Kako je finansijsko tržište u Srbiji nedovoljno razvijeno, najrealnije je kao reper za određivanje diskontne stope na datum bilansa stanja koristiti realni godišnji prinos koji se ostvaruje kupovinom državnih obveznica (obveznice stare devizne štednje) čiji je garant Republika Srbija. Obzirom na nominalni godišnji prinos državnih obveznica, projektovanu inflaciju u zemljama EURO zone i pretpostavku da se devizni kurs formira na bazi modela teorije pariteta kupovne snage (pod pretpostavkom da u trenutnom kursu nema izraženih dispariteta, projektovana godišnja devalvacija je uslovljena razlikom između projektovane godišnje inflacije u Srbiji i u zemljama EURO zone), realni godišnji prinos repernih hartija od vrednosti je oko 4,5%, odnosno pri projektovanoj nominalnoj inflaciji u Srbiji od 5,5%, nominalni godišnji prinos je oko 10%. Kako je rok dospeća repernih hartija od vrednosti kraći od prosečnog procenjenog roka dospeća primanja koja su predmet ovog obračuna, pri određivanju diskontne stope kompariran je prinos na dugoročne (petnaestogodišnje) državne zapise (T-bills) emitovane na primarnom tržištu od strane Ministarstva finansija Republike Srbije, Uprave za trezor u EUR (sa aukcije održane 01.06.2011. godine) i prinos na obveznice stare devizne štednje koji je u tom mom momentu bio aktuelan na sekundarnom tržištu. Time su ispunjeni zahtevi iz paragrafa 81, MRS 19.

Godišnja diskontna stopa i godišnji rast zarada zavise od stope inflacije.

“Odlukom o utvrđivanju programa monetarne politike Narodne banke Srbije”, koja je stupila na snagu 01.01.2012. godine, utvrđen je Program Monetarne politike Narodne banke Srbije u 2012. godini. Programom je, pored ostalog, utvrđena ciljna stopa inflacije za 2012. godinu (kraj 2012. godine u odnosu na kraj 2011. godine) od 4%, sa dozvoljenim odstupanjem (pozitivnim i negativnim) od 1,5 procentnih poena. Kako je inflacija u 2011. godini za više od 1,5% prekoračila ciljanu inflaciju (uvećanu za dozvoljeno odstupanje), najrealnije je inflaciju za narednu godinu, u dozvoljenim okvirima predviđenim Programom, planirati uz maksimalno dozvoljeno odstupanje (+1,5%).

Dakle, rezervisanje će se proceniti shodno planiranoj godišnjoj inflaciji od 5,5%.

Iz navedenog sledi da je u Preduzeću planiran dugoročni godišnji rast realnih zarada od 2% (primenjen i na rezervisanja prethodnih godina), a da je dugoročna godišnja realna diskontna stopa planirana na nivou od 4,5%.

Ako bi u budućnosti došlo do pada stope inflacije, primenjena logika rezultirala bi snižavanju nominalnih zarada, ali takođe i diskontne stope (koja je dominantno opredeljena stopom inflacije), tako da ta promena ne bi dovela do promene rezultata prezentiranih u ovom materijalu. Primenjen metodološki postupak, koji za rezultantu ima dugoročno planiran godišnji rast zarada u Preduzeću od 7,5% i dugoročnu godišnju diskontnu stopu od 10%, pretpostavlja istu inflaciju u celom budućem periodu. Ova pretpostavka je i zahtevana paragrafom 75, MRS 19.

Ostala dugoročna rezervisanja se odnose na rezervaciju troškova u garantnom periodu na Z-072 Pavlodar

10.16. Dugoročni krediti

Dugoročni krediti kod Societe Generale bank je uzet za nabavku mehanizacije. Detaljnije informacije o dugoročnim kreditima su prezentovane u narednoj tabeli.

<i>Banka</i>	<i>Val</i>	<i>Datum odobrenja</i>	<i>Datum dospeća</i>	<i>kam. stopa</i>	<i>Način otplate</i>	<i>Preostali dug u valuti</i>	<i>Obezbeđenje</i>
Societe Generale	EUR	26.08.2008.	15.01.2013.	3 meseč	Tromesečn o (grace	152.651 eur RSD	Garancija za uredno

bank				ni EURI BOR+ 0.35%	period 6 meseći)	15.974	plaćanje
Astra banka	RSD					40.150	
UKUPNO						56.113	

Obaveza po dugoročnom kreditu za Astra banku je obaveza nastala u vreme 1999.-2000. godine . Društvo vodi sudski spor jer osporava obavezu.

U narednoj tabeli su prikazane obaveze po dugoročnim kreditima iskazane u dinarima, na dan 31.12.2011. godine, razdvojene na:

- obaveze do godinu dana (koje se iskazuju o okviru kratkoročnih obaveza) i
- na obaveze preko godinu dana (koje se iskazuju u okviru dugoročnih kredita).

<i>Banka</i>	<i>u 000 dinara</i>			
	<i>2011.</i>		<i>2010.</i>	
	<i>Dugoročna obaveza</i>	<i>Kratkoročna obaveza</i>	<i>Dugoročna obaveza</i>	<i>Kratkoročna obaveza</i>
Societe generale bank	15.974	610.608	80.522	64.418
Astra banka	40.150		40.150	
UKUPNO	15.974	610.608	120.672	64.418

10.17. Ostale dugoročne obaveze

Struktura dugoročnih obaveza	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2011.</i>	<i>2010.</i>
Obaveze koje se mogu konvertovati u kapital		
Obaveze prema matičnim i zavisnim pravnim licima		
Obaveze prema ostalim pravnim licima		
Obaveze po osnovu dugoročnog finansijskog lizinga	705	899
Ostale dugoročne obaveze		
UKUPNO	705	899

10.18. Obaveze po osnovu dugoročnog lizinga

	<i>u 000 dinara</i>			
	<i>2011.</i>		<i>2010.</i>	
	<i>Sadašnja vrednost</i>	<i>Buduća vrednost</i>	<i>Sadašnja vrednost</i>	<i>Buduća vrednost</i>
Do 1 godine	704	751	712	821
Od 1 – 5 godina	185	187	899	945
Preko 5 godina				
UKUPNO	889	938	1611	1766

Razlika između buduće vrednosti minimalnih plaćanja lizinga i njihove sadašnje vrednosti predstavlja kamata sadržana u ratama zakupa.

Obaveze po osnovu finansijskog lizinga se otplaćuju u periodu od 06.03.2008. do 05.03.2013. uz kamatnu stopu tromesečni Euribor + 3,990.

10.19. Kratkoročne finansijske obaveze

Struktura kratkoročnih finansijskih obaveza	u 000 dinara	
	2011.	2010.
Kratkoročni krediti od matičnih i zavisnih pravnih lica	794.498	989.468
Kratkoročni krediti od ostalih povezanih pravnih lica		200
Kratkoročni krediti u zemlji	665.061	846.181
Kratkoročni krediti u inostranstvu	8.505	89.559
Deo dugoročnih kredita koji dospeva do jedne godine (Napomena...)	63.894	172.379
Deo ostalih dugoročnih obaveza koje dospevaju do jedne godine (Napomena...)	705	
Obaveze po kratkoročnim hartijama od vrednosti		
Ostale kratkoročne finansijske obaveze – po viza računima		
Ostale kratkoročne finansijske obaveze		3615
UKUPNO	1.532.663	2.101.402

Detaljnije informacije o obavezama po **kratkoročnim kreditima** su prikazane u narednoj tabeli.

Banka	Val	Datum odobrenja	Datum dospeća	Godišnja kamatna stopa	Način otplate	Preostali dug u 000 RSD	Obezbeđenje
Vojvodjanska banka	RSD	14.11.2011.	14.11.2012.	1 mesečni Belibor +3,5%	Mesečno (grace period 6 meseci)	100.000	Menice, jemstvo EP Holdinga, EP Nisokogradnje
Societe Generale bank	EUR	19.08.2011.	30.06.2012.	3 mesečni Euribor + 4%	jednokratno	156.961	Menice, jemstvo EP Holdinga, EP Nisokogradnje
Societe Generale bank	EUR	19.08.2011.	30.06.2012.	3 mesečni Euribor + 4%	jednokratno	209.282	Menice, jemstvo EP Holdinga, EP Nisokogradnje
Societe Generale	EUR	22.12.2011.	30.06.2012.	3 mesečni Euribor	jednokratno	198.818	Menice, jemstvo EP Holdinga, EP

bank				+ 4%			Nisokogradnje
UKUPNO						665.061	

10.20. Obaveze iz poslovanja

Struktura obaveza iz poslovanja	u 000 dinara	
	2011.	2010.
Primljeni avansi, depoziti i kaucije	793.334	852.542
Dobavljači – matična i zavisna pravna lica	104.747	451.203
Dobavljači – ostala povezana pravna lica	40.063	176.664
Dobavljači u zemlji	184.099	147.335
Dobavljači u inostranstvu	277.808	467.212
Ostale obaveze iz poslovanja	272	218
Obaveze iz specifičnih poslova	298.705	228.428
UKUPNO	1.699.028	2.323.602

Obaveze po osnovu primljenih avansa se najvećim delom odnose na avanse od investitora na Z-068 Hotel Aktau u iznosu od 172.422 hiljade RSD, na Z-074 Vinarija Sarijagaš u iznosu od 80.794 hiljade RSD, na Z-075 Schlumberger u iznosu od 272.176 hiljada dinara, na Z-081 Projektovanje drobilice Aktau u iznosu od 49.733, a u zemlji za radove u Boru, avans primljen od Energoprojekt Opreme u iznosu od 183.719 hiljada RSD.

Obaveze prema dobavljačima ne sadrže kamatu i imaju valutu plaćanja koja se kreće u rasponu do 30 dana. Obaveza prema dobavljačima je smanjena u 2011. godini izmirenjem obaveze prema Comers consulting.

Ostale obaveze iz poslovanja se najvećim delom odnose na nefakturisanu robu koja je zaprimljena u magacin (u 2011. godini 272 hiljada RSD, a u 2010. godini 218. hiljada RSD).

Rukovodstvo Društva smatra da iskazana vrednost obaveza iz poslovanja odražava njihovu fer vrednost na dan bilansa stanja.

10.21. Ostale kratkoročne obaveze

Struktura kratkoročnih obaveza i pasivna vremenska razgraničenja	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2011.</i>	<i>2010.</i>
Obaveze po osnovu zarada i naknada zarada - bruto	307.990	178.308
Obaveze po osnovu kamata i troškova finansiranja	38.054	66.812
Obaveze za dividende/učešće u dobitku	3.154	3.154
Obaveze prema zaposlenima	2.128	826
Obaveze prema članovima upravnog i nadzornog odbora	67	260
Obaveze prema fizičkim licima za naknade po ugovoru	1.434	1.081
Ostale obaveze	12.719	11.382
UKUPNO	365.546	261.823

Obaveze po osnovu zarada i ostale nepomenute obaveze se najvećim delom odnose na obaveze (neto, porezi i doprinosi, obaveze Komorama) za decembarsku zaradu, koja je u Društvu isplaćena u januaru naredne godine i deo za neisplaćene zarade u inostranstvu.

Rukovodstvo Društva smatra da iskazana vrednost ostalih kratkoročnih obaveza odgovara njihovoj fer vrednosti na dan bilansa stanja.

10.22. Obaveze po osnovu poreza na dodatu vrednost, ostalih javnih prihoda i pasivna vremenska razgraničenja

Obaveze po osnovu poreza na dodatu vrednost, ostalih javnih prihoda i pasivna vremenska razgraničenja	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2011.</i>	<i>2010.</i>
<i>Obaveze po osnovu poreza na dodatu vrednost i ostalih javnih prihoda</i>		
Obaveze za PDV		
Obaveze za poreze, carine i druge dažbine iz nabavke ili na teret troškova	2.032	12.506
Ostale obaveze za poreze, doprinose i druge dažbine	59.750	54.824
Svega	61.782	67.331
<i>Pasivna vremenska razgraničenja</i>		
Unapred obračunati troškovi		
Obračunati prihodi budućeg perioda	294.207	

Odloženi prihodi i primljene donacije		
Ostala pasivna vremenska razgraničenja	25.481	664
UKUPNO	381.470	67.995

U obračunatim prihodima budućeg perioda iskazano je razgraničenje u iznosu od 294.207 hiljada RSD na Z-068 Hotel. Investitor je overio situacije iz 2011. godine u kojima se deo potraživanja odnosi na avansirane materijale koji će biti ugrađeni na objekat u 2012. godini.

10.23. Odložene poreske obaveze i odložena poreska sredstva

Odložene poreske obaveze i odložena poreska sredstva	u 000 dinara	
	2011.	2010.
Odložena poreska sredstva	14.996	11.384
Odložene poreske obaveze	1.178	5.549
Neto poreska sredstva/obaveze	13.818	5.835

Na poziciji odloženih poreskih sredstava prikazana su odložena poreska sredstva po osnovu obračunatih otpremnina u iznosu od 5.986 hiljada RSD, odložena poreska sredstva po osnovu neplaćenih javnih rashoda u iznosu od 320 hiljada RSD i odložena poreska sredstva po osnovu obezvređenja zaliha gotovih proizvoda u iznosu od 8.690

Odložene poreske obaveze koje su iskazane na dan 31. decembra u iznosu od 1.178 hiljada RSD se odnose na *oporezive privremene razlike* između knjigovodstvene vrednosti sredstava koja podležu amortizaciji i njihove poreske osnovice. Naime, usled različitih odredbi na bazi kojih se u Društvu određuje računovodstvena amortizacija (shodno odredbama profesionalne regulative; MRS i MSFI i dr.) i odredbi kojima se određuje poreska amortizacija (Shodno Zakonu o porezu na dobit pravnih lica), Društvo će u budućem periodu platiti veći porez na dobitak nego što bi platilo da mu se sa aspekta poreskog zakonodavstva prizna stvarno iskazana knjigovodstvena amortizacija. Iz navedenog razloga, Društvo priznaje odloženu poresku obavezu, koja predstavlja porez na dobitak koji će biti plativ kada Društvo „povrati“ knjigovodstvenu vrednost sredstava.

Iznos odloženih poreskih obaveza izračunat je množenjem visine oporezive privremene razlike na kraju godine sa stopom poreza na dobit Društva (10%).

Stanje i promena stanja odloženih poreskih obaveza je prikazana u narednoj tabeli.

Stanje i promena stanja odloženih poreskih sredstava (obaveza)	u 000 dinara	
	2011.	2010.
Stanje odloženih poreskih obaveza na kraju prethodne godine	5.835	4.453
Stanje odloženih poreskih sredstava na kraju tekuće godine	13.818	5.835
ODLOŽENI PORESKI PRIHODI (RASHODI) PERIODA	7.983	1.382

Odloženi poreski rashod perioda je priznat na teret rezultata (gubitka) Društva u godini kada je ustanovljeno povećanje stanja odloženih poreskih obaveza.

Odložena poreska sredstva, odnosno iznosi poreza na dobitak nadoknadivi u budućim periodima, u Društvu mogu da se formiraju prvenstveno po osnovu:

- neiskorišćenih poreskih gubitaka prenetih na naredni period ,
- rezervisanja za nedospele otpremnine prilikom redovnog odlaska u penziju, koja su određena shodno relevantnim odredbama MRS 19; i
- neiskorišćenih poreskih kredita (za ulaganja u osnovna sredstva) prenetih na naredni period.

Odložena poreska sredstva su iskazana po osnovu rezervisanja za nedospele otpremnine, po osnovu obezvređenja zaliha i po osnovu neplaćenih javnih poreza. Inače, u obrascu PK 1, pod nazivom „Poreski kredit za ulaganja u osnovna sredstva“, Društvo je u 2011. godini prikazalo iznos od 23.768 hiljada RSD (u 2010. godini 23.449 hiljada RSD), kao neiskorišćeni deo poreskog kredita Društva, koji se kao potencijal prenosi na račun poreza na dobit iz budućih obračunskih perioda.

Godina nastanka poreskog kredita, kao i godina kada ističe mogućnost da Društvo koristi poreski kredit za ulaganja u osnovna sredstva, prikazana je u narednoj tabeli.

<i>Godina nastanka poreskog kredita</i>	<i>Godina isteka poreskog kredita</i>	<i>u 000 dinara</i>	
		<i>2011.</i>	<i>2010.</i>
2008.	2018.	23.449	23.449
2011.	2016.	319	
UKUPNO		23.768	23.449

10.24. Usaglašavanje potraživanja i obaveza

Društvo je poslalo izvode otvorenih stavki kupcima na dan 31.10.2011. i na dan 31.12.2011. Sa investitorima u inostranstvu imamo potpisane aktove, dok kupci u zemlji nisu odgovorili na IOS.

Izvodi otvorenih stavki nisu slati po osnovu tuženih, sumnjivih i spornih potraživanja, a koja za domaće kupce iznose 14.345 hiljada RSD. a za inostrane kupce 5.916 hiljada RSD.

U narednoj tabeli prikazani su iznosi potraživanja od domaćih i inostranih kupaca koji nisu odgovorili na poslate Izvode otvorenih stavki.

<i>Kupci koji nisu odgovorili na poslate izvode otvorenih stavki</i>	<i>u 000 dinara</i>
<i>Domaći Kupci</i>	
RTB BOR – grupa rudnici bakra	1.000
RTB BOR – grupa doo	21.316
Auto centar Stojanovic doo	3.636
Gradjevinska direkcija Srbije	27.062
Beograd Cvor	184.404
Svega	237.418

Društvo nije u svojim poslovnim knjigama umanjilo vrednost potraživanja, jer je stav stručnih službi da su iskazani iznosi potraživanja realni.

Društvo je izvršilo **usaglašavanje obaveza** sa domaćim i inostranim kupcima sa stanjem:

- na dan 31.10.2011. godine i
- sa stanjem na dan 31.12.2011. godine.

Od ukupno primljenih 111 Izvoda otvorenih stavki od *domaćih dobavljača*, na dan 31.10.2011. godine, u iznosu od 95.393 hiljada RSD, usaglašeno je 94.420 hiljada RSD, a neusaglašeno je 975 hiljada RSD. Najveći deo neusaglašanih obaveza sa dobavljačima se odnose na ugovore sa valutnom klauzulom, gde dobavljači nisu uveli deviznu komponentu, već obaveze knjiže samo u dinarima.

Društvo nije dobilo izvode otvorenih stavki od *inostranih dobavljača*

Od ukupno primljenih 21 Izvoda otvorenih stavki od *domaćih dobavljača*, na dan 31.12.2011. godine, u iznosu od 35.597 hiljada RSD, usaglašeno je 35.338 hiljada SD, a neusaglašeno je 259 hiljada RSD.

Struktura najznačajnijih osporenih iznosa je prikazana u narednoj tabeli.

<i>Dobavljači koji su poslali Izvod otvorenih stavki</i>	<i>Osporen iznos u 000 dinara</i>
<i>Domaći dobavljači</i>	
<i>Izvod otvorenih stavki poslat 30.10.2011. godine</i>	
Nissal Nis	581
Lemic Group	107
Zeleznice Srbije	68
Sani vod	41
Dom zdravlja Novi Beograd	34
Beograd elektro	36
Merkur	35
Zitosrem	16
Gutman lifting	41
Beogradski vodovod	15
Ing preduzece	2
Svega	975
<i>Izvod otvorenih stavki poslat 31.12.2011. godine</i>	
Beogradski vodovod	259
Svega	259

Ukupno (domaći dobavljači)	1.234
-----------------------------------	--------------

10.25. Vanbilansna aktiva i vanbilansna pasiva

Shodno zakonskim odredbama (Pravilnik o sadržini i formi obrazaca finansijskih izveštaja za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike), Društvo je u svojim finansijskim izveštajima iskazalo vanbilansnu aktivnu i vanbilansnu pasivu. Stavke iskazane u okviru vanbilansne aktive i vanbilansne pasive, a koje su prikazane u narednoj tabeli, ne predstavljaju sredstva ni obaveze Društva, već prvenstveno služe u kontekstu informativne uloge korisnika finansijskih izveštaja.

Struktura vanbilansne aktive i pasive	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2011.</i>	<i>2010.</i>
Primljene hartije od vrednosti - vaučeri		
<i>Primljene garancije, avali i druga jemstva</i>		
Primljene garancije - domaći dobavljači		
Primljene garancije i druga jemstva - devizni deo	1.381.259	1.422.329
Primljene garancije - zalog pokretnih stvari		
Primljena jemstva - dinarski deo	100.000	366.294
Svega	1.481.259	1.788.623
<i>Date garancije, avali i druga jemstva</i>		
Date garancije - dinarski deo	155.483	1.300
Date garancije - devizni deo	613.020	839.451
Data jemstva - dinarski deo	1.378.446	966.067
Data jemstva - devizni deo	1.558.176	2.243.984
Dati akreditivi	140.206	
Svega	3.845.331	4.050.802
<i>Ostala vanbilansna aktiva/pasiva</i>		
Ostala vanbilansna aktiva	1.687.491	1.987.492
Svega		

UKUPNO	7.014.081	7.826.917
---------------	------------------	------------------

Data i uzeta jemstva se odnose na jemstva Društva u sistemu Energoprojekt .

11. HIPOTEKE UPISANE NA TERET I U KORIST DRUŠTVA

Društvo nema upisane hipoteke.

12. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM STRANAMA

Shodno zahtevima iz MRS 24 - Obelodanjivanja povezanih strana, u nastavku je izvršeno obelodanjivanje odnosa, transakcija i dr.; između Društva i povezanih strana. Povezanim stranama se, sa aspekta Društva, smatra: **zavisna društva i ključno rukovodeće osoblje** (ona lica koja imaju ovlašćenja i odgovornost za planiranje, usmeravanje i kontrolisanje aktivnosti entiteta, direktno ili indirektno, uključujući i sve direktore, bez obzira da li su izvršni ili ne) i njihove bliske članove porodice.

Sa aspekta **zavisnih društva**, u sledeće dve tabele su prikazane transakcije koje rezultiraju iskazanim prihodom i rashodom u bilansu uspeha, i iskazanim obavezama i potraživanjima u bilansu stanja.

Struktura prihoda i rashoda od povezanih pravnih lica	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2011.</i>	<i>2010.</i>
<i>Prihodi</i>		
Energoprojekt Holding	82.423	505.156
Energoprojekt Energodata	2.219	157

Energoprojekt Niskogradnja	11.217	10.709
Energoprojekt Oprema	103.841	4.431
Energoprojekt Hidroinžinjeri	2.591	565
Energoprojekt Urbanizam i Arhitektura	1.959	2.399
Energoprojekt Entel	1.706	224
Enjub	192.616	74.225
Energoprojekt Industrija	1.000	256
Energoprojekt Garant	1.894	210
Energoprojekt Urbanizam i Arhitektura	483	429
Energoprojekt Niskogradnja		7
Svega	401.949	597.768
<i>Rashodi</i>		
Energoprojekt Holding	140.537	187.981
Energoprojekt Energodata	3.729	4.533
Energoprojekt Niskogradnja	14.382	21.023
Energoprojekt Oprema	815	69.429
Energoprojekt Hidroinžinjeri	113	194
Energoprojekt Urbanizam i Arhitektura	72.942	100.902
Energoprojekt Entel	2.647	2.554
Enjub	1.336	219
Energoprojekt Industrija	27.193	23.601
Energoprojekt Garant	8.564	7.825
Kamata po osnovu kratkoročnog kredita objašnjeno u Napomeni		
Energoprojekt Holding	43.604	22.704
Svega	315.862	440.965

Roba i usluge se prodaju povezanim pravnim licima po ekvivalentnim uslovima koji preovlađuju u nezavisnim eksternim transakcijama.

Struktura obaveza i potraživanja prema povezanim pravnim licima	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2011.</i>	<i>2010.</i>
<i>Potraživanja</i>		
Energoprojekt Holding	10.376	530.400
Energoprojekt Energodata	2.599	2.386
Energoprojekt Oprema	130.281	20.793
Energoprojekt Hidroinžinjeri	2.869	1.522
Energoprojekt Urbanizam i Arhitektura	32.055	15.401
Energoprojekt Entel	204	
Enjub	81.355	103.206

Energoprojekt Visokogradnja a.d.

Energoprojekt Industrija	56.381	16.338
Energoprojekt Garant	0	58
Energoprojekt Niskogradnja	1.991	40.728
Svega	318.111	730.832
<i>Obaveze</i>		
Energoprojekt Holding	1.013.621	1.035.472
Energoprojekt Energodata	314	1.724
Energoprojekt Oprema	188.261	4.541
Energoprojekt Hidroinženjering	1.582	1.472
Energoprojekt Urbanizam i Arhitektura	26.706	156.265
Energoprojekt Entel	1.115	1.154
Enjub	7.922	
Energoprojekt Industrija	8.207	13.444
Energoprojekt Garant	530	1.118
Energoprojekt Niskogradnja	106.892	121.782
Svega	1.355.150	1.336.972

13. POTENCIJALNE OBAVEZE I POTENCIJALNA SREDSTVA

Potencijalne obaveze i potencijalna sredstva, koje mogu da rezultiraju odlivom/prilivom ekonomskih koristi Društva, prvenstvo mogu da nastanu po osnovu:

- sudskih sporova.

Potencijalna **obaveza po osnovu sudskih sporova** se prvenstveno ogleda u mogućnosti okončanja sudskih sporova na štetu Društva za šta nije stvorena obaveza ili izvršeno rezervisanje u bilansu stanja.

Detaljnije informacije o vrednosno najznačajnijim sudskim sporovima u kojima je Društvo tužena strana su prezentovane u sledećoj tabeli.

Tužilac	Tuženi	Osnov tužbe i Vrednost	TREKUTNI IZNOS TUŽBENOG ZAHTEVA	Nadl. sud	osnovanost
EP Vg a.d.	Jugobanka	Prijava potraživanja, 5.000.000,00 USA \$	5.000.000,00 USA \$	PS Bgd	Osnovano, blokirana novčana sredstva u Njujorku
EP Vg a.d.	Beobanka	Prijava potraživanja, 1.031.053,82 USA \$	1.031.053,82 USA \$	PS Bgd	Osnovano, blokirana novčana sredstva u Njujorku
EP Vg a.d. EP Holding a.d.	Banex Trade u stečaju	Dug, 800.203,44 GBP, od ovog iznosa naplaćeno 8.478.580,25 dinara		PS Bgd	Osnovano, del. naplaćeno, dobijen sudski spor
Vasić Milorad	EP Vg.a.d	Ugovorna kazna i izmakla dobit, 260.087.093,51 dinara	Prvostepenom presudom dosuđeno: 21.037.259,76 dinara na ime izmakle koristi sa ZZZ od 1.1.2008.god. i	IV OS	Delimično osnovan

			36.407,00 din na ime ugovorne kazne sa ZZZ od 15.4.1997.god.		
EP Vg a.d.	Beočvor i Železnica Srbije	Dug po situacijama, 407.301.027,93 dinara	407.301.027,93 dinara - Pravosnažna i izvršna presuda	PS Bgd	Osnovano
GP Rad u stečaju	EP Vg a.d., EP Ng a.d.	Potraživanje po Ugovoru, 36.423.823,14 USA\$	Veštačenje u toku	PS Bgd	Neizvesno
Romić Vesa	EP Vg a.d.	Dug	Naplaćeno 37.244.003,02 dinara	PS Bgd	Neosnovano
Ep Vg a.d.	Romić Vesa	Protivtužba EP VG a.d. radi povraćaja plaćenog, 18.845.464,38 dinara	18.845.464,38 dinara		Osnovano
EP HLD a.d. i EPVg a.d.	Belim a.d.	Dug po zaključenom poravnanju, 612.000 USD	612.000 USD	PS Bgd	Osnovano
EP Holding a.d., EP Vg a.d. i GP Napred	Grad Beograd, RS,Beo. arena, Dir. za grad. zemlj.	Dug, 17.549.287,81 USA\$	Deo zahteva koji potražuje EP iznosi 8.399.218, 81 USA \$	PS Bgd	Osnovano

Potencijalna sredstva, koja mogu da rezultiraju prilivom ekonomskih koristi Društva, prvenstvo mogu da nastanu po osnovu sudskih sporova u kojima je Društvo tužena stana.

Potencijalna **sredstva po osnovu sudskih sporova** se ogledaju u mogućnosti okončanja sudskih sporova u korist Društva, a za šta nije stvoreno potraživanje u bilansu stanja ili na neki drugi način iskazana ekonomska korist Društva (na primer, umanjnjem vrednosti neopravdanog avansa i sl.).

14. DOGAĐAJI NAKON DATUMA BILANSA STANJA

Nakon bilansa stanja nije bilo događaja koji bi bitnije uticali na verodostojnost iskazanih finansijskih izveštaja.

U Beogradu,

.....2012. godine

Lice odgovorno za

sastavljanje izveštaja

Zoran Mitrović dipl.oec.

Direktor

Dejan Jovićević dipl.ing.

3. GODIŠNJI IZVEŠTAJ O POSLOVANJU DRUŠTVA

- Opšti podaci
 - Podaci o Upravi društva
 - Verodostojan prikaz razvoja i rezultata poslovanja društva, finansijsko stanje i podaci važni za procenu stanja imovine;
 - Opis očekivanog razvoja društva u narednom periodu, promena u poslovnim politikama društva i glavnih rizika i pretnji kojima je poslovanje društva izloženo;
 - Važniji poslovni događaji koji su nastupili nakon proteka poslovne godine za koju je izveštaj pripremljen;
 - Značajniji poslovi sa povezanim licima;
 - Aktivnosti društva na polju istraživanja i razvoja;
 - Podaci o stečenim sopstvenim akcijama;
 - Izjava o primeni kodeksa korporativnog upravljanja.
-

I. Opšti podaci

Poslovno ime: Energoprojekt Visokogradnja a.d.

Sedište i adresa: Beograd, Bulevar Mihaila Pupina 12

Matični broj: 07073151

PIB: 100001450

Web sajt i e-mail adresa: www.energovg.rs ; epvg-marketing@energovg.rs

Broj i datum rešenja o upisu u registar privrednih subjekata: BD 8026/2005

Delatnost (šifra i opis): 4120 izgradnja stambenih i nestambenih zgrada

Broj zaposlenih (prosečan broj u 2011. godini): 992

Broj akcionara (na dan 19.04.2012.) 1.635 : Deset najvećih akcionara (na dan 19.04.2012.):

R.br.	Ime i prezime (poslovno ime)	broj akcija	učešće u osnovnom kapitalu
1.	Energoprojekt Holding	2.787.121	92.39%
2.	Proinvestments a.d.	6.153	0.20%
3.	Kompanija Dunav osiguranje a.d.	5.690	0.19%
4.	Đurić Milorad	3.438	0,11%
5.	HYPO Alpe Adria bank kastodi račun	2.656	0.09%
6.	Supra group d.o.o.	2.000	0.07%
7.	Traven Tomaž	2.000	0.07%
8.	Jorgić broker ad Beograd	1.986	0.07%
9.	East West Invest ad Beograd	1.500	0.05%
10.	Popović Dragan	1.481	0.05%

Vrednost osnovnog kapitala (000 RSD): Osnovni akcijski kapital 1.253.565 hiljadaRSD

Broj izdatih akcija - obične: 3.016.793 običnih akcija, nominalna vrednost akcije je 410 RSD

ISIN broj: RSEPVIE67330

CIF kod: ESVUFR

Podaci o zavisnim društvima :

1. Energoprojekt Ghana 100% vlasništvo Energoprojekt Visokogradnje
2. Energoprojekt Montenegro je ugovorom o prenosu udela od dana 09.02.2012. godine društvo u 100% vlasništvu Energoprojekt Visokogradnje

Poslovno ime, sedište i poslovna adresa revizorske kuće: BDO d.o.o. Beograd,
Knez Mihailova 10

Naziv organizovanog tržišta na koje su uključene akcije: Beogradska berza, Novi Beograd,
Omladinskih brigada 1

II. Podaci o Upravi društva

Članovi Odbora direktora (sadašnje stanje):

Ime, prezime i prebivalište	Obrazovanje/sadašnje zaposlenje	broj akcija
1. Dejan Jovićević Beograd,	VII-1 stepen, diplomirani inženjer, Direktor društva	
2. Dimitraki Zipovski, Beograd,	VIII stepen, diplomirani ekonomista, neizvršni direktor Izvršni direktor za finansije, računovodstvo i plan, Energoprojekt Holding a.d.	
3. Nikola Breka Beograd,	VII-1 stepen, diplomirani inženjer, neizvršni direktor Savetnik Generalnog direktora Energoprojekt Holding a.d.	
4. Dragan Tadić, Beograd,	VII-1 stepen, diplomirani inženjer, neizvršni direktor Izvršni direktor za "Real Estate" projekte, Energoprojekt Holding	
5. Milivoje Knežević	VII-1 stepen, diplomirani ekonomista, neizvršni i nezavisni direktor Portfolio menadžer u M&V Investments	

III. Podaci o poslovanju društva

Verodostojan prikaz razvoja i rezultata poslovanja društva, finansijsko stanje i podaci važni za procenu stanja imovine:

Verodostojan prikaz razvoja i rezultata poslovanja društva, finansijsko stanje i podaci važni za procenu stanja imovine društva detaljno su prikazani i objašnjeni u okviru "Napomena uz finansijske izveštaje za 2011. godinu Energoprojekt Viskogradnja a.d." (u okviru poglavlja 1. Godišnjeg izveštaja). U nastavku su prikazani samo neki od relevantnih parametara poslovanja, koji su značajni za pravilno razumevanje navedene materije.

Struktura ukupnog ostvarenog rezultata poslovanja društva u 2011. godini bila je sledeća:

Struktura bruto rezultata	u 000 dinara	
	2011.	2010.
<i>Poslovni prihodi i rashodi</i>		
Poslovni prihodi	5.956.262	4.050.197
<i>Poslovni rashodi</i>	6.221.669	4.715.849
Poslovni rezultat	-265.407	-665.652
<i>Finansijski prihodi i rashodi</i>		
Finansijski prihodi	960.857	1.181.397
<i>Finansijski rashodi</i>	1.006.890	1.048.262
Finansijski rezultat	-46.033	133.135
<i>Ostali prihodi i rashodi</i>		
Ostali prihodi	560.555	957.359
<i>Ostali rashodi</i>	241.646	405.560
Rezultat ostalih prihoda i rashoda	318.909	551.799
<i>Efekti poslovanja koje se obustavlja, promene računovodstvene politike i korekcije grešaka iz ranijeg perioda</i>		
Prihod		
Rashod		
Neto efekat		
<i>Ukupan bruto rezultat</i>		
UKUPNI PRIHODI	7.477.674	6.188.953
UKUPNI RASHODI	7.470.205	6.169.671
DOBITAK/GUBITAK PRE OPOREZIVANJA	7.469	19.282

Neto dobitak po akciji:

<i>Pokazatelj</i>	<i>2011.</i>	<i>2010.</i>
Neto dobitak (gubitak) u 000 dinarima	13.424	1.320
Prosečan broj akcija tokom godine	3.016.793	3.016.793
Neto dobitak po akciji u dinarima	4,45	0,44

U narednoj tabeli su prikazani najznačajniji pokazatelji poslovanja Društva u 2011. godini, i to:

- opšti racio likvidnosti (količnik obrtnih sredstava i kratkoročnih obaveza), koji pokazuje sa koliko je dinara obrtnih sredstava pokriven svaki dinar kratkoročnih obaveza;
- rigorozni racio likvidnosti (količnik likvidnih sredstava, pod kojima se podrazumevaju ukupna obrtna sredstva umanjena za zalihe i aktivna vremenska razgraničenja; i kratkoročnih obaveza), koji pokazuje sa koliko je dinara likvidnih sredstava pokriven svaki dinar kratkoročnih obaveza;
- gotovinski racio likvidnosti (količnik gotovine uvećane za gotovinske ekvivalente i kratkoročnih obaveza), koji pokazuje sa koliko je dinara gotovinskih sredstava pokriven svaki dinar kratkoročnih obaveza; i
- neto obrtna sredstva (vrednosna razlika između obrtnih sredstava i kratkoročnih obaveza).

<i>Pokazatelji</i> <i>likvidnosti</i>	<i>Zadovoljavajući</i> <i>opšti standardi</i>	<i>2011.</i>	<i>2010.</i>
Opšti racio likvidnosti	2 : 1	1,20:1	1,08:1
Rigorozni racio likvidnosti	1 : 1	0,64:1	0,74:1
Gotovinski racio likvidnosti		0,12:1	0,11:1
Neto obrtna sredstva (u hiljadama dinara)	Pozitivna vrednost	787.842	361.419

Rezultati racio analize pokazuju da je Društvo tokom 2011. godine povećalo sposobnost da u relativno dužem periodu iz gotovine, i/ili unovčavanjem drugih oblika likvidnih sredstava, izmiruje kratkoročne obaveze.

Specifičnost Društva je da su u kratkoročnim obavezama prikazani primljeni avansi od investitora koji se pravdaju kroz izvršenje radova, a ne kroz odliv gotovine.

Najbolji reprezent **rentabilnosti** je *stopa prinosa na prosečan sopstveni kapital*, koja pokazuje koliko Društvo ostvaruje prinosa na jedan dinar prosečno angažovanih sopstvenih sredstava. Pri izračunavanju ovog pokazatelja rentabilnosti, prosečan sopstveni kapital je određen kao aritmetička sredina vrednosti kapitala na početku i na kraju godine.

Pokazatelji rentabilnosti	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2011.</i>	<i>2010.</i>
Neto dobitak/gubitak	13.424	1.320
<i>Prosečan kapital</i>		
Kapital na početku godine	1.697.600	1.700.026
Kapital na kraju godine	1.705.459	1.697.600
Prosečan kapital	1.701.529	1.698.813
Stopa prinosa na sopstveni kapital	0.79%	0.078%

Adekvatnost finansijske strukture se ogleda u visini i karakteru zaduženosti.

U narednim tabelama su prikazani najznačajniji pokazatelji finansijske strukture Društva, i to:

- udeo pozajmljenih u ukupnim izvorima sredstava, koji pokazuje koliko je jedan dinar sredstava Društva finansiran iz pozajmljenih izvora; i
- udeo dugoročnih u ukupnim izvorima sredstava, koji pokazuje koliko je jedan dinar sredstava Društva finansiran iz dugoročnih izvora.

Pokazatelji finansijske strukture	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2011.</i>	<i>2010.</i>
Obaveze	4.184.965	4.951.800
Ukupna sredstva	5.890.424	6.649.400
Udeo pozajmljenih u ukupnim izvorima sredstava	0,71:1	0,74:1
<i>Dugoročna sredstva</i>		
Kapital	1.705.459	1.697.600
Dugoročna rezervisanje i dugoročne obaveze	206.258	196.978
Svega	1.911.717	1.894.578
Ukupna sredstva	5.890.424	6.649.400

Udeo dugoročnih u ukupnim izvorima sredstava	0,32:1	0,28:1
---	---------------	---------------

Racio neto zaduženosti pokazuje koliko je svaki dinar neto zaduženosti Društva pokriven kapitalom Društva.

Pod neto zaduženošću se podrazumeva razlika između:

- ukupnih (dugoročnih i kratkoročnih) finansijskih obaveza Društva (ukupna pasiva umanjena za kapital, dugoročna rezervisanja i odložene poreske obaveze Društva) i
- gotovine i gotovinskih ekvivalenata.

Parametri za izračunavanje racia neto zaduženosti prema ukupnom kapitalu	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2011.</i>	<i>2010.</i>
<i>Neto zaduženost</i>		
Finansijske obaveze	4.115.060	4.876.384
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	465.610	510.828
Svega	3.649.450	4.365.556
Kapital	1.705.459	1.697.600
RACIO NETO ZADUŽENOSTI PREMA UKUPNOM KAPITALU	0.47	0.39

Opis očekivanog razvoja društva u narednom periodu, promena u poslovnim politikama društva i glavnih rizika i pretnji kojima je poslovanje društva izloženo:

Očekivani razvoj društva u narednom periodu realizovaće se u skladu sa strateškim dokumentom društva: "*Program sprovođenja poslovne politike Energoprojekt Visokogradnja a.d. za period od 2011. do 2015. godine*"

Implementacija usvojenog srednjoročnog programa rada će se realizovati preko niza različitih projekata (ukupno 21 projekat), za koje se prema dinamici formiraju odgovarajući radni timovi.

Najznačajnije pretnje i opasnosti kojima je društvo izloženo su: Produžavanje i produblivanje globalne ekonomske krize i krize u evro zoni; Konkurencija stranih kompanija iz mnogoljudnih zemalja sa jeftinom radnom snagom; Konkurencija stranih firmi kojima su dostupnija jeftinija finansijska sredstva; Institucionalne promene na domaćem i odabranim stranim tržištima;

Zavisnost poslovanja od političke stabilnosti tržišta na kojima društvo realizuje projekte i od diplomatskih odnosa Srbije sa zemljama u kojima posluje.

Poslovanje u zemlji i na inostranim tržištima zahteva uspostavljanje sistema za rano prepoznavanje i upravljanje rizicima, što je jedna od osnovnih funkcija interne revizije društva. Na razvoju strategije upravljanja rizicima radiće intenzivno i planski u narednom periodu.

Važniji poslovni događaji koji su nastupili nakon proteka poslovne godine za koju je izveštaj pripremljen:

Od dana bilansiranja do dana objavljivanja predmetnog izveštaja nije bilo bitnijih poslovnih događaja koji bi uticali na verodostojnost iskazanih finansijskih izveštaja.

U cilju usaglašavanja sa Zakonom o privrednim društvima i Zakonom o tržištu kapitala na 44. vanrednoj sednici skupštine akcionara Energoprojekt Visokogradnja a.d., održanoj 30. januara 2012. godine, usvojen je novi Statut Energoprojekt Visokogradnja a.d. i Poslovnik o radu skupštine Energoprojekt Visokogradnja a.d. i doneta Odluka o usklađivanju osnivačkog akta Energoprojekt Visokogradnja a.d. Na 45. vanrednoj sednici skupštine akcionara Energoprojekt Visokogradnja a.d., održanoj 17. aprila 2012. godine, izabran je Odbor direktora Energoprojekt Visokogradnja a.d. a.d.. (na period od naredne 4. godine).

Relevantne poslovne vesti o bitnim događajima redovno se objavljuju na web sajtu Energoprojekta ([http:// www.energogv.rs](http://www.energogv.rs)) i Beogradske berze (na srpskom i engleskom jeziku), u sklopu obaveza vezanih za kotiranje na A listingu Beogradske berze.

Značajniji poslovi sa povezanim licima:

Shodno zahtevima iz MRS 24 – Obelodanjivanja povezanih strana, u nastavku je izvršeno obelodanjivanje odnosa, transakcija i dr.; između Društva i povezanih strana. Povezanim stranama se, sa aspekta Društva, smatra: **zavisna društva i ključno rukovodeće osoblje** (ona lica koja imaju ovlašćenja i odgovornost za planiranje, usmeravanje i kontrolisanje aktivnosti entiteta, direktno ili indirektno, uključujući i sve direktore, bez obzira da li su izvršni ili ne) i njihove bliske članove porodice.

Sa aspekta **zavisnih društava**, u sledeće dve tabele su prikazane transakcije koje rezultiraju iskazanim prihodom i rashodom u bilansu uspeha, i iskazanim obavezama i potraživanjima u bilansu stanja.

Struktura prihoda i rashoda od povezanih pravnih lica	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2011.</i>	<i>2010.</i>
<i>Prihodi</i>		
Energoprojekt Holding	82.423	505.156
Energoprojekt Energodata	2.219	157
Energoprojekt Niskogradnja	11.217	10.709

Energoprojekt Visokogradnja a.d.

Energoprojekt Oprema	103.841	4.431
Energoprojekt Hidroinženjering	2.591	565
Energoprojekt Urbanizam i Arhitektura	1.959	2.399
Energoprojekt Entel	1.706	224
Enjub	192.616	74.225
Energoprojekt Industrija	1.000	256
Energoprojekt Garant	1.894	210
Energoprojekt Urbanizam i Arhitektura	483	429
Energoprojekt Niskogradnja		7
Svega	401.949	597.768
<i>Rashodi</i>		
Energoprojekt Holding	140.537	187.981
Energoprojekt Energodata	3.729	4.533
Energoprojekt Niskogradnja	14.382	21.023
Energoprojekt Oprema	815	69.429
Energoprojekt Hidroinženjering	113	194
Energoprojekt Urbanizam i Arhitektura	72.942	100.902
Energoprojekt Entel	2.647	2.554
Enjub	1.336	219
Energoprojekt Industrija	27.193	23.601
Energoprojekt Garant	8.564	7.825
Kamata po osnovu kratkoročnog kredita		
Energoprojekt Holding	43.604	22.704
Svega	315.862	440.965
Struktura potraživanja i obaveza prema povezanim pravnim licima	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2011.</i>	<i>2010.</i>
<i>Potraživanja</i>		
Energoprojekt Holding	10.376	530.400
Energoprojekt Energodata	2.599	2.386
Energoprojekt Oprema	130.281	20.793
Energoprojekt Hidroinženjering	2.869	1.522
Energoprojekt Urbanizam i Arhitektura	32.055	15.401
Energoprojekt Entel	204	
Enjub	81.355	103.206
Energoprojekt Industrija	56.381	16.338
Energoprojekt Garant	0	58
Energoprojekt Niskogradnja	1.991	40.728
Svega	318.111	730.832
<i>Obaveze</i>		
Energoprojekt Holding	1.013.621	1.035.472
Energoprojekt Energodata	314	1.724
Energoprojekt Oprema	188.261	4.541
Energoprojekt Hidroinženjering	1.582	1.472
Energoprojekt Urbanizam i Arhitektura	26.706	156.265

Energoprojekt Entel	1.115	1.154
Enjub	7.922	
Energoprojekt Industrija	8.207	13.444
Energoprojekt Garant	530	1.118
Energoprojekt Niskogradnja	106.892	121.782
Svega	1.355.150	1.336.972

Potraživanja od povezanih pravnih lica potiču uglavnom od prodaje usluga i dospevaju u roku od 15 dana od datuma fakture. Kao instrument obezbeđenja naplate Društvo poseduje blanko menice i Ovlašćenja.

Aktivnosti društva na polju istraživanja i razvoja:

Saglasno usvojenim strateškim opredeljenjima, u narednom periodu će se razvijati sistem upravljanja kvalitetom u smeru unifikacije ključnih procedura menadžmenta kvalitetom u grupaciji projektantsko-konsultantskih društava i grupaciji izvođačko-inženjering društava i izvršiti implementacija standarda i sertifikacija sistema upravljanja zaštitom životne sredine i sistema upravljanja zdravljem i bezbednošću na radu.

Tokom srednjoročnog perioda će se, saglasno strateškim opredeljenjima na nivou sistema EP, odabrati i implementirati adekvatan poslovni informacioni sistem, primeren aktuelnom obimu i planiranom rastu obima poslovanja, koji će osim upravljanja finansijskom funkcijom omogućiti upravljanje kadrovskim resursima, imovinom i osnovnim sredstvima za rad. Izbor, obuka kadrova i implementacija odgovarajućeg informacionog sistema okončaće se do isteka srednjoročnog perioda.

Sopstvene investicije društva u prethodnim godinama dominantno su bile limitirane na ulaganja u objekte visokogradnje (stambeni i poslovni prostor), radi prodaje na tržištu. Donošenje zakona o javno - privatnom partnerstvu je nametnulo potrebu razvijanja metoda prepoznavanja i sagledavanja ovih potencijalnih ulaganja, što Energoprojekt-Visokogradnja a.d. nije strano, imajući u vidu da je slične procedure sprovodila u nekim drugim zemljama.

Podaci o stečenim sopstvenim akcijama:

Društvo ne poseduje sopstvene akcije. Društvo nije sticalo sopstvene akcije od sačinjavanja prethodnog godišnjeg izveštaja.

Izjava o primeni kodeksa korporativnog upravljanja:

Energoprojekt Visokogradnja a.d. primenjuje sopstveni Kodeks korporativnog upravljanja koji je usvojen na 21. sednici Upravnog odbora Energoprojekt Visokogradnja a.d. održanoj 30.01.2012. godine. Isti je javno dostupan na internet stranici društva ([www. energovg.rs](http://www.energovg.rs)).

Kodeksom korporativnog upravljanja Energoprojekt Visokogradnja a.d. uspostavljaju se principi korporativne prakse i organizacione kulture u skladu sa kojima se ponašaju nosioci korporativnog upravljanja Energoprojekt Visokogradnja a.d., a naročito u vezi sa pravima akcionara, okvirima i načinom delovanja nosilaca korporativnog upravljanja, javnošću i transparentnošću poslovanja društva.

Osnovni cilj Kodeksa je uvođenje dobrih poslovnih običaja u domenu korporativnog upravljanja, koji treba da omoguće ravnotežu uticaja njegovih nosilaca, konzistentnost sistema kontrole i jačanje poverenja akcionara i investitora u društvo, sve u cilju dugoročnog poslovnog razvoja društva.

Organi društva ulažu napore da principi ustanovljeni Kodeksom, kada za tim postoji potreba, budu detaljnije razrađeni u okvirima drugih opštih akata društva.

U samoj primeni, ne postoje bitna odstupanja od pravila kodeksa korporativnog upravljanja.

4. IZJAVA LICA ODGOVORNIH ZA SASTAVLJANJE IZVEŠTAJA

Prema našem najboljem saznanju, godišnji finansijski izveštaj sastavljen je uz primenu odgovarajućih međunarodnih standarda finansijskog izveštavanja i daje istinite i objektivne podatke o imovini, obavezama, finansijskom položaju i poslovanju, dobitima i gubicima, tokovima gotovine i promenama na kapitalu javnog društva, uključujući i društva koja su uključena u konsolidovane izveštaje.

Lice odgovorno za sastavljanje godišnjeg izveštaja:

Izvršni direktor za ekonomske poslove

Zoran Mitrović , dipl. ecc.

Zakonski zastupnik

Energoprojekt Visokogradnja a.d.

Direktor

Dejan Jovićević, dipl. ing.

5. ODLUKA NADLEŽNOG ORGANA DRUŠTVA O USVAJANJU GODIŠNJIH FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA *

Napomena *:

- Finansijski izveštaj Energoprojekt Visokogradnja a.d. za 2011. godinu je prihvaćen 27. februara 2012. na 25. sednici Upravnog odbora izdavaoca i blagovremeno dostavljen Agenciji za privredne registre 27. februara 2012. godine. Godišnji izveštaj društva u momentu objavljivanja još uvek nije usvojen od strane nadležnog organa društva (Skupštine akcionara). Društvo će u celosti naknadno objaviti odluku nadležnog organa o usvajanju Godišnjeg izveštaja.

6. ODLUKA O RASPODELI DOBITI ILI POKRIĆU GUBITKA *

Napomena *:

- Odluka o raspodeli dobiti društva za 2011. godinu doneće se na redovnoj godišnjoj skupštini akcionarskog društva. Društvo će u celosti naknadno objaviti odluku nadležnog organa o raspodeli dobiti društva.

Javno društvo je dužno da sastavi Godišnji izveštaj, objavi javnosti i dostavi ga Komisiji, a regulisanom tržištu, odnosno MTP dostavlja ovaj izveštaj ukoliko su hartije od vrednosti tog društva uključene u trgovanje, i to najkasnije četiri meseca nakon završetka svake poslovne godine, kao i da obezbedi da godišnji finansijski izveštaj bude dostupan javnosti tokom najmanje pet godina od dana objavljivanja.

Društvo odgovara za tačnost i istinitost podataka navedenih u Godišnjem izveštaju.

U Beogradu, april 2012. god.

Lice odgovorno za sastavljanje godišnjeg izveštaja:

Izvršni direktor za ekonomske poslove

Zoran Mitrović , dipl. ecc.

Zakonski zastupnik:

Direktor

Dejan Jovićević, dipl. ing.